Klantonderzoek monitor Particip
Participatiewet 2019 Klantonderz
Klantonderzoek monitor Particip
Participatiewet 2019 Klantonderz
Klantonderzoek monitor Particip
Participatiewet 2019 Klantonderz
Klantonderzoek monitor Particip
Participatiewet 2019 Klantonderz
Klantonderzoek monitor Particip
Participatiewet 2019 Klantonderz
Klantonderzoek monitor Particip
Participatiewet 2019 Klantonderz
Klantonderzoek monitor Particip
Participatiewet 2019 Klantonderz
Klantonderzoek monitor Particip
Participatiewet 2019 Klantonderz
Klantonderzoek monitor Particip
Participatiewet 2019 Klantonderz
Klantonderzoek monitor Particip
Participatiewet 2019 Klantonderz
Klantonderzoek monitor Particip
Participatiewet 2019 Klantonderz
Klantonderzoek monitor Particip
Participatiewet 2019 Klantonderz
Klantonderzoek monitor Particip
Participatiewet 2019 Klantonderz
Klantonderzoek monitor Particip
Participatiewet 2019 Klantonderz

De Inspectie SZW maakt deel uit van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Inspectie SZW
Postbus 820 | 3500 AV Utrecht
Telefoon: 0800 - 51 51

www.inspectieszw.nl

© Rijksoverheid | September 2019

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Klantonderzoek

monitor Participatiewet 2019

Inhoud

1. Conclusie, belangrijkste bevindingen per groep en vergelijkingen tussen groepen 4

2. Inleiding 10
2.1 Introductie 10
2.2 Doelstelling onderzoek 10
2.3 Onderzoeksvragen 10
2.4 Onderzoekspopulatie 11
2.5 Steekproefselectie 11
2.6 Leeswijzer 11

3. Brede doelgroep 12
3.1 Inleiding 13
3.2 Houding ten opzichte van werk, ervaren belemmeringen en ondersteuningsbehoefte 13
3.3 Arbeidsverleden, zoeken naar werk en ondersteuning bij het zoeken 21
3.4 Contact met gemeente en overige ondersteuning 24
3.5 Rechten, plichten en handhaving 27
3.6 Oordeel over de kwaliteit van de ondersteuning 31

4. Jonggehandicapten met arbeidsvermogen 34
4.1 Inleiding 35
4.2 Kenmerken doelgroep 35
4.3 Ondersteuning bij werkhervatting en participatie 41
4.4 Ondersteuning bij werk 53
4.5 Bekendheid met en houding ten aanzien van de rechten en plichten 55
4.6 Oordeel over de kwaliteit en de toegankelijkheid van de ondersteuning 56

5. Jonge arbeidsbeperkten met werkervaring 59
5.1 Inleiding 60
5.2 Kenmerken jonge arbeidsbeperkten met werkervaring 61
5.3 Op weg naar werk 64
5.4 Aan het werk: Dienstverband 68
5.5 Aan het werk: Werkomstandigheden 70
5.6 Aan het werk: Begeleiding en ondersteuning 73
5.7 Dienstverlening door gemeente 78
5.8 Waardering ondersteuning sociale dienst, jobcoach en werkgever 79
5.9 Vergelijking metingen 2017 en 2019 81

6. Mensen die op 31 december 2014 op de wachtlijst Wsw stonden 83
6.1 Inleiding 85
6.2 Dienstverlening algemeen 85
6.3 Begeleiding en ondersteuning op zoek naar werk 89
6.4 Begeleiding en ondersteuning op het werk 94
6.5 Achtergrondkenmerken 100

7. Niet uitkeringsgerechtigden 102
7.1 Inleiding 103
7.2 Jonge niet-uitkeringsgerechtigden met een arbeidsbeperking 103
7.3 Overige niet-uitkeringsgerechtigden 110

Bijlage 1 Methodologische verantwoording 118
Bijlage 2 Vragenlijsten 124

1. Conclusie, belangrijkste bevindingen per groep en vergelijkingen tussen groepen

Voor u ligt de derde en laatste meting van het klantonderzoek monitor Participatiewet, na eerdere metingen in 2015 (nulmeting) en 2017. Net als bij beide voorgaande metingen is het doel van deze meting om in beeld te brengen welke dienstverlening mensen uit de doelgroep van de Participatiewet ervaren, en hoe zij deze ondersteuning waarderen. Hiermee wordt de werking van de Participatiewet belicht vanuit het perspectief van de cliënt in het kader van de evaluatie van de Participatiewet. Naast deze meting onder cliënten zijn er ook onderzoeken uitgevoerd waarin het gemeentelijke perspectief en het werkgeversperspectief worden beschreven.

In totaal hebben zo'n 4.500 mensen een vragenlijst naar hun ervaringen onder de Participatiewet ingevuld. Hierbij zijn vijf subgroepen onderscheiden:

1. De brede gemeentelijke doelgroep: personen die ook voor invoering van de Participatiewet al recht hadden op inkomensondersteuning vanuit de gemeente.
2. De nieuwe gemeentelijke doelgroep: jonggehandicapten met arbeidsvermogen, die voor invoering van de Participatiewet in aanmerking kwamen voor de Wajong.
3. Jonggehandicapten met recente werkervaring, die voor ondersteuning om aan het werk te komen en te blijven vallen onder de werking van de Participatiewet.
4. Personen die bij ingang van de Participatiewet op de Wsw-wachtlijst stonden.
5. Niet-uitkeringsgerechtigden, met specifieke aandacht voor jonggehandicapte nuggers.

Hieronder volgen de algemene conclusie en de belangrijkste bevindingen per groep.

Overkoepelende conclusie:

Evenals bij de voorgaande metingen is ook nu het overheersende beeld dat van een populatie die weliswaar overwegend positief staat tegenover werk, maar die vanwege belemmeringen (vaak op gezondheidsgebied) nog niet in staat is om op korte termijn al aan het werk te gaan. De meesten hebben zodoende niet alleen behoefte aan hulp bij het zoeken van werk, maar ook aan ondersteuning om werkfit te worden.

In vergelijking met de situatie voor invoering van de Participatiewet en de situatie in 2017 is de conclusie dat zowel de feitelijke ondersteuning als de waardering hiervan vanuit het perspectief van betrokkenen hooguit marginaal is gewijzigd.

De belangrijkste bevindingen per groep:

- Vanuit de **brede gemeentelijke doelgroep (voormalig WWB'ers)**, die nog altijd zeker 90% van de gehele populatie van de Participatiewet uitmaakt, komen zeer beperkte mutaties naar voren in ervaren ondersteuning in vergelijking met de situatie voor invoering van de Participatiewet. Dit geldt evenzeer voor de waardering voor de dienstverlening. Al met al lijkt er voor deze groep dus weinig veranderd te zijn. De vrees dat de aandacht voor de nieuwe doelgroep ten koste zou kunnen gaan van deze groep wordt vanuit de cliënt dus niet bevestigd, maar er is vanuit hun perspectief ook geen sprake van een additioneel participatiebevorderend effect vanuit de nieuwe wet.

Sinds de vorige meting in 2017 worden er nu wel iets meer gesprekken met de sociale dienst gerapporteerd. Verder geeft net als bij de voorgaande meting nog altijd de ruime meerderheid (56%) aan door de gemeente vrijgesteld te zijn om werk te zoeken. Bijna tweederde van deze vrijgestelden heeft wel andere afspraken met de gemeente, zoals het verrichten van vrijwilligerswerk of het leren van de taal.

Een aantal bevindingen duiden erop dat er eerder minder dan meer druk wordt ervaren om aan het werk te komen. Zo is sinds de nulmeting het aandeel dat graag wil werken en van plan is werk te gaan zoeken gedaald (respectievelijk van 60% naar 50% en van 53% naar 44%). Wel denken nu meer mensen werk te kunnen vinden dan vier jaar geleden (26% in 2015 en 38% nu). Ongeveer een kwart zoekt op het enquêtemoment al actief naar werk, driekwart dus niet.

- De **nieuwe gemeentelijke doelgroep (jongeren met arbeidsbeperkingen**) bestaat deels uit personen die nu al kunnen werken en deels uit mensen die eerst nog arbeidsvermogen moeten opbouwen. De eerste groep ziet weliswaar vaker de meerwaarde van de ontvangen hulp in dan de tweede groep, maar de mate waarin hulp wordt ervaren verschilt niet veel tussen beide groepen.

  Ten opzichte van de situatie voor invoering van de Participatiewet, toen UWV nog verantwoordelijk was voor de hulp aan de jonggehandicapten, is de toegankelijkheid van de ondersteuning volgens cliënten enigszins verslechterd. Zo is het aandeel dat ervaart makkelijk in contact te kunnen komen met de sociale dienst lager dan bij de nulmeting met UWV (van 61% naar 56%) en is eveneens het aandeel dat de informatie over werk zoeken duidelijk vindt afgenomen (van 52% naar 45%). Wel weet men nu beter *bij wie* men terecht kan met een vraag (57% in 2015 tegen 65% nu). Dit laatste hangt vermoedelijk samen met een toename in het aandeel met een vast contactpersoon (nu 60% bij de gemeente tegen 40% bij het UWV voor 2015).

  Onder de jongeren met arbeidsbeperkingen die werken ervaart circa 40% hulp van een jobcoach. Dat is minder dan onder werkende Wajongers ten tijde van de nulmeting: van hen rapporteerde 60% hulp van een jobcoach.

- Driekwart van de **jonggehandicapten met recente werkervaring** die vallen onder de gemeentelijke doelgroep heeft geen contact met de sociale dienst tijdens het werk. Een vergelijkbaar aandeel van deze groep is ook zonder tussenkomst van de gemeente aan het werk gekomen (via een sollicitatie, een uitzendbureau of middels een schoolse stage).

  Bij circa twee op de drie gaat het om min of meer reguliere banen zonder bijvoorbeeld aanpassingen aan werktijd of werkdruk. Voor het grootste deel van deze groep is dat afdoende, maar de meerderheid van de uitvallers uit werk hadden naar eigen zeggen eigenlijk meer aanpassingen nodig. Bij hen kan het geringe contact met en ondersteuning vanuit de gemeente zich wreken.

  Begeleiding door een jobcoach is volgens deze groep in veel gevallen cruciaal om het werk succesvol te kunnen doen. Degenen die ondersteuning van een jobcoach krijgen (ruim één op de drie) zijn overtuigd van de meerwaarde van de jobcoach. De waardering voor de begeleiding vanuit de werkgever is in 2019 t.o.v. 2017 gedaald van 7,4 naar 6,8.

- Van **de mensen die bij de invoering van de Participatiewet op de Wsw-wachtlijst stonden** is het aandeel met betaald werk gestegen ten opzichte van de voorgaande meting, van circa één op de vijf in 2017 naar ongeveer één op de drie nu. Ook is er een duidelijke stijging in gerapporteerde aanpassingen op het werk, bijvoorbeeld qua werktijden en takenpakket. Ongeveer de helft van de werkenden werkt met hulp van een jobcoach en is daar in meerderheid positief over.

  Degenen die nog niet werken zijn negatief over hun kansen om nog aan het werk te komen: bijna twee op de drie van hen verwacht geen werk mee te vinden. Ook is deze groep kritisch over de ontvangen ondersteuning. Zo vond slechts één op de drie niet-werkenden de genoten

hulp zinvol en voldoende en is een nog kleiner deel (één op de vijf) van mening dat deze hulp de kans op werk heeft vergroot.

Er zijn beperkte verschillen in ervaren ondersteuning en de waardering voor de dienstverlening tussen personen van de wachtlijst die door gemeenten dan wel door UWV geholpen worden. Gemeentelijke cliënten hebben wat vaker contact met de uitvoeringsorganisatie.

- **Jonggehandicapte niet-uitkeringsgerechtigden** (nuggers) ontvangen net als bij de voorgaande meting vaker en substantiëlere hulp bij het verkrijgen van werk dan andere nuggers. Toch is maar de helft van hen bekend met de mogelijkheid om hierbij hulp te krijgen vanuit de gemeente, en slaagt van degenen die behoefte hebben aan hulp ongeveer de helft er niet in om daadwerkelijk hulp te krijgen. Zo'n 20% van de jonggehandicapte nuggers heeft hulp ontvangen. Zij zijn meestal tevreden over deze hulp.

- Bijna twee op de drie van de overige **niet-uitkeringsgerechtigden** (niet jonggehandicapte niet-uitkeringsgerechtigden) weten niet dat de gemeente hulp kan bieden bij het zoeken naar werk en een nog kleiner deel is ervan op de hoogte dat de gemeente kan helpen om werkfit te worden. Toch heeft zo'n 70% van deze groep wel behoefte aan enige vorm van hulp.

  Uiteindelijk ontvangt zo'n 5% van de overige nuggers ondersteuning vanuit de gemeente om aan het werk te komen. Meer dan de helft van verzoeken aan de gemeente leiden uiteindelijk niet tot het ontvangen van hulp, bijvoorbeeld omdat de gemeente het recht op hulp aan niet-uitkeringsgerechtigden ontkende of doordat betrokkene vastliep in de regels en procedures.

Vanaf hoofdstuk 3 worden de specifieke bevindingen per subgroep gepresenteerd. Nu volgt eerst nog een vergelijking tussen de drie groepen uitkeringsgerechtigden die benaderd zijn, te weten de brede doelgroep, de jongeren met arbeidsbeperkingen en de wachtlijst Wsw. Omdat er veel overlap is in de aan deze drie groepen gestelde vragen is een vergelijking bij deze groepen op een aantal thema's goed mogelijk. Dit geldt veel minder voor enerzijds de groep jonggehandicapten met werkervaring en anderzijds de groep niet-uitkeringsgerechtigden, waardoor deze groepen niet meegenomen zijn in de hiernavolgende vergelijking. Immers, de nadruk van de vragen aan de jonggehandicapten met werkervaring lag op de ervaren ondersteuning tijdens het werk en de nadruk bij de niet-uitkeringsgerechtigden op de bekendheid met en de toegankelijkheid van de gemeentelijke ondersteuning.

Vergelijkingen tussen de brede doelgroep, nieuwe doelgroep en de wachtlijst Wsw

De bevindingen onder de drie specifieke groepen van uitkeringsgerechtigden die benaderd zijn, te weten de brede doelgroep, de jongeren met arbeidsbeperkingen en de wachtlijst Wsw worden hieronder op een aantal thema's naast elkaar gezet.

Werkhouding, belemmeringen en ondersteuningsbehoefte

Jongeren met arbeidsbeperkingen hebben de meest positieve werkhouding van de drie onderscheiden groepen: van hen wil de ruime meerderheid (60%) graag aan het werk. Ook is deze groep het meest optimistisch over de kans om aan het werk te komen. De mensen die bij ingang van de Participatiewet op de wachtlijst Wsw stonden zijn hier, ook in vergelijking met de andere groepen, pessimistisch over. De brede doelgroep is het vaakst van plan om de komende periode werk te gaan zoeken. Dat zal onder meer komen doordat de andere groepen voor een deel bestaan uit personen die pas op termijn kunnen werken. Zoals al opgemerkt bij de belangrijkste bevindingen van de brede doelgroep is het deel dat wil werken en van plan is werk te gaan zoeken afgenomen ten opzichte van de eerdere metingen, terwijl er wel een toename is in het percentage dat denkt werk te kunnen vinden.

Bij alle drie groepen rapporteren bijna alle respondenten dat ze kampen met belemmeringen om te kunnen werken. Veelal is sprake van gezondheidsbelemmeringen, ook bij de brede doelgroep. Bij hen gaat het het vaakst om lichamelijke problematiek, bij de nieuwe gemeentelijke doelgroep is juist psychische problematiek dominant. De voormalige wachtlijsters rapporteren zowel lichamelijke als psychische problemen in hoge mate. Ruim vier op de tien van hen ervaart een combinatie van lichamelijke en psychische problematiek.

Behoefte aan ondersteuning bij het zoeken naar werk komt bij de brede doelgroep minder frequent voor dan bij beide andere groepen, scholingsbehoefte wordt het minst genoemd door de groep wachtlijst Wsw. Zowel van de jongeren met arbeidsbeperkingen als van de wachtlijstgroep heeft circa 70% aanpassingen aan de werktijd dan wel werkdruk nodig alvorens men kan werken. De mate waarin de gemeente volgens de respondent rekening houdt met de specifieke behoefte aan ondersteuning bedraagt volgens zowel de brede als de nieuwe doelgroep ongeveer 40%. Aan de wachtlijstgroep is deze vraag niet gesteld.

Tabel 1 *Verschillen in werkhouding, belemmeringen en ondersteuningsbehoefte*
(donkergroen betekent een verbetering ten opzichte van de vorige metingen, rood een verslechtering)

	Brede doelgroep	Nieuwe doelgroep	Wachtlijst WSW
Houding ten opzichte van werk			
Ik wil graag werken	50%	60%	50%
Ik kan werk vinden als ik daar moeite voor doe	38%	46%	26%
Ik ben van plan de komende periode werk te gaan zoeken	44%	36%	32%
Belemmeringen om te kunnen werken			
Lichamelijke gezondheid	52%	38%	72%
Psychische gezondheid	36%	66%	62%
Zowel lichamelijke als psychische gezondheid	25%	21%	44%
Geen enkele belemmering	4%	4%	1%
Ondersteuningsbehoefte			
Ondersteuning nodig bij het zoeken naar werk	33%	45%	46%
Scholing nodig	48%	51%	39%
Aanpassingen nodig aan werktijden/werkdruk	35%	69%	71%
Gemeente houdt voldoende rekening met deze behoeften	36%	40%	*niet gevraagd*

Waardering voor de genoten ondersteuning, mate van contact en integrale dienstverlening
Bij alle drie de groepen zijn respondenten tamelijk kritisch over de meerwaarde van de ondersteuning door de sociale dienst: een minderheid vindt dat de hulp motiveerde om werk te zoeken, de kans op werk heeft vergroot en in het algemeen zinvol was. De brede doelgroep is nog het meest positief in zijn oordeel. De wachtlijstgroep is het meest kritisch.

Een minderheid van alle drie groepen is van mening dat ze voldoende hulp hebben ontvangen. Ook daarin is de brede doelgroep het meest positief. Het aandeel dat bij voorkeur eerder hulp had willen ontvangen varieert van ongeveer een derde (brede en nieuwe doelgroep) tot 44% (wachtlijst Wsw).

Zowel van de brede als van de nieuwe doelgroep vindt (ruim) de helft dat de gemeente voldoende aandacht heeft voor de persoonlijke situatie van de cliënt. Aan de wachtlijstgroep is dit niet gevraagd. Ongeveer een kwart van alle drie de groepen is de mening toegedaan dat ze teveel onder druk worden gezet door de sociale dienst. Bij de nieuwe doelgroep betekent dat een toename in vergelijking met de voorgaande meting.

Zowel van de brede als de nieuwe doelgroep geeft tweederde aan het afgelopen half jaar minimaal 1 gesprek op het kantoor van de sociale dienst te hebben gehad. Voor de brede doelgroep betekent dat een toename ten opzichte van de voorgaande meting in 2017. Bij de wachtlijstgroep komt het veel vaker voor dat er geen gesprek heeft plaatsgevonden. Zoals al opgemerkt bij de belangrijkste bevindingen over deze groep geldt dat in versterkte mate voor de UWV-cliënten, maar ook de gemeentelijke wachtlijstgroep rapporteert vaker geen recent gesprek te hebben gehad dan de brede en nieuwe doelgroep. Bij de nieuwe doelgroep is het vaakst sprake van een vast contactpersoon. Dit is ook duidelijk vaker dan bij de nulmeting, toen UWV nog verantwoordelijk was (Werkregeling van de Wajong 2010). Ook op dit punt blijft de wachtlijstgroep duidelijk achter. Van de brede doelgroep vindt 22% dat er te weinig contact plaatsvindt, van de nieuwe doelgroep 27% en van de wachtlijsters 31%.

De nieuwe doelgroep ontvangt het vaakst, naast de hulp vanuit de sociale dienst, hulp van andere (gemeentelijke) afdelingen of organisaties, zoals vanuit de WMO, GGZ of anderszins. Dit geldt voor driekwart van deze groep. Maar ook van de brede doelgroep en de wachtlijstgroep ontvangt de meerderheid dergelijke hulp. De brede doelgroep is het meest te spreken over de samenwerking tussen de sociale dienst en andere afdelingen/organisaties. De nieuwe doelgroep ervaart het vaakst dat men dezelfde informatie aan verschillende partijen moet verstrekken.

Tabel 2 *Verschillen in waardering voor de ondersteuning, contact met de gemeente en integrale dienstverlening*
(donkergroen betekent een verbetering ten opzichte van de vorige metingen, rood een verslechtering)

	Brede doelgroep	Nieuwe doelgroep	Wachtlijst WSW
Effect en nut van de ondersteuning			
Dienstverlening motiveert om werk te zoeken	37%	23%	29%
De hulp vergroot de kans op werk	32%	27%	20%
De hulp was zinvol	46%	43%	33%
Omvang en tijdigheid ontvangen ondersteuning			
Genoeg hulp gehad	42%	30%	32%
Ik had eerder hulp willen hebben	33%	34%	44%
Bejegening			
Voldoende aandacht voor persoonlijke situatie	56%	51%	*niet gevraagd*
Ik word teveel onder druk gezet	25%	22%	23%
Contact met de gemeente			
Minimaal 1 gesprek op kantoor afgelopen half jaar	65%	65%	38%
Vast contactpersoon bij de sociale dienst (UWV)	59%	64%	42%
Te weinig contact	22%	27%	31%
Integrale dienstverlening			
Ik krijg ook hulp van andere afdelingen of organisaties	56%	74%	58%
De samenwerking tussen deze partijen is goed	44%	37%	33%
Ik moet dezelfde informatie vaker verstrekken	41%	48%	38%

Rechten en plichten, uitkeringsverstrekking, financiële situatie en rapportcijfer

Meer dan de helft van zowel de brede als de nieuwe doelgroep zegt vrijgesteld te zijn van de plicht om aan het werk te komen. Bij de nieuwe doelgroep is sprake van een lichte afname in vergelijking met 2017. De wachtlijstgroep is dit niet gevraagd. Het aandeel dat de rechten en plichten ingewikkeld noemt verschilt weinig tussen de groepen. Ook de mate waarin respondenten inschatten dat de sociale dienst erachter zou komen indien de regels overtreden worden ('de gepercipieerde pakkans') is redelijk vergelijkbaar, en varieert van 60% onder de nieuwe doelgroep tot 67% onder de wachtlijstgroep. Bij de brede doelgroep is sprake van een daling sinds de nulmeting. De bekendheid met de mogelijkheid om onafhankelijke

cliëntondersteuning te krijgen is het kleinst onder de wachtlijstgroep: 28%. Van de brede en de nieuwe doelgroep is ruim een derde hiermee bekend. Voor de nieuwe doelgroep betekent dat een (kleine) toename sinds 2017.

Ongeveer 85% van zowel de brede als de nieuwe doelgroep zegt dat de uitkering altijd op tijd op de rekening staat. Ten opzichte van de situatie voor invoering van de Participatiewet is er onder de nieuwe doelgroep wel sprake van een achteruitgang, aangezien dit percentage toen nog boven de 90% lag. De nieuwe doelgroep noemt de informatie over de uitkering minder vaak duidelijk als de brede doelgroep (58% versus 73%). Ook ten aanzien van de snelheid waarmee cliënten ervaren dat een antwoord wordt verkregen bij een vraag over de uitkering is de nieuwe doelgroep duidelijk minder tevreden dan de brede doelgroep. Zij zijn op dit punt ook minder tevreden dan voor de stelselwijziging. De wachtlijstgroep is niet gevraagd naar deze aspecten.

Van alle drie de groepen geeft om en nabij een derde aan dat men goed kan rondkomen van het totale huishoudinkomen. Bij de nieuwe doelgroep is het aandeel dat kan rondkomen gedaald sinds de nulmeting. Gezien de gemiddeld lagere uitkering op basis van de Participatiewet in vergelijking met de Wajong is deze daling plausibel. Het aandeel dat substantiële schulden zegt te maken varieert van 7% onder de nieuwe doelgroep tot 12% van de brede doelgroep.

De brede doelgroep is over de gehele linie iets positiever over de ondersteuning, getuige het gemiddelde rapportcijfer van 6.5, tegen respectievelijk 6.1 en 6.0 voor de nieuwe doelgroep en de wachtlijstgroep. Er zijn geen significante wijzigingen in rapportcijfers sinds voorgaande metingen.

Tabel 3 **Verschillen in rechten en plichten, waardering uitkeringsverstrekking, financiële situatie en algemeen oordeel over de ondersteuning** *(donkergroen is een verbetering, rood een verslechtering)*

	Brede doelgroep	Nieuwe doelgroep	Wachtlijst WSW
Rechten en plichten			
Vrijgesteld van arbeidsverplichtingen	56%	60%	*niet gevraagd*
De rechten en plichten zijn ingewikkeld	42%	50%	49%
Ik denk dat men het doorheeft als ik de regels niet naleef	63%	60%	67%
Bekend met onafhankelijke cliëntondersteuning	36%	38%	28%
Uitkeringsverstrekking			
Uitkering staat altijd op tijd op mijn rekening	86%	84%	*niet gevraagd*
Informatie over mijn uitkering is duidelijk	73%	58%	*niet gevraagd*
Ik heb snel een antwoord bij een vraag over de uitkering	60%	46%	*niet gevraagd*
Financiële situatie			
Ik kan goed rondkomen van mijn totale inkomen	33%	29%	35%
Ik maak schulden die ik niet kan overzien	12%	7%	8%
Algemeen oordeel over de ondersteuning			
Gemiddeld rapportcijfer	6.5	6.1	6.0

2. Inleiding

2.1 Introductie

Dit klantonderzoek vindt zijn oorsprong in het *Plan van aanpak monitoring en evaluatie Participatiewet*[1], dat gelijktijdig met het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer is gestuurd. Hierin is beschreven hoe de Participatiewet en de afspraak over banen kunnen worden gevolgd, namelijk in de zogeheten monitor Participatiewet.
Het klantonderzoek t.b.v. de monitor en evaluatie Participatiewet 2019 geeft inzicht in de ervaringen van mensen uit de doelgroepen van de Participatiewet met de op werk gerichte dienstverlening door gemeenten. Het betreft de derde en laatste meting in het kader van deze monitor, waarvan de eerste (nul)meting in 2015 heeft plaatsgevonden, en een vervolgmeting in 2017.
De monitor Participatiewet bestaat – naast het klantonderzoek- uit onderzoeken onder werkgevers en gemeenten.
Het klantonderzoek is zoals opgemerkt de derde meting na de invoering van de Participatiewet en maakt vergelijkingen mogelijk met de nulmeting uit 2015 en de eenmeting uit 2017.
Ten behoeve van de evaluatie van de Participatiewet rapporteert de Inspectie over de onderzoeksvragen met betrekking tot de doelgroepen van de Participatiewet. De Inspectie formuleert in dit kader geen oordeel over deze bevindingen, maar kan de onderzoeksgegevens en bevindingen desgewenst benutten ten behoeve van het uitoefenen van haar eigen stelseltoezichtstaak.
Tenslotte wordt naast het klantonderzoek een aanvullend kwalitatief casusonderzoek verricht. In dit casusonderzoek wordt vanuit drie perspectieven (werkgevers, gemeenten en werknemers) het matchingsproces in kaart gebracht voor 20 specifieke casussen (bijv. iemand die succesvol aan het werk is gekomen, maar ook voor mensen waar dit niet goed is gelukt). Over het casusonderzoek wordt afzonderlijk gerapporteerd.

2.2 Doelstelling onderzoek

Het doel van het klantonderzoek is om een goed beeld te krijgen van de werking van de Participatiewet en vast te stellen of er in de loop van de tijd sprake is van een verbetering voor de betrokkenen in vergelijking met de afzonderlijke regelingen van voor 1-1-2015 (WWB, Wajong en Wsw).

Het klantonderzoek is uitgevoerd door de Inspectie SZW ten behoeve van de monitor Participatiewet. Het levert informatie op over de ervaringen van de mensen uit de doelgroep Participatiewet met de op werk gerichte ondersteuning van gemeenten.

2.3 Onderzoeksvragen

De centrale vraagstelling van het onderzoek is: *Welke dienstverlening van gemeenten ervaren mensen uit de doelgroep van de Participatiewet, en hoe waarderen zij deze?*

De deelvragen van het onderzoek zijn afgeleid uit het plan van aanpak monitoring en evaluatie Participatiewet. De deelvragen luiden:
1. *Wat zijn de ervaringen van de doelgroepen van de Participatiewet met de aanpak of dienstverlening van of namens gemeenten?*
2. *Wat zijn de ervaringen van het deel van de doelgroep van de Participatiewet dat (deels) aan het werk is en die dienstverlening van of namens de gemeente ontvangt?*

[1] Kamerstukken II, 2013-2013, 33566, nr. 65, 2 december 2013. Zie http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/szw/documenten-en-publicaties/brieven/2013/12/02/plan-van-aanpak-monitor-en-evaluatie-participatiewet.html

3. *Hoe waardeert de doelgroep van de Participatiewet de kwaliteit en de toegankelijkheid van de dienstverlening door of namens de gemeente?*
4. *Ervaren mensen een verbetering in hun arbeidsmarktpositie ten opzichte van de situatie voor invoering van de Participatiewet, en vinden zij dat de dienstverlening van of namens de gemeente hieraan bij heeft gedragen?*

2.4 Onderzoekspopulatie

Alvorens in te gaan op de onderzoekspopulatie merkt de Inspectie op dat personen die, gezien de Participatiewet, aanspraak zouden kunnen maken op ondersteuning en dienstverlening door gemeenten maar zich daarvoor niet melden bij gemeenten, slechts gedeeltelijk in beeld konden worden gebracht.

Het klantonderzoek van de Inspectie heeft zich gericht op de volgende doelgroepen voor de klantmonitor Participatiewet bij gemeenten:
1. De brede gemeentelijke doelgroep: personen die ook voor invoering van de Participatiewet al recht hadden op inkomensondersteuning vanuit de gemeente.
2. De nieuwe gemeentelijke doelgroep: jonggehandicapten met arbeidsvermogen, die voor invoering van de Participatiewet in aanmerking kwamen voor de Wajong.
3. Jonggehandicapten met recente werkervaring, die voor ondersteuning om aan het werk te komen en te blijven vallen onder de werking van de Participatiewet.
4. Personen die bij ingang van de Participatiewet op de Wsw-wachtlijst stonden.
5. Niet-uitkeringsgerechtigden, met specifieke aandacht voor jonggehandicapte nuggers.

2.5 Steekproefselectie

Voor het bepalen van de steekproefkaders waaruit de verschillende steekproeven getrokken zijn heeft de Inspectie SZW een beroep gedaan op UWV, afdeling Gegevensdiensten. De mogelijkheden zijn verkend om per doelgroep een steekproefkader te definiëren dat zo goed mogelijk aansloot bij de opdracht vanuit de opdrachtgever. Daar waar mogelijk zijn de door UWV leverbare gegevens aangevuld met gegevens vanuit externe bronnen.
Voor de wijze waarop de ondervraagde respondenten zijn geselecteerd wordt verwezen naar de verantwoording in bijlage 1.

In totaal hebben zo'n 4.500 personen een toegezonden vragenlijst naar hun ervaringen ingevuld.

Weergave van de N bij de figuren
De figuren in de hoofdstukken zijn voor een belangrijk deel gebaseerd op de totale responsgroep. Indien figuren gebaseerd zijn op slechts een deel van de totale respons (omdat bepaalde vragen alleen van toepassing zijn op specifieke subgroepen, bijvoorbeeld bij vragen die alleen gesteld zijn aan degenen met een baan naast de uitkering), is in de figuur de verwerkte respons (N) weergegeven. Indien er geen N vermeld staat gaat het dus steeds om de totale respons.

2.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 3 komen de ervaringen van alle Pw-uitkeringsgerechtigden aan de orde (brede doelgroep) die niet behoren tot een van de doelgroepen die in de volgende hoofdstukken zijn vermeld.
In hoofdstuk 4 volgen de ervaringen van jonggehandicapten met arbeidsvermogen, gevolgd in hoofdstuk 5 door de ervaringen van jonggehandicapten met werkervaring. Hoofdstuk 6 gaat over personen die op 1 januari 2015 op de wachtlijst voor de Wsw stonden. Tot slot komen in hoofdstuk 7 de ervaringen van niet-uitkeringsgerechtigden aan bod.
In bijlage 1 is de methodologische verantwoording opgenomen. In bijlage 2 de gehanteerde vragenlijsten.

3. Brede doelgroep

Deze groep betreft de oude doelgroep WWB, bestaande uit de mensen die al voor invoering van de Participatiewet in de WWB zaten en degenen die sinds de stelselwijziging zijn ingestroomd en ook zonder stelselwijziging in de WWB zouden zijn gekomen.

Qua omvang is dit verreweg de belangrijkste groep, aangezien zeker 90% van de totale populatie die onder de werking van de Participatiewet valt uit deze groep afkomstig is. In absolute aantallen gaat het om ruim 400.000 personen.

Algemene houding ten opzichte van werk

- Bijna vier op de tien personen uit deze groep schat in nu al te kunnen werken en drie op de tien denkt in de toekomst aan het werk te kunnen. De overigen (32%) verwachten nooit meer te kunnen werken.
- Hoewel de meerderheid (70%) in het algemeen wel positief staat tegenover werk *("het hebben van werk heeft voordelen boven het niet hebben van werk"*), ligt het aandeel dat op dit moment graag wil werken met 50% een stuk lager en is minder dan de helft (44%) van plan de komende periode werk te gaan zoeken.
- Ten opzichte van de situatie vóór invoering van de Participatiewet is zowel het aandeel dat graag wil werken als dat van plan is werk te gaan zoeken gedaald (respectievelijk van 60% naar 50% en van 53% naar 44%). Het aandeel dat denkt werk te kunnen vinden is juist gestegen, van 26% naar 38%.
- Eén op de drie personen denkt dat werkhervatting een positief effect zal hebben op het totale inkomen, de rest denkt van niet of kan dit niet inschatten. Respondenten die verwachten dat werk leidt tot een inkomensvooruitgang geven vaker aan te willen werken en naar werk te gaan zoeken.

Ervaren belemmeringen en behoefte aan ondersteuning

- De vaakst genoemde belemmeringen om werk te kunnen vinden zijn de lichamelijke en geestelijke gezondheid (respectievelijk 52% en 36%).
- Zeven van de tien respondenten geven aan specifieke ondersteuning nodig te hebben alvorens kans te maken op werk. Scholing wordt daarbij het vaakst genoemd. Ruim een derde van hen denkt dat de sociale dienst goed op de hoogte is van deze behoefte en dat hier ook voldoende rekening mee wordt gehouden.

Werk zoeken en ervaren druk vanuit de sociale dienst

- Bijna 60% heeft recent niks gedaan om aan het werk te komen, vergelijkbaar met het aandeel dat zegt door de gemeente vrijgesteld te zijn van de sollicitatieplicht. Onder 55-plussers is het aandeel vrijgestelden het hoogst, maar ook van de 35-minners is ruim de helft naar eigen zeggen vrijgesteld. Bijna twee van de drie vrijgestelden heeft wel andere afspraken met de sociale dienst gemaakt, zoals het verrichten van vrijwilligerswerk, het leren van de taal, het volgen van een re-integratietraject of cursus, etc.
- Een kwart is tijdens de gehele uitkeringsperiode nog nooit aangesproken op verplichtingen gericht op arbeid, driekwart dus wel. Specifieke verplichtingen zoals het inschrijven bij uitzendbureaus en solliciteren op banen met minimaal een uur reistijd worden, hoewel wettelijk verplicht, door een beperkt deel van deze groep ervaren (respectievelijk 19% en 6%).
- Sinds de nulmeting is het aandeel dat inschat dat de sociale dienst erachter komt wanneer de regels worden overtreden gedaald, van 74% naar 63%.

Ervaren dienstverlening

- Twee van de drie respondenten heeft het afgelopen half jaar minimaal één gesprek gevoerd bij de sociale dienst. Dit is een stijging ten opzichte van 2017, toen minder dan 60% een recent gesprek had ervaren. Net als bij de metingen in 2015 en 2017 heeft ongeveer 60% een vast contactpersoon bij de sociale dienst.
- Bijna één op de vijf heeft het afgelopen half jaar een re-integratietraject gevolgd, een iets kleiner aandeel (15%) een specifieke training, cursus of opleiding. Dergelijke hulp, gericht op het 'werkfit' worden, wordt bij de huidige meting ongeveer net zo vaak ervaren als bij de voorgaande metingen.
- Ook hulp bij het zoeken naar werk, zoals bij het schrijven van een sollicitatiebrief (18%), bij het zoeken naar vacatures (10%) en voorgesteld worden aan werkgevers (6%) wordt in vergelijkbare mate ervaren als bij de vorige meting.
- Ruim de helft ontvangt, naast hulp vanuit de sociale dienst, ondersteuning vanuit andere gemeentelijke afdelingen of organisaties. Het vaakst gaat het daarbij om hulp vanuit de Wmo (22%), GGZ (17%) of de schuldhulpverlening (14%).
- Drie op de tien respondenten geeft aan niet goed rond te kunnen komen van het totale huishoudinkomen en één op de tien dat ze schulden maken.

Waardering dienstverlening

- De waardering voor de dienstverlening is sinds de nulmeting niet of nauwelijks gewijzigd. Zo gaf bij alle drie de metingen driekwart van de respondenten een voldoende voor de genoten ondersteuning en een kwart een onvoldoende, met een gemiddelde van een 6,5.
- Net als bij de vorige metingen beoordeelt iets minder dan de helft de hulp vanuit de sociale dienst als zinvol en is ongeveer een derde van mening dat de hulp de kans op werk vergroot.

3.1 Inleiding

De Participatiewet heeft onder andere de oude Wet Werk en Bijstand (WWB) vervangen. In dit hoofdstuk gaat de Inspectie SZW in op deze brede doelgroep van bijstandsgerechtigden, die sinds 1 januari 2015 onder de nieuwe Participatiewet valt, maar niet behoren tot de nieuwe doelgroep van gemeenten (zie hoofdstuk 4). Doordat de focus bij gemeenten sinds de invoering van de Participatiewet mogelijk vooral op bemiddeling en re-integratie van de nieuwe doelgroep met een arbeidsbeperking ligt, bestaat het risico dat de dienstverlening voor de oude doelgroep WWB onder druk is komen te staan. Aangezien het totale beroep op een uitkering op basis van de Participatiewet voor zeker 90% vanuit deze brede doelgroep komt, is het evident dat de ervaringen van deze cliënten onmisbaar zijn voor een goede beoordeling van de werking van de Participatiewet.

Uit deze populatie van ruim 400.000 personen is een aselecte steekproef getrokken van 3.080 bijstandsgerechtigden. 755 mensen hebben de enquête ingevuld, oftewel een respons van 25%.

3.2 Houding ten opzichte van werk, ervaren belemmeringen en ondersteuningsbehoefte

Inschatting kans op werk

De meeste respondenten, ruim 60%, zijn naar eigen inschatting nu niet in staat om te werken. Van hen verwacht de helft dat in de toekomst wel te kunnen, de overige denken nooit meer te kunnen werken. Iets minder dan 40% denkt nu al werk aan te kunnen, van wie de meerderheid ook al werk verricht (betaald dan wel onbetaald).

Figuur 3.1 **Denkt u dat u nu kunt werken? (N=750)**

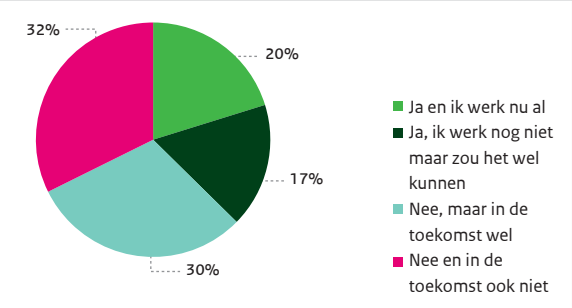

Van degenen die nog niet werken op het moment van de enquête schat zo'n één op de acht de kans op werk binnen een jaar behoorlijk groot (groter dan 50%), circa 30% denkt dat deze kans klein of matig is (kleiner dan 50%) en ongeveer 40% denkt nooit meer aan het werk te zullen komen.

Figuur 3.2 **Hoe groot schat u de kans om komend jaar aan het werk te komen? (N=600)**

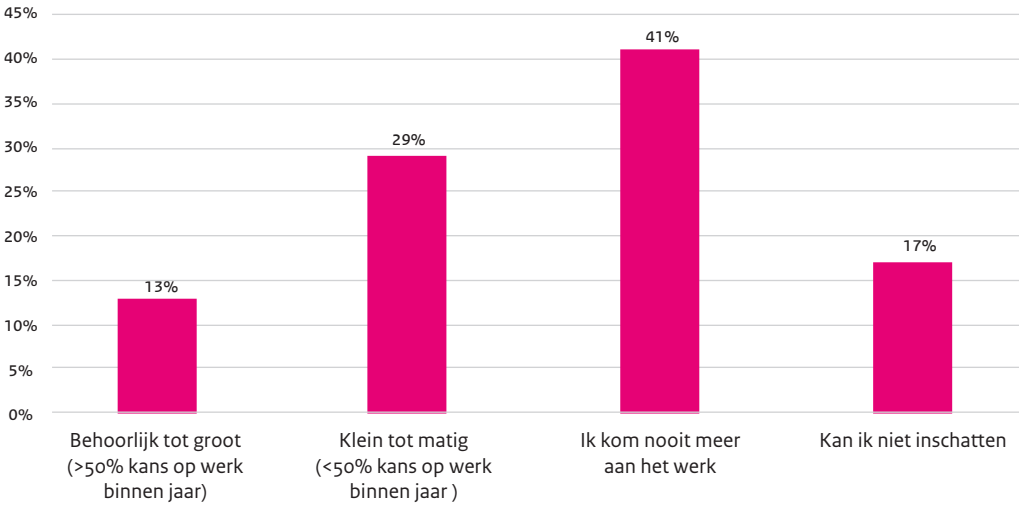

Houding ten opzichte van werk

Uitkeringsgerechtigden uit de brede doelgroep van de Participatiewet staan in meerderheid positief ten opzichte van werk: zeven op de tien is van mening dat werk voordelen met zich meebrengt en twee op de drie zou gelukkiger zijn indien men een baan zou hebben. Toch geeft slechts de helft aan graag aan het werk te willen en is minder dan de helft daadwerkelijk van plan werk te gaan zoeken.

Respondenten ervaren aanzienlijke problemen bij de zoektocht naar werk: de meerderheid denkt geen werk te kunnen vinden vanwege zijn of haar beperkingen. Wel is het aandeel dat denkt werk te kunnen vinden gestegen sinds de nulmeting, van 26% vóór invoering van de Participatiewet naar 32% in 2017 en 38% bij de huidige meting.

Figuur 3.3 **Hoe denkt u over werk? (N=600)**

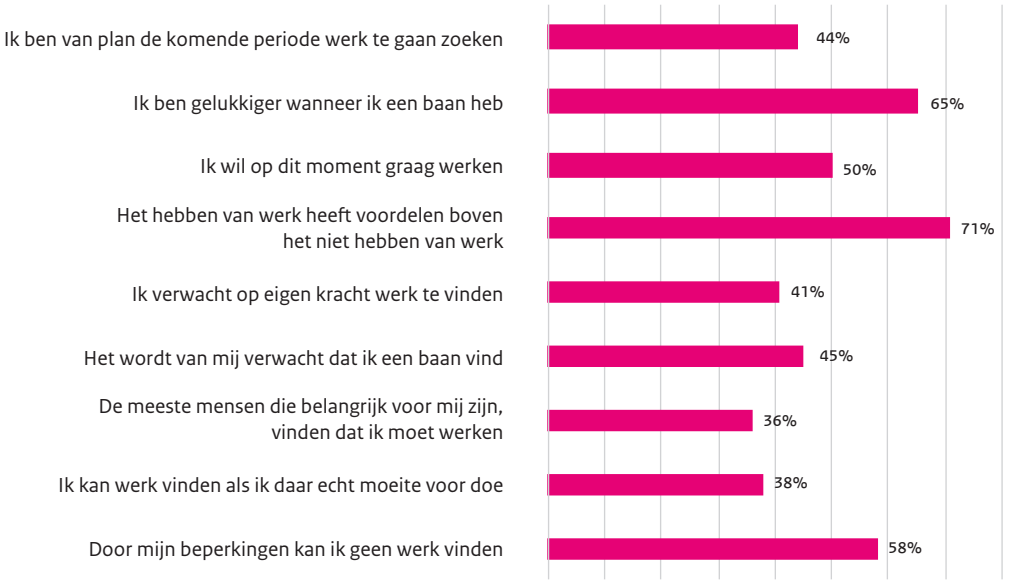

Het aandeel van de brede doelgroep dat graag wil werken en dat van plan is werk te gaan zoeken is sinds de nulmeting gedaald: vóór invoering van de Participatiewet wilde 60% graag werken en was 53% van plan werk te gaan zoeken, bij de vorige meting in 2017 wilde 56% nog graag werken en was 49% van plan werk te gaan zoeken en bij deze meting gaat het dus om respectievelijk 50% en 44%.

Figuur 3.4 **Ontwikkeling in aandeel willers, kunners en actief zoekenden**

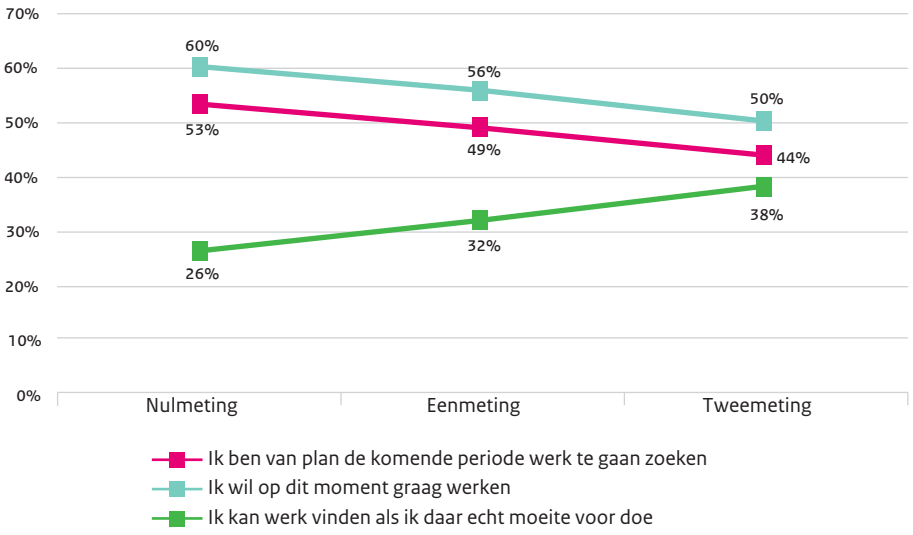

Willen en kunnen

Zoals gezegd wil ongeveer de helft van de respondenten graag aan het werk, de andere helft heeft deze behoefte niet. Bij nadere beschouwing blijken willen werken en werk kunnen vinden sterk met elkaar verweven: de meesten die aangeven niet graag te willen werken schatten zelf in ook geen werk te kunnen vinden, hoeveel moeite men hier ook voor zou doen. Toch is ongeveer één op de acht respondenten naar eigen zeggen wel degelijk in staat om werk te vinden maar ontbreekt het hen vooral aan de wil om te werken. Doorvertaald naar de gehele populatie impliceert dit dat er enkele tienduizenden bijstandsgerechtigden zijn die zelf inschatten wel werk te kunnen vinden maar die onvoldoende gemotiveerd zijn om daadwerkelijk aan het werk te gaan.

Figuur 3.5 **Willen werken versus werk kunnen vinden (N=600)**

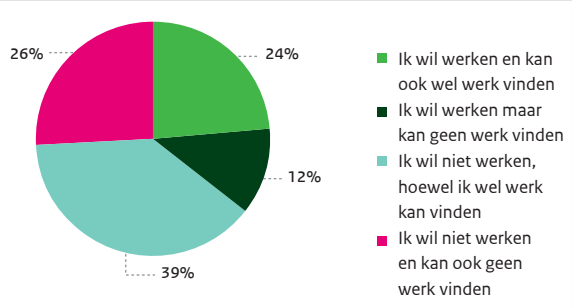

Uit multivariate analyses komen een aantal aspecten naar voren die samenhangen met een positief antwoord op de vragen of men graag wil werken en of men werk kan vinden. Het betreffen vooral persoonlijke aspecten, zoals geslacht (vrouwen willen minder vaak werken), de uitkeringsduur (hoe langer in de uitkering, des te minder denkt men nog werk te kunnen vinden), en het ervaren van lichamelijke belemmeringen (hangt samen met minder makkelijk werk kunnen vinden). Daarnaast hangen zowel graag willen werken als werk kunnen vinden sterk samen met de verwachting van de cliënt of deze er financieel op vooruit gaat als hij zou gaan werken: zo ja, dan is er vaker sprake van willen werken en werk kunnen vinden. Uitvoeringsaspecten als het voeren van gesprekken op kantoor, het hebben van een vast contactpersoon of specifieke hulp bij het werk zoeken of werkfit worden vertonen geen significante samenhang met de antwoorden op deze stellingen.

Met de intentie om de komende periode werk te gaan zoeken hangen wel een aantal uitvoeringsaspecten samen. Dan gaat het bijvoorbeeld om specifieke ondersteuning om werk te zoeken (sollicitatietraining etc.), het hebben gehad van een werkervaringsplaats en een recent gesprek op kantoor bij de sociale dienst, die allen samenhangen met een positieve intentie om werk te gaan zoeken. Daar staat tegenover dat een vrijstelling van de arbeidsplicht, zoals te verwachten, samenhangt met een negatief voornemen om werk te gaan zoeken. Daarnaast speelt ook bij deze stelling de verwachting ten aanzien van de verdiensten in het geval van werk een significante rol, evenals de gezondheidsbeleving en de mate van zelfredzaamheid van de cliënt.

Tabel 3.1 **Aspecten die samenhangen met een positief antwoord op de stelling[2] (N=600)**

	Samenhangende aspecten
Ik wil graag werken	• Vrouwen (-) • Ik denk dat ik er financieel op vooruit ga als ik ga werken (+) • Ik kan nu werken (+) • Ik zoek werk (+)
Ik kan werk vinden als ik daar echt moeite voor doe	• Langere uitkeringsduur (-) • Ik denk dat ik er financieel op vooruit ga als ik ga werken (+) • Ik kan nu werken (+) • Ik heb lichamelijke belemmeringen (-) • Werkervaringsplaats (+)
Ik ben van plan komende periode werk te gaan zoeken	• Ontvangen ondersteuning werk zoeken (+) • Werkervaringsplaats gehad (+) • Recent gesprek op kantoor sociale dienst (+) • Vrijstelling arbeidsplicht (-) • Ik denk dat ik er financieel op vooruit ga als ik ga werken (+) • Ik kan nu werken (+) • Goede gezondheidsbeleving (+) • Ik heb psychische belemmeringen (-) • Ik ben zelfredzaam (+)

[2] Met logistische regressieanalyse getoetst op 5% significantieniveau.

Acceptatiebereidheid

Om de bereidheid om werk te accepteren te meten is respondenten gevraagd in hoeverre zij bereid zijn werk te aanvaarden met minder gunstige kenmerken. Uitkeringsgerechtigden uit de brede doelgroep van de Participatiewet blijken (zeer) beperkt bereid een baan te accepteren met bijvoorbeeld een lange reistijd, waarbij sprake is van lichamelijk dan wel psychisch zware belasting, met lagere verdiensten dan men gewend is en met weinig doorgroeimogelijkheden. Een baan waarvoor eerst een opleiding gevolgd dient te worden omdat men hier niet voor is opgeleid, is voor de meerderheid wel acceptabel, ook indien het gaat om werk dat onder zijn of haar oorspronkelijke niveau ligt.

Er zijn beperkte verschillen in acceptatiebereidheid ten opzichte van de vorige metingen. Alleen is het aandeel dat bereid is te werken tegen lagere verdiensten dan gewend significant gedaald: van ruim 40% bij de nul- en éénmeting naar 33% bij de huidige meting.

Figuur 3.6 **Bent u bereid om werk te doen... (N=650)**

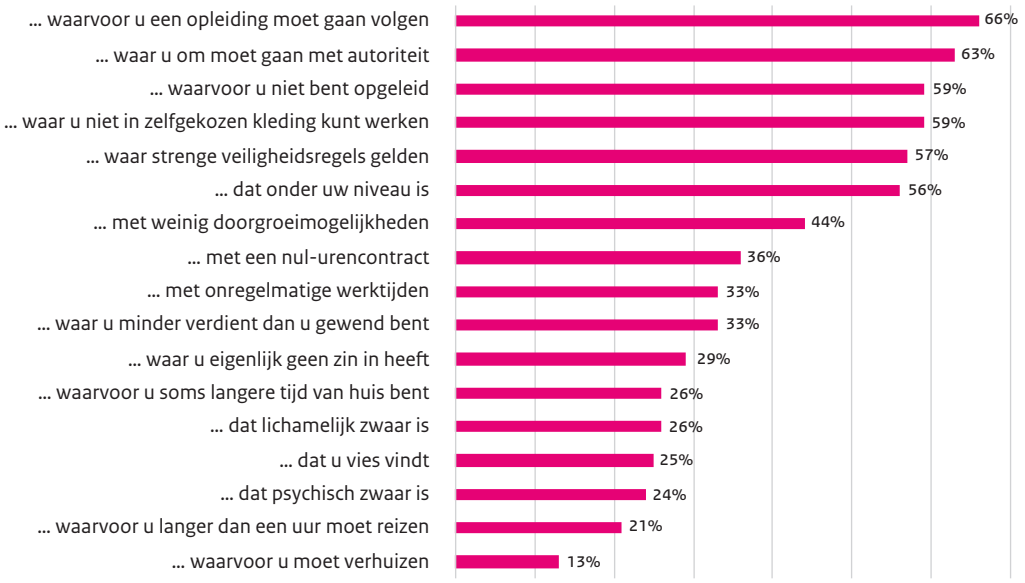

Duidelijk is dat de gevolgen voor het totale inkomen een grote rol spelen bij de bereidheid om aan het werk te gaan. Ongeveer zes op de tien respondenten is alleen bereid werk te aanvaarden als er op zijn minst sprake is van een lichte inkomensverbetering. Het grote belang van de budgettaire gevolgen van werk op de motivatie van respondenten om aan het werk te gaan, dat ook al naar voren kwam in tabel 3.1, wordt hiermee opnieuw onderstreept.

Figuur 3.7 **Wanneer bent u bereid om te gaan werken? (N=560)**

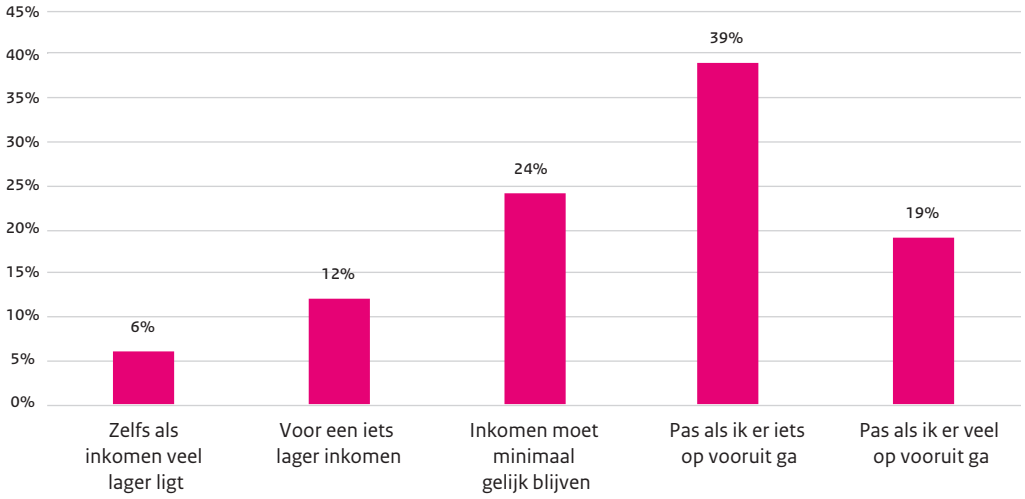

Hoewel dus van groot belang voor de acceptatiebereidheid, vinden bijstandsgerechtigden het lastig om in te schatten wat de consequentie van werk zal zijn op het totale inkomen: de helft kan dit niet inschatten. Eén op de drie denkt er wel (iets) op vooruit te zullen gaan indien men werk vindt, één op de tien schat in dat het inkomen gelijk blijft en eveneens één op de tien denkt er zelfs op achteruit te gaan.

Figuur 3.8 **Wat gebeurt er met uw totale inkomen als u gaat werken? (N=650)**

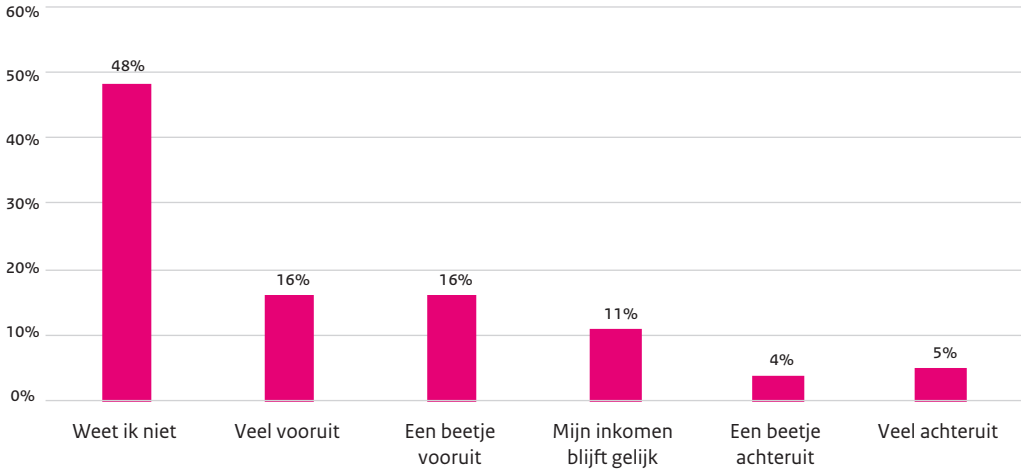

Belemmeringen om te werken

Ruim de helft van de respondenten ervaart lichamelijke beperkingen om aan het werk te komen of aan het werk te blijven, ruim één op de drie kampt met psychische gezondheidsbeperkingen. Andere regelmatig genoemde belemmeringen zijn het ontbreken van een rijbewijs, taalproblemen en een tekort aan passende werkervaring. Slechts 4% kent in het geheel geen belemmeringen.

In vergelijking met de vorige meting in 2017 zijn er amper verschillen in hoe vaak specifieke belemmeringen genoemd worden. Wel geven respondenten nu vaker aan dat men niet op onregelmatige tijden kan werken dan wel dat het aantal uren dat gewerkt kan worden een belemmering vormt.

Figuur 3.9 **Belemmeringen om werk te vinden of te houden (N=750)**

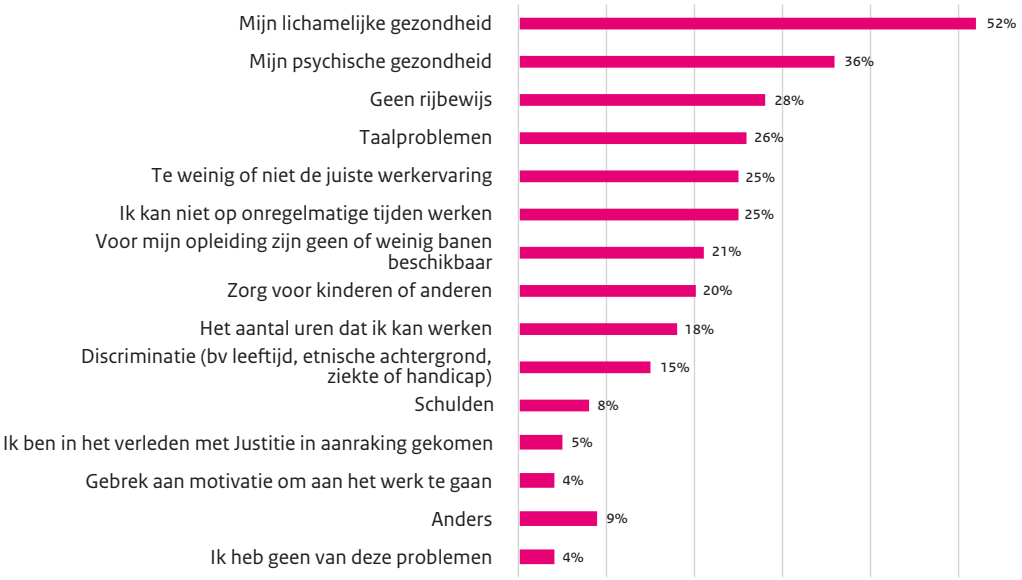

Benodigde ondersteuning

Ongeveer de helft van de uitkeringsgerechtigden uit de brede doelgroep van de Participatiewet heeft naar eigen inschatting scholing nodig om aan het werk te komen. Ruim eenderde moet (financieel of anderszins) ondersteund worden bij vervoer naar het werk en/of heeft aanpassingen aan de werktijden of de werkdruk nodig. Een vergelijkbaar deel van de respondenten heeft behoefte aan ondersteuning in de persoonlijke sfeer (bijvoorbeeld ter vergroting van het zelfvertrouwen of het aflossen van schulden) en/of hulp bij het zoeken naar werk.

Figuur 3.10 **Welke hulp heeft u nodig om nu of in de toekomst te kunnen werken? (N=700)**

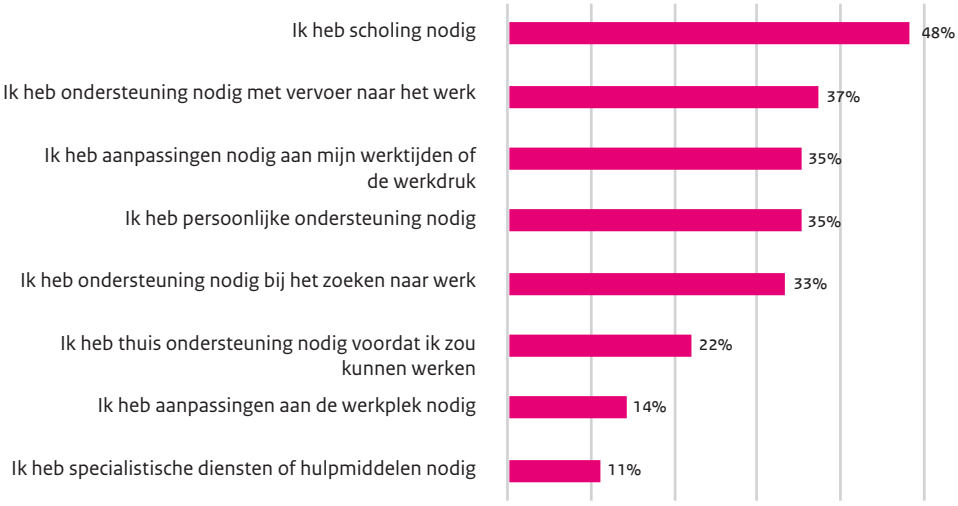

In de meeste gevallen is sprake van behoefte aan een combinatie van ondersteuningsvormen alvorens respondenten aan het werk denken te kunnen: bijna 80% van degenen die specifieke ondersteuning zeggen nodig te hebben, heeft minimaal twee ondersteuningsvormen aangekruist. Zo heeft van respondenten die scholing nodig hebben, ongeveer de helft ook persoonlijke ondersteuning, ondersteuning voor vervoer naar werk en/of ondersteuning bij het zoeken naar werk nodig. De ondersteuningsbehoefte lijkt zich zodoende te concentreren bij een overigens in omvang grote groep uitkeringsgerechtigden uit de brede doelgroep. Immers, slechts 30% geeft aan geen van de genoemde ondersteuningsvormen nodig te hebben.

De ondersteuningsbehoefte kan worden gecategoriseerd in hulp om 'werkfit' te worden (in de toekomst te kunnen werken) en hulp om direct aan het werk te komen en te blijven. Onder de eerste categorie vallen scholing en persoonlijke ondersteuning van de hiervoor besproken ondersteuningsvormen, onder de tweede categorie kunnen alle overige ondersteuningsvormen uit figuur 3.10 geschaard worden. Bijna de helft van de respondenten heeft zowel behoefte aan ondersteuning om werkfit te worden als aan hulp om nu aan het werk te komen en te blijven.

Tabel 3.2 **Behoefte aan ondersteuning om werkfit te worden en om te kunnen werken (N=700)**

	Behoefte aan hulp om nu te kunnen werken	Geen behoefte aan hulp om nu te kunnen werken	Totaal
Behoefte aan hulp om werkfit te worden	46%	9%	55%
Geen behoefte aan hulp om werkfit te worden	14%	31%	45%
Totaal	60%	40%	100%

Van degenen die aangeven één of meerdere vormen van ondersteuning nodig te hebben om nu of in de toekomst te kunnen werken denkt iets meer dan de helft dat de sociale dienst op de hoogte is van deze behoefte. Eén op de tien denkt van niet, vier op de tien weet dit niet.

Van de respondenten die inschatten dat de sociale dienst de behoefte kent (52% van degenen met ondersteuningsbehoefte), vindt twee op de drie dat de sociale dienst hier ook voldoende rekening mee houdt.

Maar als de respondenten die vinden dat de sociale dienst te weinig (8%) of geen (8%) rekening houdt met de ondersteuningsbehoefte, die van mening zijn dat de sociale dienst geen zicht heeft op deze behoefte (9%) of dit niet weten (39%) bij elkaar worden opgeteld, dan ontstaat het beeld dat bijna twee op de drie respondenten met ondersteuningsbehoefte mogelijk niet de ondersteuning krijgen die zij zelf nodig achten om aan het werk te komen.

Figuur 3.11 Is de sociale dienst op de hoogte van deze behoefte en houden ze daar rekening mee? (N=500)

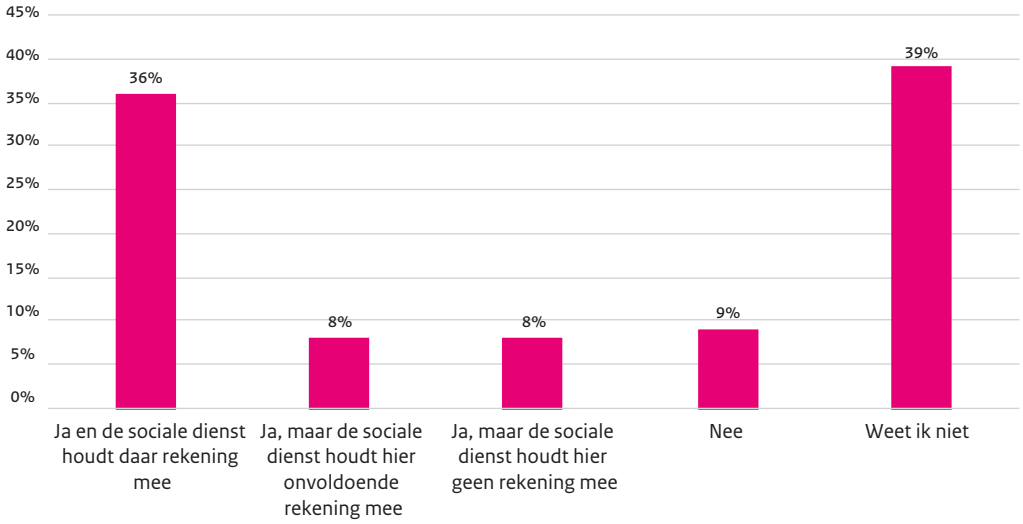

3.3 Arbeidsverleden, zoeken naar werk en ondersteuning bij het zoeken

Huidige of recente werkzaamheden

Bijna 20% van de respondenten heeft op het enquêtemoment betaald werk. Een vergelijkbaar aandeel verricht onbetaald werk en nog eens 14% werkt nu niet maar heeft in de afgelopen twee jaar nog wel gewerkt. Iets minder dan de helft heeft geen recente werkervaring (betaald dan wel onbetaald). Van de personen die op het enquêtemoment nog in de uitkering zitten heeft circa 15% betaald werk, de overige werkenden zijn dan al uit de uitkering gestroomd.

Figuur 3.12 Werkt u nu of heeft u de afgelopen twee jaar gewerkt? (N=750)

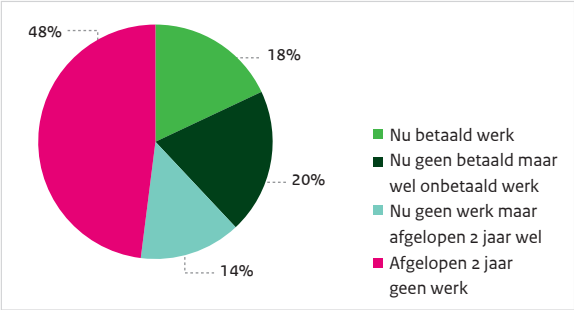

Bij bijna de helft van de recente werkzaamheden gaat het om vrijwilligerswerk. Daarnaast werkt(e) ongeveer eenderde in loondienst, waarvan de meesten op basis van een tijdelijk contract (26%) en een beperkt deel met een vast contract (8%). Andere, minder vaak genoemde, werkverbanden betreffen uitzendwerk, ZZP'er, dan wel een werkervaringsplaats vanuit de gemeente in de vorm van een proefplaatsing of stage.
Van degenen met recente werkervaring heeft ruim een kwart hulp ontvangen van een jobcoach en circa 15% hulpmiddelen op de werkplek, een vervoersvoorziening en/of een proefplaatsing. Een beperkt deel van de werkenden uit de brede doelgroep geeft aan dat er vanuit de gemeente loonkostensubsidie is betaald aan de werkgever.

Figuur 3.13 Ondersteuning tijdens werk (N=370)

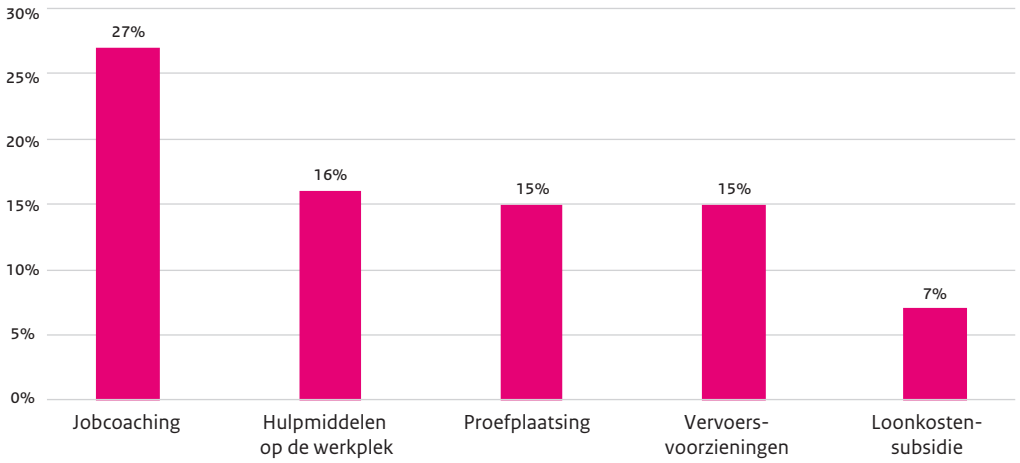

Zoeken naar werk

Ongeveer een kwart van de respondenten is op het enquêtemoment actief op zoek naar werk. Daarnaast heeft één op de zes het afgelopen half jaar actie ondernomen om werk te vinden, hoewel men nu niet actief zoekt. Bijna zes op de tien heeft recent helemaal geen zoekactiviteiten ontplooid.

Er zijn aanzienlijke verschillen naar leeftijdscategorie in de mate waarin naar werk wordt gezocht. Zo heeft van de 55-plussers meer dan driekwart het afgelopen half jaar helemaal geen werk gezocht terwijl van de 35-minners bijna twee op de drie wel actief heeft gezocht.

Figuur 3.14 Heeft u recent naar werk gezocht? (N=750)

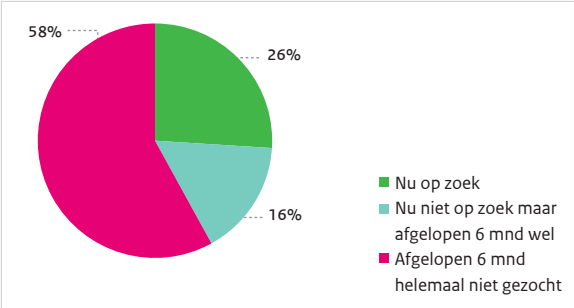

Degenen die niet naar werk zoeken noemen hier verscheidene redenen voor. Verreweg het vaakst gaat het om gezondheidsredenen. Andere meermaals genoemde redenen zijn het doen van mantelzorg of vrijwilligerswerk en de leeftijd (te oud).

Figuur 3.15 **Waarom zoekt u niet naar werk? (N=540)**

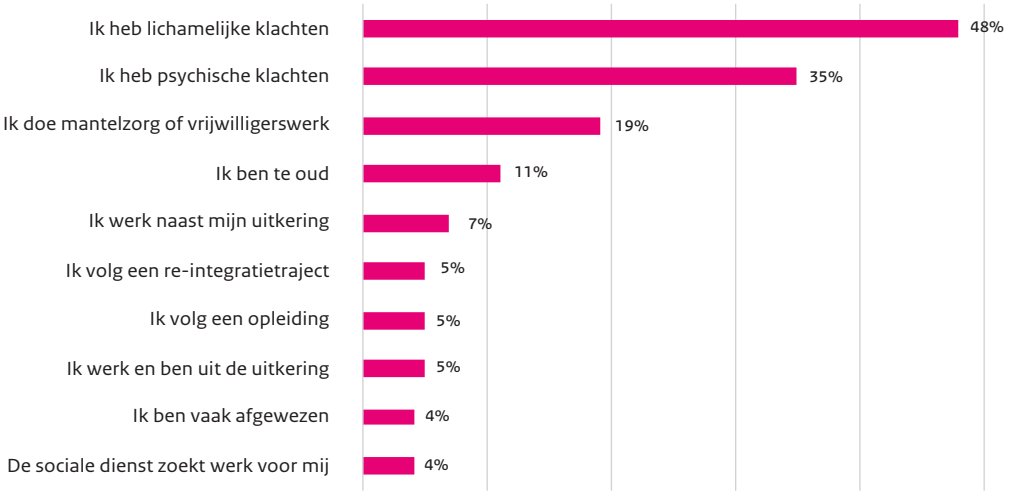

Hulp bij het zoeken naar werk

Ruim een kwart van de respondenten heeft het afgelopen half jaar één of meerdere gesprekken met een medewerker van de sociale dienst gevoerd over zijn mogelijkheden en kansen op werk. Hulp bij het schrijven van een sollicitatiebrief of cv, een plek om werkervaring op te doen en/of een sollicitatietraining is door 15 à 20% van de respondenten ontvangen. Minder vaak genoemde vormen van ondersteuning bij het zoeken naar werk betreffen hulp bij het zoeken naar vacatures en bij het voeren van sollicitatiegesprekken en voorgesteld worden aan een werkgever. De mate van hulp bij het zoeken naar werk is vergelijkbaar met de gerapporteerde hulp bij de voorgaande metingen.

Figuur 3.16 **Ondersteuning bij het zoeken naar werk (N=750)**

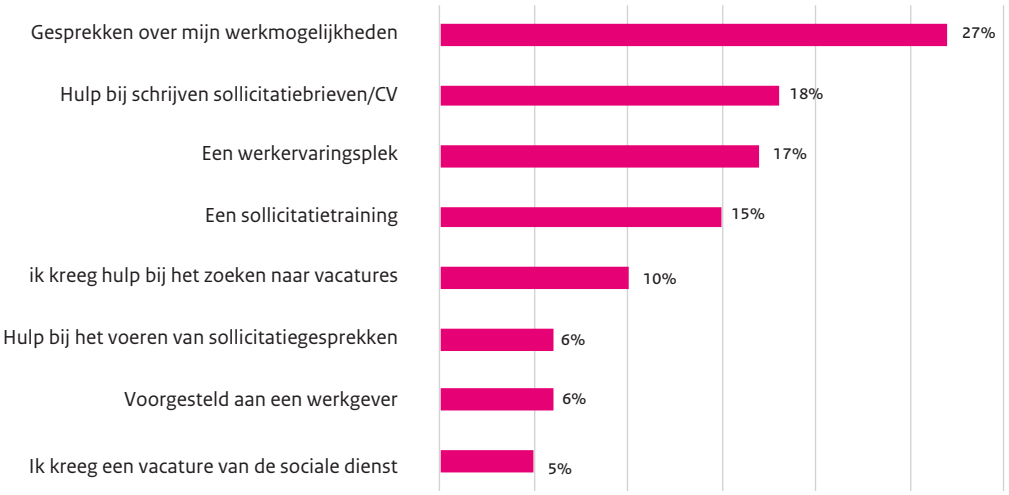

3.4 Contact met gemeente en overige ondersteuning

Mate van contact en vast contactpersoon

Eén op de drie respondenten heeft het afgelopen half jaar geen enkel gesprek gevoerd met een medewerker van de sociale dienst, twee op de drie dus wel. Circa 40% heeft meerdere gesprekken gevoerd. Het aantal gesprekken is toegenomen sinds de vorige meting in 2017, toen ruim vier op de tien geen enkel gesprek had ervaren gedurende de laatste zes maanden.
Het aandeel dat geen recent gesprek gevoerd heeft varieert sterk naar bijvoorbeeld uitkeringsduur en leeftijd. Zo heeft van de 55-plussers ongeveer de helft afgelopen half jaar geen gesprek gehad, wat ook geldt voor de respondenten die al minimaal 10 jaar in de uitkering zitten. Tussen beide groepen zit overigens veel overlap.

Figuur 3.17 Aantal gesprekken afgelopen half jaar met medewerker sociale dienst (N=750)

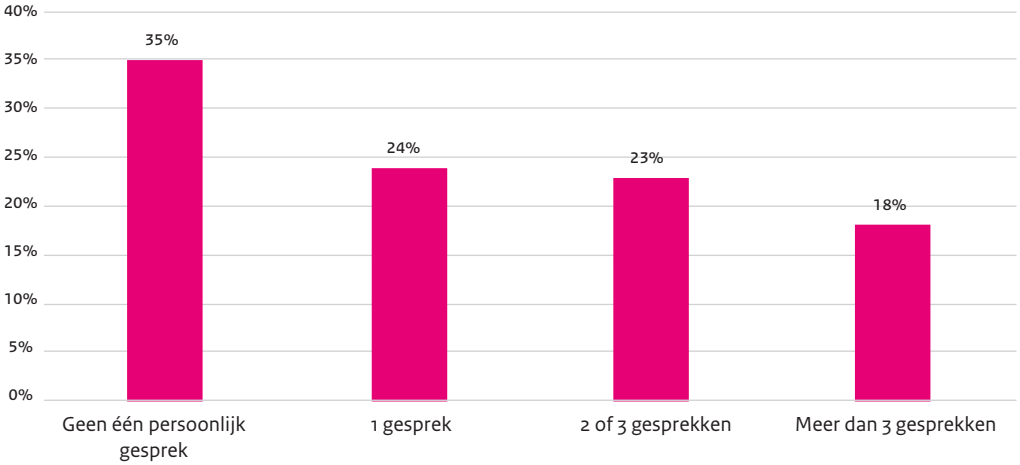

Voor de overgrote meerderheid (70%) is het aantal gevoerde gesprekken precies goed. Ongeveer een kwart vindt dat er te weinig gesprekken zijn geweest. Van de respondenten die geen enkel gesprek hebben gevoerd is ongeveer de helft van mening dat er te weinig contact heeft plaatsgevonden, de andere helft van deze groep vindt het geen probleem dat er geen recent gesprek is geweest.
Ongeveer zes op de tien respondenten hebben een vast contactpersoon bij de sociale dienst. Dit is vergelijkbaar met het aandeel respondenten met een vast contactpersoon bij de voorgaande metingen. Er zijn amper verschillen in de mate waarin een vast contactpersoon wordt gerapporteerd naar leeftijd en uitkeringsduur. Alleen 55-plussers geven iets minder vaak aan een vast contactpersoon te hebben (53%).

Figuur 3.18 Heb je een vast contactpersoon bij de sociale dienst? (N=750)

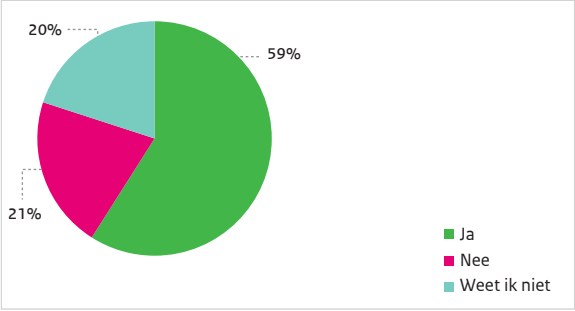

Ondersteuning om werkfit te worden

Mensen in de Participatiewet die nog niet in staat zijn om direct aan het werk te gaan, kunnen ondersteuning van de sociale dienst krijgen om 'werkfit' te worden. Bijna één op de vijf respondenten heeft het afgelopen half jaar een re-integratietraject gevolgd, een iets kleiner aandeel (15%) een specifieke training, cursus of opleiding. Dit is vergelijkbaar met de gerapporteerde ondersteuning om werkfit te worden bij vorige metingen.

Figuur 3.19 Ondersteuning om werkfit te worden (N=750)

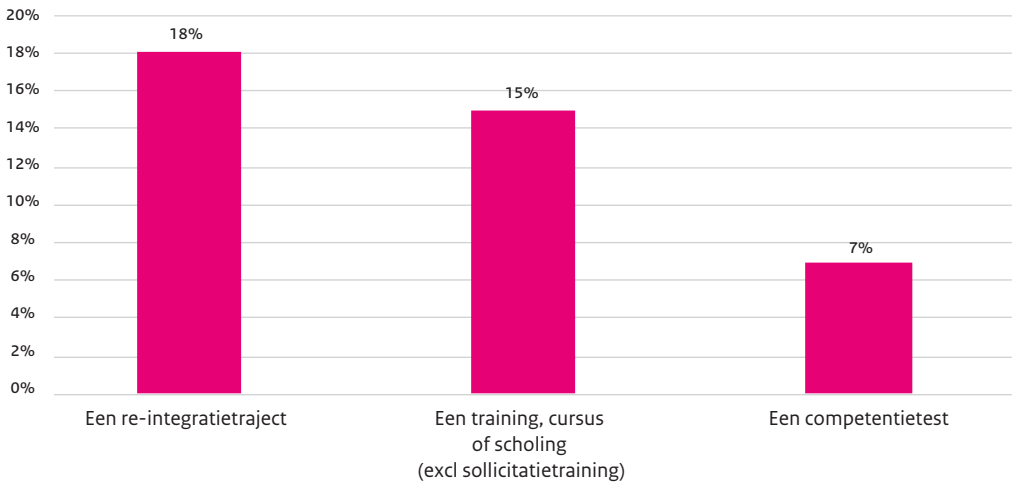

Ondersteuning van andere organisaties/afdelingen en cliëntondersteuning

Ruim de helft van de respondenten heeft, naast de ondersteuning vanuit de sociale dienst, ook hulp ontvangen van andere organisaties en gemeentelijk afdelingen. Het vaakst genoemd is hulp vanuit de Wmo (22%), gevolgd door de GGZ (17%) en de schuldhulpverlening (14%). Hulp vanuit de Wmo is onder de brede doelgroep van de Participatiewet significant toegenomen sinds de vorige meting: van 16% in 2017 naar 22% bij de huidige meting.

Figuur 3.20 Hulp van andere organisaties of afdelingen (N=750)

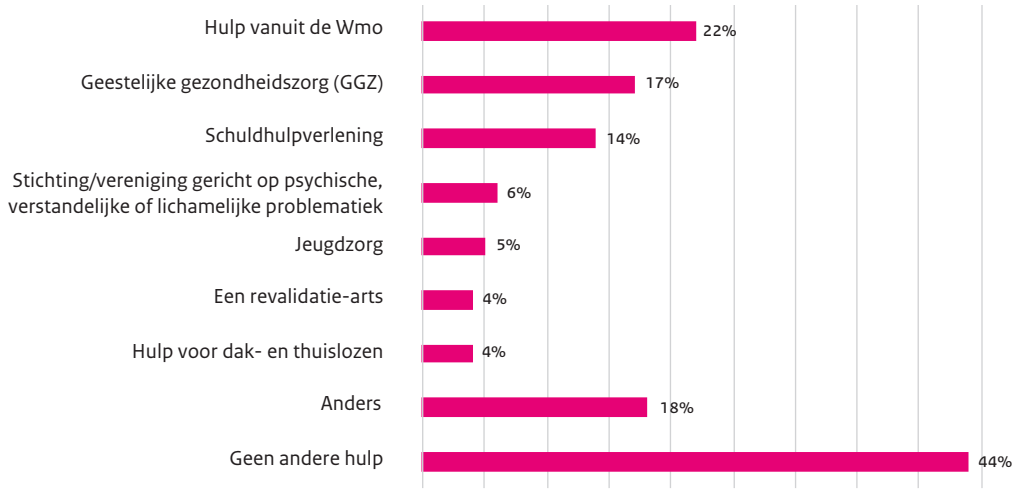

Het oordeel van respondenten die te maken hebben met hulp vanuit meerdere organisaties varieert sterk. Ruim vier op de tien respondenten vindt dat de samenwerking goed is, twee op de tien vindt juist van niet. Een aanzienlijke groep (41%) ervaart dat hij dezelfde informatie aan verschillende organisaties moet leveren. Tot slot is de meerderheid (60%) van mening dat de sociale dienst goed op de hoogte is van de hulp vanuit andere organisaties.

Er is weinig verschil in het oordeel van respondenten over de samenwerking tussen de sociale dienst en andere organisaties waar hulp door wordt ontvangen. Alleen de samenwerking tussen de sociale dienst en de schuldhulpverlening wordt als iets minder goed ervaren. Zo moeten mensen die schuldhulpverlening ontvangen net wat vaker dezelfde informatie verstrekken aan verschillende organisaties (48%, tegen 41% van alle respondenten) en zijn deze respondenten minder tevreden over de samenwerking tussen de verschillende afdelingen (31% van hen vindt deze samenwerking niet goed, tegen 21% van alle respondenten).
Het oordeel over de samenwerking met andere organisaties is bij deze meting vergelijkbaar met het oordeel dat respondenten hierover in 2017 gaven.

Figuur 3.21 **Stellingen over de samenwerking van de sociale dienst met andere hulporganisaties (N=380)**

Indien de uitkeringsgerechtigde behoefte heeft aan onafhankelijke informatie, advies of ondersteuning over bijvoorbeeld werk en inkomen, wonen of onderwijs kan hij een beroep doen op de (gratis) cliëntondersteuning die iedere gemeente dient te organiseren. Iets meer dan eenderde van de respondenten is op de hoogte van deze mogelijkheid, nog geen 20% is hier actief op gewezen door de gemeente. De bekendheid met de cliëntondersteuning en de mate waarop respondenten hierop zijn gewezen door de gemeente zelf is gelijk gebleven ten opzichte van de vorige meting.

Figuur 3.22 **Heeft de gemeente u gewezen op de mogelijkheid voor cliëntondersteuning? (N=750)**

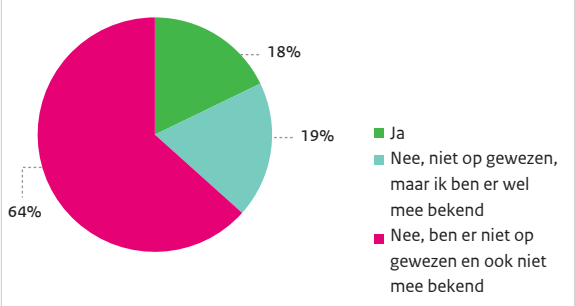

3.5 Rechten, plichten en handhaving

Ervaren plichten en afspraken

Van de respondenten die op het moment van de enquête nog in de uitkering zitten, geeft meer dan de helft (56%) aan vrijgesteld te zijn van de verplichting om naar werk te zoeken of mee te werken aan re-integratie. Onder 55-plussers is het aandeel vrijgestelden het hoogst: circa tweederde. Maar ook van de 35-minners is meer dan de helft naar eigen zeggen vrijgesteld van het zoeken naar werk of het meewerken aan re-integratie.
Op de vraag waarvoor men dan precies is vrijgesteld geeft 96% van deze groep aan vrijgesteld te zijn van de verplichting om arbeid te verkrijgen en dus ook geen sollicitatieplicht te hebben. Ongeveer vier van de tien vrijgestelden heeft een formele beschikking ontvangen over deze vrijstelling. Een kwart zegt van niet. De overige vrijgestelden weten niet of ze een beschikking hebben ontvangen.

In zes van de tien gevallen zijn deze uitkeringsgerechtigden door de gemeente vrijgesteld vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid. Andere redenen waarom vrijstellingen worden afgegeven zijn bijvoorbeeld zorg voor kinderen, het volgen van een opleiding of studie, het feit dat de respondent al werkt naast de uitkering, vanwege mantelzorgtaken of soms ook vanwege hoge leeftijd.

Figuur 3.23 Waarom bent u vrijgesteld van de arbeidsplicht? (N=370)

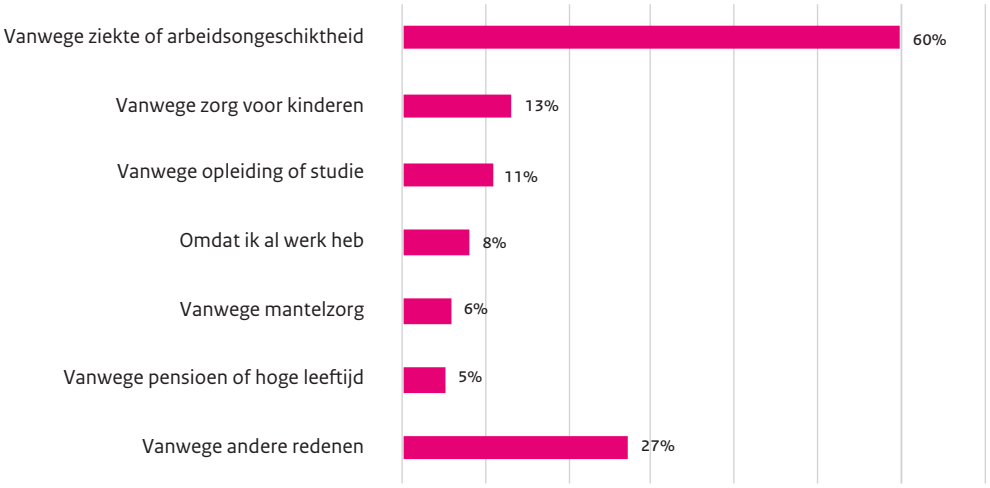

Indien er sprake is van een vrijstelling van de plicht om werk te zoeken wil dat niet automatisch zeggen dat de uitkeringsgerechtigde in het geheel geen afspraken heeft met de sociale dienst. Bijna twee op de drie vrijgestelden heeft namelijk wel andere afspraken gemaakt, zoals het doen van vrijwilligerswerk, het leren van de taal, het leveren van een tegenprestatie, etcetera. Vrijgestelden hebben in het algemeen wel minder specifieke afspraken met de sociale dienst dan degenen die niet zijn vrijgesteld van de plicht om werk te zoeken.

Figuur 3.24 **Welke andere afspraken heeft u met de sociale dienst gemaakt?**

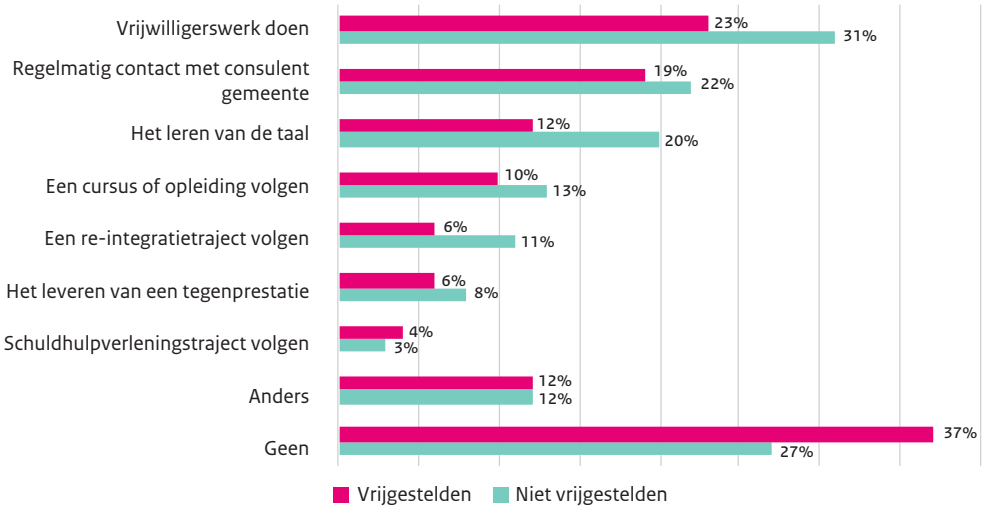

Ongeveer driekwart van de respondenten is gedurende de gehele uitkeringsperiode wel eens aangesproken op één of meerdere specifieke arbeidsverplichtingen, een kwart nog nooit. Het vaakst gaat het om het meewerken aan een re-integratietraject en het leveren van een tegenprestatie. Slechts een beperkt deel is er door de sociale dienst op aangesproken dat hij zich bijvoorbeeld moet inschrijven bij uitzendbureaus (circa één op de vijf) of dat (ook) gesolliciteerd moet worden op banen met een reistijd van een uur of langer (circa één op de twintig).

Figuur 3.25 **Op welke plichten heeft de sociale dienst u al eens aangesproken? (N=700)**

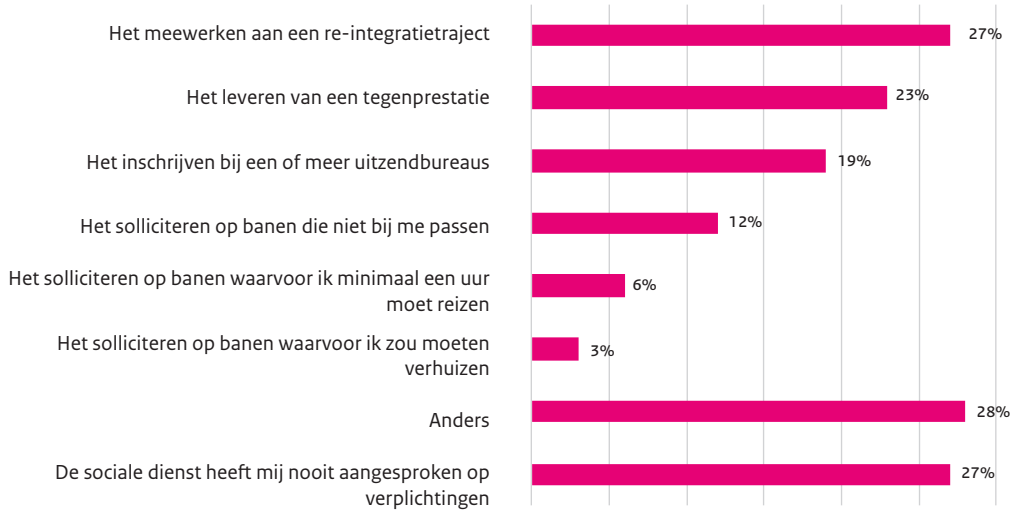

Ruim eenderde heeft gedurende de afgelopen twee jaar daadwerkelijk een tegenprestatie verricht. Van hen denkt het grootste deel, bijna twee op de drie, dat de kans op het verkrijgen van betaald werk niet is toegenomen door het verrichten van deze tegenprestatie en de werkervaring die hiermee is opgedaan. Eén op de zes is hier wel positief over.

Figuur 3.26 Heeft de tegenprestatie uw kans op betaald werk vergroot? (N=270)

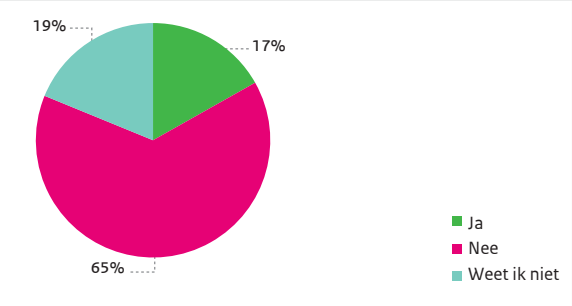

Bekendheid met en algemene houding ten aanzien van de rechten en plichten

Specifieke rechten die uitkeringsgerechtigden in de Participatiewet hebben, zoals het recht op bijzondere bijstand bij grote onvoorziene uitgaven en het recht op inkomenstoeslag wanneer er langdurig sprake is van een inkomen op bijstandsniveau zijn bij ruim de helft van de respondenten bekend. De inkomenstoeslag is specifiek bedoeld voor mensen die minimaal drie jaar op bijstandsniveau leven. Onder degenen die langer dan drie jaar in de uitkering zitten is de bekendheid met de inkomenstoeslag iets hoger, maar veel scheelt dat niet: ook van deze groep is 37% hier niet bekend mee.
Het recht om bezwaar te maken of in beroep te gaan, indien de uitkeringsgerechtigde het oneens is met een beslissing van de sociale dienst, is onder twee op de drie respondenten bekend.
De bekendheid met genoemde specifieke rechten is niet gewijzigd sinds de vorige meting in 2017.

Figuur 3.27 Aandeel dat op de hoogte is van het recht op... (N=720)

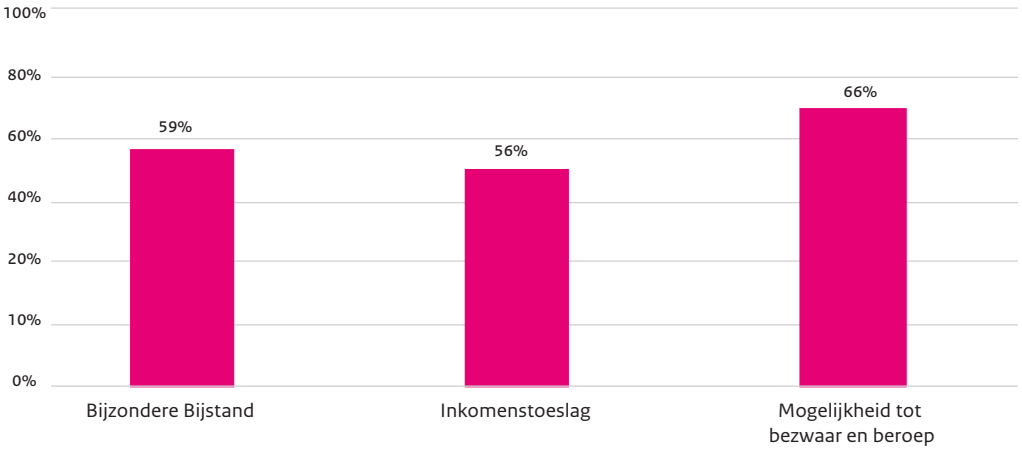

De meerderheid is ervan op de hoogte dat de uitkering kan worden verlaagd indien de uitkeringsgerechtigde niet verschijnt op een afspraak bij de sociale dienst. Veel minder bekend zijn respondenten met het risico op een uitkeringsverlaging indien men bijvoorbeeld niet wil omscholen, niet bereid is lang te reizen of geen gepaste kleding wil dragen om aan het werk te komen. Het risico op sanctionering bij het overtreden van deze verplichtingen is bij amper één op de vijf bekend.
Ook ten aanzien van de bekendheid met de specifieke plichten is er geen significante wijziging sinds de vorige meting.

Figuur 3.28 **Aandeel dat ervan op de hoogte is dat de uitkering kan worden verlaagd in het geval van... (N=720)**

De ruime meerderheid vindt dat hij voldoende informatie over de rechten en plichten heeft gehad en weet bij wie hij kan aankloppen bij vragen over de rechten en plichten. Wel typeert een aanzienlijk deel de rechten en plichten als ingewikkeld: ruim 40%.
De algemene nalevingsbereidheid onder respondenten is hoog: negen op de tien vindt het normaal zich aan de regels te houden. Ongeveer de helft noemt de verplichtingen van de sociale dienst redelijk en bijna twee van de drie schat in dat de sociale dienst erachter komt als de regels niet zouden worden nageleefd.

Figuur 3.29 **Stellingen over de rechten en plichten (N=750)**

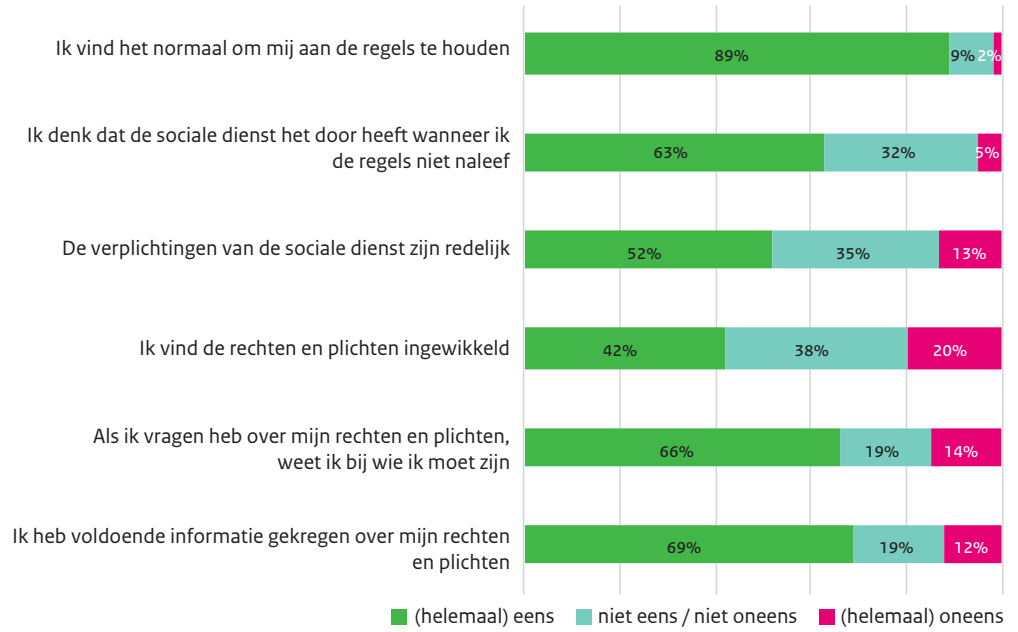

Het aandeel dat denkt dat de sociale dienst erachter komt als de regels niet worden nageleefd ('gepercipieerde pakkans') is significant gedaald sinds de nulmeting, toen nog driekwart van de respondenten inschatte dat de sociale dienst hier achter zou komen. Bij de overige stellingen over rechten en plichten is geen mutatie zichtbaar sinds de voorgaande metingen.

Figuur 3.30 Aandeel dat denkt dat de sociale dienst het merkt als de regels niet worden nageleefd

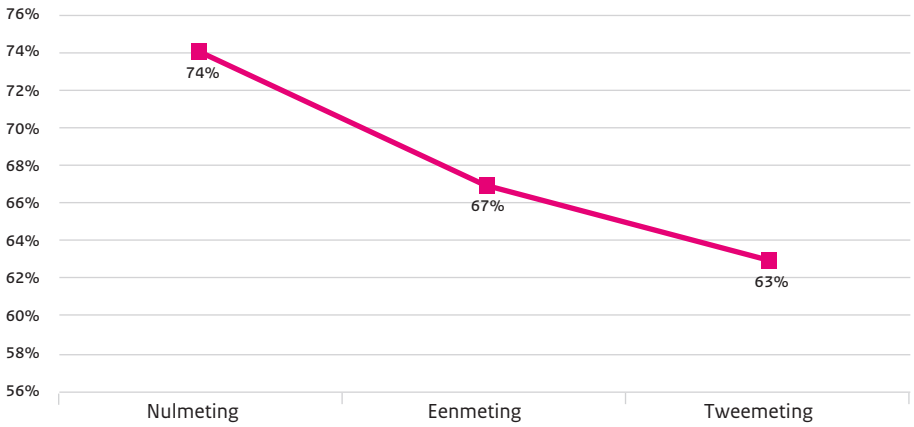

Opgelegde sancties

Een kwart van de uitkeringsgerechtigden uit de brede doelgroep heeft wel eens een sanctie opgelegd gekregen. In de meeste gevallen betrof het een mondelinge dan wel schriftelijke waarschuwing. Minder dan 10% heeft wel eens te maken gehad met een tijdelijke verlaging van de uitkering en 5% met een boete.

Slechts één op de vijf gesanctioneerden was het eens met de sanctie, meer dan de helft noemt de sanctie onterecht.

Figuur 3.31 Vond u de sanctie terecht? (N=180)

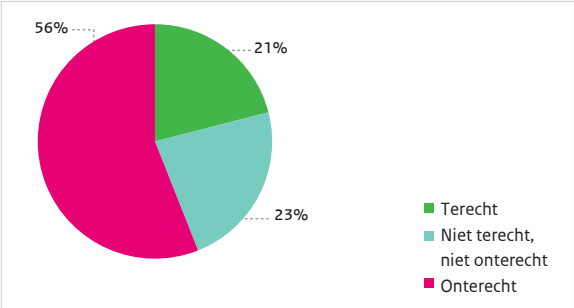

3.6 Oordeel over de kwaliteit van de ondersteuning

Rapportcijfer

Driekwart van de respondenten beoordeelt de ondersteuning vanuit de sociale dienst in zijn totaliteit als voldoende, één op de vier geeft een onvoldoende. Het gemiddelde komt uit op een 6,5. Hiermee is de algemene waardering bij de huidige meting vergelijkbaar met de waardering bij de nul- en eenmeting, toen respondenten gemiddeld respectievelijk een 6,4 en een 6,5 gaven.

Figuur 3.32 Welk rapportcijfer geeft u de ondersteuning door de sociale dienst in zijn geheel? (N=720)

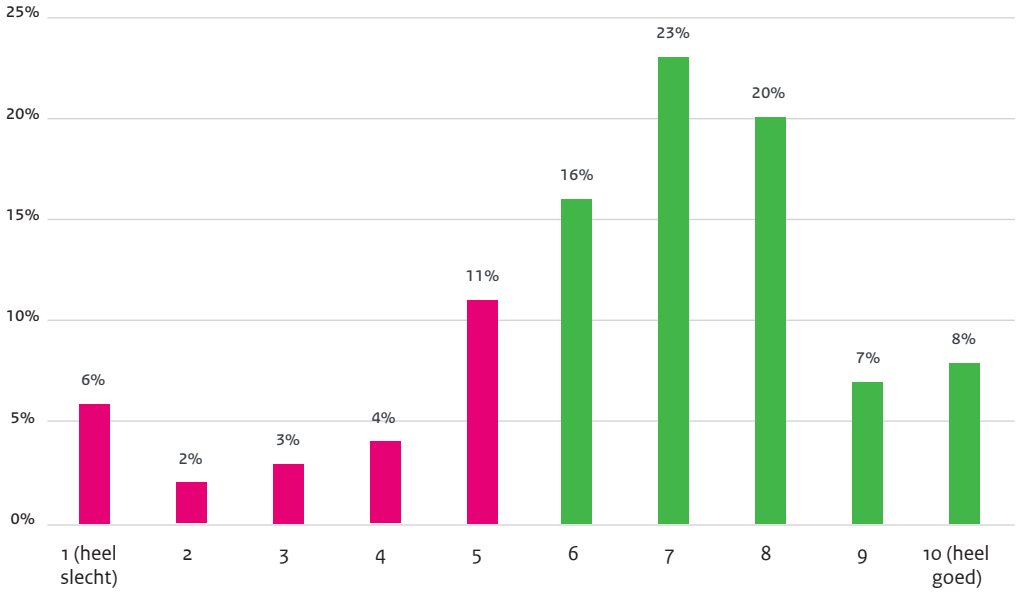

Stellingen over de ontvangen ondersteuning

Ruim vier op de tien respondenten zijn het eens met de stellingen dat de sociale dienst de ondersteuning geeft die aansluit bij de behoefte van de uitkeringsgerechtigde, dat er voldoende hulp is ontvangen bij het zoeken naar werk en dat de medewerkers van de sociale dienst veel weten over het vinden van werk. Eén op de drie had liever eerder hulp willen ontvangen en een kwart is van mening teveel onder druk te worden gezet door de sociale dienst.

Figuur 3.33 Algemene stellingen over de ondersteuning vanuit de sociale dienst (N=700)

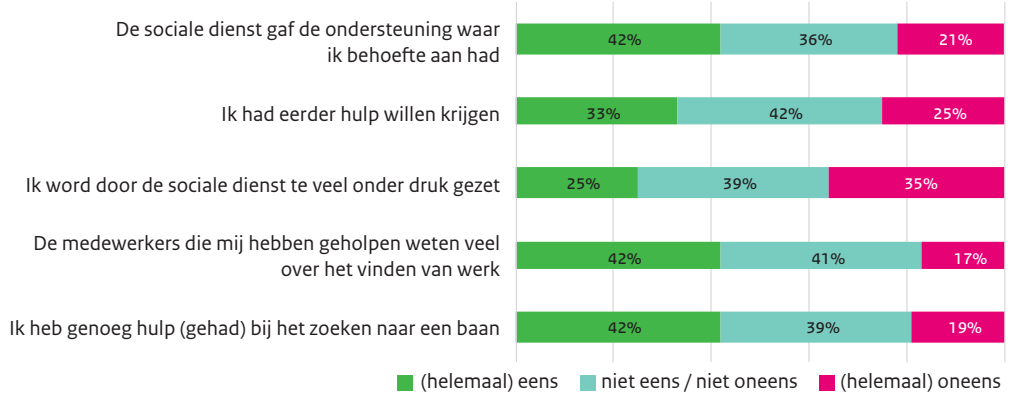

Eenderde van de respondenten heeft naar eigen zeggen dankzij de hulp van de sociale dienst daadwerkelijk meer kans op werk gekregen, een kwart is het juist oneens met deze stelling. Ruim één op de drie wordt door de ondersteuning gemotiveerd om werk te zoeken en iets minder dan de helft typeert de ontvangen hulp als zinvol.

Figuur 3.34 **Stellingen over de meerwaarde van ondersteuning vanuit de sociale dienst (N=700)**

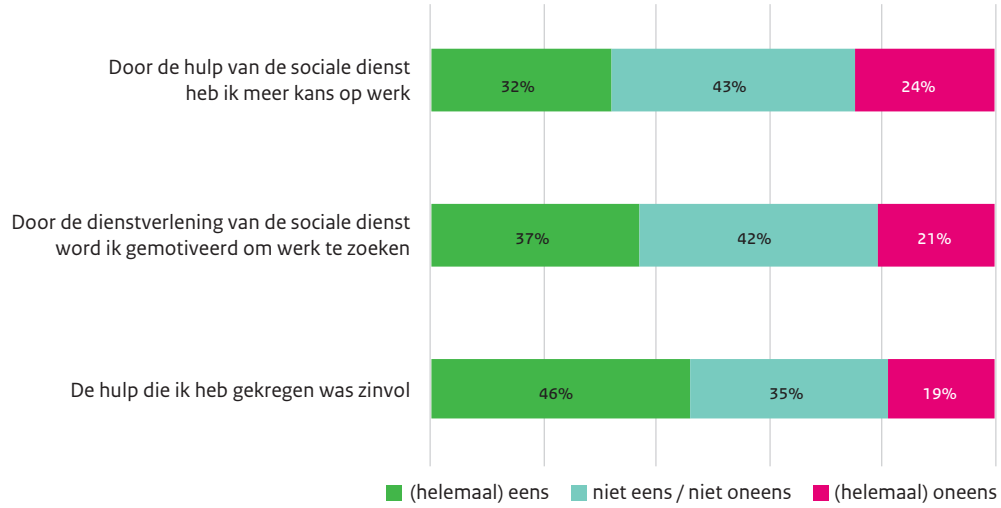

De uitkering staat over het algemeen op tijd op de rekening, volgens 86% zelfs altijd. Over de toegankelijkheid van de hulp en de duidelijkheid van de informatie over de uitkering en het zoeken naar werk is de meerderheid ook positief. Wel vindt de meerderheid dat de sociale dienst te veel vasthoudt aan wetten en regels. Dit geldt ook voor de meerderheid van de specifieke groep van respondenten die zijn vrijgesteld van de arbeidsplicht. Toch is er volgens een vergelijkbaar deel van de respondenten bij de sociale dienst wel voldoende aandacht voor de persoonlijke situatie.
De antwoorden op de stellingen over de dienstverlening bij de huidige meting zijn erg vergelijkbaar met het beeld dat naar voren kwam uit de antwoorden op deze stellingen bij de voorgaande metingen in 2015 en 2017. Het lijkt er zodoende op dat er weinig is veranderd ten aanzien van de waardering onder uitkeringsgerechtigden uit de brede doelgroep, voor de ondersteuning vanuit de sociale dienst sinds de invoering van de Participatiewet.

Figuur 3.35 **Overige stellingen over de sociale dienst (N=700)**

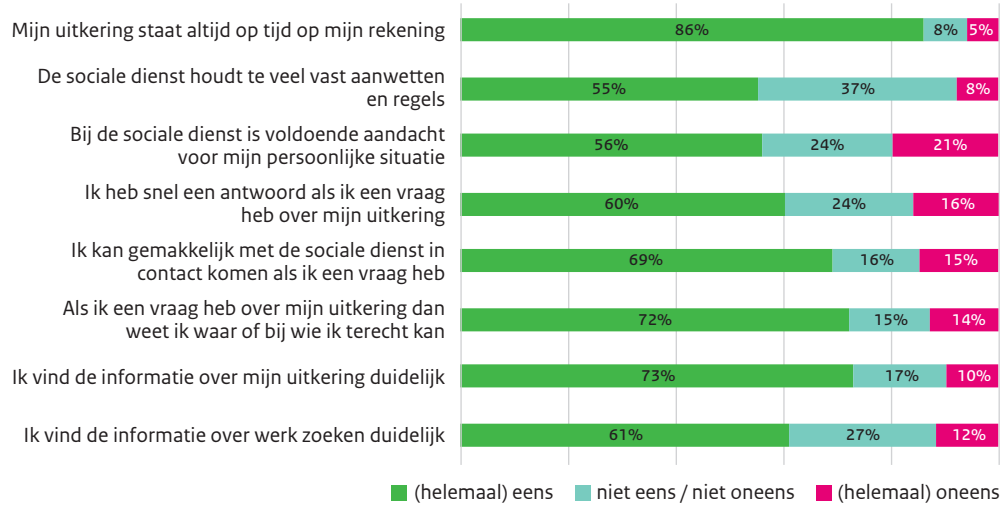

4. Jonggehandicapten met arbeidsvermogen

Deze groep bestaat uit jongeren (tot 27 jaar) met arbeidsbeperkingen die sinds de inwerkingtreding in de Participatiewet zijn gestroomd en die zonder stelselwijziging een beroep zouden hebben kunnen doen op de Wajong. De omvang van de gehele groep is vanwege ontbreken van volledige registraties niet vast te stellen. Op basis van met name het LDR heeft de Inspectie dit van 9.300 personen wel kunnen doen. Dit aantal moet daarom als een ondergrens worden gezien voor de omvang van deze groep.

Algemeen

- 40% is naar eigen inschatting in staat om te werken. 30% acht zich nu nog niet in staat om te werken maar in de toekomst wel, bij 20% is formeel door UWV vastgesteld dat zij nog niet kunnen werken, 10% acht zich nu en in de toekomst niet in staat om te werken.
- In de afgelopen 6 maanden heeft ruim 40% van de jonggehandicapten iets gedaan om aan het werk te komen. Een derde van de (niet-werkzame) respondenten geeft aan de komende tijd werk te gaan zoeken. De meesten zien de voordelen van werk, en zeggen gelukkiger te zullen zijn met een baan.
- Twee op de drie is pas bereid te gaan werken wanneer zij er financieel op vooruit gaan. Een kwart geeft aan ook te willen werken wanneer het inkomen gelijk blijft.
- Ten opzichte van de nulmeting is het aandeel dat zegt goed rond te kunnen komen van het totale inkomen duidelijk afgenomen.

Ervaren belemmeringen en behoefte aan ondersteuning

- De gezondheid maakt het moeilijk om een baan te vinden of houden; de geestelijke gezondheid levert bij bijna 70% problemen op, lichamelijke gezondheid speelt bij meer dan 1 op de 3 een rol.
- De vaakst genoemde behoefte aan ondersteuning om te kunnen (blijven) werken is aanpassing van de werktijden of de werkdruk: ongeveer 70%. Verder heeft circa de helft behoefte aan scholing en zo'n 55% behoefte aan ondersteuning in de persoonlijke sfeer.
- Vier op de tien geeft aan dat de sociale dienst op de hoogte is van deze behoeften en hier ook voldoende rekening mee houdt.

Ervaringen met ondersteuning door gemeenten

- Net als in 2017 heeft 10% naar eigen zeggen contact gehad met de sociale dienst voordat ze van school gingen.
- Ongeveer een kwart geeft aan eerst vier weken naar werk of een vervolgopleiding te hebben moeten zoeken voordat een uitkering aangevraagd kon worden.
- Van de personen die nog niet werken rapporteert 30% afspraken met een medewerker van de sociale dienst over hoe men aan het werk kan komen.
- Zes op de tien geven aan vrijgesteld te zijn van de verplichting om naar werk te zoeken of mee te werken aan re-integratie, ongeveer een derde hiervan zegt hierover een beschikking te hebben ontvangen. Volgens ruim 60% is ziekte of arbeidsongeschiktheid de reden voor hun vrijstelling.
- Tweederde heeft (daarnaast) andere afspraken gemaakt met de sociale dienst, zoals het hebben van regelmatig contact met een consulent van de gemeente (25%) en het verrichten van vrijwilligerswerk (17%).
- Bijna één op de drie is het afgelopen half jaar door de sociale dienst geholpen aan een plek om werkervaring op te doen, iets minder dan in 2017.
- Twee op de drie respondenten geeft aan in de afgelopen zes maanden een gesprek te hebben gehad met een medewerker van de sociale dienst.
- Circa twee op de drie maakt melding van een vast contactpersoon. Dit is iets minder dan in 2017, maar fors meer dan bij de nulmeting (40%).

- Van degenen die werken ervaart circa 40% ondersteuning door een jobcoach. Dit is beduidend minder dan onder de werkende Wajongers ten tijde van de nulmeting (circa 60%).

Waardering dienstverlening
- Het gemiddelde rapportcijfer voor de ondersteuning vanuit de sociale dienst is een 6,1.
- Men is over het algemeen heel tevreden over de tijdigheid van de uitkering en weet bij wie men terecht kan bij vragen hierover.
- Bijna de helft vindt dat de sociale dienst te veel vasthoudt aan regels en een kwart geeft aan dat er onvoldoende aandacht is voor de persoonlijke situatie.
- In vergelijking met 2015 zijn er een aantal significante dalingen in de waardering, met name ten aanzien van de toegankelijkheid van de ondersteuning.
- Als er een jobcoach in beeld is dan is daar over het algemeen vrij veel waardering voor.
- Circa 40% noemt de dienstverlening van de sociale dienst zinvol.
- Eén op de drie had liever eerder hulp gehad. Ongeveer een kwart is van mening dat de kans op werk door de sociale dienst is vergroot en wordt door de hulp gemotiveerd om werk te zoeken. Ten opzichte van de meting uit 2017 geven nu meer mensen aan dat ze teveel onder druk worden gezet door de sociale dienst (van 17% naar 21%).

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de ervaringen van de jonggehandicapten in de Participatiewet (Pw) met de ondersteuning van gemeenten beschreven. Met deze zogenaamde nieuwe doelgroep bedoelen we de groep mensen die tot 1 januari 2015 in aanmerking was gekomen voor een Wajong-uitkering. Na deze datum is deze groep voor inkomensondersteuning en ondersteuning bij het zoeken en uitvoeren van werk afhankelijk van gemeenten. Uit deze groep is een steekproef getrokken van 4.080 personen. Zij hebben een vragenlijst ontvangen die door 926 personen is ingevuld. De respons bedraagt 22%.

4.2 Kenmerken doelgroep

Wel of geen arbeidsvermogen (indeling)
Vanaf 1 januari 2015 staat de Wajong alleen nog open voor personen die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben. Jonggehandicapten die nu of op termijn arbeidsvermogen hebben vallen sindsdien onder de Participatiewet.

Wanneer iemand op dit moment werkt, is het duidelijk dat deze persoon nu al arbeidsvermogen heeft. Om voor de overige respondenten vast te stellen of er sprake is van direct benutbaar arbeidsvermogen, arbeidsvermogen op termijn of duurzaam geen arbeidsvermogen[3] zijn we uitgegaan van het volgende:

- Op basis van informatie van UWV kon de Inspectie vaststellen welke mensen formeel tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben en daarom zijn afgewezen voor de Wajong. Als deze respondenten op het peilmoment werk hadden, zijn zij ingedeeld in de groep die arbeidsvermogend is.
- In alle andere gevallen zijn we afgegaan op de inschatting van de klant en de sociale dienst (volgens de klant) over het arbeidsvermogen van de klant. Wanneer hier verschil tussen zat zijn we uitgegaan van de meest optimistische opgave[4]. Wanneer de respondent niet weet hoe de sociale dienst hierover denkt, dan volgen we het oordeel van de respondent zelf. Ter illustratie geven we enkele voorbeelden:

[3] Dit is formeel weliswaar niet mogelijk, maar het gaat hier om de perceptie van respondenten.
[4] Omdat in feite iedere jonggehandicapte binnen de participatiewet nu of in de toekomst arbeidsvermogen zou moeten hebben. Aangezien moeilijk vast te stellen is hoe iemands arbeidsvermogen zich in de toekomst ontwikkelt, gaan we er van uit dat er een legitieme reden voor is wanneer een betrokkene optimistisch is. In individuele gevallen kunnen we deze inschatting natuurlijk fout maken, maar voor rapportages op groepsniveau volstaat deze.

Bij 19% heeft UWV formeel vastgesteld dat zij tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben. Bij 81% is dus formeel sprake van arbeidsvermogen. Op basis van een eigen inschatting of een inschatting van de sociale dienst over het arbeidsvermogen worden de mensen met formeel arbeidsvermogen ingedeeld in 3 categorieën: heeft arbeidsvermogen, heeft tijdelijk geen arbeidsvermogen, heeft geen arbeidsvermogen. Deze redenatie leidt tot 4 groepen (n=913).

- 19% waarvan door UWV formeel is vastgesteld dat zij tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben, met uitzondering van mensen die nu al werken, ongeacht wat ze zelf en de sociale dienst volgens de respondent inschat;
- 41% schat zelf in (of waarvan volgens de respondent de sociale dienst inschat) nu al arbeidsvermogen te hebben;
- 30% dat zelf inschat (of waarvan volgens de respondent de sociale dienst inschat) tijdelijk geen arbeidsvermogen te hebben;
- 11% dat naar eigen inschatting (of waarvan volgens de respondent de sociale dienst inschat) duurzaam geen arbeidsvermogen heeft.

We maken in de analyses, waar mogelijk en relevant, onderscheid tussen deze vier groepen.

Vergelijking met vorige metingen

In deze rapportage vinden vergelijkingen plaats tussen de nulmeting uit 2015, de vervolgmeting in 2017 en de huidige meting. Het doel hiervan is om trends in kaart te brengen, maar ook om de huidige percepties van dienstverlening in een duidelijker perspectief te plaatsen. Voor de rapportage van 2015 zijn mensen uit de Wajong 2010 benaderd die onder de Werkregeling vielen. In totaal bedroeg de maximale uitkeringsduur van personen in deze groep op het peilmoment 5 jaar. Voor de meting in 2017 werd de nieuwe doelgroep benaderd die vanaf 1 januari 2015 onder de Participatiewet viel. Deze groep ontving ten tijde van het peilmoment maximaal 1 jaar en 10 maanden een uitkering. In de huidige meting ontvangen mensen maximaal (vanaf 1 januari 2015) 3 jaar en 6 maanden een uitkering. Omdat de maximale uitkeringsduur tussen de metingen verschilt, en we de vergelijkingen tussen metingen zoveel mogelijk willen doen op vergelijkbare groepen, is gekozen voor het volgende:

- Vergelijkingen tussen 2015 en 2017 zijn gedaan op basis van de gehele steekproef. Het is een gegeven dat mensen in de meting van 2017 niet langer dan 1 jaar en 10 maanden een uitkering ontvingen (Participatiewet trad in werking op 1-1-2015).
- De vergelijkingen tussen 2015 en de huidige meting zijn ook gemaakt op basis van de gehele steekproef. De groepen liggen qua maximale duur van de uitkering dichter bij elkaar en in beide groepen bevinden zich mensen die al geruime tijd een uitkering ontvangen.
- Bij vergelijkingen tussen de metingen van 2017 en 2019 is gekozen om in de huidige meting mensen die langer dan twee jaar een uitkering ontvangen niet mee te nemen. Op deze manier lijken de groepen qua uitkeringsduur het meest op elkaar. In de rapportage wijken daarom bij vergelijkingen de percentages van de huidige meting soms iets af van het percentage in de figuren. De gegevens in de figuren betreffen het totaal, inclusief mensen die langer dan 2 jaar een uitkering ontvangen.

Soms wordt een vergelijking uitsluitend gemaakt tussen de metingen van 2019 en 2017, omdat er geen vergelijkbare vraag is gesteld in 2015.

Kenmerken van de groep

De nieuwe doelgroep is een kwetsbare groep. Dit blijkt uit de perceptie dat het voor ongeveer 75% soms te veel wordt en dat bijna de helft aangeeft niet alles goed aan te kunnen. Daarnaast heeft zes op de tien vaak hulp nodig van anderen. Een fors gedeelte heeft moeite om voor zichzelf op te komen. Een aanzienlijke groep geeft aan niet goed rond te kunnen komen van het beschikbare inkomen (38%). Positief is dat weinig mensen schulden maken die ze niet kunnen overzien (figuur 4.1). Mensen die werken zijn in vergelijking met de mensen die geen werk hebben in gelijke mate van mening dat ze goed rond kunnen komen van het inkomen van het huishouden.

In vergelijking met de nulmeting uit 2015 en de vervolgmeting van 2017 hebben een paar veranderingen plaatsgevonden. In 2015 gaf 20% van de mensen aan alles goed aan te kunnen, in 2017 steeg dit naar 25%, (2019: 24%). Daarentegen geven meer mensen, vergeleken met 2015, aan dat het hen soms allemaal te veel wordt (van 68% naar 74% in 2017 en 2019). Tenslotte neemt het aantal mensen dat goed rond kan komen van het inkomen af van 40% in 2015 naar 31% in 2017 en naar 25% in 2019.

Figuur 4.1 **Welbevinden en zelfredzaamheid**

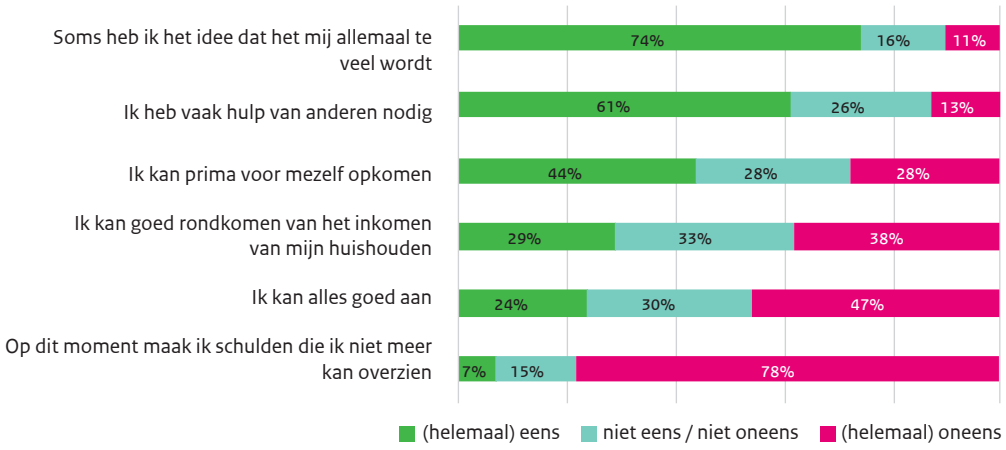

Opleiding en overgang van school naar gemeente

Een kleine groep heeft geen of alleen basisonderwijs gevolgd. Eén op de vijf heeft praktijkonderwijs gevolgd, en een groep van vergelijkbare omvang lbo, vmbo of mbo 1. Deze opleidingen geven geen startkwalificatie. De grootste groep (40%) heeft mbo 2 of hoger, havo of vwo gevolgd. Ruim de helft van de mensen heeft bij de laatst gevolgde opleiding een diploma of certificaat behaald (figuur 4.2).

Figuur 4.2 **Opleidingsniveau respondenten (laatste school voordat persoon zich bij de gemeente gemeld heeft)**

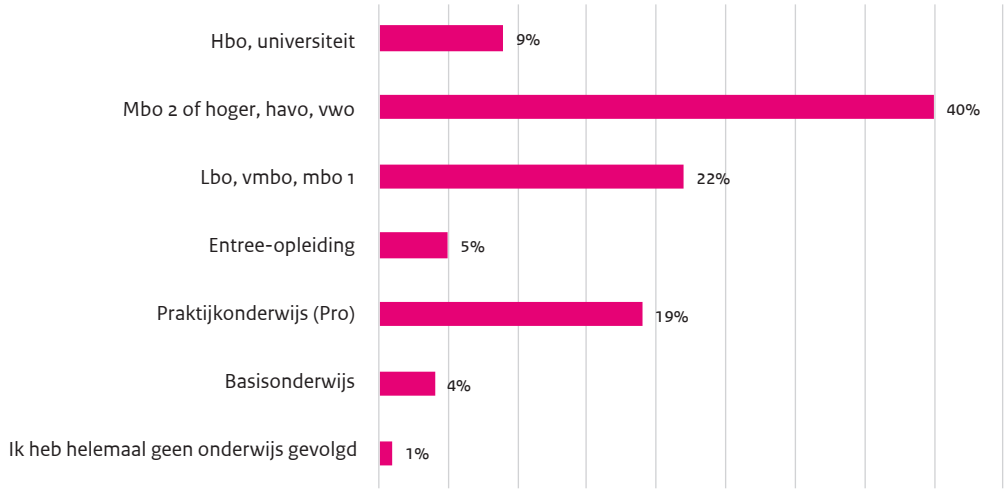

Ruim de helft geeft aan speciaal onderwijs gevolgd te hebben, dan wel met een leerlinggebonden budget (een rugzakje) in het regulier onderwijs te hebben gezeten.

Ruim 70% heeft tijdens de opleiding stagegelopen, van degenen met arbeidsvermogen was dit 79%. De mensen die formeel tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben lopen relatief gezien het minst vaak stage: 56%. De meesten (76%) konden niet blijven werken na de stage.

Scholieren en studenten die ouder zijn dan 18 jaar en door een beperking niet het minimumloon kunnen verdienen, kunnen een studietoeslag aanvragen bij de gemeente (als compensatie voor wat studenten normaal gesproken bijverdienen). Slechts een kwart is bekend met deze mogelijkheid. Van deze groep heeft ongeveer 30% een studietoeslag ontvangen waarvan het merendeel vanuit de gemeente (24%) en ongeveer 5% van UWV. Ruim een vijfde van de respondenten weet überhaupt niet of zij een studietoeslag ontvangen hebben. Het merendeel van de mensen die geen toeslag heeft ontvangen heeft ook geen aanvraag ingediend. Afwijzing van een toeslag komt sporadisch voor. De bekendheid met, en het ontvangen van studietoeslagen is hetzelfde als bij de meting van 2017.

Slechts 10% heeft zelf, of via iemand van school, contact gehad met de sociale dienst voordat ze van school afgingen. Een iets groter deel (13%) weet niet (meer) of er sprake is geweest van contact. Het aandeel dat contact met de sociale dienst heeft gehad is wat groter voor de groepen die praktijkonderwijs (20%) of Voortgezet speciaal onderwijs hebben gevolgd (14%). De lage percentages zijn opvallend, omdat voor een groot aandeel schoolgaande jongeren in deze onderwijsvormen al contacten zouden moeten bestaan (via de scholingsnetwerken). Gemeenten hebben eerder aangegeven dat deze netwerken bijna landelijk dekkend zijn voor Vso- en Pro-leerlingen[5]. Een verklaring voor de lage percentages kan zijn dat de samenwerking met name speelt tussen de ouders en de gemeente en dat jongeren niet altijd zelf betrokken zijn of er onvoldoende weet van hebben dat dergelijke contacten met de sociale dienst lopen.

Van degenen die tijdens de schoolperiode contact met de sociale dienst hebben gehad ging dit in de meeste gevallen over wat men wel of niet kan vanwege de beperkingen en over het aanvragen van een uitkering (figuur 4.3).

Figuur 4.3 **Inhoud contact met sociale dienst voorafgaand aan verlaten school (n=94)**

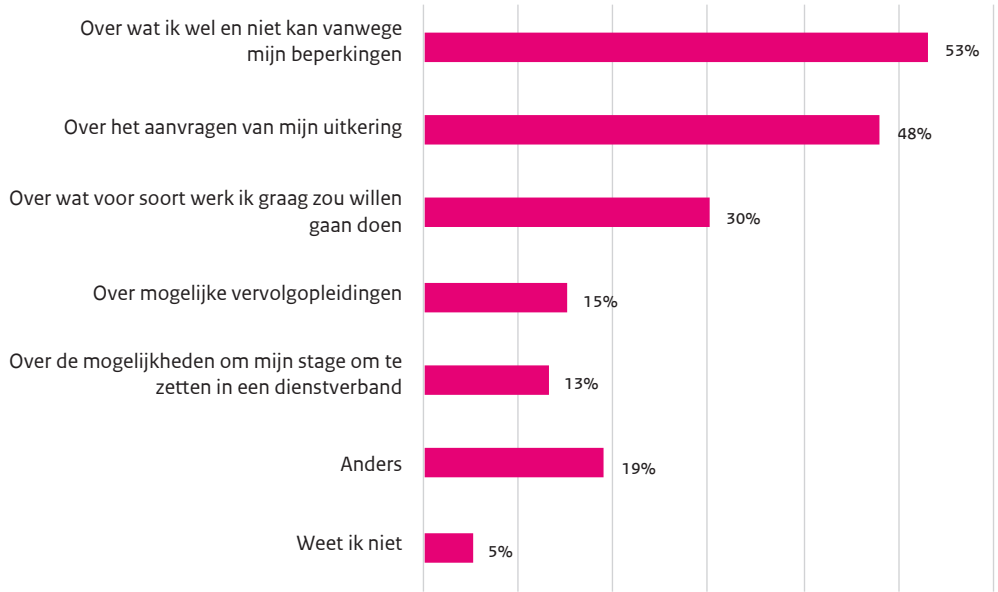

Uitkering

Het merendeel van de respondenten (90%) ontvangt ten tijde van het onderzoek een uitkering in het kader van de Participatiewet. Bij de personen met arbeidsvermogen is dit 79%. Bij de andere groepen ligt dit percentage ruim boven 90%. Bij 10% is de uitkering in de afgelopen 6 maanden gestopt. Van deze personen is 66% op het enquêtemoment aan het werk. De steekproef bestaat voor een derde uit personen die langer dan 2 jaar in de uitkering zitten. Het overige deel ontvangt korter een uitkering.

[5] Inspectie SZW 2016: "Als je ze loslaat ben je ze kwijt''

Bijna 60% van de nieuwe doelgroep kon meteen na de opleiding een uitkering aanvragen. Iets minder dan een kwart (24%) geeft aan eerst vier weken naar werk of een vervolgopleiding te hebben moeten zoeken, voordat een uitkering kon worden aangevraagd. 35% van de personen die eerst moesten zoeken werd tijdens deze vier weken geholpen door iemand van de gemeente bij het zoeken naar werk of een vervolgopleiding.

Arbeidsverleden

Een klein deel van de onderzochte groep (15%) is op dit moment betaald aan het werk, waarvan iets meer dan de helft met een (gedeeltelijke) uitkering. Nog eens een kwart is onbetaald aan het werk, met behoud van uitkering. 2% verricht zowel betaald als onbetaald werk. De rest (58%) is op dit moment niet aan het werk. Degenen met arbeidsvermogen werken vaker dan andere groepen; 36% betaald, 28% onbetaald (iets minder dan mensen met tijdelijk geen arbeidsvermogen) en 4% zowel betaald als onbetaald. 22% van de mensen die formeel tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben, verrichten nu wel onbetaald werk (figuur 4.4).

Figuur 4.4 Huidige arbeidspositie

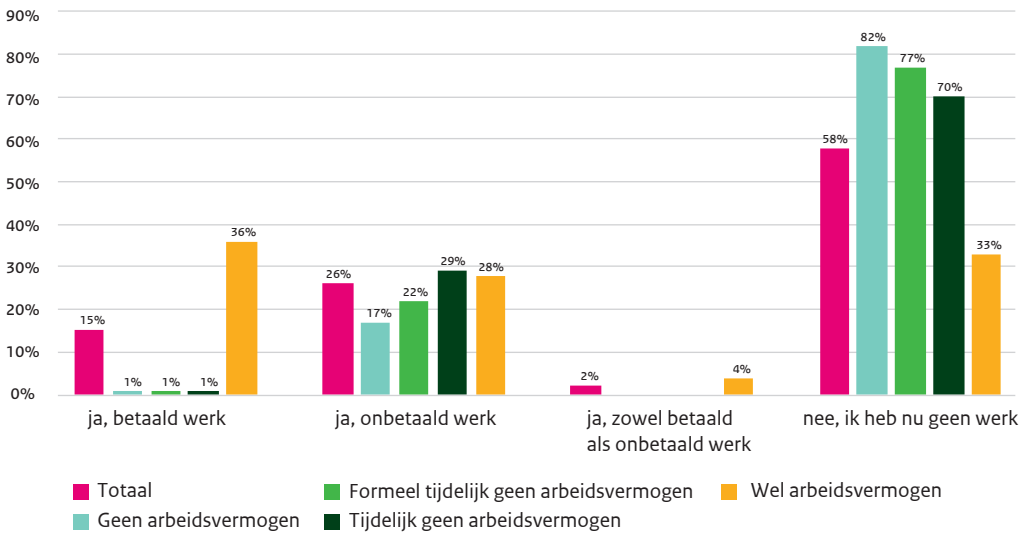

Van de mensen die momenteel niet werken, heeft 66% ook de afgelopen twee jaar niet gewerkt (figuur 4.5). Degenen met arbeidsvermogen hebben ook in het recente verleden vaker gewerkt dan degenen (tijdelijk) zonder arbeidsvermogen. Opvallend is dat 18% van de mensen met formeel tijdelijk geen arbeidsvermogen de afgelopen 2 jaar betaald werk heeft verricht. Dit ligt in de buurt van de arbeidsvermogenden.

Figuur 4.5 **Arbeidsverleden afgelopen twee jaar (n=526)**

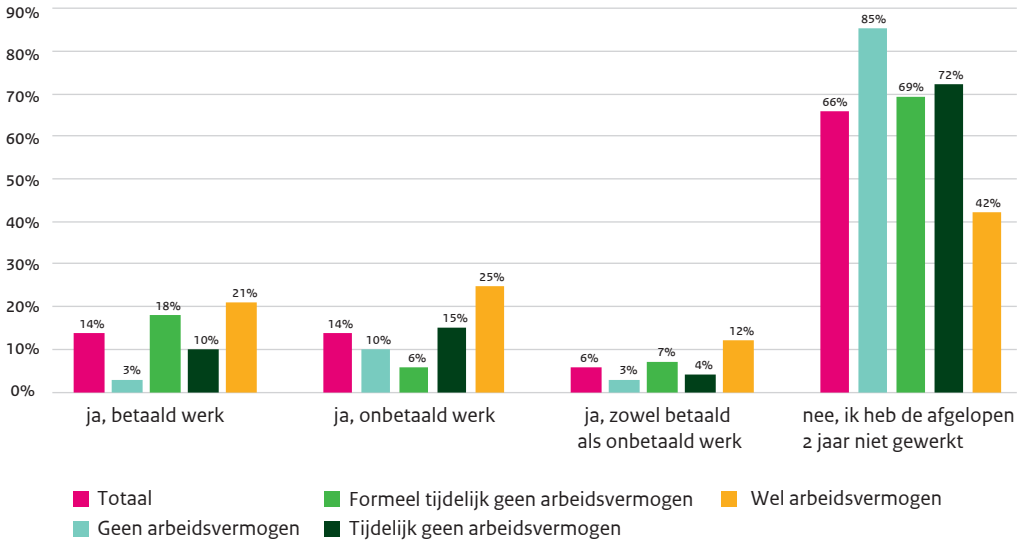

Degenen die nu niet meer werken, maar die op enig moment de afgelopen 2 jaar hebben gewerkt, geven in veel gevallen aan dat dit komt door hun beperking/gezondheid (figuur 4.6). Ook veel respondenten geven aan dat het werk lichamelijk of geestelijk te zwaar is. De perceptie dat het werk lichamelijk of geestelijk te zwaar is, hangt samen met het gevoel dat ze gehinderd worden door de beperking. Omdat het in dit geval om relatief kleine aantallen gaat, is geen splitsing gemaakt naar de verschillende groepen.

Figuur 4.6 **Reden aflopen dienstverband (meerdere antwoorden mogelijk; n=179)**

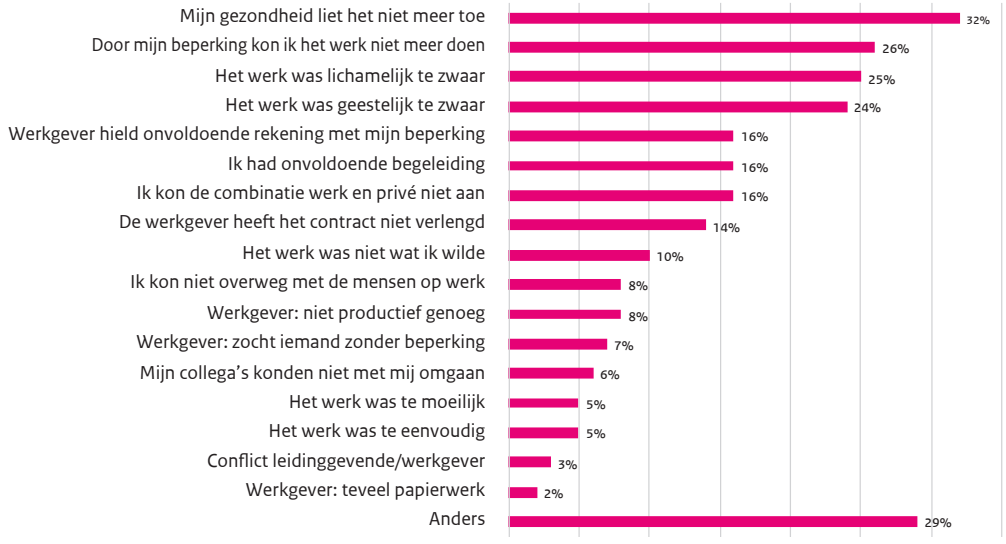

Wanneer we vragen in welke functie men werkt of als laatste heeft gewerkt geeft men het vaakst aan dat dit als vrijwilliger is, in loondienst met een tijdelijk contract en met behoud van uitkering in het kader van een traject naar werk/meedoen. Loondienst met een vast contract komt zeer beperkt voor (4%) (figuur 4.7).

Figuur 4.7 **Soort werk (betaald dan wel onbetaald) (meerdere antwoorden mogelijk; n=561)**

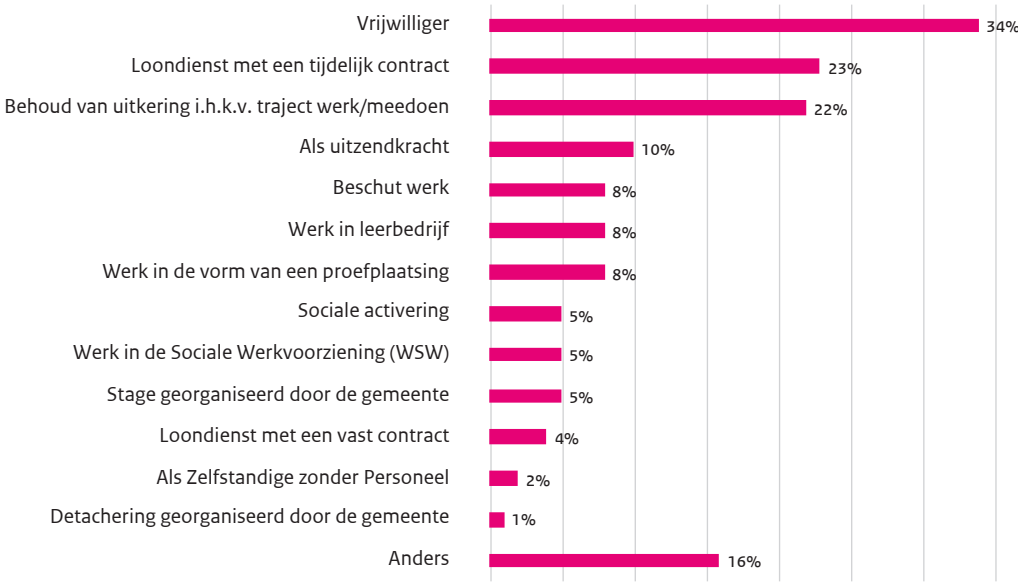

4.3 Ondersteuning bij werkhervatting en participatie

Zoeken naar werk

In de afgelopen 6 maanden heeft 43% iets gedaan om aan het werk te komen. Van degenen met arbeidsvermogen was dit 77%, van de formeel tijdelijk niet arbeidsvermogenden heeft 33% iets gedaan. Voor de tijdelijk geen arbeidsvermogenden ligt het percentage op 40%. De mensen zonder arbeidsvermogen hebben het minst gedaan om aan het werk te komen (16%). Degenen die in de afgelopen 6 maanden niet naar werk hebben gezocht, geven daarvoor het vaakst als reden op dat ze nog niet in staat zijn om te gaan werken. Ook het feit dat men dagbesteding doet wordt relatief vaak genoemd.

Figuur 4.8 **Redenen om geen werk te zoeken (meerdere antwoorden mogelijk; n=410)**

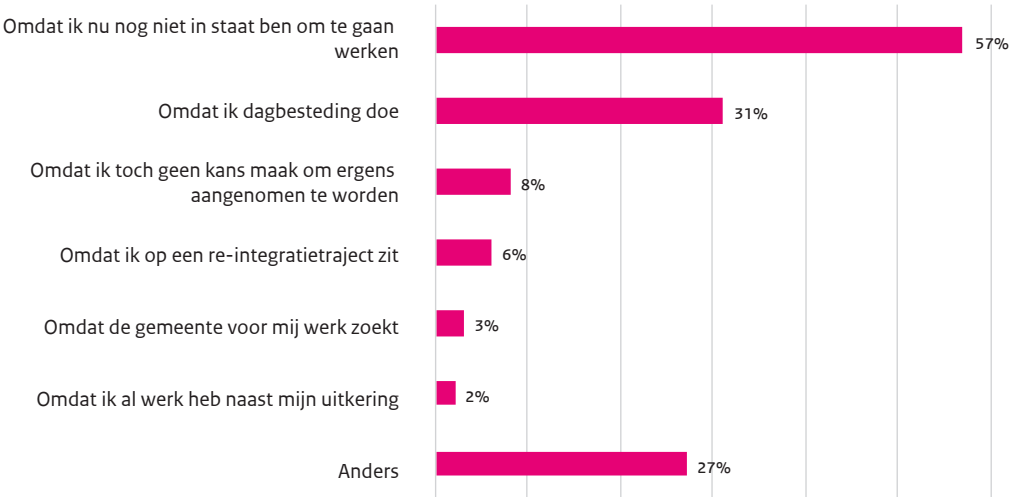

Meer dan de helft van de mensen die het afgelopen half jaar iets gedaan hebben om aan werk te komen heeft dit via internet gedaan. Eén op de drie is geholpen door de gemeente of re-integratiebedrijf, een vergelijkbaar deel door familie, vrienden of hulpverleners (figuur 4.9).

Figuur 4.9 **Manieren waarop de afgelopen zes maanden werk is gezocht (meerdere antwoorden mogelijk; n=306)**

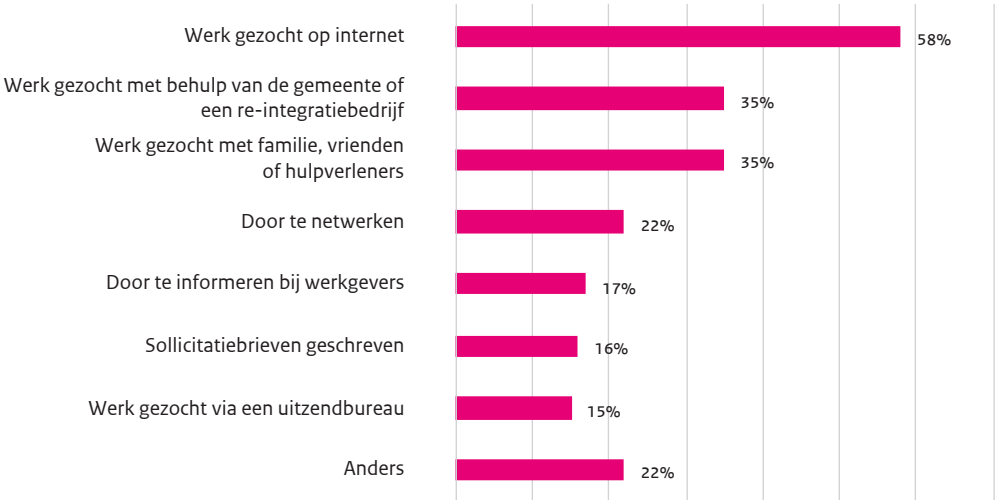

Van de groep die iets gedaan heeft om werk te zoeken heeft 36% het afgelopen half jaar sollicitatiegesprekken gevoerd (50% van degenen met arbeidsvermogen).
Ruim 40% van hen geeft aan dat ze geen ondersteuning hebben ontvangen bij het voorbereiden en/of voeren van deze gesprekken, 16% heeft hulp gehad van een medewerker van de sociale dienst hierbij en 13% van een re-integratiebedrijf. Ongeveer een kwart heeft hulp gehad van familie/vrienden (tabel 4.1).

Tabel 4.1 **Ontvangen ondersteuning bij voorbereiden en voeren van sollicitatiegesprekken (meerdere antwoorden mogelijk; n=107)**

	%
ja, van een medewerker van de sociale dienst	16%
ja, van een medewerker van een re-integratiebedrijf	13%
ja, van familie/vrienden	24%
ja, van iemand anders dan hierboven genoemd	18%
Nee, geen ondersteuning gehad	43%

Van de personen die op dit moment niet werken heeft 30% afspraken met een medewerker van de sociale dienst gemaakt over hoe men aan het werk kan komen. Van degenen die op dit moment arbeidsvermogen hebben is dat 44% en van de mensen die tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben 35%. Voor de mensen die *formeel* tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben ligt dit op ongeveer 20%.

Ondersteuning om werkfit te worden

Met betrekking tot de ondersteuning die mensen nodig hebben bij het werkfit worden en blijven verschillen werkende en niet-werkende niet significant qua behoeften. De behoefte aan scholing (zoals het volgen van een training) is bij beide groepen fors net als de behoefte aan persoonlijke ondersteuning (figuur 4.10).

Figuur 4.10 **Behoefte aan ondersteuning om werkfit te worden/blijven**

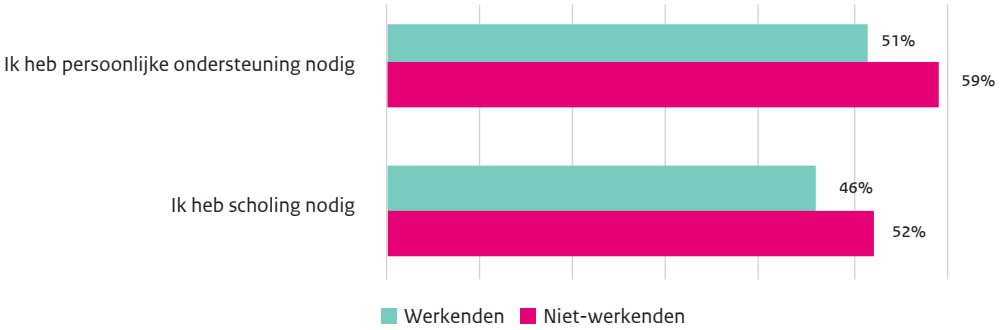

Ondersteuning om aan het werk te komen

De groep die niet werkt heeft logischerwijs meer behoefte aan ondersteuning bij het zoeken naar werk dan de groep die nu werkt (47% versus 34%). Niet-werkenden hebben bijvoorbeeld meer behoefte aan: ondersteuning bij vervoer naar het werk (45% versus 25%), aanpassingen van werktijden en werkdruk (ruim 70% versus ruim 50%), en aanpassingen aan de werkplek (18% versus 9%) (figuur 4.11).

Figuur 4.11 **Behoefte aan hulp/ondersteuning om aan het werk te komen/blijven**

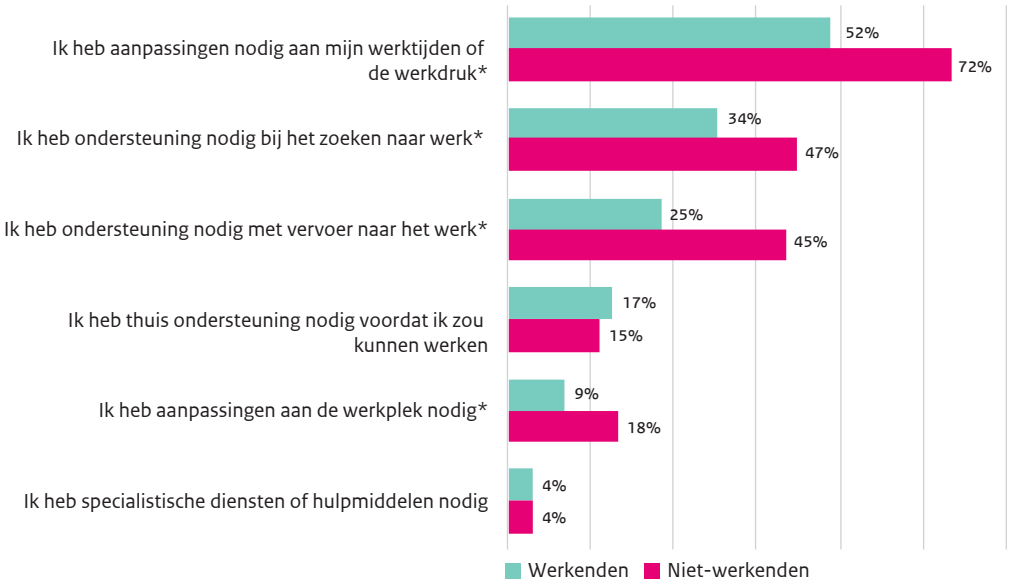

*Noot: *: een significant verschil tussen werkenden en niet werkenden; p ≤ .05.*

Behoefte aan hulp en ondersteuning ingedeeld naar arbeidsvermogen

Na de groep die in het geheel geen arbeidsvermogen heeft, hebben de arbeidsvermogenden het minst behoefte aan hulp/ondersteuning om werkfit te worden/blijven. De (formeel) tijdelijk geen arbeidsvermogenden hebben de meeste behoefte.

Figuur 4.12 **Behoefte aan hulp/ondersteuning om werkfit te worden/blijven**

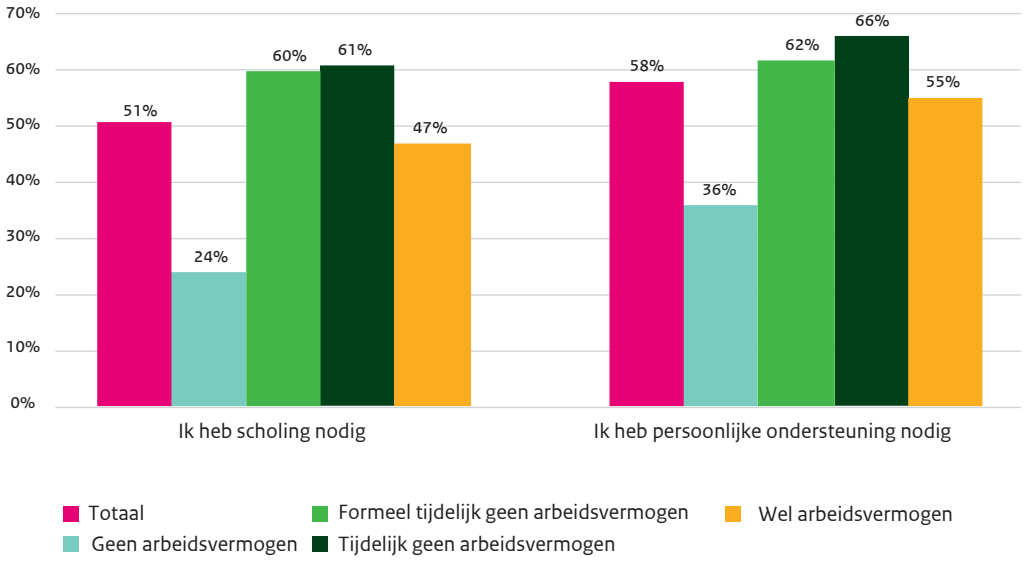

Noot: referentie: Tijdelijk geen arbeidsvermogen, significantie getoetst op basis van een logistische regressie; p ≤ .05.

Voor alle groepen ligt de grootste behoefte bij aanpassingen aan de werktijden/werkdruk. Ruim 80% van de tijdelijk geen arbeidsvermogenden vraagt om dit soort aanpassingen. Met betrekking tot hulp/ondersteuning die het werk makkelijker maken, komt wederom sterk naar voren dat de arbeidsvermogenden het minst behoefte hebben aan hulp/ondersteuning, behalve als het gaat om specialistische diensten. Hier verschilt geen enkele groep van elkaar. Alleen bij de vraag of mensen aanpassingen nodig hebben bij de werktijd/werkdruk verschilt de reguliere groep die tijdelijk geen arbeidsvermogen heeft met de formeel tijdelijk niet arbeidsvermogenden. In alle andere gevallen hebben deze twee groepen vergelijkbare behoeften (figuur 4.13).

Figuur 4.13 **Behoefte aan hulp/ondersteuning om aan het werk te komen/blijven**

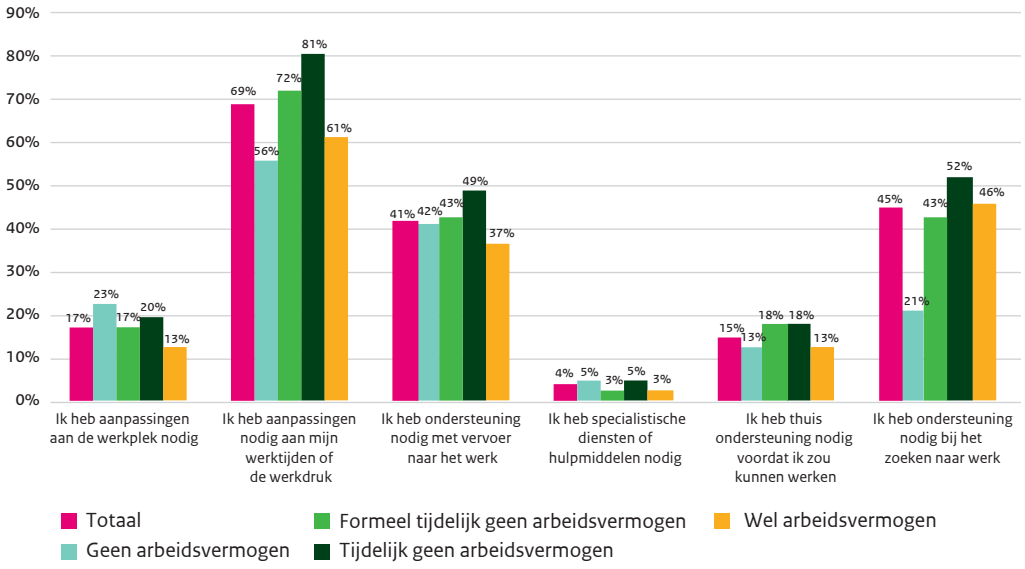

Vier op de tien respondenten geeft aan dat de gemeente op de hoogte is van hun ondersteuningsbehoefte en hier ook rekening mee houdt. Zeventien procent is van mening dat de sociale dienst op de hoogte is van de behoeften maar hier onvoldoende rekening mee houdt en 12% geeft aan dat de gemeente niet op de hoogte is van de behoeften van de respondent (figuur 4.14). Personen zonder arbeidsvermogen (39%) en degenen die formeel tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben (35%), geven vaker aan dat ze niet weten of de gemeente op de hoogte is van hun behoeften.

Figuur 4.14 Is de gemeente op de hoogte van behoefte aan de aanpassingen, voorziening of ondersteuning (n=785)

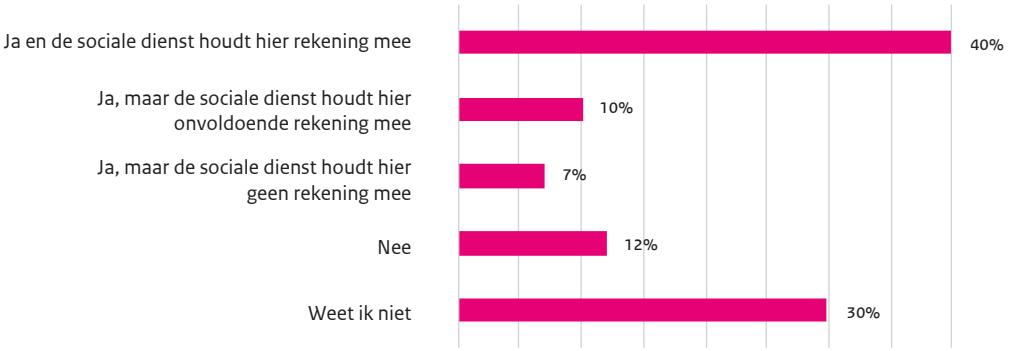

Ruim een derde van de respondenten geeft aan dat de hulp van de sociale dienst als doel heeft om hen aan regulier werk te helpen, 12% geeft aan dat het doel is om hen aan beschut werk te helpen. Een vijfde geeft aan dat het doel is om hen te voorzien van dagbesteding. Voor 35% is niet bekend wat het doel is van de hulp.

(Ervaren) vrijstellingen

Ruim 60% van de respondenten is van mening dat zij vrijgesteld zijn voor vrijgesteld van de verplichting om naar werk te zoeken of mee te werken aan re-integratie. Ongeveer 30% geeft aan dit niet te zijn. Het overige gedeelte ontvangt op dit moment geen uitkering meer dus hoeft aan geen verplichtingen te voldoen (figuur 4.15). Alle groepen, met uitzondering van de arbeidsvermogenden geven in hoge mate aan vrijgesteld te zijn. Toch is het opvallend dat bijna 40% van de arbeidsvermogenden ook aangeeft vrijgesteld te zijn van deze verplichtingen. In vergelijking met 2017 is er een kleine daling van het aantal mensen dat aangeeft vrijgesteld te zijn (van 64% naar 60%).

Figuur 4.15 Ervaren respondenten dat zij vrijgesteld zijn van de verplichting om naar werk te zoeken of mee te werken aan re-integratie

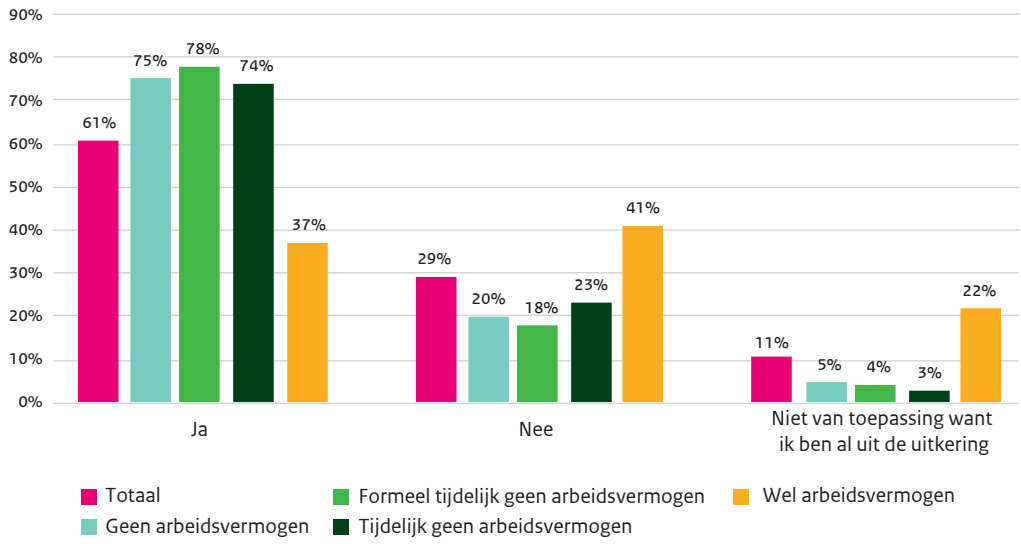

Ruim een derde van degenen die aangeven te zijn vrijgesteld, geven aan dat zij hiervoor een officiële beschikking hebben ontvangen van de gemeente. Ongeveer 20% geeft aan dit niet te hebben gekregen. Bijna de helft geeft aan dit niet te weten (45%). Het merendeel van de vrijgestelden geeft als reden aan vrijgesteld te zijn vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid (figuur 4.16).

Figuur 4.16 **Waarom zijn mensen naar hun mening vrijgesteld (meerdere antwoorden mogelijk; n=555)**

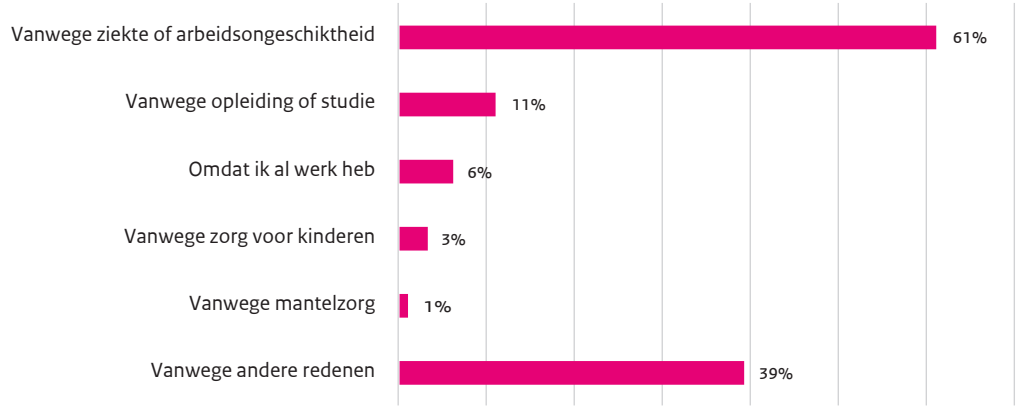

Een derde van de respondenten heeft geen andere afspraken gemaakt met de sociale dienst (figuur 4.17). Een vergelijkbaar percentage geldt voor de mensen die specifiek aangeven vrijgesteld te zijn. Een kwart van alle respondenten heeft wel de afspraak om regelmatig contact met een consulent van de gemeente te houden, 17% heeft de afspraak om vrijwilligerswerk te doen. Over de gehele linie hebben mensen die tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben en degenen met arbeidsvermogen de meeste afspraken. Degenen die formeel tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben, geven minder vaak aan dat ze een afspraak hebben gemaakt met de sociale dienst.

Figuur 4.17 **Heeft de sociale dienst andere afspraken gemaakt met de klant (meerdere antwoorden mogelijk; n=818)**

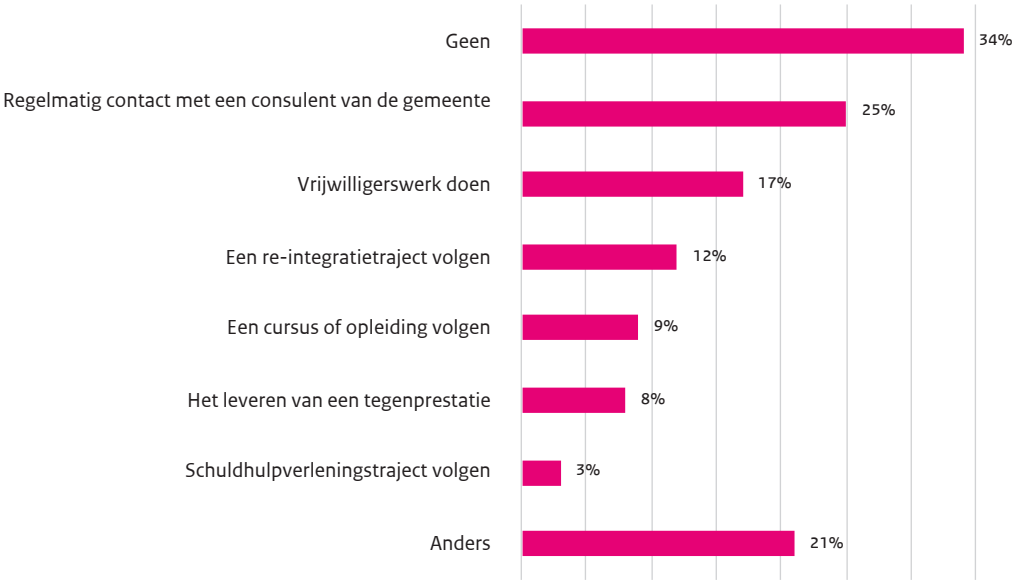

Ruim de helft van de respondenten denkt er financieel een beetje of veel op vooruit te gaan als zij gaan werken. Ruim 10% verwacht dat hun inkomen gelijk blijft. Ongeveer 15% denkt dat hun inkomen achteruit gaat wanneer zij gaan werken (figuur 4.18).

Figuur 4.18 **Denkt respondent er financieel op vooruit of achteruit te gaan als zij gaan werken (n=808)**

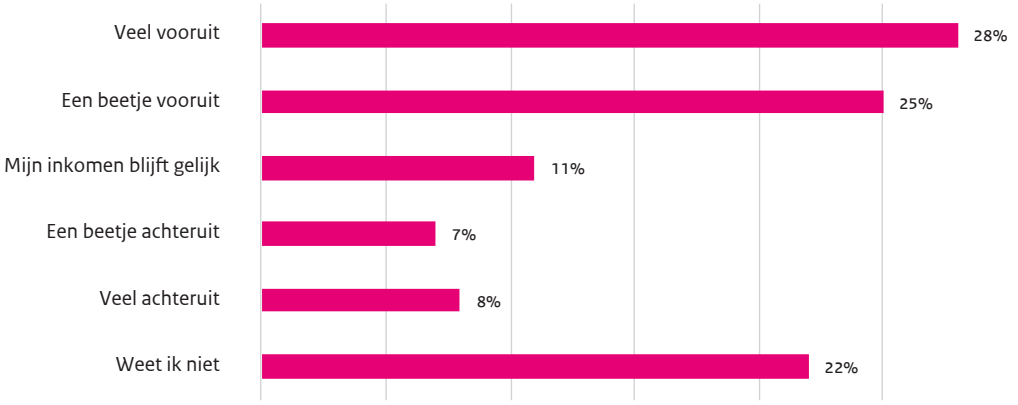

Het is voor deze groep belangrijk dat werken loont (figuur 4.19). Minder dan 10% van de respondenten is bereid om te gaan werken voor een (veel) lager inkomen. Ongeveer twee op de drie respondenten is pas bereid om te gaan werken wanneer zij erop vooruit gaan. Daarnaast is ruim een kwart bereid te werken als het inkomen minimaal gelijk is.

Figuur 4.19 **Wanneer is de klant bereid om te gaan werken? (n=695)**

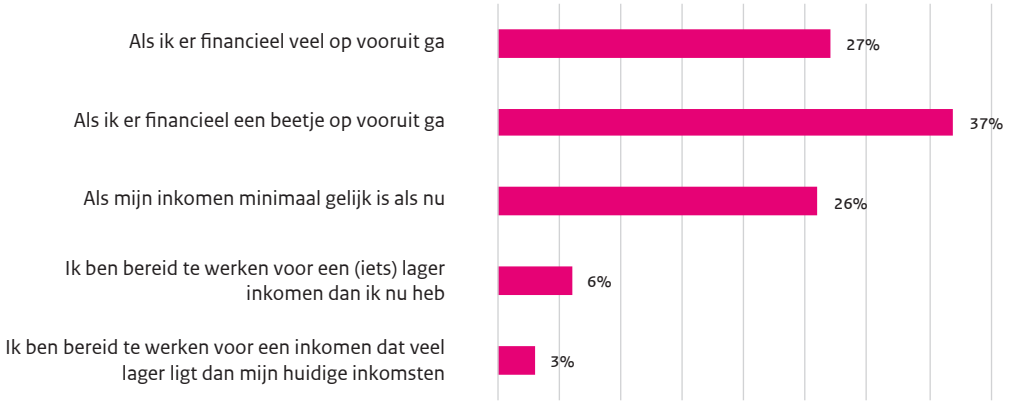

Van alle (niet-werkzame) respondenten geeft een derde aan de komende tijd werk te gaan zoeken (figuur 4.20). Onder de arbeidsvermogenden is dit percentage het hoogst. Een vergelijkbaar patroon is te zien bij de 'wil' om op dit moment te werken. Van de arbeidsvermogenden wil 85% nu graag werken, maar geeft bijna de helft aan dat het niet lukt om een baan te vinden door hun beperking. Daarnaast ziet 20% de beperking als een belemmering om te kunnen werken. Bij de mensen die (formeel) tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben geeft ongeveer de helft aan dat zij nu willen werken, maar verschillen ze sterk met de arbeidsvermogenden over de invloed van hun beperking om werk te vinden en te kunnen werken. Bij de mensen die als *formeel* tijdelijk niet arbeidsvermogend zijn ingedeeld, geeft ruim 70% aan dat ze niet kunnen werken door hun beperking, bij de mensen die op basis van eigen beleving zijn ingedeeld als tijdelijk niet arbeidsvermogend geeft bijna 60% aan dat ze niet kunnen werken door hun beperking. De arbeidsvermogenden zijn het meest optimistisch om op eigen kracht werk te vinden (40%). Over de gehele linie zijn de arbeidsvermogenden het meest optimistisch.

Figuur 4.20 **Houding over werk van mensen met arbeidsvermogen, tijdelijk geen arbeidsvermogen, formeel tijdelijk geen arbeidsvermogen en geen arbeidsvermogen (n=776)**

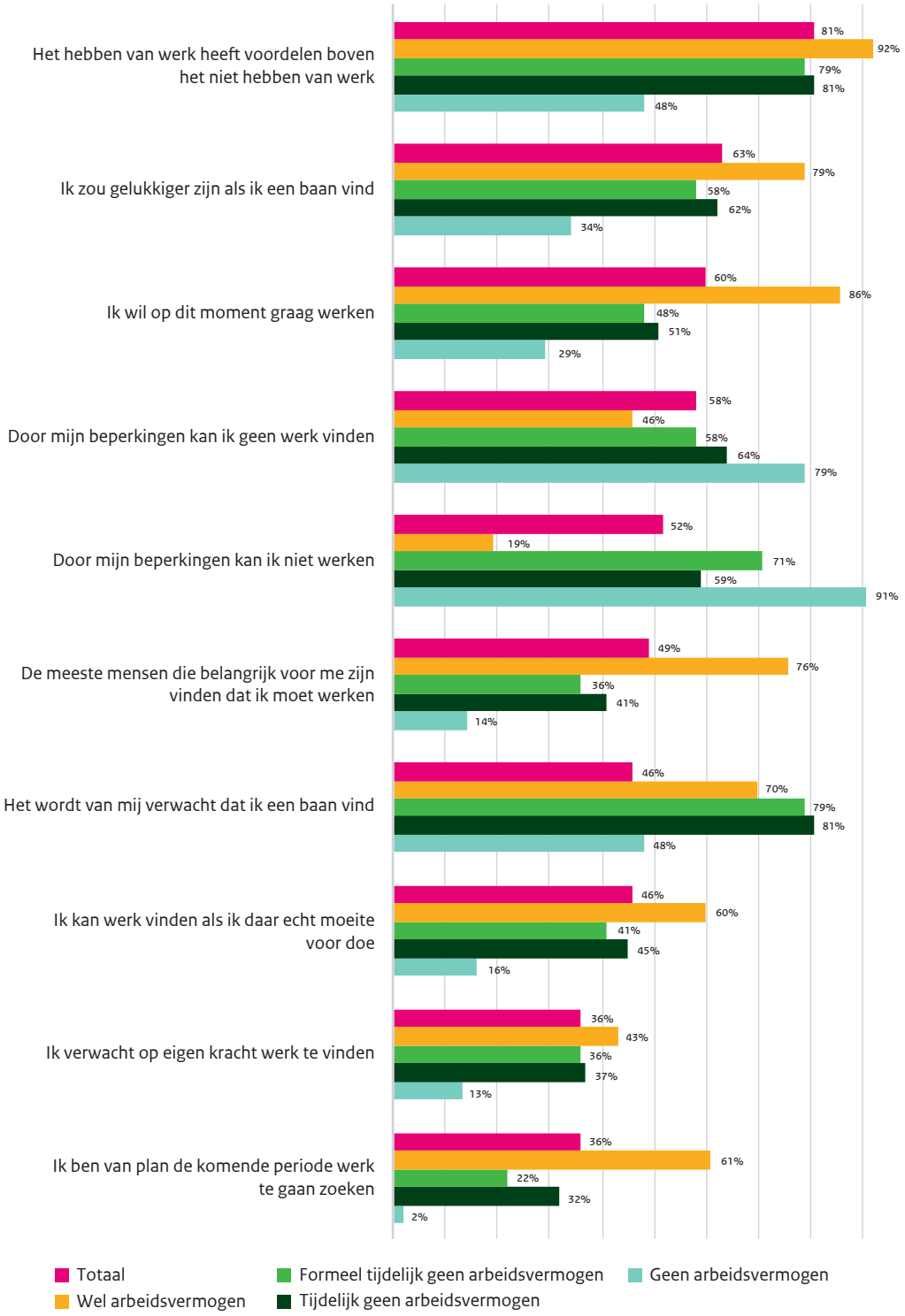

De voornaamste reden, die respondenten aangeven, die het vinden of behouden van werk bemoeilijkt is de geestelijke gezondheid (figuur 4.21). Hierna volgen de lichamelijk gezondheid, het aantal uren dat men kan werken, te weinig of juiste werkervaring en het niet hebben van een rijbewijs.

Figuur 4.21 **Wat maakt het voor u moeilijk om een betaalde baan te vinden of te houden**

Voor de mensen zonder en met (formeel) tijdelijk geen arbeidsvermogen is de geestelijke gezondheid vaker een reden (tussen de 75% en 82%). De lichamelijke gezondheid speelt wederom voor de arbeidsvermogenden een kleinere rol (31%). Voor de mensen zonder arbeidsvermogen geeft ongeveer de helft (52%) aan dat de lichamelijke gezondheid hen weerhoudt om een betaalde baan te vinden. Voor de (formeel) tijdelijk niet arbeidsvermogenden ligt dit percentage rond de 40%.

Bij ongeveer 20% van de respondenten is door de sociale dienst ooit vastgesteld hoeveel uur men in de week kan werken. Bij de arbeidsvermogenden ligt dit op 26%. Bij de mensen die formeel tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben, ligt dit percentage rond 10%. Ongeveer 25% van het totaal weet niet of de uren ooit zijn vastgesteld. Het meest voorkomende antwoord is tussen de 11 en 20 uur, gevolgd door tussen 21 en 30 uur (figuur 4.22).

Figuur 4.22 **Aantal uur dat respondent volgens sociale dienst kan werken**

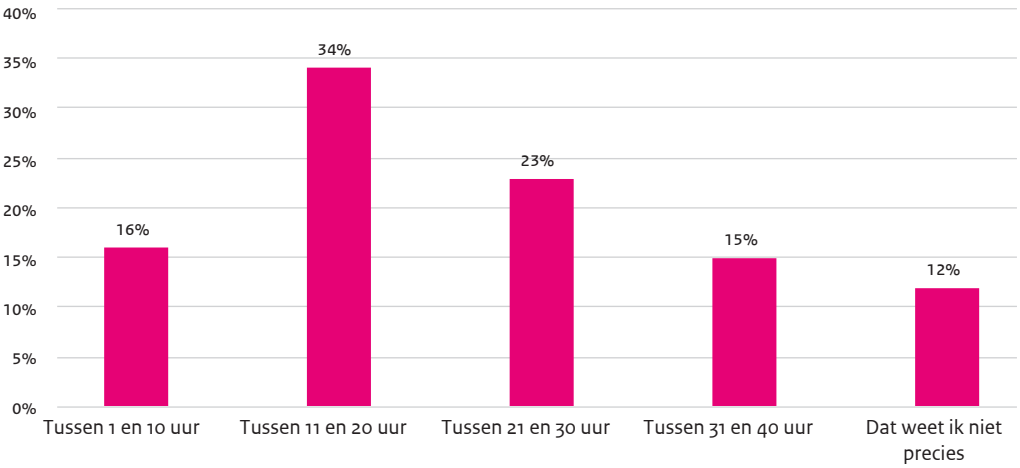

73% is het eens met het vastgestelde aantal uren. Iets meer dan een vijfde (22%) vindt dit te hoog, terwijl 4% denkt meer te kunnen werken. Ongeacht onder welke (bovenstaande) categorie men valt, is het grootste gedeelte van de respondenten het eens met het aantal uur.

Ontvangen hulp bij het zoeken naar werk

De sociale diensten hielpen in de afgelopen 6 maanden ongeveer een derde van de respondenten, en bijna de helft van de mensen met arbeidsvermogen aan een plek om werkervaring op te doen. Dit is de meest genoemde vorm van hulp. Ook een re-integratietraject, ondersteuning bij het schrijven van brieven of opstellen van cv, of trainingen/cursussen worden regelmatig ontvangen. Over de gehele linie ontvangen mensen met arbeidsvermogen het meest hulp, gevolgd door degenen die tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben. De mensen met formeel tijdelijk geen arbeidsvermogen ontvangen het minst vaak hulp bij het zoeken naar werk (mensen zonder arbeidsvermogen buiten beschouwing gelaten) (figuur 4.23). In vergelijking met de meting uit 2017 is er een kleine maar significante daling van het aantal mensen dat een plek heeft gekregen om werkervaring op te doen zoals een stage of proefplaatsing (van 33% in 2017 naar 29% in 2019).

Figuur 4.23 **Ontvangen hulp van de sociale dienst in de afgelopen 6 maanden**

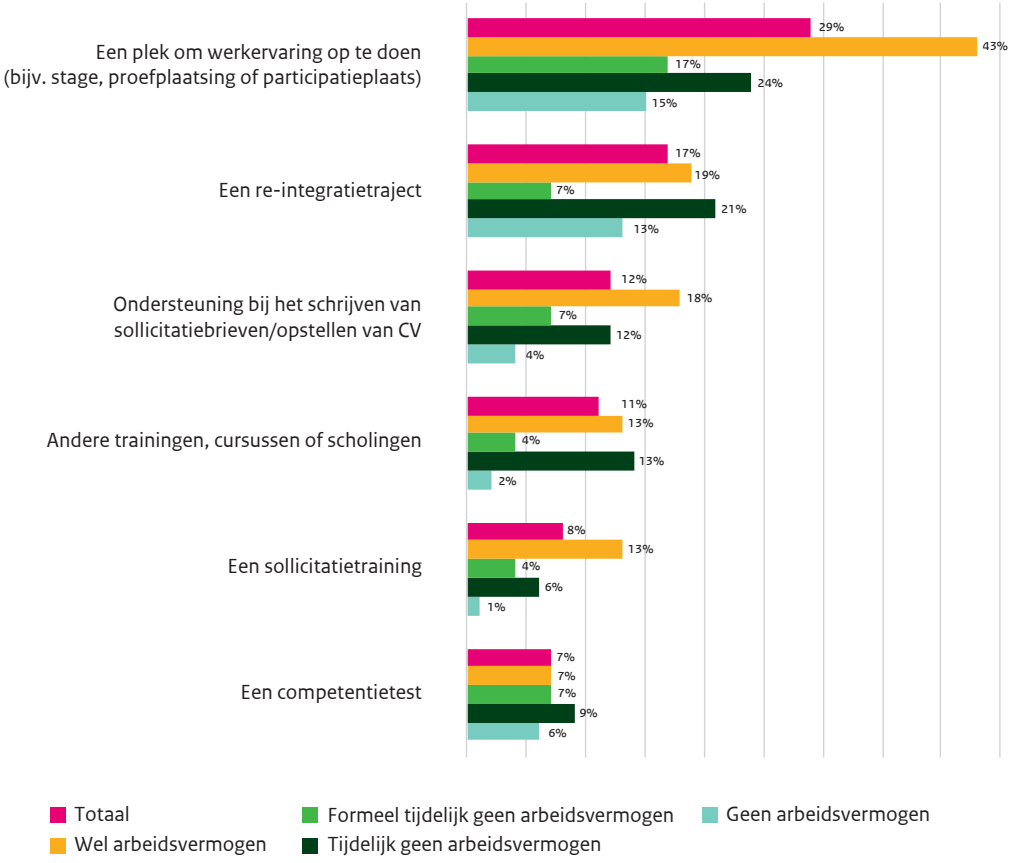

Ongeveer een kwart van de mensen is door de sociale dienst in contact gebracht met een werkgever. Het gaat hierbij met name om arbeidsvermogenden en in mindere mate om mensen met tijdelijk geen arbeidsvermogen. Zowel de mensen zonder arbeidsvermogen als degene die formeel tijdelijk geen arbeidsvermogen hebben, zijn in enkele gevallen in contact gebracht met een werkgever. Ongeveer 70% van de respondenten die via de sociale dienst in contact is gebracht met een werkgever heeft dit gedaan door met iemand van de gemeente bij een werkgever op bezoek te gaan. In veel minder gevallen (9%) heeft de respondent de werkgever ontmoet bij een speeddate.

Contact met gemeente en andere instellingen

Eén op de drie respondenten heeft in de afgelopen zes maanden geen gesprek gehad met een medewerker van de sociale dienst (figuur 4.24). Er zit geen significant verschil tussen mensen die nu werken en de mensen die dit niet doen. De helft heeft 1 à 2 gesprekken gehad, één op de vijf meer dan 3 gesprekken. Over het algemeen verschillen de groepen weinig van elkaar. Wel is te zien dat de arbeidsvermogenden iets vaker meerdere gesprekken voeren. De (formeel) tijdelijk geen arbeidsvermogenden hebben daarentegen vaker geen enkel gesprek gevoerd. In vergelijking met de meting uit 2017 hebben meer mensen 1 gesprek gevoerd (van 22% in 2017 naar 26% in 2019).

Figuur 4.24 Aantal persoonlijke gesprekken met een medewerker van de sociale dienst in de afgelopen 6 maanden

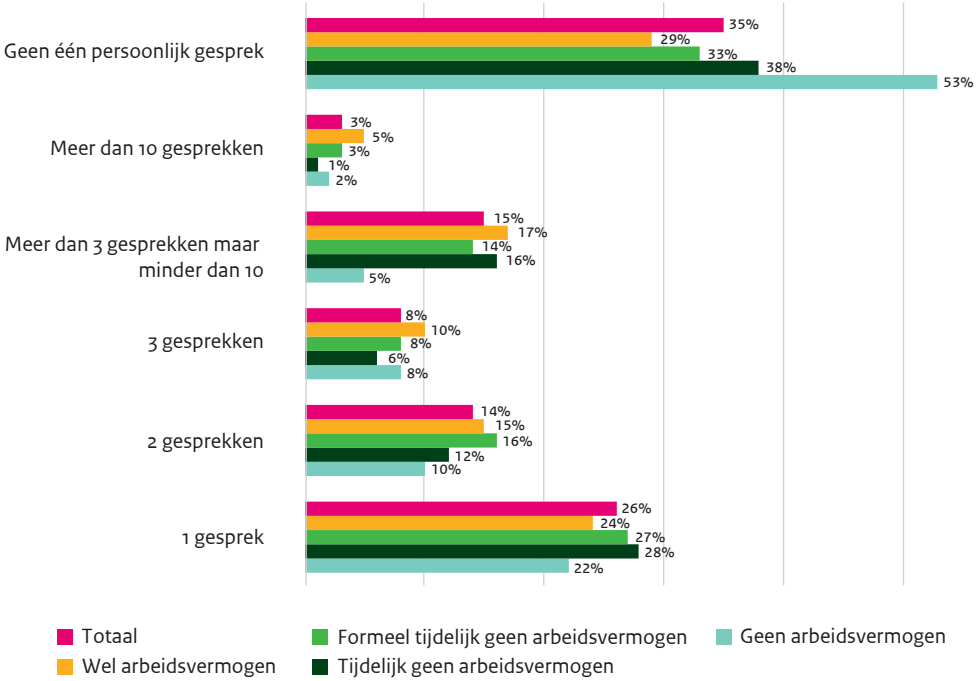

De meeste respondenten (66%) vinden de frequentie van de gesprekken goed. Iets meer dan een kwart (27%) vindt het te weinig en een klein aantal (6%) vindt het te veel. Verder geven de meeste personen (64%) aan een vaste contactpersoon bij de gemeente te hebben. In vergelijking met de meting in 2017 heeft in de vergelijkbare groep in 2019 minder mensen een vast contactpersoon (van 66% in 2017 naar 60% in 2019). In vergelijking met de situatie voor invoering van de Participatiewet, toen UWV nog verantwoordelijk was voor de nieuwe jonggehandicapten, is het aandeel met een vast contactpersoon wel fors toegenomen (2015: 40%).

Driekwart heeft, naast hulp vanuit de sociale dienst, hulp ontvangen van andere afdelingen van de gemeente en andere instellingen, vanuit de Wmo of de geestelijke gezondheidszorg (figuur 4.25).

Figuur 4.25 **Hulp van andere afdelingen van de gemeente en van andere instellingen (meerdere antwoorden mogelijk)**

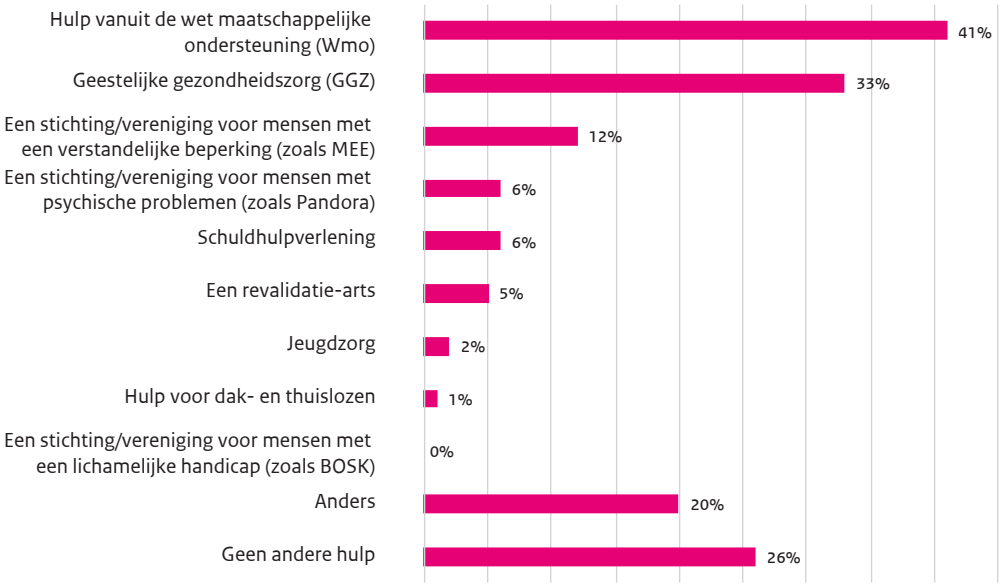

Een meerderheid van de respondenten die hulp hebben ontvangen van een andere afdeling in de gemeente of andere instelling meent dat de contactpersoon van de sociale dienst op de hoogte is van deze (extra) hulp (figuur 4.26). Iets minder dan de helft van de respondenten is van mening dat zij dezelfde informatie vaker moeten verstrekken aan andere afdelingen en organisaties. Iets meer dan een kwart van de respondenten is van mening dat de verschillende organisaties niet goed samen werken.

Figuur 4.26 **Mening over kennisdeling en samenwerking tussen andere afdelingen en organisaties**

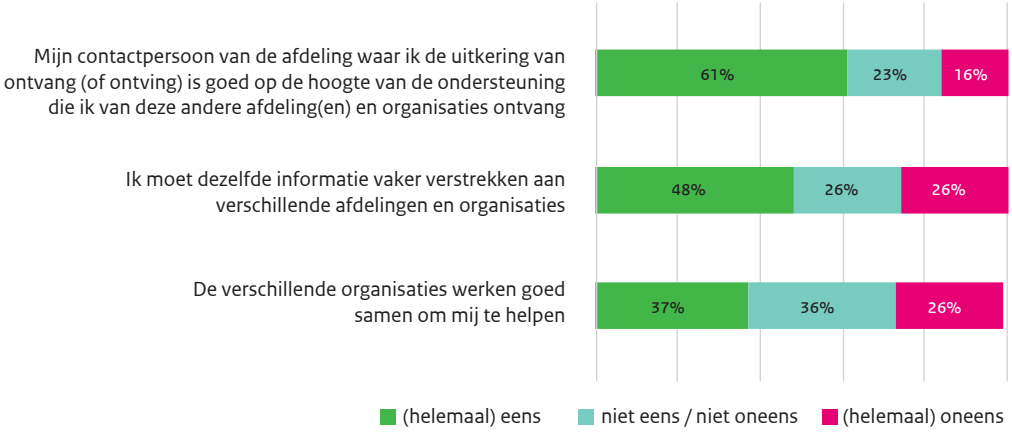

Cliëntondersteuning

Wanneer mensen met vragen over werk, inkomen en uitkering naar de gemeente gaan, kan deze de vrager wijzen op de (gratis) cliëntondersteuning. Dit is een andere afdeling of organisatie dan die de uitkering verzorgt. Pw-gerechtigden kunnen bij de gemeente terecht voor (gratis) cliëntondersteuning op het gebied van onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning over zaken als onderwijs, wonen, werk en inkomen.

38% van de respondenten (5% meer dan in 2017) geeft aan bekend te zijn met cliëntondersteuning, waarvan het grootste deel erop gewezen is door de gemeente (figuur 4.27).

Figuur 4.27 Is de respondent gewezen op cliëntondersteuning door de gemeente

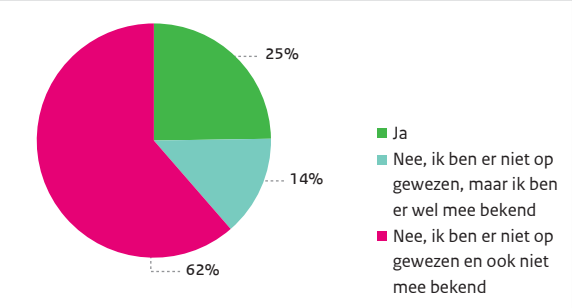

4.4 Ondersteuning bij werk

In deze paragraaf worden de bevindingen gerapporteerd van de ondersteuning die personen hebben ontvangen bij hun werkzaamheden. Hierbij komen dezelfde onderwerpen aan de orde als in hoofdstuk 5 (*Jonge arbeidsbeperkten met werkervaring*). Het belangrijkste onderscheid tussen de bevindingen in dit hoofdstuk en die in hoofdstuk 5 is dat in dit hoofdstuk uitsluitend mensen in de steekproef zitten die een bijstandsuitkering hebben ontvangen, terwijl hoofdstuk 5 zich richt op personen die betaald werk verrichten of hebben verricht en waarvan een groot gedeelte rechtstreeks is doorgestroomd naar werk, zonder ooit een uitkering te hebben ontvangen.

Jobcoach

Van de personen die momenteel werken of in de afgelopen twee jaar hebben gewerkt, krijgen vier op de tien hulp van een jobcoach (figuur 4.28). Er is geen verschil met de vorige meting, wel zit er een groot verschil met de meting van 2015. Toen kreeg 58% hulp van een jobcoach.

Figuur 4.28 Hulp van een jobcoach (n=564)

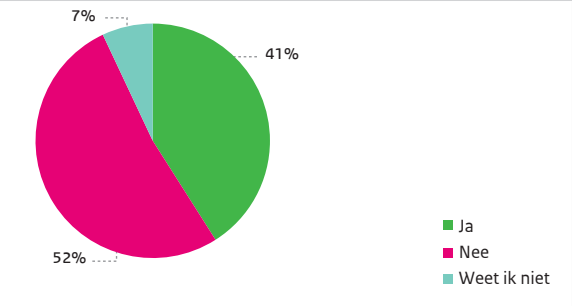

Ruim 60% van de mensen die hulp ontvangen of hebben ontvangen van een jobcoach weet niet hoeveel uur per week de jobcoach tijd had voor hem/haar. Van de mensen die wel een inschatting konden geven, geeft ruim 70% aan dat dit ongeveer 1 uur in de week was, met enkele uitschieters naar boven.

Ongeveer de helft geeft aan dat de jobcoach iemand is vanuit de gemeente, daarnaast komt ook een jobcoach vanuit een andere instelling (bijvoorbeeld GGZ) regelmatig voor.

In zijn algemeenheid zijn de respondenten positief over de jobcoach (figuur 4.29). Een ruime meerderheid is van mening dat de jobcoach begrijpt welke beperking iemand heeft, en vindt ook dat deze persoon voldoende tijd voor hen heeft. Daarnaast is de jobcoach volgens de respondenten goed op de hoogte van de arbeidsmogelijkheden en wordt de dienstverlening als zinvol ervaren. Tenslotte vinden weinig mensen dat ze onder druk worden gezet of dat de jobcoach zich teveel bemoeit met het werk. De tevredenheid over de jobcoach is in vergelijking met de vorige meting wel iets afgenomen. Ten opzichte van 2017 vinden minder mensen dat de jobcoach voldoende tijd voor hen heeft/had (van 73% in 2017 naar 65% in 2019), meer mensen

vinden dat de jobcoach zich teveel met hen bemoeide (van 7% naar 13%) en hen onder druk zet (8% in 2017 naar 16% in 2019). Minder mensen vinden de hulp van de jobcoach zinvol (70% in 2017 en 61% in 2019) en men is minder positief in het oordeel dat de kans op succes in het werk vergroot wordt (59% in 2017 naar 48% in 2019).

Figuur 4.29 Beoordeling jobcoach (n=232)

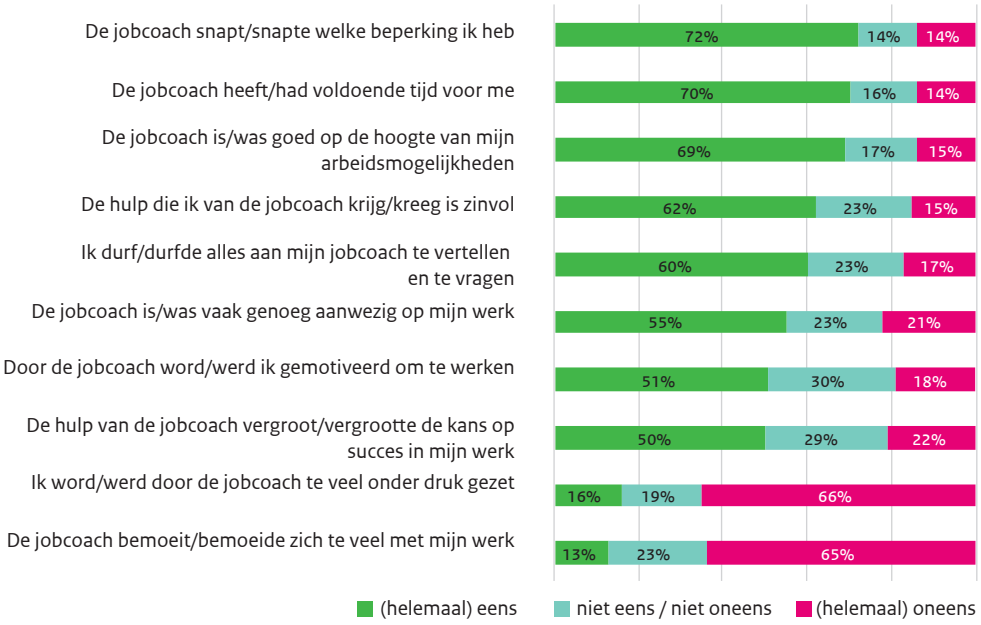

Werkplekaanpassingen en vervoersvoorzieningen

Relatief weinig mensen met recente werkervaring hebben nu of in de afgelopen 2 jaar tijdens het werk werkplekaanpassingen of hulpmiddelen op de werkplek gekregen of vervoersvoorzieningen (alle: 15%). Bij één op de tien is een speciaal persoon ingezet die hulp biedt aan mensen met een beperking.

Ongeveer een derde heeft gewerkt op een proefplaatsing (tabel 4.2). Het ontvangen van loonkostensubsidie (door werkgever) en het vaststellen van loonwaarde wordt minder vaak ervaren, maar het percentage dat dit niet weet ligt bij de twee laatstgenoemde zaken een stuk hoger. In 2015 werkte slechts 14% op een proefplaatsing. Dit steeg in 2017 naar 31% en ligt in 2019 op vergelijkbaar niveau. Tussen 2015 en 2017 zit geen significant verschil tussen het aantal verstrekte loonkostensubsidies (voor zover bekend bij de respondent). Wel is er een significante afname tussen de meting van 2015 en de huidige meting (van 29% naar 20%)[6]. In vergelijking met 2017 is er in 2019 voor meer personen de loonwaarde vastgesteld (van 14% naar 25%).

Tabel 4.2 Proefplaatsing/loonkostensubsidie (n=560)

	Ja	nee	weet ik niet
Heeft u gewerkt op een proefplaatsing?	31%	60%	9%
Ontvangt of ontving uw werkgever loonkostensubsidie voor u?	16%	64%	20%
Is of was bij uw werk vastgesteld wat u kunt verdienen ('loonwaarde')?	23%	56%	21%

Wanneer de loonwaarde is vastgesteld is driekwart van de respondenten het deze vaststelling eens. Ongeveer een kwart geeft aan meer te kunnen verdienen.

[6] De percentages verschillen met die in de getoonde tabel omdat de groep die 'weet ik niet' heeft ingevuld, verwijderd is ten behoeve van de vergelijking met de meting in 2015. In 2015 was deze antwoordcategorie niet meegenomen en wordt op deze manier de vraag wel vergelijkbaar gemaakt.

4.5 Bekendheid met en houding ten aanzien van de rechten en plichten

Minder dan de helft van de mensen is op de hoogte dat zij mogelijk recht hebben op bijzondere bijstand (44%). Dit verschilt niet met de meting van 2017. 60% is op de hoogte van het recht op bezwaar en/of beroep als de respondent het niet eens is met een beslissing van de sociale dienst.

Een ruime meerderheid van de mensen vindt het normaal om zich aan de regels te houden en heeft voldoende informatie gekregen over de rechten en plichten van de uitkering (figuur 4.30). Toch geeft bijna 20% aan dat zij niet voldoende informatie hebben gekregen. 60% is ervan overtuigd dat de sociale dienst het doorheeft als de regels niet worden nageleefd. Ongeveer 60% weet bij wie ze terecht moeten bij vragen over de rechten en plichten (in 2017: 56%). Ook bij deze stelling weet ruim 20% niet bij wie ze terecht moeten. Tenslotte vindt 50% de rechten en plichten ingewikkeld en ook de helft vindt ze redelijk.

Figuur 4.30 **Mening over rechten en plichten (is respondent op de hoogte en is de informatie duidelijk genoeg)**

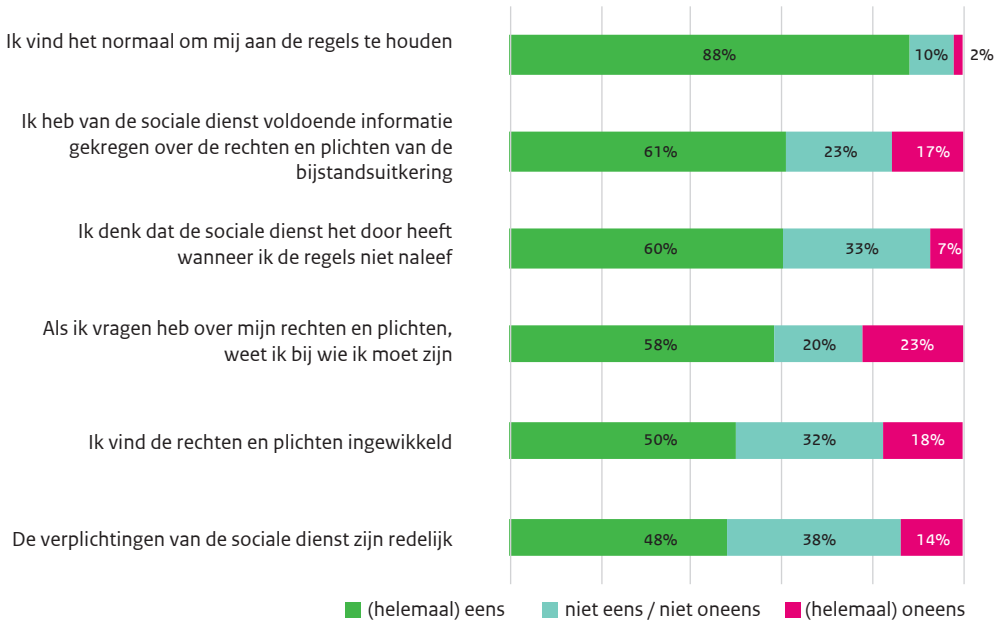

4.6 Oordeel over de kwaliteit en de toegankelijkheid van de ondersteuning

Gemiddeld beoordelen de respondenten de ondersteuning door de sociale dienst een 6,1. Het meest voorkomende cijfer is een 7, ongeveer 30% geeft de gemeente een onvoldoende.

Figuur 4.31 Oordeel over de sociale dienst

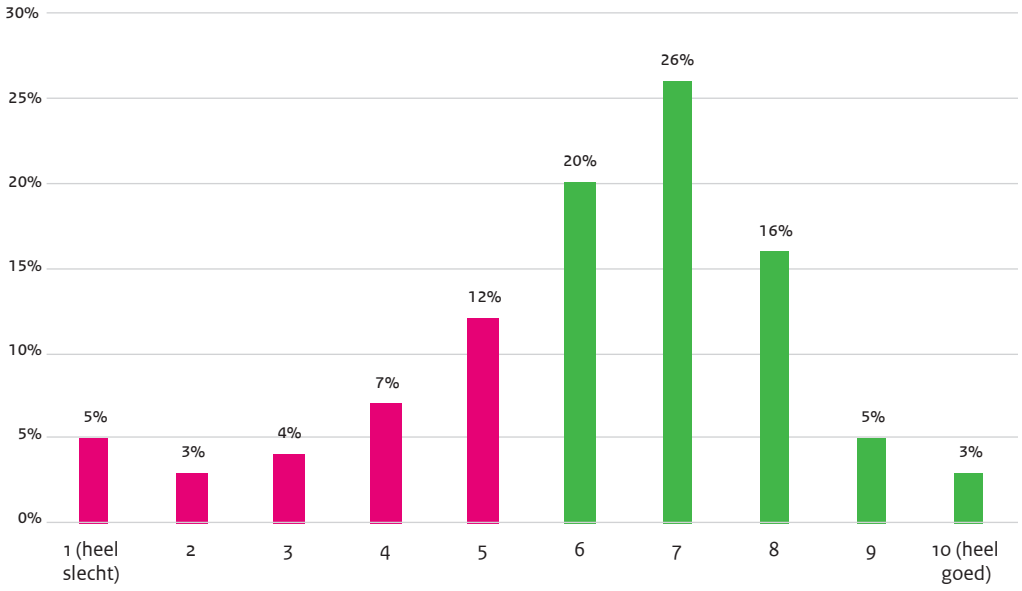

Men is over het algemeen tevreden over de tijdigheid van de uitbetaling van de uitkering. Daarnaast weet het merendeel bij wie hij/zij terecht kan bij vragen over de uitkering. Toch geeft een vijfde aan dit niet te weten. Een vergelijkbaar percentage vindt de informatie over de uitkering onduidelijk. Een meerderheid geeft aan dat de informatie duidelijk is, dat ze makkelijk in contact kunnen komen met de sociale dienst en geeft ruim de helft aan dat er genoeg aandacht is voor de persoonlijke situatie. Daartegenover staat dat ongeveer een kwart vindt dat de sociale dienst te weinig aandacht heeft voor de persoonlijke situatie en dat ze niet snel antwoord krijgen wanneer ze een vraag hebben over de uitkering. Veel respondenten (45%) vinden dat de sociale dienst te veel vasthoudt aan wetten en regels. Tenslotte vindt bijna de helft van de respondenten dat de informatie over het zoeken van werk duidelijk is (figuur 4.32).

Er zijn significante verschillen met de meting uit 2015. Zo is het aantal respondenten dat de informatie over het zoeken van werk duidelijk vindt afgenomen (van 52% naar 45%), daarnaast ervoer men in 2015 dat ze makkelijker in contact konden komen bij een vraag (61% naar 56%) en hebben mensen minder snel een antwoord bij een vraag (van 53% naar 45%). Positief is de stijging in het aandeel dat weet bij wie ze terecht moeten bij vragen over de uitkering (van 57% naar 65%).

Figuur 4.32 **Mening over de sociale dienst (processen en informatie-verschaffing)**

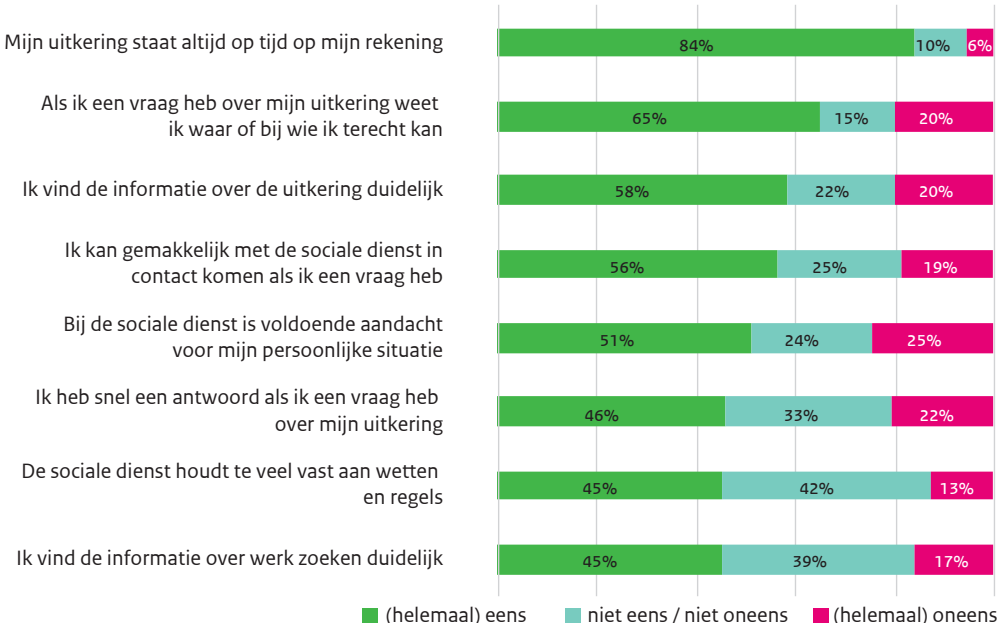

Bij de onderwerpen omtrent dienstverlening en hulpverlening van de sociale dienst is de waardering wat lager dan bij de vragen over processen en informatieverschaffing (figuur 4.33). Ruim 40% vindt de dienstverlening van de sociale dienst zinvol, een vijfde vindt dit niet het geval. Een vergelijkbaar beeld is te zien in hoeverre de sociale dienst de ondersteuning geeft waar men behoefte aan heeft. Een op de drie zegt dat ze eerder hulp hadden willen krijgen van de sociale dienst. Een soortgelijk percentage is van mening dat de medewerkers die hen geholpen hebben veel weten over het vinden van werk. Net iets meer dan een kwart is van mening dat de kans op werk door de sociale dienst is vergroot. Het aandeel dat gemotiveerd wordt door de sociale dienst om werk te zoeken ligt hier iets onder.

Het merendeel vindt niet dat ze onder druk worden gezet door de sociale dienst. Ruim een vijfde ervaart juist wel teveel druk. Ten opzichte van de meting uit 2017 geven meer mensen in 2019 aan dat ze teveel onder druk worden gezet door de sociale dienst (van 17 naar 21%). Verder zijn er geen verschillen tussen de vorige meting en de huidige meting.

Tussen de groepen zitten significante verschillen als het gaat over de sociale dienst. Zo geven de arbeidsvermogenden (32%) vaker aan dat zij gemotiveerd worden door de sociale dienst in tegenstelling tot de mensen die formeel tijdelijk niet arbeidsvermogend zijn (14%). Dit geldt ook voor de ervaring dat de medewerkers die geholpen hebben veel weten over het vinden van werk (42% versus 24%) en de vergroting op de kans op werk (35% en 14%). Daarnaast verschillen bij de vergroting op de kans op werk ook de tijdelijk niet arbeidsvermogende groepen van elkaar, waarbij de formele groep negatiever is (26% van de tijdelijk niet arbeidsvermogenden en 14% van de formele groep). De groep zonder enig arbeidsvermogen is het minst positief over de dienstverlening.

Figuur 4.33 **Mening over de sociale dienst (dienstverlening en hulpverlening)**

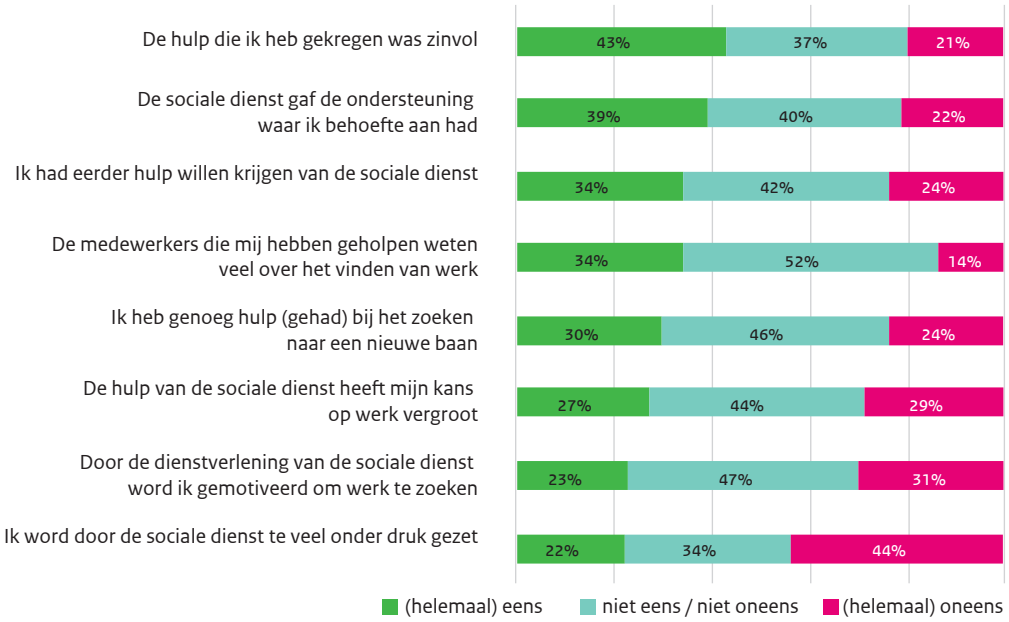

5. Jonge arbeidsbeperkten met werkervaring

Deze groep bestaat uit jongere arbeidsbeperkten (tot 27 jaar) die recente betaalde werkervaring hebben (gewerkt vanaf 2017) en die vallen onder de werking van de Participatiewet. De omvang van de groep betreft 11.900 personen. Hoewel alle in deze groep benaderde jongeren zijn opgenomen in het Landelijk Doelgroep Register (LDR), geeft 20% van de respondenten aan dat zij geen beperking hebben die het voor hen moeilijker maakt om te werken dan voor anderen. De bevindingen in dit hoofdstuk hebben alleen betrekking op de overige 80% van de respondenten, die zelf aangeven een arbeidsbeperking te ervaren.
Daar waar relevant is in de analyses onderscheid gemaakt naar mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking, en naar mensen die op het enquêtemoment nog werken versus mensen die inmiddels weer zijn uitgevallen uit werk.

- Driekwart is op het enquêtemoment werkzaam, bij een kwart is het dienstverband reeds beëindigd.
- Een derde heeft een uitkering (gehad), tweederde niet.
- De meeste personen zijn aan het werk gekomen door zelf te solliciteren (36%) of via een stage tijdens de opleiding (21%).
- Mensen met een verstandelijke arbeidsbeperking hebben vaker een aanstelling gekregen via een stage tijdens de opleiding.
- Slechts 1 op de 10 respondenten is via de gemeente aan het werk gekomen.
- Bijna een op de vijf zegt geen belemmeringen te ervaren om (ander) werk te vinden, ruim 80% dus wel. De meest genoemde belemmeringen zijn dat er geen of weinig betaalde banen op hun opleidingsniveau beschikbaar zijn, dat ze te weinig of niet de juiste werkervaring hebben, dat hun psychische gezondheid dat niet toelaat, of dat dit is omdat ze geen rijbewijs hebben.
- Verstandelijk arbeidsbeperkten ervaren over het algemeen minder belemmeringen om een baan te vinden of te houden.
- De personen van wie de aanstelling niet werd verlengd hoorden dat in veel gevallen niet lang van tevoren. 38% hoorde dit korter dan een week, en nog eens 23% hoorde dit tussen 1 en 4 weken voor aflopen van het dienstverband.

Werkomstandigheden

- Eén op de drie respondenten rapporteert aanpassingen aan werktijden of werkdruk, tweederde geeft aan zonder aanpassingen te werken. Specifiek onder degenen die nu niet meer werken geven ruim vier op de tien aan weliswaar geen aanpassingen te hebben gekregen maar deze eigenlijk wel nodig te hebben.
- Degenen die niet meer werken zijn veel vaker van mening dat ze vaak of altijd erg snel moesten werken, veel werk moesten doen of hard moesten werken. Ook ervoeren zij minder vaak de vrijheid om op eigen tempo te werken, voelden zij vaker druk van de leidinggevende om meer tempo te maken en werden ze minder gesteund door hun leidinggevende.
- Personen met een lichamelijke arbeidsbeperking ervaren relatief vaak dat ze extra hard moeten werken en weinig vrijheid hebben om hun eigen tempo te bepalen.
- De omgang met collega's en leidinggevenden levert de minste problemen op bij personen met een verstandelijke arbeidsbeperking. Zij voelen meer steun van hun leidinggevende en hebben een beter contact met collega's.

Ervaringen met werk en werkgerelateerde ondersteuning

- Ruim een derde van de werkzame arbeidsbeperkten heeft een jobcoach tijdens het werk. Onder degenen die niet meer werken ligt het aandeel met een jobcoach iets lager (30%). In meer dan de helft van de gevallen begeleidt deze jobcoach de respondent bij het werk, bij 40% heeft de jobcoach de collega's uitgelegd hoe om te gaan met de beperkingen van de respondent.
- Over het algemeen zijn mensen behoorlijk tevreden over de jobcoach, al vindt slechts de helft dat de jobcoach vaak genoeg aanwezig is en hen motiveert om te werken.
- Degenen die op het enquêtemoment werken zijn over de gehele linie wat positiever over de jobcoach.
- Psychisch arbeidsbeperkten geven vaker dan de lichamelijk arbeidsbeperkten aan de hulp van de jobcoach als zinvol te ervaren (73% versus 57%).
- Ruim tweederde van de personen die nog werken geeft aan voldoende hulp en begeleiding te hebben gehad. Van degenen die niet meer werken is dit maar iets meer dan een derde. Deze groep geeft aan vooral behoefte te hebben gehad aan meer begeleiding door een jobcoach of andere begeleider (bijna de helft). Ook geven ze vaker aan een betere aanpassing op de werkplek te willen.
- Respondenten met een lichamelijke arbeidsbeperking willen relatief vaak betere aanpassing en hulpmiddelen op de werkplek en (samen met de mensen met een psychische beperking) meer begeleiding.
- Driekwart van de respondenten geeft aan dat zij tijdens het werk helemaal geen contact met de sociale dienst hebben gehad. Bij degenen die wel contact hadden was dit over het algemeen minder dan eens per maand. Van de mensen die niet meer werken vond 47% het contact te weinig, dat geldt vooral voor degenen met een lichamelijke beperking.
- Ruim de helft van de respondenten ontvangt (ook) hulp van andere afdelingen van de gemeente of van andere instellingen. Zo ontvangt ruim een kwart hulp vanuit de Wmo, één op de vijf hulp vanuit de GGZ en 3% hulp vanuit de schuldhulpverlening. De arbeidsbeperkten die niet meer werken, ontvangen vaker dergelijke hulp dan degenen die nog wel werkzaam zijn.

Waardering dienstverlening

- Respondenten die hulp hebben ervaren vanuit de sociale dienst beoordelen deze ondersteuning gemiddeld met een 5,9. Indien ondersteuning is genoten vanuit een jobcoach of de werkgever, dan wordt dit gemiddeld hoger gewaardeerd, met respectievelijk een 6,7 en een 7,3.

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de ervaringen beschreven van personen met een arbeidsbeperking en werkervaring die vallen onder de Participatiewet. Deze personen hebben al dan niet in het verleden een Pw-uitkering ontvangen. Hierin verschilt dit hoofdstuk van dat over arbeidsbeperkten met werkervaring in de rapportage van 2017. Toen rapporteerden we alleen over personen met werkervaring die een Pw-uitkering hadden ontvangen. De reden voor deze wijziging is dat de gemeente verantwoordelijk is voor de jonggehandicapte doelgroep met arbeidsvermogen, ook als ze (nog) geen uitkering hebben ontvangen. Vanwege jaarlijkse uitstroom uit het onderwijs en automatische toelating tot het landelijk doelgroepregister voor leerlingen uit het speciaal en praktijkonderwijs is dit een (in relatieve en absolute zin) groeiende groep binnen de Participatiewet.

We beginnen dit hoofdstuk met de kenmerken van de doelgroep en deelgroepen. Vervolgens gaan we in op hoe de doelgroep het werk en de omgang met collega's ervaart, de eventueel ontvangen ondersteuning van een jobcoach en de ondersteuning van de sociale dienst. Ook verschillen in ervaringen tussen mensen met een lichamelijke, verstandelijke en/of psychische beperking komen aan de orde. We maken bij diverse vragen onderscheid tussen mensen die op het moment van invullen van de vragenlijst werkzaam zijn en zij die op dat moment niet meer werken. Hiermee kunnen we inzicht krijgen in de verschillen tussen mensen die (in ieder geval op het enquête-moment) succesvol deelnemen aan het arbeidsproces, en zij die op enig moment zijn uitgevallen. We besluiten het hoofdstuk met een beschrijving van de verschillen tussen 2017 en 2019.

Inspectie SZW stuurde een vragenlijst aan 3.200 mensen, 772 hebben de vragenlijst ingevuld. Dit betekent een respons van 24%.

5.2 Kenmerken jonge arbeidsbeperkten met werkervaring

Wel of geen arbeidsbeperking

Hoewel al onze respondenten deel uitmaken van het landelijk doelgroepregister en dus erkend is dat zij een arbeidsbeperking hebben, geeft 20% aan dat ze geen beperking hebben die het voor hen moeilijker maakt om te werken dan voor anderen. Wanneer respondenten aangeven dat zij geen beperking op het gebied van werk hebben, zijn hen verder geen vragen gesteld. De overige bevindingen uit dit hoofdstuk gaan dan ook over mensen die zelf van mening zijn dat ze een arbeidsbeperking hebben (n=610). Het is goed om zich bij lezing te realiseren dat de doelgroep die wij benaderd hebben waarschijnlijk in zijn algemeenheid wat minder problemen ervaart dan hier gerapporteerd wordt.

Type arbeidsbeperking

We hebben in verband met de privacy niet gevraagd welke beperkingen mensen hebben, maar konden aan de hand van de antwoorden op een aantal vragen, bijvoorbeeld over het cluster gevolgd speciaal onderwijs, specifieke problemen op het werk en antwoorden op open vragen voor twee derde van de respondenten met enige zekerheid vaststellen welk type arbeidsbeperking (lichamelijk, verstandelijk of psychisch) men heeft. Hoewel bekend is dat diverse personen een meervoudige beperking zullen hebben, hebben we hier in de indeling geen rekening mee kunnen houden, en hebben we de respondenten met meervoudige beperkingen ingedeeld in de groep die gezien hun beperkingen het meest voor de hand ligt (zie figuur 5.1). We zullen in de beschrijving van de resultaten regelmatig onderscheid maken tussen personen met deze typen beperking, en laten dan de groep met een onbekend type beperking buiten beschouwing.

Figuur 5.1 Respondenten en type arbeidsbeperking (N=610)

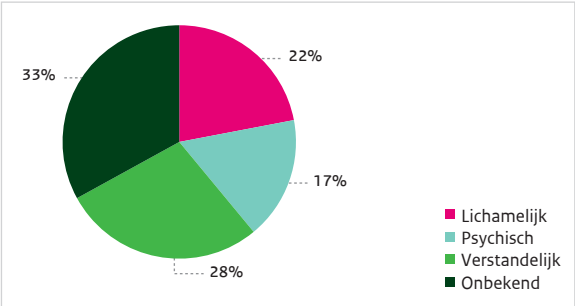

Wel of geen Pw-uitkering ontvangen

In vergelijking met de steekproef van 2017 bevinden zich, naast personen die een Pw-uitkering hebben ontvangen, nu ook respondenten in de steekproef die geen Pw-uitkering hebben ontvangen. Samen met de andere leeftijdsselectie maakt dit de resultaten zoals gepresenteerd in dit hoofdstuk onvergelijkbaar met die uit de rapportage van 2017 zonder het maken van specifieke selecties. Enkele noemenswaardige verschillen omtrent de kenmerken van deze groepen zijn dat de onderzochte groep van 2019:

- vaker speciaal onderwijs heeft gevolgd of met een rugzakje het regulier onderwijs heeft bezocht;
- vaker via stage aan het werk is gekomen (dit geldt vooral voor verstandelijk beperkten);
- minder problemen ervaart om werk te vinden;
- volgens de sociale dienst in staat is om meer uren te werken;
- minder vaak psychische problemen ervaart.

Aan het slot van dit hoofdstuk vergelijken we enkele kernonderwerpen op het gebied van het oordeel over de dienstverlening tussen de twee metingen, maar dit doen we op basis van selecties van de respons, namelijk slechts degenen tot 27 jaar die een PW-uitkering hebben ontvangen.

Ziekteverzuim

Gemiddeld waren degenen die nog in dienst zijn 5 dagen ziek geweest. Degenen die inmiddels niet meer werken waren vaker ziek; gemiddeld 22 dagen. Mensen met een verstandelijke arbeidsbeperking verzuimen minder dagen dan degenen met een lichamelijke arbeidsbeperking.

Opleidingsniveau

Zo'n 35% heeft een startkwalificatie, dus een opleiding op minimaal Mbo 2 niveau. Nog eens 21% heeft een opleiding op mavo/vmbo of mbo niveau 1 afgerond. Zij hebben dus wel een diploma op middelbare school niveau, maar onvoldoende voor een startkwalificatie. De overige 44% heeft een laag opleidingsniveau (figuur 5.2).

Figuur 5.2 Opleidingsniveau

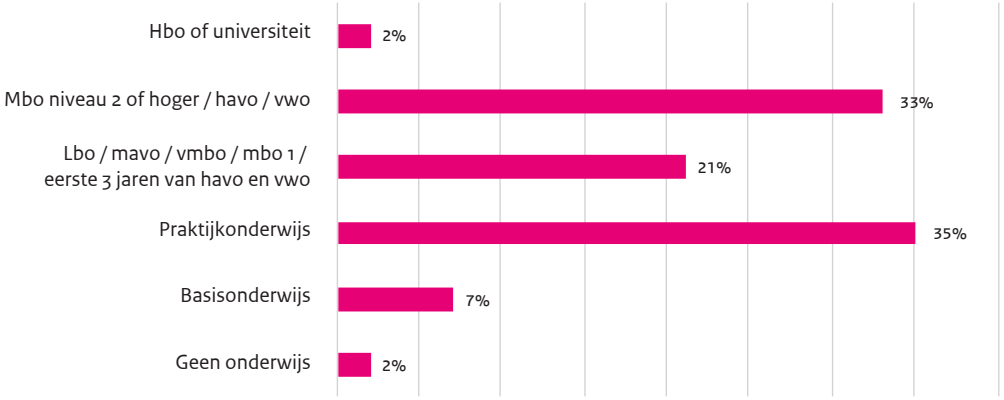

Zeven op de tien hebben speciaal onderwijs gevolgd of met een leerling gebonden budget (een zogenaamd rugzakje) in het regulier onderwijs gezeten (figuur 5.3). De meeste leerlingen hebben het speciaal basisonderwijs bezocht, gevolgd door personen die met een rugzakje in het regulier onderwijs hebben gezeten of VO cluster 3 (voor motorisch gehandicapte, verstandelijk gehandicapte en langdurig zieke lerende kinderen) hebben gevolgd. De overige vormen van speciaal onderwijs (cluster 1, 2 en 4) zijn door minder personen bezocht. Mensen met een psychische en lichamelijke arbeidsbeperking zijn hoger opgeleid dan verstandelijk arbeidsbeperkten.

Figuur 5.3 Wel of geen speciaal onderwijs

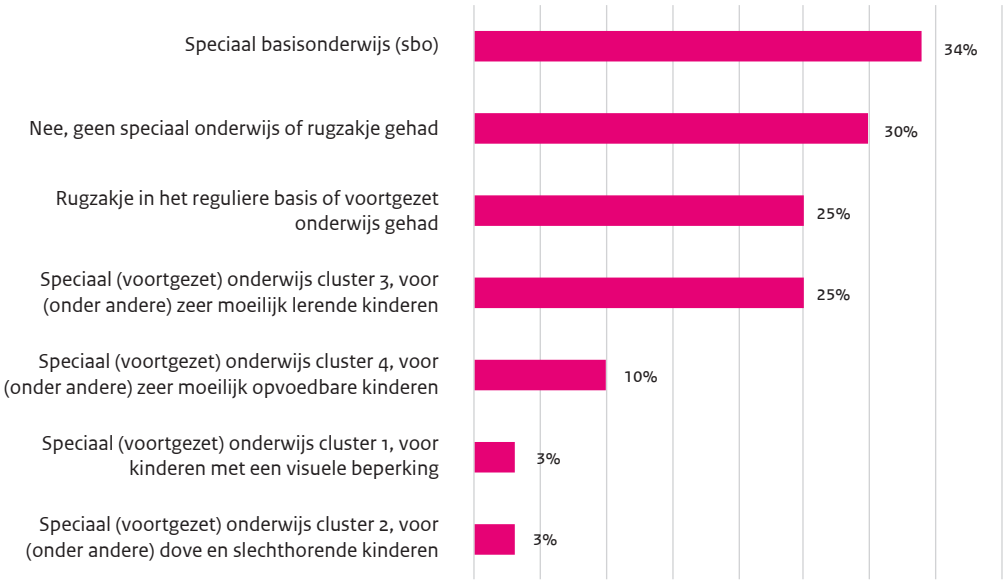

Welbevinden en zelfredzaamheid

Ruim de helft van de onderzoeksgroep heeft soms het idee dat het allemaal wel eens te veel wordt. Slechts vier op de tien is het dan ook eens met de stelling dat ze alles goed aankunnen. Mensen met een verstandelijke arbeidsbeperking hebben meer het idee dat ze alles goed aankunnen dan de andere groepen. Ruim de helft geeft aan prima voor zichzelf te kunnen opkomen. Niet iedereen kan even goed rondkomen van zijn inkomen, maar in verreweg de meeste gevallen leidt dit niet tot schulden die zodanig hoog zijn dat men ze niet meer kan overzien (figuur 5.4).

Figuur 5.4 Welbevinden en zelfredzaamheid

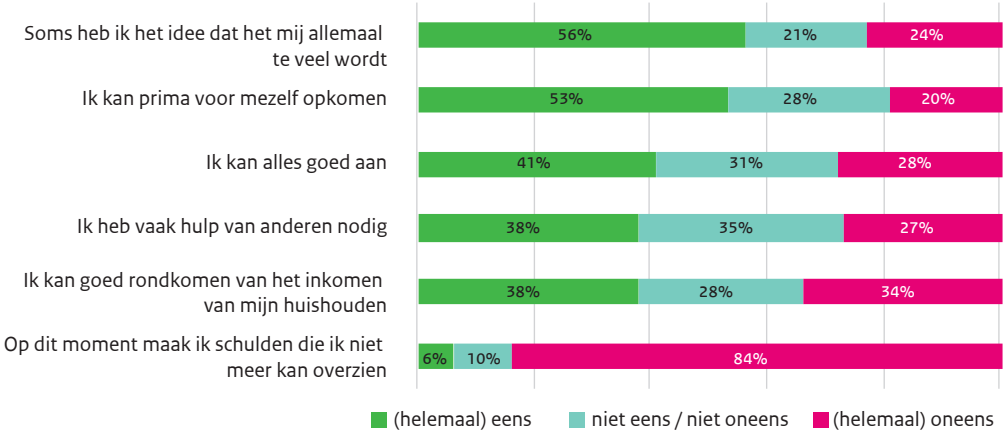

Gezondheidstoestand

Niet iedereen is tevreden over zijn gezondheidstoestand. Drie op de tien geven aan dat het over het algemeen 'wel gaat' met de gezondheid. Eén op de tien beschouwt de eigen gezondheidstoestand als 'slecht' of 'zeer slecht'. De verstandelijk beperkten ervaren hun gezondheid als beter dan de personen met een ander type beperking.

Woonsituatie

Bijna 70% van de respondenten woont (nog) bij de ouders. Eén op de tien is alleenstaand en één op de vijftien woont begeleid. De meeste anderen wonen samen met partner en/of kind.

5.3 Op weg naar werk

Houding ten aanzien van werk

Een grote meerderheid van de respondenten (figuur 5.5) vindt dat het hebben van werk voordelen heeft boven het niet hebben van werk, en geeft aan gelukkiger te zijn wanneer ze een baan hebben. De meeste personen geven dan ook aan op dit moment graag te willen werken. Ook de sociale omgeving van de respondenten is over het algemeen van mening dat de respondenten zouden moeten werken. Over de feitelijke mogelijkheden om (ander) werk te vinden is men iets minder positief; zeven op de tien geven aan (ander) werk te kunnen vinden als daar echt moeite voor gedaan zou worden.

Figuur 5.5 Stellingen over het vinden en uitvoeren van werk

Mensen met een verstandelijke arbeidsbeperking geven het vaakst aan graag te werken, gevolgd door mensen met een lichamelijke arbeidsbeperking. Van mensen met een psychische arbeidsbeperking is het aandeel dat niet wil werken het grootst.

Belemmeringen om betaald werk te vinden of te houden

Een kwart zoekt op dit moment naar (ander) betaald werk. Bij de vraag wat het moeilijk maakt om een betaalde baan te vinden of houden (figuur 5.6) zeggen de meesten dat er gezien hun opleiding geen of weinig betaalde banen beschikbaar zijn, dat ze te weinig of niet de juiste werkervaring hebben, dat hun psychische gezondheid dat niet toelaat, of dat dit is omdat ze geen rijbewijs hebben. Ook het aantal uren of de onregelmatigheid in uren worden vaak genoemd, net als de lichamelijke gezondheid. Bijna één op de vijf zegt geen problemen te ervaren om (ander) werk te vinden.

Figuur 5.6 **Belemmeringen om betaald werk te vinden of houden**

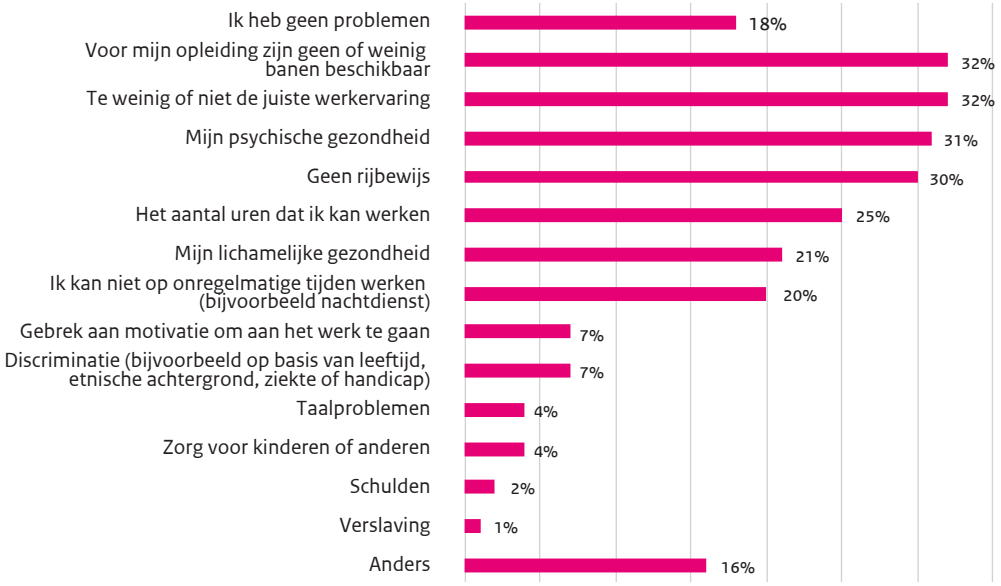

Verstandelijk arbeidsbeperkten ervaren over het algemeen minder belemmeringen om een baan te vinden of te houden dan de anderen; 31% geeft aan geen problemen te hebben. Van de lichamelijk arbeidsbeperkten is dit slechts 4%. Niet verrassend rapporteren de lichamelijk arbeidsbeperkten de meeste problemen met de lichamelijke gezondheid, en de psychisch arbeidsbeperkten de meeste problemen met de geestelijke gezondheid. Lichamelijk beperkten geven vaker aan dat zij minder uren kunnen werken, of niet op onregelmatige tijden kunnen werken.

Tabel 5.1 **Belemmeringen om een betaalde baan te vinden of houden per type arbeidsbeperking (percentage 'ja' per groep met type beperking; N=510)**

	Lichamelijk	Verstandelijk	Psychisch
Ik kan niet op onregelmatige tijden werken (bijvoorbeeld nachtdienst)	31%	14%	18%
Het aantal uren dat ik kan werken	39%	13%	29%
Zorg voor kinderen of anderen	8%	1%	4%
Mijn lichamelijke gezondheid	54%	8%	13%
Mijn psychische gezondheid	36%	19%	60%
Ik heb geen problemen	4%	31%	11%

Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

Alle respondenten zijn op enig moment in de afgelopen jaren ingestroomd naar werk. Gezien de leeftijd geldt voor velen ook dat ze recent hun opleiding hebben verlaten. Het is dus relevant om te bekijken hoe deze groep vanaf de opleiding naar werk is bewogen. Tot 1 september 2015 konden leerlingen van vso- en pro-scholen eenmalig door scholen aangemeld worden bij UWV voor directe inschrijving in het doelgroepregister[7]. Tegenwoordig kunnen leerlingen die vso of pro volgen of gevolgd hebben zichzelf aanmelden voor een indicatie (zonder beoordeling). Er bestaan diverse samenwerkingsverbanden tussen scholen en gemeenten om deze leerlingen zo goed en snel mogelijk aan werk te helpen na de opleiding. Onze doelgroep echter merkt hier niet heel veel van. Uit hoofdstuk 4 (*Jonggehandicapten met arbeidsvermogen*) blijkt namelijk dat minder dan 15% van de leerlingen vanuit speciaal of praktijkonderwijs aangeeft dat zijzelf of iemand van hun school al contact had met de gemeente voordat zij van school kwamen. Voor leerlingen die (al dan niet met een rugzakje) regulier onderwijs hebben gevolgd en op een andere manier in het

[7] De weg naar extra banen. 2016, Inspectie SZW.

landelijk doelgroepregister zijn opgenomen, bestaan deze samenwerkingsverbanden minder of niet en zal in veel gevallen de aansluiting met de gemeente nog minder goed of afwezig zijn. Een andere manier om aansluitend aan het onderwijs door te stromen naar werk is vanuit een stage. In figuur 5.7 geven we aan hoe de aansluiting voor onze groep vanuit onderwijs naar arbeidsmarkt heeft plaatsgevonden. Hierin zien we dat 6 op de 10 leerlingen vanuit het regulier onderwijs en de helft van de leerlingen met een rugzak vanuit een eigen sollicitatie aan het werk zijn gekomen, terwijl dit vanuit vso en pro in maar iets meer dan 1 op de 3 leerlingen het geval is. Leerlingen vanuit vso en pro komen wel vaak vanuit hun stage aan het werk, in 3 op de 10 gevallen. Voor leerlingen met een rugzakje is dit minder dan 2 op de 10 en leerlingen vanuit regulier onderwijs zonder rugzakje in minder dan 1 op de 13 gevallen. Opvallend is dat weinigen aangeven rechtstreeks via de gemeente aan het werk te zijn gekomen; slechts 1 op de 10. Hieronder wordt verstaan de sociale dienst, het SW-bedrijf of een reïntegratiebedrijf. Dit percentage is onafhankelijk van het type vooropleiding.

Ruim één op de drie (35%) geeft aan ooit een bijstandsuitkering te hebben ontvangen (of nog te ontvangen). Ruim de helft van deze groep geeft aan deze uitkering te hebben ontvangen voordat ze aan het werk zijn gegaan.

Figuur 5.7 **Aansluiting onderwijs naar werk bij doelgroep arbeidsbeperkten met werkervaring**[8]

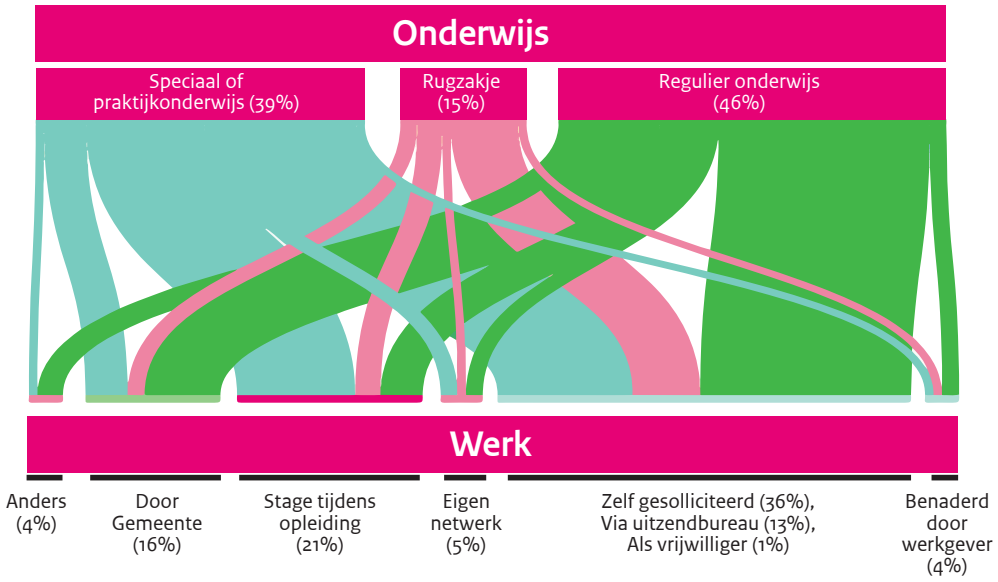

Over de gehele groep gezien zijn de meeste personen aan het werk gekomen door zelf te solliciteren (36%), of via een stage tijdens de opleiding (21%). Ook zijn er veel mensen aan een baan gekomen op een andere manier dan de door ons geboden antwoordopties (zie figuur 5.8). De groep die op dit moment niet meer werkt heeft vaker zelf gesolliciteerd of is via het uitzendbureau aan het werk gekomen.

[8] Diagram opgemaakt met SankeyMATIC (http://sankeymatic.com/)

Figuur 5.8 **Manier waarop aanstelling is verkregen**

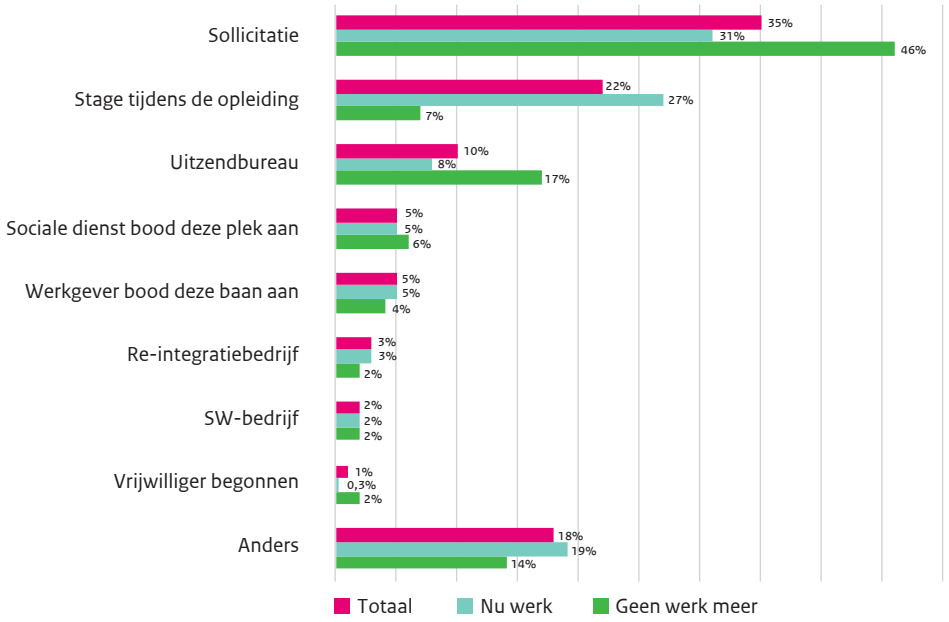

Mensen met een verstandelijke arbeidsbeperking zijn minder vaak aan een baan gekomen door zelf te solliciteren. Zij hebben vaker een aanstelling gekregen via een stage tijdens de opleiding. Mensen met een lichamelijke beperking zijn het vaakst via een uitzendbureau aan het werk gekomen (tabel 5.2).

Tabel 5.2 **Manier waarop aanstelling is verkregen door personen met een specifieke arbeidsbeperking (percentage 'ja' per groep met type beperking; N=495)**

	Lichamelijk	Verstandelijk	Psychisch
Ik heb zelf gesolliciteerd	42%	23%	43%
Ik liep hier al stage tijdens mijn opleiding	11%	37%	15%
Via een uitzendbureau	13%	9%	6%
Anders (inclusief andere categorieën)	34%	31%	36%
Totaal	100%	100%	100%

Niet iedereen uit de doelgroep is direct in staat om aan het werk te gaan. Sommigen hebben behoefte aan persoonlijke ondersteuning of scholing voordat ze arbeidsfit zijn. We hebben aan degenen die werken en degenen die niet meer werken gevraagd of ze persoonlijke ondersteuning hebben gekregen, en, indien ze dit niet hebben gekregen of dit in hun ogen wel of niet nodig was (tabel 5.3). Bijna vier op de tien heeft persoonlijke ondersteuning ontvangen; van degenen die niet meer werken en geen persoonlijke ondersteuning hebben gehad, vindt de helft dat ze dit wel nodig hebben (30% van het totaal). Rond de 20% heeft scholing gehad. Bijna de helft van degenen die niet meer werken vindt, ongeacht of ze dit hebben gehad, dat ze (meer) scholing nodig hadden.

Tabel 5.3 **Ontvangen en benodigde ondersteuning en scholing om aan het werk te kunnen gaan**

		Ja	Nee, maar heb ik wel nodig	Nee, en heb ik ook niet nodig
Persoonlijke ondersteuning (bijv. vergroten van zelfvertrouwen of motivatie en bijv. het aflossen van schulden)	Nu werk	37%	9%	54%
	Geen werk meer	39%	30%	31%
Scholing (bijv. het volgen van een training of cursus)	Nu werk	23%	13%	64%
	Geen werk meer	19%	46%	35%

Bij degenen die nu geen werk meer hebben, hebben we aanvullend gevraagd of zij na uitval uit hun werk thuis ondersteuning hebben ontvangen teneinde te kunnen gaan werken, of ondersteuning bij het zoeken naar werk

Tabel 5.4 **Ontvangen en benodigde ondersteuning thuis en bij het zoeken van werk**

	Ja	Nee, maar heb ik wel nodig	Nee, en heb ik ook niet nodig
Thuis ondersteuning voordat ik kan werken	11%	9%	80%
Ondersteuning bij het zoeken naar werk	42%	28%	30%

5.4 Aan het werk: Dienstverband

75% van de respondenten is betaald aan het werk. De anderen hebben sinds de invoering van de Participatiewet gewerkt, maar werken inmiddels niet meer. De aanstelling van de respondenten heeft in bijna drie op de tien gevallen korter dan een half jaar geduurd (tabel 5.5). Bijna de helft is langer dan een jaar werkzaam. Degenen die nu werken, hebben over het algemeen een langere aanstelling gehad dan degenen die geen werk meer hebben. Dit is, naast het feit dat de aanstelling doorlopend is, een indicatie dat de match bij de groep die niet meer werkt minder succesvol was. Op die manier kunnen de gerapporteerde verschillen in de rest van dit hoofdstuk tussen personen die werken en niet meer werken dan ook geïnterpreteerd worden.
Een grote meerderheid (81%) doet of deed regulier werk, 7% beschut werk en de anderen weten het niet.

Tabel 5.5 **Duur aanstelling (huidig of laatste dienstverband)**

	Totaal	Nu werk	Geen werk meer
Minder dan een maand	7%	5%	12%
Tussen een maand en een half jaar	22%	17%	35%
Tussen een half jaar en een jaar	24%	23%	27%
Langer dan een jaar	47%	54%	26%
Totaal	100%	100%	100%

De helft is in loondienst (geweest) met een tijdelijk contract. Een kwart heeft een vast contract. Onder degenen die niet meer werken was dit veel minder. Zestien procent heeft als uitzendkracht gewerkt. Onder degenen die niet meer werken is dit meer, ruim een kwart. Het gemiddeld aantal uren van het dienstverband is 28 uur per week.

Figuur 5.9 Aard van het dienstverband

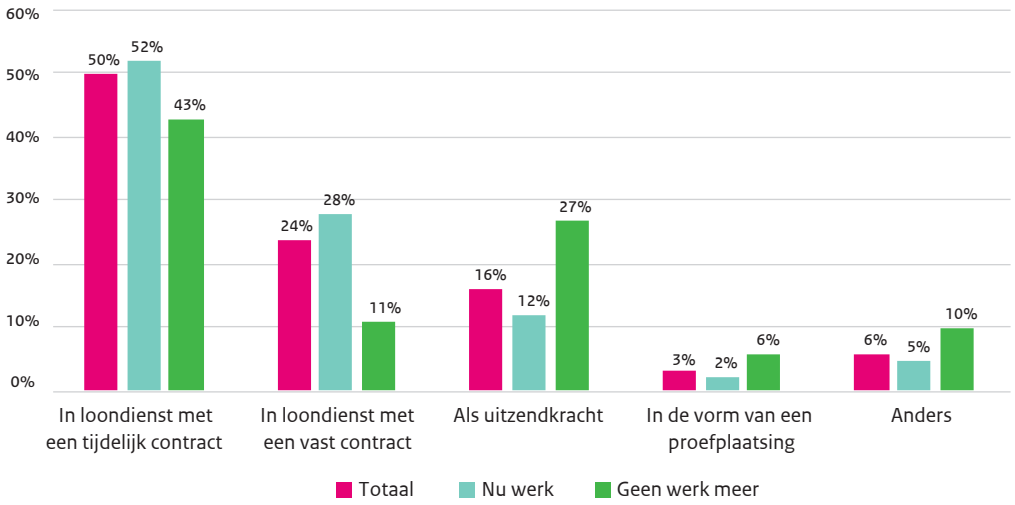

Grootte van de organisatie

Veel personen werken bij kleine tot middelgrote bedrijven; meer dan de helft werkt bij een organisatie tot 49 werknemers.

Toekomstperspectief

De meeste werknemers (twee derde) die nu nog aan het werk zijn zouden ook over 5 jaar nog bij hun huidige werkgever willen werken. Toch hebben 4 op de 10 er het afgelopen jaar over nagedacht om ander werk te zoeken. Een kwart heeft daartoe het afgelopen jaar daadwerkelijk iets ondernomen.

Figuur 5.10 Mening over duurzaamheid en doorstroom (% ja; N=435)

Verstandelijk beperkten maken zich het minste zorgen over hun baan en deze groep denkt minder na over ander werk en onderneemt het minst om ander werk te vinden. Psychisch beperkten maken zich het meeste zorgen om hun baan te behouden en hebben ook vaker nagedacht om ander werk te zoeken. De lichamelijk beperkten geven vaker dan de anderen aan dat zij daadwerkelijk iets ondernomen hebben om ander werk te vinden.

De personen van wie de aanstelling niet werd verlengd hoorden dat in veel gevallen niet lang van tevoren. 38% hoorde dit korter dan een week, en nog eens 23% hoorde dit tussen 1 en 4 weken voor aflopen van het dienstverband. Na het aflopen van het dienstverband kwam 30% (weer of voor het eerst) in de bijstand, 30% kreeg geen uitkering en 26% een WW-uitkering. 14% kwam in een andere uitkering bij UWV, bijvoorbeeld Wajong.

5.5 Aan het werk: Werkomstandigheden

Aanpassingen werkplek en ondersteuning tijdens werk

Een op de drie heeft aanpassingen gekregen van werktijden of werkdruk. Juist degenen die nu niet meer werken geven vaak aan deze niet te hebben gekregen maar wel nodig te hebben. Dit geldt ook, maar in iets mindere mate voor ondersteuning met vervoer naar werk; weinig mensen krijgen deze, en één op de drie personen die niet meer werkt vindt dat deze wel nodig is. Deze twee bevindingen benadrukken dat de groep die niet meer werkt meer ondersteuning nodig heeft. Slechts weinigen hebben feitelijke aanpassingen aan de werkplek gekregen, zoals een speciale bureaustoel. Er zijn ook weinig personen die aangeven dat dit nodig is, maar degenen die niet meer werken geven in één op de vijf gevallen aan deze wel nodig te hebben gehad zonder deze te krijgen.

Tabel 5.6 Ontvangen en gewenste ondersteuning bij het werk (N=584)

		Ja	Nee, maar heb ik wel nodig	Nee, en heb ik ook niet nodig
Aanpassingen aan mijn werktijden en/of de werkdruk (bijv. aangepaste werktijden en je mag langzamer werken)	Nu werk	37%	10%	53%
	Geen werk meer	33%	43%	24%
Ondersteuning met vervoer naar het werk (bijv. vergoeding voor OV en aanpassingen aan uw fiets of auto).	Nu werk	10%	6%	84%
	Geen werk meer	13%	36%	51%
Aanpassingen aan de werkplek (bijv. een speciale bureaustoel, tafel of computerscherm)	Nu werk	5%	3%	93%
	Geen werk meer	4%	19%	78%
Specialistische diensten of hulpmiddelen (bijv. een tolk, speciale schoenen of een brailleapparaat).	Nu werk	3%	2%	95%
	Geen werk meer	3%	6%	91%

Ervaren eisen aan het werk, van collega's en leidinggevenden

Ook de ervaren eisen, en de omgang met collega's en leidinggevenden verschillen over de gehele linie tussen degenen die nog werken en degenen die niet meer werken. Zo vinden degenen die niet meer werken in meer gevallen dat ze vaak of altijd erg snel moesten werken, veel werk moesten doen of hard moesten werken. Ook ervaren zij minder vaak de vrijheid om op eigen tempo te werken, minder steun en vaker druk van de leidinggevende om meer tempo te maken. Het is op basis van deze gegevens niet vast te stellen of deze verschillen komen door de kenmerken van de werkgever, of doordat er vooraf al verschillen waren tussen de groepen die wel of niet bij een werkgever blijken te kunnen blijven.

Tabel 5.7 Ervaren eisen aan het werk (N=503)

		Nooit	Soms	Vaak	Altijd
Moet u erg snel werken?	Totaal	11%	54%	23%	12%
	Nu werk	11%	60%	22%	6%
	Geen werk meer	11%	37%	25%	27%
Moet u heel veel werk doen?	Totaal	9%	54%	27%	10%
	Nu werk	10%	59%	25%	6%
	Geen werk meer	8%	40%	31%	22%
Moet u extra hard werken?	Totaal	24%	49%	18%	9%
	Nu werk	26%	53%	16%	6%
	Geen werk meer	21%	36%	25%	18%
Heeft u de vrijheid om uw eigen tempo te bepalen?	Totaal	18%	36%	30%	16%
	Nu werk	13%	34%	35%	18%
	Geen werk meer	32%	43%	14%	11%
Voelt u druk van uw leidinggevende om (meer) tempo te maken?	Totaal	39%	42%	11%	8%
	Nu werk	44%	44%	8%	4%
	Geen werk meer	24%	34%	21%	21%
Voelt u druk van uw collega's om (meer) tempo te maken?	Totaal	47%	36%	12%	6%
	Nu werk	53%	36%	8%	2%
	Geen werk meer	29%	34%	23%	14%
Voelt u zich bij het werk door uw leidinggevende gesteund?	Totaal	11%	29%	30%	29%
	Nu werk	6%	27%	34%	33%
	Geen werk meer	26%	35%	19%	20%
Heeft u goed contact met uw collega's?	Totaal	4%	17%	37%	42%
	Nu werk	2%	12%	37%	48%
	Geen werk meer	9%	31%	35%	26%

Vooral personen met een lichamelijke arbeidsbeperking ervaren dat ze extra hard moeten werken en weinig vrijheid hebben om hun eigen tempo te bepalen. De omgang met collega's en leidinggevenden levert het minste problemen op bij personen met een verstandelijke arbeidsbeperking. Zij voelen meer steun van hun leidinggevende en hebben een beter contact met collega's.

Tabel 5.8 **Ervaren eisen aan het werk door personen per arbeidsbeperking (N=503)**

		Nooit	Soms	Vaak	Altijd
Moet u erg snel werken?	Lichamelijk	14%	43%	26%	17%
	Verstandelijk	9%	64%	19%	8%
	Psychisch	13%	48%	26%	13%
Moet u heel veel werk doen?	Lichamelijk	9%	46%	31%	14%
	Verstandelijk	7%	61%	24%	8%
	Psychisch	12%	51%	25%	12%
Moet u extra hard werken?	Lichamelijk	23%	40%	22%	16%
	Verstandelijk	26%	53%	15%	6%
	Psychisch	21%	52%	18%	9%
Heeft u de vrijheid om uw eigen tempo te bepalen?	Lichamelijk	29%	33%	23%	16%
	Verstandelijk	13%	38%	33%	16%
	Psychisch	17%	35%	31%	17%
Voelt u druk van uw leidinggevende om (meer) tempo te maken?	Lichamelijk	39%	34%	14%	13%
	Verstandelijk	44%	42%	10%	4%
	Psychisch	31%	44%	12%	13%
Voelt u druk van uw collega's om (meer) tempo te maken?	Lichamelijk	43%	32%	16%	9%
	Verstandelijk	50%	36%	10%	4%
	Psychisch	46%	34%	15%	6%
Voelt u zich bij het werk door uw leidinggevende gesteund?	Lichamelijk	19%	32%	25%	24%
	Verstandelijk	8%	26%	31%	35%
	Psychisch	11%	24%	35%	30%
Heeft u goed contact met uw collega's?	Lichamelijk	7%	25%	35%	34%
	Verstandelijk	2%	12%	33%	52%
	Psychisch	5%	14%	43%	39%

De waardering met betrekking tot het werk zelf verschilt ook[9] tussen degenen die nog werken en niet meer werken (figuur 5.11). De meesten vinden dat ze goed zijn in hun werk en vinden het werk zinvol. Zij zijn dan ook trots op hun werk, en vinden dat ze er iets van leren. De doorgroeimogelijkheden worden door een deel, maar niet de hele doelgroep gewaardeerd en sommigen vinden het werk lichamelijk zwaar. Een deel vond het werk onder hun niveau. Degenen die niet meer werken waren veel minder vaak trots op hun werk en vinden minder vaak dat ze er iets van leerden. Veel vaker hadden zij onregelmatige werktijden en weinig doorgroeimogelijkheden. Zij vinden het vaak fysiek zwaar en in veel gevallen psychisch zwaar en hebben er in meer dan een derde van de gevallen eigenlijk geen zin in.

[9] Met uitzondering van 'doet/deed u werk waarvoor u langer dan een uur moest reizen'.

Figuur 5.11 **Waardering werk. "Doet of deed u werk ... "**

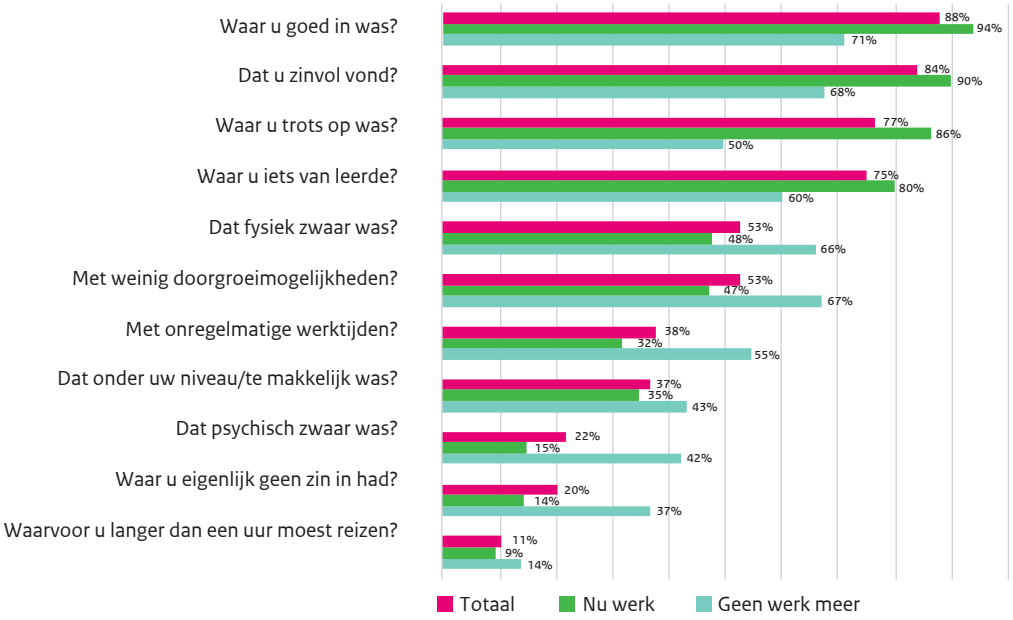

De personen met een verstandelijke arbeidsbeperking antwoorden in de meeste gevallen het meest positief op de stellingen. Ze vinden het werk bijvoorbeeld vaker zinvol en zijn er trots op. Ze vinden het werk zelden onder hun niveau. Mensen met een lichamelijke arbeidsbeperking geven vaker aan dat ze werk met onregelmatige werktijden hebben.

5.6 Aan het werk: Begeleiding en ondersteuning

Jobcoach

Een jobcoach helpt werknemers bij het inwerken. Of hij maakt een persoonlijk trainingsprogramma om het werk te leren. Hij begeleidt werknemers ook op de werkvloer. Aan het eind van een geslaagd programma kan de werknemer zijn werk zelfstandig uitvoeren. De jobcoach blijft bereikbaar wanneer er een probleem ontstaat of als er nog knelpunten zijn.

Ruim een derde van de werkzame arbeidsbeperkten heeft een jobcoach tijdens het werk. Meer dan twee derde van degenen die niet meer werken heeft geen jobcoach gehad (figuur 5.12). Van degenen die een uitkering hebben ontvangen hebben 4 op de 10 een jobcoach gehad; vaker dan degenen die geen uitkering hebben ontvangen. Het type arbeidsbeperking hangt niet samen met de mate waarin een jobcoach wordt ingezet.

Figuur 5.12 **Heeft/Had u een jobcoach tijdens het werk?**

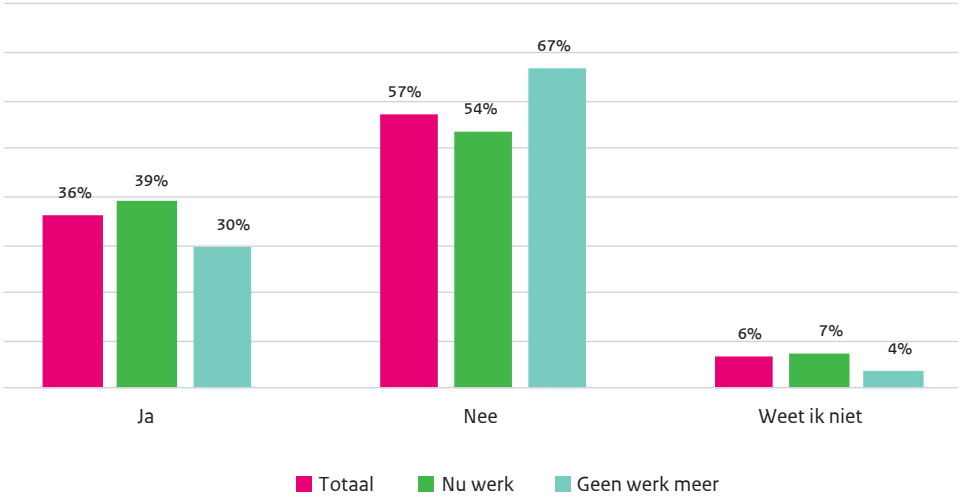

Degenen die een jobcoach hebben/hadden, hebben in meer dan de helft van de gevallen door hem of haar begeleiding bij het werk gekregen. In 4 op de 10 gevallen heeft de jobcoach de collega's uitgelegd hoe om te gaan met de beperkingen. Minder personen hebben door de jobcoach een inwerk- of trainingsprogramma gekregen.

Tabel 5.9 **Begeleiding door jobcoach tijdens het werk**

Begeleiding bij het werk gekregen	53%
De jobcoach heeft mijn collega's uitgelegd hoe om te gaan met mijn beperkingen	40%
Een inwerkprogramma gekregen	20%
Een trainingsprogramma gekregen	6%
Anders	26%

De personen die tijdens hun werk een jobcoach hadden, rapporteerden dat de begeleiding gemiddeld 1 à 2 uur per week betrof. Ook al is de onderzochte groep anders dan die van twee jaar geleden, het is wel opvallend dat de gemiddelde hoeveelheid begeleiding toe 5 uur per week was. In bijna een derde van de gevallen was de jobcoach afkomstig van de sociale dienst, in twee op de tien gevallen van de werkgever (figuur 5.13). De lichamelijk arbeidsbeperkten worden wat vaker ondersteund door iemand vanuit een SW-bedrijf; in een vijfde van de gevallen. Psychisch en verstandelijk arbeidsbeperkten hebben wat vaker een jobcoach vanuit de werkgever. Mensen met een psychische arbeidsbeperking worden ook vaker ondersteund (22%) door een jobcoach van een andere instelling (zoals een IPS-coach voor individuele plaatsing en steun).

Figuur 5.13 Opdrachtgever jobcoach

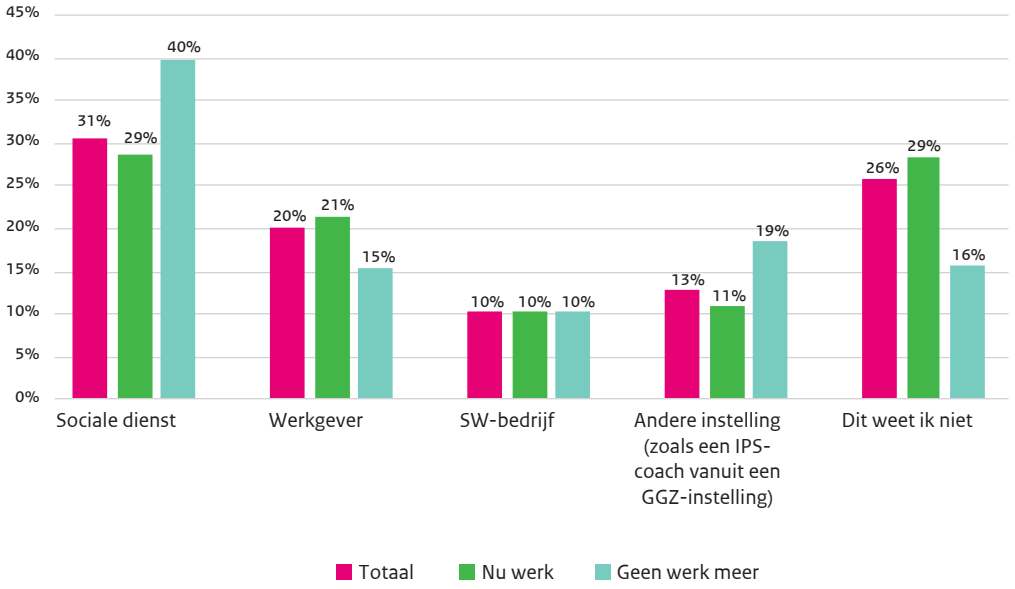

Over het algemeen zijn de mensen uit deze groep die een jobcoach hebben of hebben gehad behoorlijk tevreden over hem of haar, al vindt slechts de helft dat de jobcoach vaak genoeg aanwezig was. Ook de helft vindt dat de jobcoach hen motiveerde. Weinigen vonden dat de jobcoach hen teveel onder druk zette of zich teveel met het werk bemoeide. Er lijkt ook sprake te zijn van een vertrouwensband, want de meeste personen gaven aan alles aan de jobcoach te durven vertellen en vragen (tabel 5.10). Degenen die op dit moment werken zijn over de gehele linie wat positiever over de jobcoach. Een groot verschil is dat degenen die nog werken er sterker van overtuigd zijn dat de jobcoach de kans op succes in het werk heeft vergroot (64% versus 26%). Beide groepen zijn het erover eens dat de jobcoach voldoende tijd had en aanwezig was, en goed op de hoogte was van de beperking en de arbeidsmogelijkheden.

Tabel 5.10 Oordeel over begeleiding jobcoach

	Eens	Neutraal	Oneens
De jobcoach had voldoende tijd voor mij	68%	18%	13%
De jobcoach was vaak genoeg aanwezig op mijn werk	51%	23%	26%
De jobcoach bemoeide zich teveel met mijn werk	4%	18%	78%
De jobcoach was goed op de hoogte van mijn arbeidsmogelijkheden	75%	15%	10%
De jobcoach snapt welke beperking ik heb	76%	14%	10%
Door de jobcoach werd ik gemotiveerd om te werken	50%	30%	19%
De hulp die ik van de jobcoach krijg was zinvol	67%	22%	11%
De hulp van de jobcoach heeft de kans op succes in mijn werk vergroot	56%	24%	21%
Ik werd door de jobcoach te veel onder druk gezet	7%	13%	80%
Ik durfde alles aan mijn jobcoach te vertellen en te vragen	71%	20%	9%

Opvallend is dat de jong werkende beperkten zonder uitkering vaker dan de groep met uitkering aangeven dat de jobcoach goed op de hoogte is van de arbeidsmogelijkheden en snapt wat de beperking is. Ook het vertrouwen om over alles te vertellen en te vragen is significant hoger.

Tabel 5.11 Oordeel over begeleiding jobcoach; wel en niet werken

		Eens	Neutraal	Oneens
De jobcoach was goed op de hoogte van mijn arbeidsmogelijkheden	Geen werk meer	61%	24%	15%
	Nu werk	79%	12%	9%
De jobcoach snapt welke beperking ik heb	Geen werk meer	66%	16%	17%
	Nu werk	79%	13%	8%
Door de jobcoach werd ik gemotiveerd om te werken	Geen werk meer	39%	39%	22%
	Nu werk	54%	27%	19%
De hulp die ik van de jobcoach krijg was zinvol	Geen werk meer	55%	28%	17%
	Nu werk	71%	20%	9%
De hulp van de jobcoach heeft de kans op succes in mijn werk vergroot	Geen werk meer	26%	36%	39%
	Nu werk	64%	20%	15%
Ik werd door de jobcoach te veel onder druk gezet	Geen werk meer	14%	17%	70%
	Nu werk	6%	12%	82%

Er is ook sprake van verschillen tussen mensen met verschillende arbeidsbeperkingen. Mensen met een psychische arbeidsbeperking geven vaker dan die met een lichamelijke arbeidsbeperking aan de hulp van de jobcoach als zinvol te ervaren (73% versus 57%) en verstandelijk en psychisch arbeidsbeperkten geven vaker aan dat deze de kans op succes in het werk heeft vergroot (57% versus 44%).

Ruim twee derde van de personen die nog werken geeft aan niet meer behoefte aan hulp en begeleiding te hebben dan ze krijgen. Van degenen die niet meer werken is dit iets meer dan een derde. Deze groep geeft aan vooral behoefte te hebben gehad aan meer begeleiding door een jobcoach of andere begeleider (bijna de helft). Ook geven ze vaker aan een betere aanpassing op de werkplek te willen (figuur 5.14). Dit alles gaat vooral op voor degenen met een lichamelijke arbeidsbeperking. Zij willen betere aanpassing en hulpmiddelen op de werkplek en (samen met de mensen met een psychische beperking) meer begeleiding. Ook de categorie anders wordt door hen vaker aangekruist.

Figuur 5.14 Behoefte aan meer hulp en begeleiding (meerdere antwoorden mogelijk)

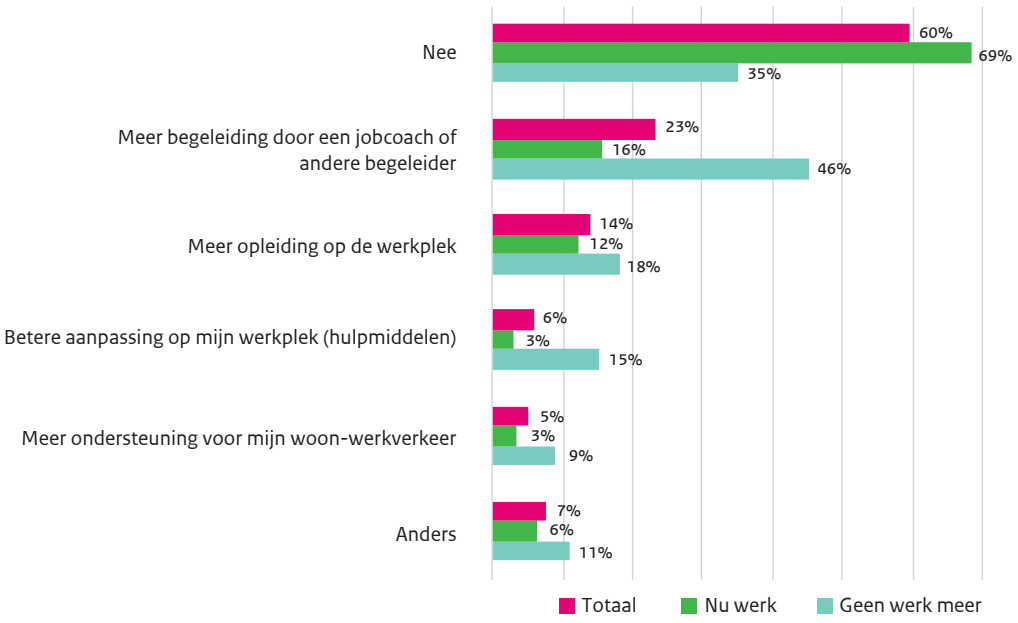

Overigens geven degenen die een uitkering hebben ontvangen ook meer dan gemiddeld aan behoefte aan hulp en begeleiding te hebben gehad. Zo had 40% van deze groep meer begeleiding door een jobcoach of andere begeleider te willen hebben, 10% meer aanpassingen op de werkplek en

Tabel 5.12 Behoefte aan meer hulp en begeleiding door personen met een specifieke arbeidsbeperking

	Lichamelijk	Verstandelijk	Psychisch
Nee, ik had niet meer hulp of begeleiding willen hebben	49%	66%	62%
Ja, meer begeleiding door een jobcoach of andere begeleider	29%	19%	27%
Ja, betere aanpassing op mijn werkplek (hulpmiddelen)	16%	2%	3%
Anders	12%	6%	5%

Loonwaardebepaling

Loonwaarde is de waarde van het werk dat men nog kan uitvoeren en wordt door een deskundige op de werkplek vastgesteld. Ruim de helft van de mensen (55%) geeft aan dat op hun werkplek hun loonwaarde is bepaald. Van deze groep waren de meeste mensen het eens met deze loonwaarde (68%). Ruim 30% van deze groep dacht dat ze meer konden verdienen en bijna niemand dat ze minder konden verdienen. Meer dan één op de vijf geeft aan via de vaststelling van de loonwaarde in het doelgroepregister terecht te zijn gekomen, hoewel veel mensen het antwoord op deze vraag niet wisten (47%). Er waren voor wat betreft de antwoorden op vragen over loonwaarde geen significante verschillen tussen mensen die wel of niet aan het werk zijn en ook niet qua type arbeidsbeperking.

Aantal uur in staat om te werken

De sociale dienst heeft bij ruim één op de 10 respondenten vastgesteld hoeveel uren zij in staat zijn te werken. Meer dan twee derde geeft aan dat het bij hen niet is vastgesteld en bijna 2 op de 10 gevallen weet niet of dit bij hen is vastgesteld. Het aantal uren dat respondenten aangeven volgens de sociale dienst te kunnen werken bedraagt het vaakst tussen 31 en 40 uur (figuur 5.15). Slechts 5% kan volgens de sociale dienst maar 10 uur of minder werken. Lichamelijk beperkten worden met 13% veel minder vaak geacht fulltime te kunnen werken.

De meeste mensen (8 op de 10) zijn het met het besluit over het vastgestelde aantal uren eens. 10% denkt meer te kunnen werken en 11% minder. Van degenen die niet meer werken is 30% het niets eens met het besluit; zij denken minder te kunnen werken.

Figuur 5.15 Aantal uur dat persoon volgens sociale dienst in staat is te werken

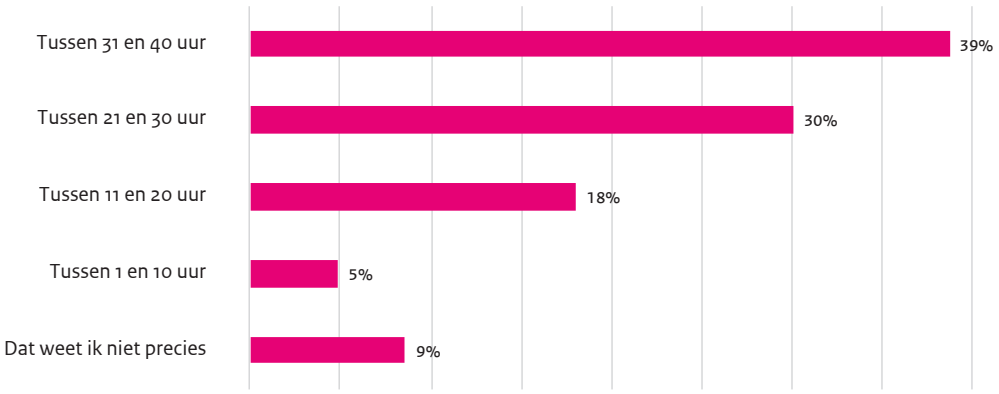

Werken met behoud van uitkering

Minder dan een vijfde van de doelgroep heeft in het begin gewerkt met behoud van een uitkering, waarvan 6% van het totaal aangaf dat dit was in het kader van een proefplaatsing/ participatieplaats. Deze periode duurde gemiddeld 4 a 5 maanden.

Loonkostensubsidie

Een derde geeft aan dat hun werkgever voor hen loonkostensubsidie ontvangt; voor verstandelijk arbeidsbeperkten was dit nog wat meer. Voor personen die nog werken wordt er vaker loonkostensubsidie ontvangen dan voor degenen die niet meer werken tijdens hun aanstelling het geval was. Een grote groep (39%) wist het antwoord op deze vraag niet.

5.7 Dienstverlening door gemeente

Contact met de sociale dienst

3 op de 10 respondenten heeft een vaste contactpersoon bij de sociale dienst. Bij de groep met een verstandelijke arbeidsbeperking bedraagt dat slechts 21%. Een vijfde weet niet of er sprake is van een vast contactpersoon.

De meeste mensen geven aan helemaal geen contact te hebben gehad met de sociale dienst (tabel 5.13) tijdens hun werk, ruim drie kwart. Bij de mensen die een uitkering hadden ontvangen was dit wat minder het geval, 61%.

Bij diegenen die wel contact hebben gehad was dit over het algemeen minder dan eens per maand. Degenen die niet meer werken hebben meer contact gehad dan degenen die nu nog aan het werk zijn. Verstandelijk beperkten hebben het minst vaak contact gehad met de gemeenten.

De groepen verschillen ook in de waardering van de hoeveelheid contact. Ruim 70% van de mensen die nog werken vindt de mate van contact precies genoeg, en 26% vindt het te weinig. Van de mensen die niet meer werken vindt 47% het contact te weinig. Vooral mensen met een lichamelijke arbeidsbeperking vonden het contact te weinig.

Tabel 5.13 Contactmomenten sociale dienst gedurende werkzame periode

	Nu werk	Geen werk meer	Totaal
Minimaal 1 keer per week	2%	5%	2%
Minimaal 1 keer per maand	5%	16%	8%
Minder dan 1 keer per maand	16%	8%	14%
Helemaal geen contact	78%	71%	76%
	Lichamelijk	**Verstandelijk**	**Psychisch**
Minimaal 1 keer per week	3%	3%	1%
Minimaal 1 keer per maand	10%	5%	12%
Minder dan 1 keer per maand	14%	10%	21%
Helemaal geen contact	72%	82%	66%

Cliëntenondersteuning van de gemeente

De gemeente heeft in 15% van de gevallen gewezen op de mogelijkheid tot cliëntenondersteuning. 85% is er dus niet op gewezen, hoewel 10% er wel mee bekend is zonder er op gewezen te zijn.

Hulp van andere maatschappelijke- en zorginstellingen

Ruim de helft van de arbeidsbeperkten ontvangt, naast de eventuele hulp vanuit de sociale dienst, ook hulp van andere afdelingen van de gemeente, of van andere instellingen. Zo ontvangt ruim een kwart hulp vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), 19% hulp vanuit de GGZ en 3% hulp vanuit de schuldhulpverlening (figuur 5.16). De arbeidsbeperkten die niet meer werken, zij ontvangen meer hulp van andere afdelingen van de gemeenten of andere instelling.

Figuur 5.16 **Hulp van andere maatschappelijke- en zorginstellingen**

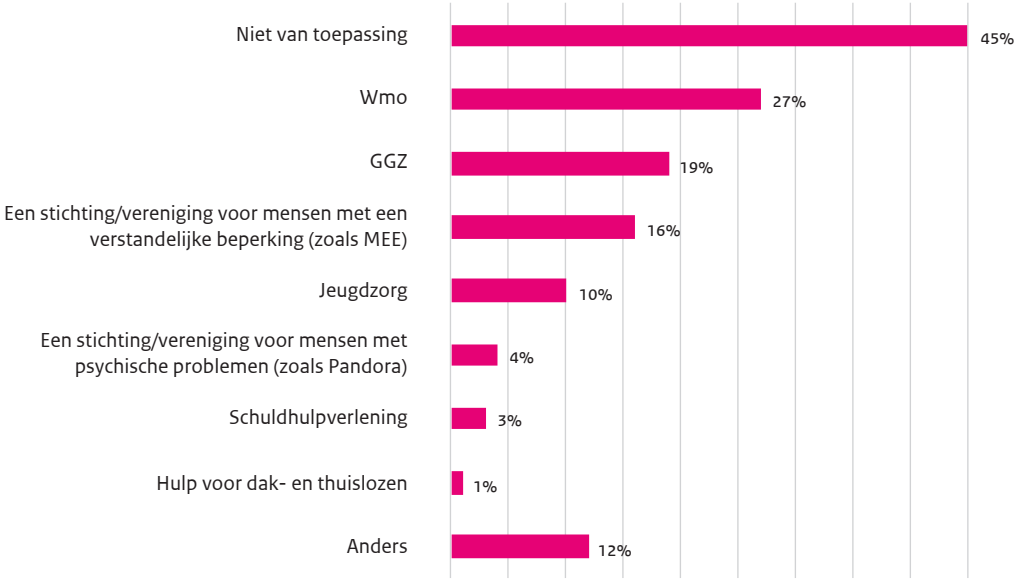

5.8 Waardering ondersteuning sociale dienst, jobcoach en werkgever

We hebben de respondenten, indien zij ondersteuning van de sociale dienst ontvangen hebben, gevraagd om hierover een oordeel te geven. Omdat een groot aandeel van deze groep direct vanuit het onderwijs aan het werk is gegaan geeft ruim de helft gaf aan geen ondersteuning te hebben ontvangen. Degenen die wel ondersteuning hadden gehad gaven het vaakst een zeven; een derde gaf een onvoldoende. Het gemiddelde komt uit op een 5.9 (figuur 5.17).

Figuur 5.17 **Waardering ondersteuning sociale dienst**

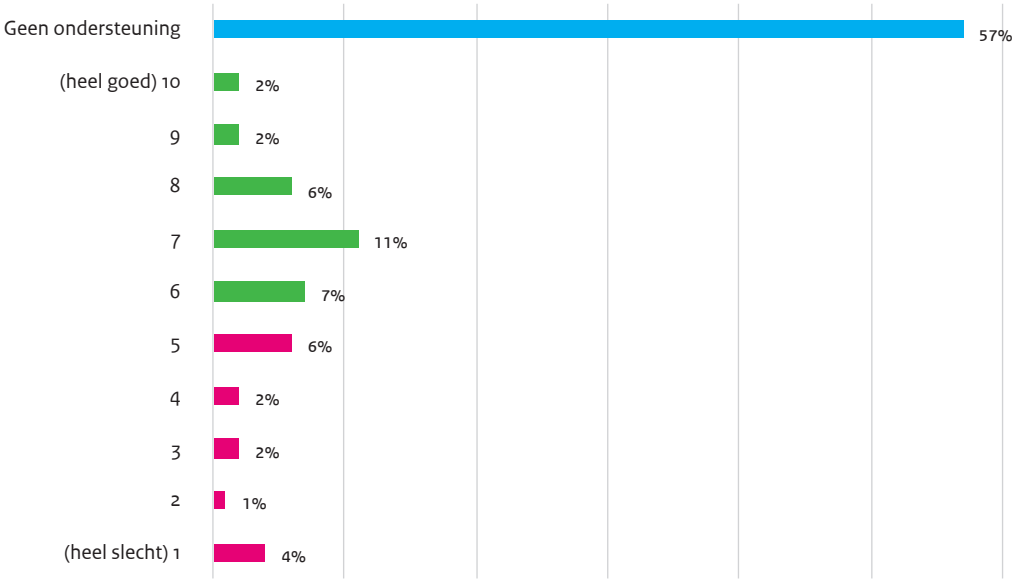

De respondenten waarderen de ondersteuning van de jobcoach en de werkgever in het algemeen positiever dan die van de sociale dienst. De jobcoach wordt gemiddeld met een 6,7 gewaardeerd. Daarbij geeft een kwart een onvoldoende. De werkgever scoort het hoogst met een gemiddeld cijfer van 7,3; 17% geeft een onvoldoende. Een kwart geeft aan geen ondersteuning te hebben ontvangen. De arbeidsbeperkten die momenteel aan het werk zijn waarderen de ondersteuning van de werkgever significant hoger dan degenen die niet meer werken (7,7 versus 5,9 gemiddeld) (figuren 5.18 en 5.19).

Figuur 5.18 Waardering ondersteuning jobcoach

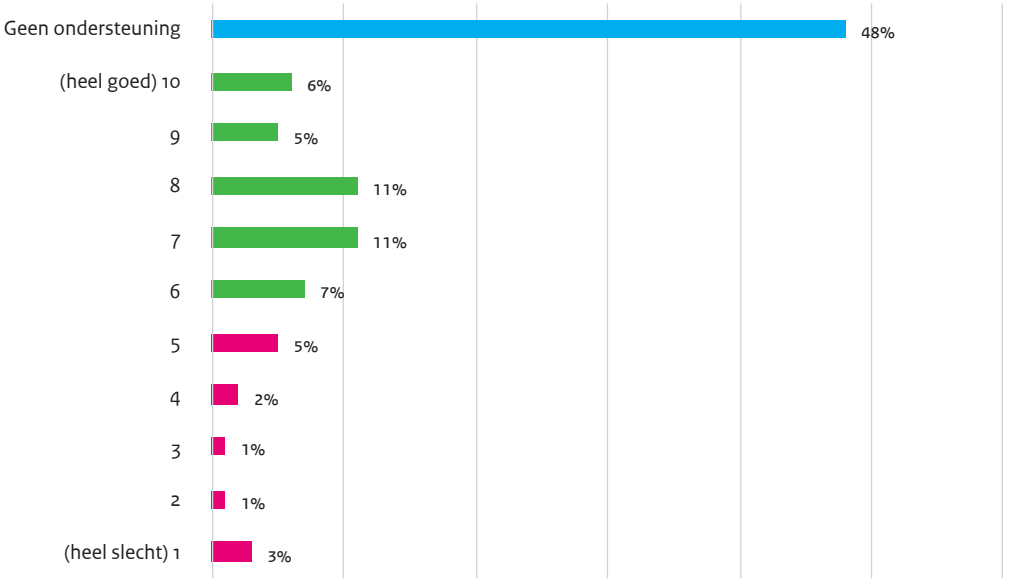

Figuur 5.19 Waardering ondersteuning werkgever

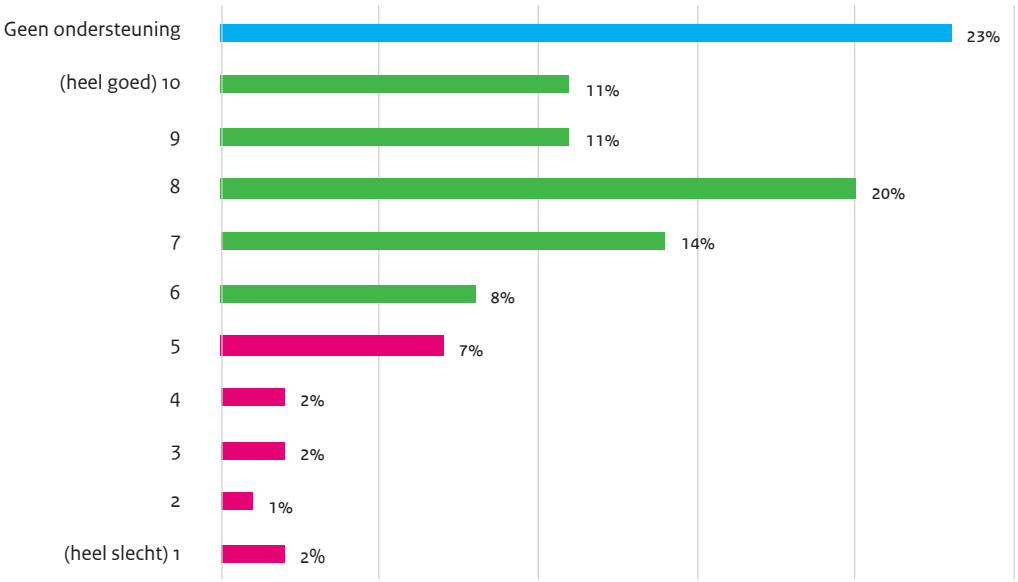

5.9 Vergelijking metingen 2017 en 2019

Zoals in het begin van dit hoofdstuk beschreven is de steekproef van deze meting op enkele vlakken verschillend van die van 2017 en derhalve niet zomaar te vergelijken. Om toch een vergelijking te kunnen maken hebben we van de meting van 2017 een subgroep geanalyseerd van personen tot 27 jaar (alle deelnemers in deze meting hebben een bijstandsuitkering ontvangen), en van de meting van 2019 een subgroep van personen die bijstand ontvangen hebben (alle deelnemers in deze meting waren onder 27 jaar). Dit leidt ertoe dat de aantallen per meetmoment in deze vergelijking lager zijn dan die in de totale metingen. Daarom maken we geen uitsplitsingen zoals eerder in dit hoofdstuk op basis van type beperking of al dan niet werkend. We hebben een keuze gemaakt uit een aantal kernvariabelen, waarbij we als voorwaarde moesten hanteren dat deze in beide metingen en op dezelfde wijze zijn uitgevraagd. We behandelen de onderwerpen in de vergelijkingen in dezelfde volgorde als eerder in dit hoofdstuk (tabel 5.14).

De groep in 2019 ervaart in meer gevallen een slechte tot zeer slechte gezondheid; één op de zes, terwijl dit in 2017 één op de tien was. De groep is wel hoger opgeleid; een flink groter aandeel heeft minimaal een startkwalificatie. Op het gebied van ervaren belemmeringen om een betaalde baan te vinden of houden valt op dat in 2019 de helft van de personen aangeeft dat hun psychische gezondheid hun belemmert. In 2017 was dit ongeveer 30%. In beide jaren ervaart ongeveer 10% geen belemmeringen. Hierbij valt, net als bij de andere bevindingen in het hoofdstuk, aan te tekenen dat degenen die in het begin van de vragenlijst aangaven geen beperkingen te hebben die het hen moeilijker maakt om te werken dan anderen, de vragenlijst verder niet in hoefden te vullen. Het aantal personen dat in de hele doelgroep geen problemen ervaart is naar wij aannemen dus flink groter.

De groep in 2019 heeft vaker langdurig bijstand ontvangen; 40% heeft een jaar of langer een uitkering gehad. In 2019 is ook een kleiner deel aan het werk. Degenen die wel werken doen dit een vergelijkbaar aantal uren. Minder mensen werken of hebben gewerkt met behoud van uitkering of met loonkostensubsidie. Het oordeel over de werkgever is gedaald van een 7,4 naar een 6,8.

Een kleiner aandeel geeft ook aan begeleid te zijn (geweest) door een jobcoach. Degenen die begeleid zijn door een jobcoach geven vaker aan behoefte aan meer hulp en begeleiding te hebben; één op de drie. Het oordeel over de jobcoach is gelijk gebleven.

Voor wat betreft de begeleiding door de sociale dienst blijkt er vaker dan in 2017 sprake te zijn van een vast contactpersoon en geven 6 op de 10 aan dat er tijdens de werkzame periode contact was; bijna een verdubbeling ten opzichte van 2017. Net als in 2017 vindt een derde dat er sprake is van te weinig contact. Van ruim de helft is de loonwaarde vastgesteld en van één op de zes is vastgesteld hoeveel uren men kan werken, dit is minder dan in 2017. Het gegeven cijfer voor de dienstverlening is stabiel op een 5,9.

Tabel 5.14 **Vergelijking uitkomsten 2017 en 2019 van personen onder de 27 met werkervaring die een Participatiewet uitkering hebben ontvangen.**

	Meting 2017 (N=464)	Meting 2019 (N=208)
Opleiding en ervaren gezondheid		
Ervaren gezondheid (zeer) slecht	10%	17%*
Opleiding: minimaal startkwalificatie	37%	50%*
Ervaren belemmeringen om betaalde baan te vinden of houden		
Psychische gezondheid	29%	50%*
Lichamelijke gezondheid	23%	29%
Geen	11%	10%
Dienstverband		
Langer dan een jaar bijstand ontvangen	26%	40%*
Werkzaam	68%	57%*
Gemiddeld aantal uren in dienst	26	25
Werken met behoud van uitkering (proefplaatsing)	37%	29%*
Loonkostensubsidie	38%	29%*
Oordeel over werkgever	7,4	6,8*
Jobcoach		
Begeleiding door jobcoach	65%	42%*
Behoefte aan meer hulp en begeleiding door jobcoach	17%	32%*
Oordeel over jobcoach	6,8	6,7
Dienstverlening sociale dienst		
Vast contactpersoon	41%	53%*
Contact sociale dienst tijdens werk	32%	61%*
Te weinig contact sociale dienst	34%	35%
Loonwaarde vastgesteld	59%	55%
Sociale dienst heeft vastgesteld hoeveel uren men kan werken	24%	16%*
Kan volgens sociale dienst minimaal 30 uur werken	29%	31%
Oordeel over sociale dienst	5,9	5,9

**: verschilt significant tussen 2017 en 2019.*

6. Mensen die op 31 december 2014 op de wachtlijst Wsw stonden

Deze groep bestaat uit de mensen die bij de invoering van de Participatiewet in 2015 op de wachtlijst voor de Wsw stonden. Afhankelijk van de uitkeringssituatie moeten deze mensen ofwel door UWV ofwel door de eigen gemeente geholpen worden. In totaal bestaat deze groep uit ongeveer 12.000 personen.

Werkervaring, willen werken en inschatting van de kans op werk

- De helft van de respondenten heeft sinds de invoering van de Participatiewet betaald gewerkt. Op het enquêtemoment is 35% nog werkzaam, 15% van de respondenten heeft weliswaar gewerkt sinds 2015 maar werkt inmiddels niet meer. Het aandeel werkenden ligt duidelijk hoger dan in 2017, toen 20% betaald werk had. De helft van de werkenden bij de huidige meting ontvangt een uitkering naast het inkomen uit werk.
- Er zijn diverse manieren waarop respondenten aan het werk komen, waarbij reguliere sollicitaties en via de sociale dienst of UWV in vergelijkbare mate worden genoemd. Een andere manier is bijvoorbeeld via een direct verzoek vanuit de werkgever.
- De helft van de niet-werkenden wil op dit moment graag werken. Dit leidt echter niet één op één tot werkzoekgedrag. Het grootste deel heeft het afgelopen half jaar namelijk niet naar werk gezocht, ongeveer een derde (30%) zocht wel naar werk. UWV'ers die nog niet werken hebben de afgelopen 6 maanden vaker naar werk gezocht (32%) dan mensen uit de gemeentelijke doelgroep (26%).
- De meeste niet-werkende respondenten (63%) verwachten dat ze geen betaald werk meer zullen vinden. Slechts 10% verwacht binnen een half jaar een betaalde baan te hebben, en 27% denkt wel werk te vinden, maar daar langer dan een half jaar over te zullen doen.
- De vaakst genoemde belemmeringen om werk te kunnen vinden zijn de lichamelijke en psychische gezondheid, die door respectievelijk 72% en 62% worden genoemd.
- Zeven op de tien niet werkenden kan naar eigen inschatting pas werken als er aanpassingen aan werktijden en/of werkdruk mogelijk zijn.

Ondersteuning tijdens werk

- Ongeveer de helft van de werkenden heeft of had een jobcoach. Ruim de helft tot driekwart van hen is positief over de jobcoach. Ongeveer een kwart van de werkenden met een jobcoach is minder positief over de mate van aanwezigheid van de jobcoach op het werk, de mate waarin de jobcoach hen motiveert en de mate waarin de hulp de kans op succes in het werk vergroot. Er zijn geen verschillen met de meting van 2017 en tussen UWV en gemeenten in zowel de mate waarin werkenden een jobcoach hebben en in de waardering voor de jobcoach.
- Bij bijna 60% van de werkenden zijn er aanpassingen gedaan om het werk goed te kunnen doen. Het meest komen voor: aangepaste werktijden, een aangepast takenpakket, of een aangepast werktempo. Voor driekwart zijn er voldoende aanpassingen gedaan, een kwart vindt dat er nog meer aanpassingen nodig zijn, zoals een aangepast werktempo of een aangepaste stoel of tafel.
- In vergelijking met de voorgaande meting rapporteren werkenden nu veel vaker aanpassingen ten aanzien van werk (2017: 40%, nu bijna 60%). Bij werkenden die door de sociale dienst ondersteund worden vinden vaker aanpassingen plaats dan onder de UWV'ers (64% tegen 49%).
- De helft van de werkenden is ervan op de hoogte dat de loonwaarde is vastgesteld. Tweederde hiervan is het eens met de uitkomst. De mensen die het niet eens zijn denken over het algemeen dat ze meer kunnen verdienen dan de vastgestelde loonwaarde.

Overige ondersteuning

- Tweederde van de respondenten heeft naar eigen zeggen sinds de invoering van de Participatiewet enige vorm van ondersteuning ontvangen vanuit UWV of de gemeente, één op de drie dus niet. Van degenen die geen hulp hebben gekregen hebben de meesten ook geen hulp gevraagd. Circa 10% van de respondenten heeft wel om hulp gevraagd maar deze niet gekregen.
- Veel voorkomende vormen van ondersteuning zijn het ontvangen van een indicatie beschut werk (28%), een werkervaringsplaats (27%) en hulp bij het zoeken van betaald (26%) dan wel onbetaald (22%) werk.
- Ruim 40% van alle respondenten heeft een vast contactpersoon bij UWV of de sociale dienst. Cliënten van de sociale dienst rapporteren vaker een vast contactpersoon dan cliënten van UWV (57% versus 34%).
- Bijna zes op de tien (58%) van de respondenten met een lopende uitkering heeft gedurende het afgelopen halfjaar geen persoonlijke gesprek gevoerd met een medewerker van de sociale dienst of UWV. Geen gesprek komt bij UWV vaker voor (65%) dan bij de sociale dienst (50%). Van de mensen die geen gesprekken heeft gevoerd is 40% hierover ontevreden.
- Bij 40% van de respondenten is vastgesteld hoeveel uren men kan werken. Acht op de tien is het eens met de uitkomst.
- Naast de hulp van de sociale dienst of UWV, ontving ongeveer zestig procent (58%) van de respondenten ondersteuning van andere afdelingen van de gemeente of andere instellingen zoals de Wmo (29%), de geestelijke gezondheidszorg (20%), een organisatie voor mensen met een lichamelijke handicap zoals BOSK (14%) en schuldhulpverlening (10%).
- De samenwerking tussen de verschillende organisaties kan volgens een groot deel van de klanten verbeterd worden. Slechts een derde vindt dat de verschillende afdelingen en organisaties goed samenwerken om de klant te helpen. Ten opzichte van 2017 vinden meer mensen dat ze dezelfde informatie vaker moeten verstrekken aan verschillende afdelingen en organisaties (25% in 2017 t.o.v. 38% in 2019).
- Ongeveer tweederde (64%) van de niet-werkenden geeft aan dat ze voldoende informatie hebben gekregen van de uitkeringsverstrekker over de rechten en plichten die bij de uitkering horen. Deze mensen weten echter niet wat ze niet weten: Zo is de helft of zelfs meer dan de helft van de respondenten niet op de hoogte van de mogelijkheid om een beroep te doen op bijzondere bijstand voor grote uitgaven, of inkomenstoeslag voor mensen die de afgelopen 3 jaar op bijstandniveau hebben geleefd. Ruim de helft van de mensen met een UWV-uitkering weet niet van de mogelijkheden van de Toeslagenwet.

Waardering dienstverlening

Het oordeel over de ontvangen ondersteuning is grotendeels gelijk gebleven met vorige meting. Een aanzienlijk deel is nog altijd tamelijk kritisch over de tijdigheid, omvang en meerwaarde van de hulp. Zo blijft het aandeel respondenten dat het eens is met de stellingen dat er op tijd hulp is geboden, dat er voldoende hulp is ontvangen, dat de hulp zinvol was en dat de hulp de kans op werk heeft vergroot achter bij het aandeel dat het juist oneens is met deze stellingen.
Respondenten geven zowel UWV als de sociale diensten gemiddeld een rapportcijfer van 6,0 voor de ontvangen dienstverlening.

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe de mensen die op 31 december 2014 op de wachtlijst voor de Wsw stonden, de ondersteuning door gemeenten en UWV in de afgelopen vier jaar hebben ervaren en gewaardeerd. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen met een WWB-uitkering en nuggers, en UWV voor de mensen met uitkeringen van UWV, zoals de Wajong. Sinds de Participatiewet in werking trad, is de vrijstelling voor re-integratie voor mensen met een Wsw-indicatie vervallen.

Per 1 januari 2015 is de Wsw afgesloten voor nieuwe instroom. De mensen met een Wsw-indicatie (ook degenen die niet werken via de Wsw) zijn opgenomen in het doelgroepregister. Zij tellen mee voor de 125.000 extra banen die conform de afspraken van de sociale partners beschikbaar komen voor mensen met een arbeidsbeperking. De sociale partners en de gemeenten hebben afgesproken dat mensen op de Wsw-wachtlijst en Wajongers de eerste jaren voorrang krijgen bij het plaatsen op een baan.

Dit is de tweede meting van het klantperspectief onder de groep mensen op de Wsw-wachtlijst. De eerste meting is in 2017 uitgevoerd in het kader van de toegang tot de extra banen. Daar waar relevant vergelijken we de resultaten met de rapportage van 2017.

Inspectie SZW stuurde een vragenlijst aan 2.680 mensen die in 2015 op de wachtlijst voor de Wsw stonden. Ongeveer een derde (31%) van de beoogde respondenten heeft de vragenlijst ingevuld. Tenzij anders vermeld hebben de resultaten van de enquête betrekking op de totale respons van 835 personen.

6.2 Dienstverlening algemeen

Deze paragraaf gaat over het gebruik van uitkeringen en re-integratie-ondersteuning in de afgelopen vier jaar. UWV ondersteunt of ondersteunde ongeveer de helft (53%) van de respondenten, de sociale dienst 42% en 5% van de respondenten wordt of werd door beide organisaties ondersteund.

Ongeveer drie kwart van de respondenten ontvangt nog een uitkering en ondersteuning op het moment dat ze de vragenlijst invulden, voor een kwart is de uitkering en de ondersteuning dan al afgelopen.

Werk en uitkering

Vijfendertig procent van de respondenten heeft op het peilmoment betaald werk. Iets minder dan de helft daarvan ontvangt aanvullend een uitkering. In de meeste gevallen (66%) gaat het om een uitkering van UWV. Iets minder dan 60% van de respondenten is voor zijn inkomen volledig afhankelijk van een uitkering. Dit percentage is lager dan in 2017 (destijds 73%).

Figuur 6.1 Verdeling respondenten over werk en uitkering

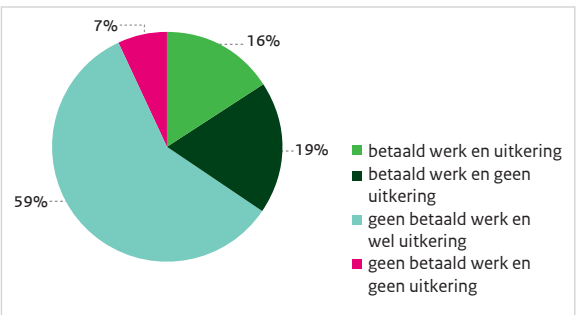

Afspraken over zoeken naar werk

Ruim een derde (38%) van de mensen op de Wsw-wachtlijst heeft met een medewerker van een uitvoeringsorganisatie afspraken gemaakt over het zoeken naar werk. Hierbij is geen significant verschil tussen gemeenten en UWV.

De afspraken gingen in iets minder dan een derde (29%) van de gevallen over betaald werk. Bij klanten van UWV ging het vaker over betaald werk (32%) dan bij klanten van de sociale dient (25%).

Figuur 6.2 Doel van de afspraak met de sociale dienst en UWV

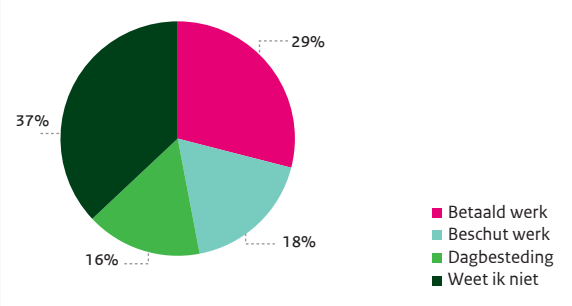

Over het aantal uur dat men kan werken

Bij 40% van de respondenten is vastgesteld hoeveel uren ze kunnen werken. Een kwart tot een derde kan tien tot twintig of dertig tot veertig uur werken. Ongeveer 80% is het eens met het vastgestelde aantal uren dat men kan werken, 14% vindt het aantal vastgestelde uren te hoog en is van mening dat ze minder kunnen werken, 8% vindt dat ze meer kunnen werken.

Figuur 6.3 Aantal uren dat men kan werken

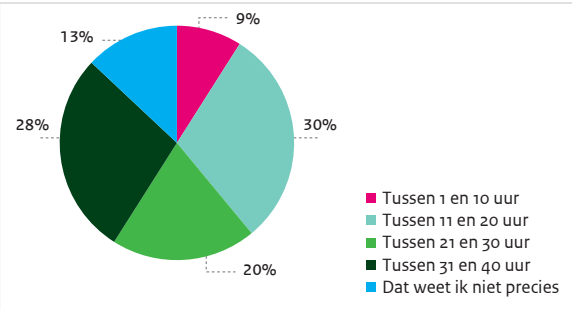

Ondersteuning van UWV of de sociale dienst

Ruim twee derde (67%) van de respondenten heeft in de afgelopen vier jaar gebruik gemaakt van een vorm van ondersteuning. Iets minder dan een kwart van de respondenten (24%) heeft van geen enkele vorm van hulp gebruik gemaakt en hier ook niet om gevraagd, 9% heeft wel om hulp gevraagd, maar deze niet gekregen.
In onderstaande figuur is weergegeven van welke vormen van hulp de mensen op de wachtlijst gebruik hebben gemaakt. Ruim een kwart van de respondenten heeft een indicatie beschut werk ontvangen, of heeft gewerkt op een werkervaringsplaats met behoud van uitkering (zoals een proefplaatsing of stage). Eveneens ruim een kwart heeft hulp gekregen om de kans op werk te vergroten bijvoorbeeld een re-integratietraject of scholing of heeft hulp gekregen bij het zoeken en vinden van betaald werk. Deze laatste groep heeft bijvoorbeeld vacatures ontvangen, is voorgesteld aan een werkgever of is geplaatst op een beschutte werkplek.

Figuur 6.4 Gebruikte ondersteuning

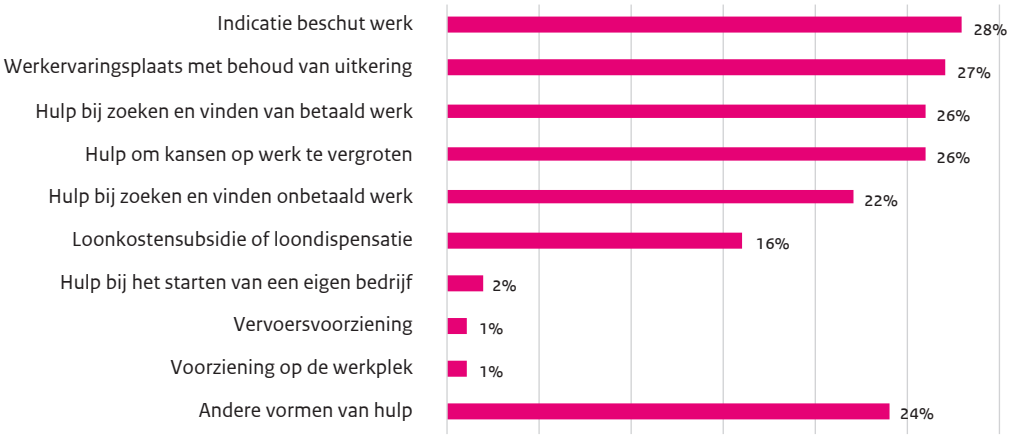

Voorzieningen die het werk of het vervoer naar het werk makkelijker hebben gemaakt (bijv. een speciaal bureau of stoel of een taxi) zijn sporadisch gebruikt.
Ruim de helft (57%) van de mensen die een vorm van ondersteuning heeft gebruikt, maakte gebruik van één vorm van ondersteuning. Iets minder dan een kwart (23%) van twee vormen en 15% van drie vormen. Gebruik van meer dan drie vormen komt sporadisch voor.

Contactpersonen en aantal gesprekken
Ruim 40% van de respondenten heeft een vast contactpersoon. Bij de sociale dienst komt een vaste contactpersoon vaker voor (57%) dan bij UWV (34%).

Bijna twee derde (62%) van de respondenten heeft de afgelopen 6 maanden geen persoonlijke gesprekken gevoerd met een medewerker van de sociale dienst of UWV. Als we alleen de mensen met een lopende uitkering in beschouwing nemen, dan heeft 58% geen persoonlijke gesprekken gevoerd. Ook hier komt dit bij UWV vaker voor (65%) dan bij de sociale dienst (50%).

Iets minder dan een kwart (22%) heeft één gesprek gevoerd, 10% voerde twee gesprekken en eveneens 10% meer dan twee gesprekken. In onderstaande figuur is te zien dat bijna 40% van de mensen met een lopende uitkering, die geen persoonlijke gesprekken heeft gevoerd dit te weinig vindt. Het maakt verder voor de tevredenheid over de frequentie niet veel uit of er één, twee of drie gesprekken zijn gevoerd. Bij meer dan drie gesprekken in het afgelopen jaar neemt het aandeel dat de frequentie te hoog vindt toe naar zestien procent.

Figuur 6.5 Tevredenheid met de frequentie van contacten

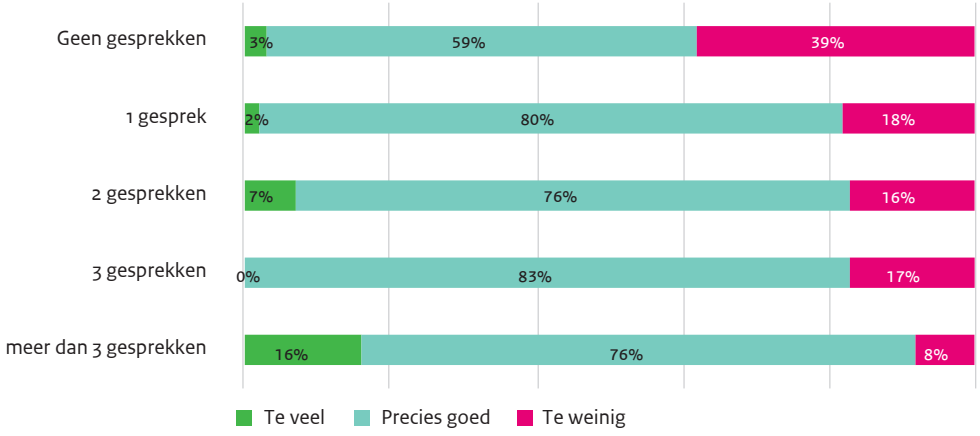

Cliëntondersteuning

Gemeenten en UWV dienen klanten met vragen over werk, inkomen en uitkering te wijzen op de onafhankelijke (gratis) cliëntenondersteuning. Daar kan de klant terecht voor onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning over zaken als onderwijs, wonen, werk en inkomen, bijvoorbeeld als de klant het ergens niet mee eens is. Iets minder dan drie kwart (72%) van de respondenten is niet door de sociale dienst of UWV gewezen op de beschikbaarheid van cliëntondersteuning. Dit percentage is gelijk gebleven ten opzichte van 2017 (75%). Vijftien procent is wel op het bestaan van de cliëntondersteuning geattendeerd en 13% is op de hoogte ondanks dat ze er niet op zijn geattendeerd.

Hulp van andere afdelingen en instellingen

Naast de hulp van de sociale dienst of UWV, ontving ongeveer zestig procent (58%) van de respondenten ondersteuning van andere afdelingen van de gemeente of andere instellingen. Het meest genoemd zijn de Wmo (29%), de geestelijke gezondheidszorg (20%), een organisatie voor mensen met een lichamelijke handicap zoals BOSK (14%) en schuldhulpverlening (10%). De resultaten zijn vergelijkbaar met die in 2017.

Figuur 6.6 Hulp van andere afdelingen en instellingen

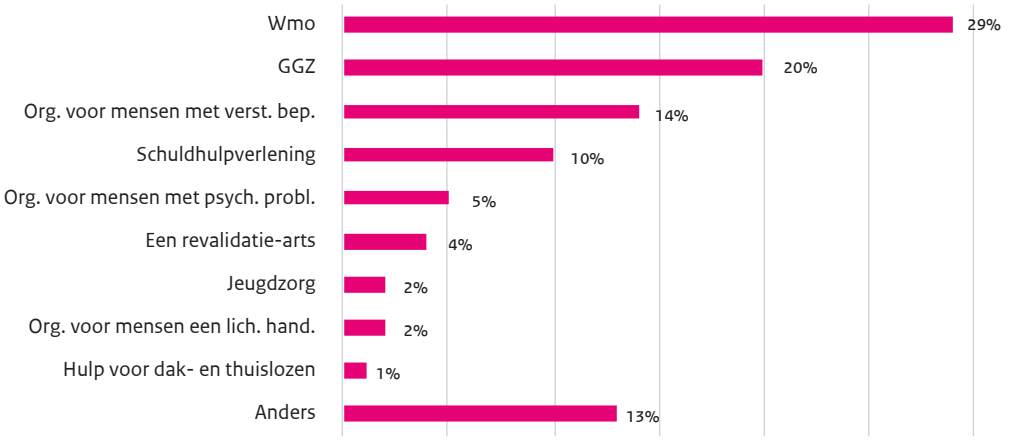

Samenwerking tussen de organisaties

In onderstaande figuur is de waardering van de respondenten voor de samenwerking tussen de verschillende organisaties weergegeven. Er wordt wisselend geoordeeld over de samenwerking. Ten opzichte van 2017 vinden meer mensen dat ze dezelfde informatie vaker moeten verstrekken aan verschillende afdelingen en organisaties (25% in 2017 t.o.v. 38% in 2019). Er is geen significant verschil in het oordeel over de ondersteuning tussen de klanten die door gemeenten en klanten die door UWV worden ondersteund.

Figuur 6.7 Stellingen over samenwerking tussen organisaties

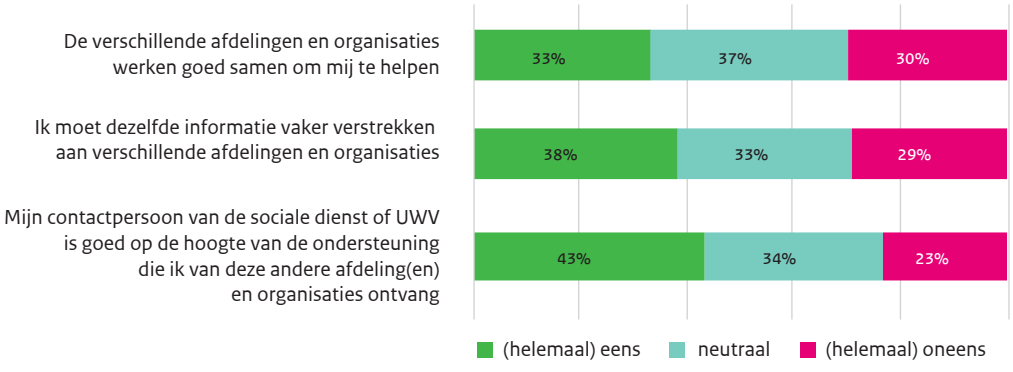

Algemene waardering voor de ondersteuning

De respondenten hebben hun algemene waardering voor de ondersteuning van de sociale dienst en UWV uitgedrukt in een rapportcijfer. De cijfers die de beide organisaties krijgen voor hun dienstverlening zijn vergelijkbaar. Het gemiddelde cijfer van de sociale dienst is een 6 en UWV krijgt gemiddeld een 5,9. Beide organisaties krijgen van een derde van de respondenten een onvoldoende, dat wil zeggen: een vijf of lager.

6.3 Begeleiding en ondersteuning op zoek naar werk

Deze paragraaf gaat over de wijze waarop mensen die geen werk hebben naar werk zoeken en daarbij worden ondersteund door gemeenten en UWV (n=528). Een deel van hen (n=118) heeft wel werk gehad in de afgelopen 4 jaar.

Een klein deel van de mensen zonder werk ontvangt geen uitkering (9%). Onder de mensen die wel een uitkering ontvangen is de meest voorkomende uitkering een uitkering participatiewet (40%), gevolgd door een WIA-uitkering (27%) en een Wajonguitkering (20%). De uitkeringsduur is voor ongeveer een vijfde (19%) van de mensen die niet werken korter dan drie jaar. Achtenvijftig procent ontvangt drie tot tien jaar een uitkering en ongeveer een kwart (24%) ontvangt de uitkering langer dan tien jaar.

Het belang van werk

Eerst staan we stil bij de attitude ten aanzien van werk aan de hand van verschillende stellingen. In onderstaande figuur valt op dat de meeste respondenten werken verkiezen boven niet werken. Een meerderheid vindt dat werken voordelen met zich meebrengt en bijdraagt aan het geluk. De helft van de niet-werkenden wil op dit moment graag werken. Dit leidt echter niet één op één tot werkzoekgedrag. Ongeveer een derde van de respondenten is van plan om de komende periode werk te gaan zoeken. Ruim een kwart verkeert in een omgeving die vindt dat ze moeten werken en waarin van ze wordt verwacht dat ze een baan vinden. Slechts een minderheid verwacht op eigen kracht werk te vinden, als ze daar echt moeite voor doen.

Figuur 6.8 Belang van werk zoeken en werk

De meeste niet-werkende respondenten (63%) verwachten dat ze geen betaald werk meer zullen vinden. Slechts tien procent verwacht binnen een half jaar een betaalde baan te hebben, en 27% denkt wel werk te vinden, maar daar langer dan een half jaar over te zullen doen.

Figuur 6.9 **Kansen op werk**

Onderstaande figuur geeft weer in welke mate mensen bereid zijn om negatieve aspecten van werk te accepteren. Het best scoren banen onder het niveau van de respondent, waarbij men niet in zelf gekozen kleding mag werken, waar men niet voor is opgeleid of waar men om moet gaan met autoriteit. Er zijn maar weinig mensen die voor een baan willen verhuizen, langer dan een uur willen reizen, of langere tijd van huis willen zijn.

Figuur 6.10 **Deel van de respondenten dat werk met negatieve aspecten wil doen**

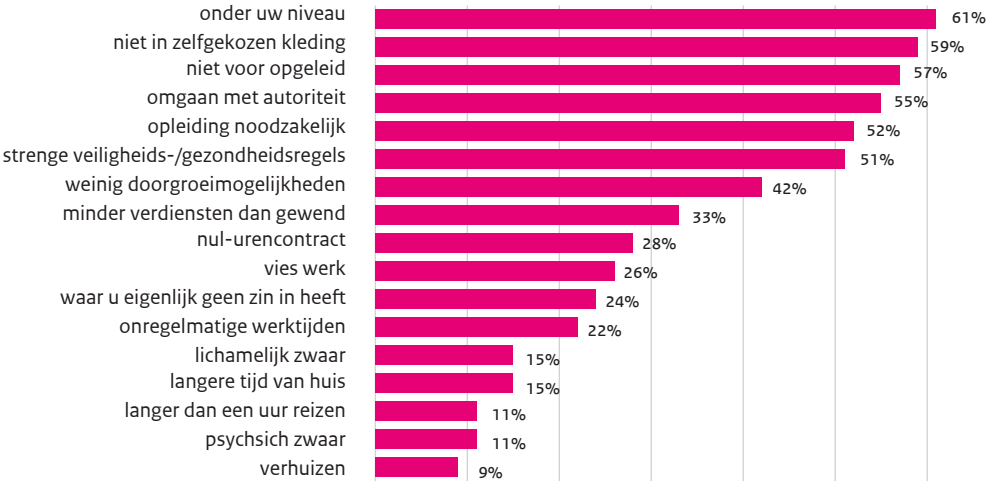

Nagenoeg alle respondenten ervaren belemmeringen die het voor hen moeilijk maken om betaald werk te vinden. Slechts 1 procent van de niet-werkende mensen op de Wsw-wachtlijst ervaart geen enkele belemmering. In ongeveer driekwart van de gevallen gaat het om lichamelijke problemen en bij ongeveer 60% om psychische problemen. Klanten van UWV rapporteren vaker (68%) dat de geestelijke gezondheid een belemmering is om werk te vinden dan klanten van de gemeente (58%). Verder kan ruim een derde niet op onregelmatige tijden werken en ervaart ruim een derde een beperking in het aantal uren dat ze kunnen werken. Tot slot is zorg voor kinderen of anderen vaker een belemmering voor de gemeentelijke doelgroep (16%) dan voor de UWV doelgroep (9%).

Figuur 6.11 **Belemmeringen voor het vinden van een betaalde baan**

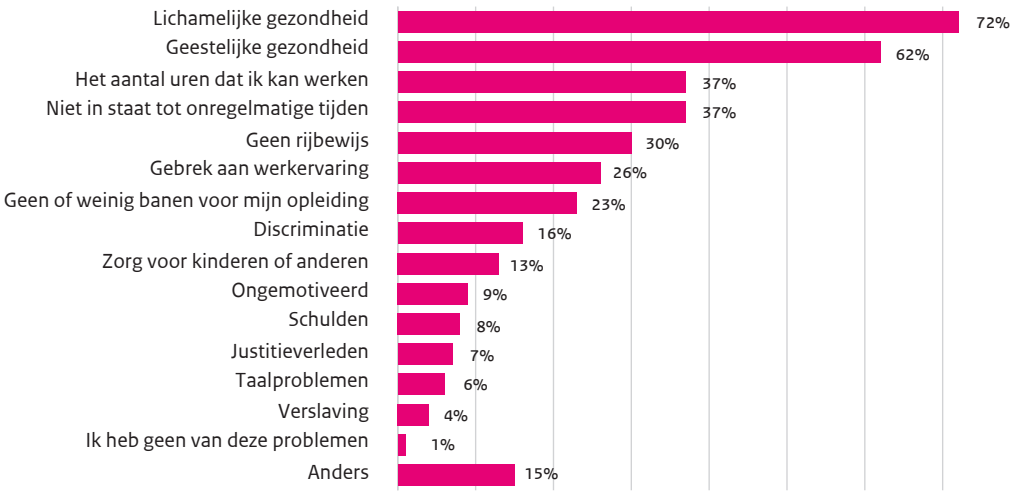

Om nu of in de toekomst te kunnen werken hebben de niet-werkende werkzoekenden naar eigen zeggen diverse hulp(middelen) of ondersteuning nodig. Voor de meeste respondenten (71%) zijn aanpassingen in de werktijden of de werkdruk noodzakelijk om te kunnen werken. Iets minder dan de helft (43% tot 46%) heeft persoonlijke ondersteuning nodig of ondersteuning nodig bij het zoeken of bij het vervoer naar het werk. Ruim een derde heeft ondersteuning nodig in de vorm van scholing (39%).

Figuur 6.12 **Hulp(middelen) die de klant nodig heeft om te kunnen werken**

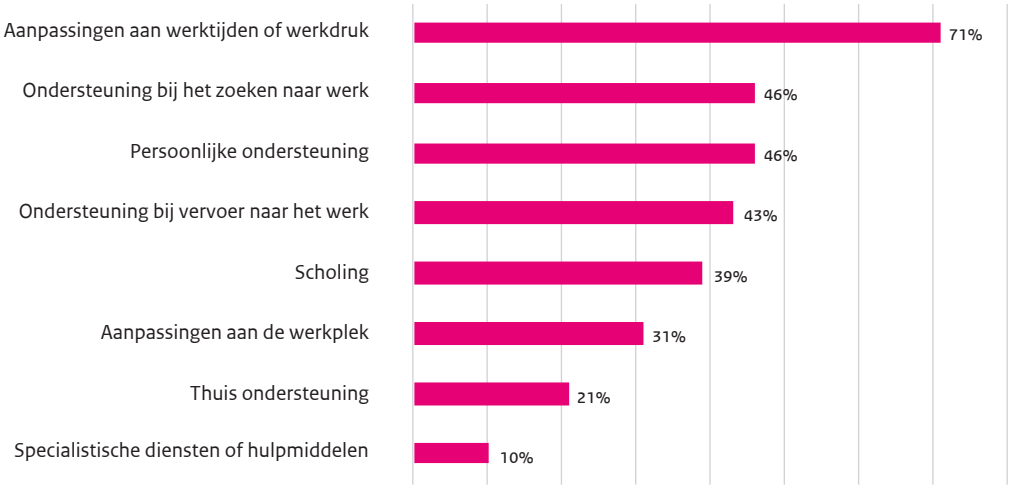

Over werk zoeken

Het grootste deel (60%) van de niet-werkende respondenten heeft het afgelopen half jaar niet naar werk gezocht. Ongeveer een derde (30%) zocht wel naar werk en een klein deel (11%) geeft aan dat de sociale dienst of UWV werk voor hen zoekt. UWV'ers hebben de afgelopen 6 maanden vaker naar werk gezocht (32%) dan mensen uit de gemeentelijke doelgroep (26%).

In onderstaande figuur is weergegeven op welke wijze de dertig procent niet-werkende werkzoekenden naar werk zoeken. Deze groep zoekt het vaakst werk door schriftelijk of telefonisch te reageren op een vacature (38% minstens maandelijks), een open sollicitatie (21%), of een werkgever of uitzendbureau te bezoeken (beide ongeveer 20%).

Figuur 6.13 Werkzoekgedrag

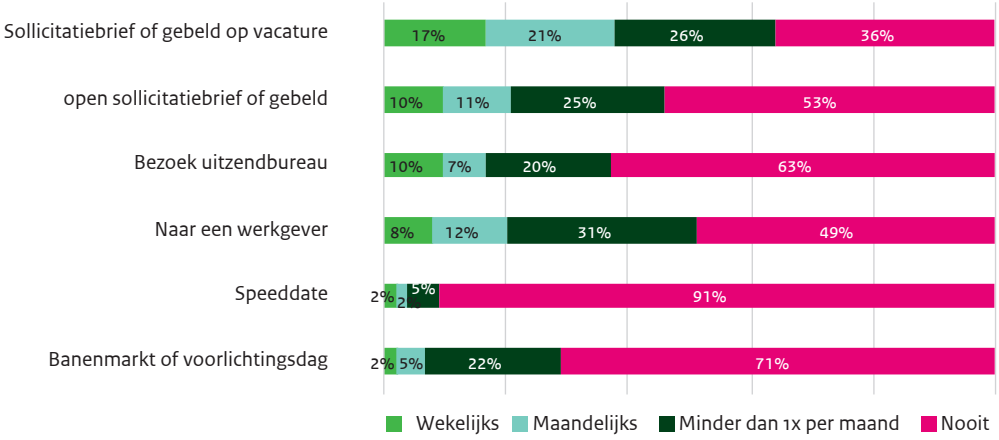

Ongeveer een kwart (24%) van de mensen die de afgelopen 6 maanden iets hebben gedaan om werk te vinden, zegt dat de sociale dienst of UWV ze daarbij heeft geholpen.

Over rechten, plichten en informatie

Vrijwel alle respondenten vinden het normaal zich aan de regels te houden (90%) en twee derde denkt dat de uitkeringsverstrekker het door zal hebben als zij frauderen. Ongeveer de helft vindt de verplichtingen redelijk, en vijftien procent niet. Eveneens de helft vindt de regels ingewikkeld, tegen twintig procent niet. Ruim een kwart van de mensen weet niet waar ze vragen kunnen stellen over hun rechten en plichten ten aanzien van de uitkering en re-integratie. Deze resultaten zijn vergelijkbaar met de resultaten in de meting van 2017.

Figuur 6.14 Mening over rechten en plichten (is respondent op de hoogte en is de informatie duidelijk genoeg)

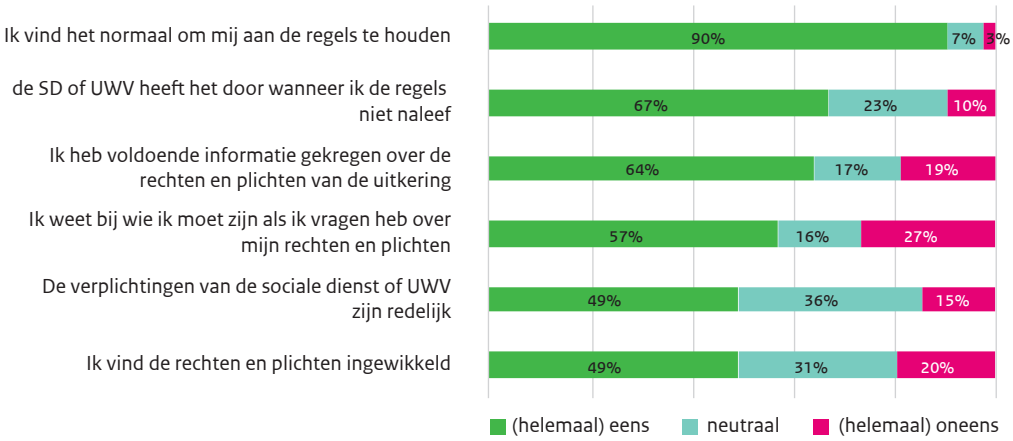

De onderstaande figuur nuanceert het beeld dat 64% van de niet-werkenden voldoende informatie heeft gekregen van de uitkeringsverstrekker over de rechten en plichten die bij de uitkering horen. Ruim de helft van de mensen met een UWV-uitkering weet niet van de mogelijkheden van de toeslagenwet. Ook de mogelijkheden voor inkomenstoeslag zijn voor meer dan de helft van de mensen met een uitkering van de sociale dienst onbekend.

Figuur 6.15 **Bent u op de hoogte van het recht op ...**

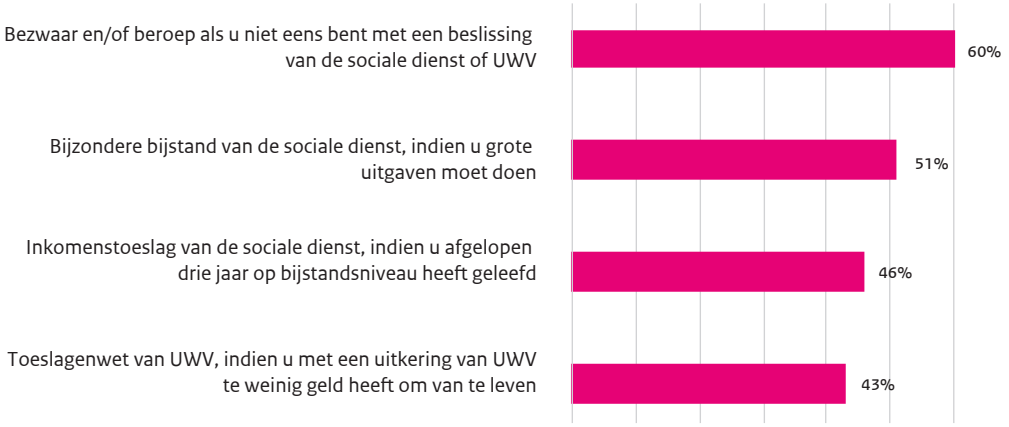

Waardering van de hulp van sociale dienst of UWV

De waardering voor de hulp van de sociale dienst of UWV is gemeten door zeven stellingen aan de respondenten voor te leggen. Alle stellingen zijn zo geformuleerd dat (helemaal) eens betekent dat de niet-werkende positief is over de dienstverlening. Bij elke stelling over een aspect van de dienstverlening is een substantieel deel van de niet-werkenden negatief. Er zijn geen significante verschillen in de waardering voor de hulp van gemeenten of UWV.

Figuur 6.16 **Waardering voor de hulp van de sociale dienst of UWV**[10]

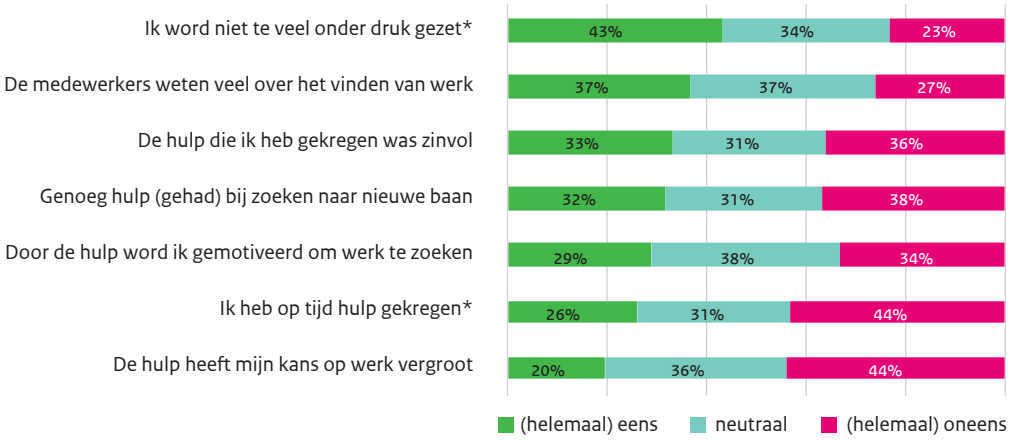

[10] Originele formulering van 'ik heb op tijd hulp gekregen' was 'ik had eerder hulp willen krijgen'.

6.4 Begeleiding en ondersteuning op het werk

Beschrijving doelgroep
Deze paragraaf gaat over de respondenten die in de afgelopen 4 jaar hebben gewerkt. Een deel werkt niet meer op het moment dat ze de vragenlijst invulden. Aan hen is gevraagd wanneer ze zijn gestopt en waarom ze niet meer werken. Aan de mensen die op het meetmoment werken is gevraagd naar aspecten van hun werk en ervaringen met en waardering voor de begeleiding op het werk.

Van de mensen die eind 2014 op de wachtlijst Wsw stonden heeft vijftig procent in de afgelopen 4 jaar betaald werk gedaan. Vijfendertig procent werkt op het peilmoment en vijftien procent is inmiddels weer gestopt. Er is geen significant verschil tussen mensen die ondersteund worden door UWV of gemeenten.

Figuur 6.17 Wel of geen werk op peilmoment

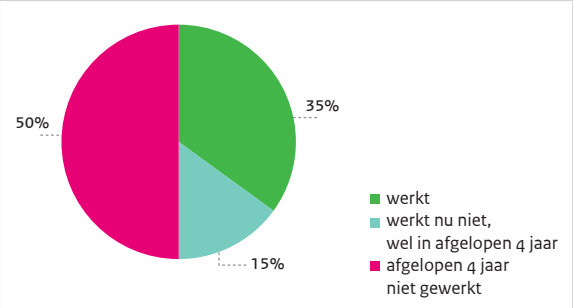

Ruim 40% procent (41%) heeft in de afgelopen vier jaar gewerkt met behoud van uitkering. In de meeste gevallen ging het om vrijwilligerswerk (23%), een participatieplaats (21%) of een proefplaatsing (16%). Een tegenprestatie en Work First worden slechts door weinigen genoemd. Mensen die ondersteund worden door gemeenten werken vaker op een participatieplaats (37%) dan mensen die ondersteund worden door UWV (20%) of doen vrijwilligerswerk (gemeenten: 36% vs. UWV: 23%), mensen die door UWV worden ondersteund werken vaker op basis van een proefplaatsing (UWV: 34% vs. Gemeenten: 11%).

Figuur 6.18 Soorten werk met behoud van uitkering

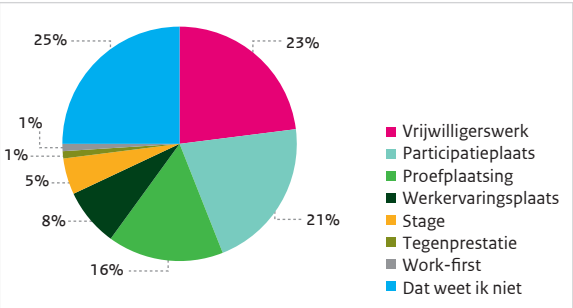

6.4.1 Gestopt met werken

Ruim de helft van de mensen (51%) die niet meer werken, is langer dan een jaar geleden gestopt. De meest mensen die niet meer werken geven daarvoor als reden dat de werkgever het contract niet heeft verlengd (50%) of onvoldoende rekening hield met de beperkingen (33%). Verder geeft een vijfde tot een kwart van de respondenten aan dat ze het werk door hun beperking niet konden volhouden: de gezondheid was te slecht of het werk was lichamelijk of geestelijk te zwaar. Zie verder onderstaande figuur.

Figuur 6.19 Reden voor het stoppen met werken

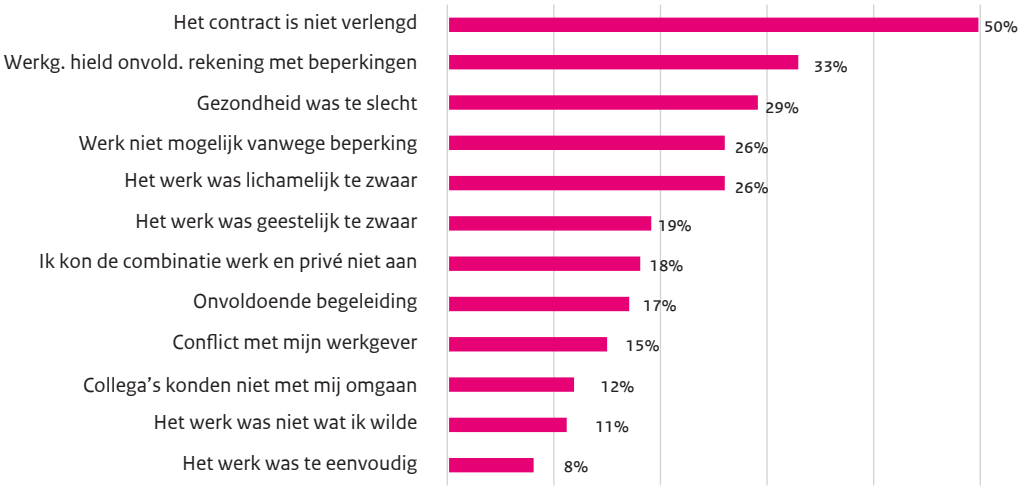

Hoe aan het werk gekomen?

De twee hoofdroutes naar werk zijn via een reguliere sollicitatie of via de sociale dienst of UWV (allebei ongeveer 28%).

Figuur 6.20 Manieren om aan werk te komen

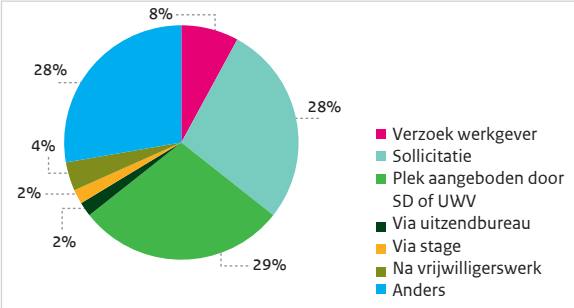

Aanpassingen aan het werk

Bij iets minder dan 60% van de werkenden is één of meerdere aanpassingen gedaan, zodat zij hun werk goed kunnen doen. Dit percentage is fors hoger dan in 2017, toen bij ongeveer 60% van de respondenten geen aanpassing was gedaan. De aanpassingen die het meeste voorkomen zijn: aangepaste werktijden, een aangepast takenpakket ten opzichte van collega's of een aangepast werktempo. Bij mensen die ondersteund werden of worden door gemeenten is er vaker sprake van een aanpassing (64%) dan bij mensen die ondersteund worden door UWV (49%).

Voor drie kwart van de werkenden zijn er voldoende aanpassingen gedaan om het werk goed te kunnen doen. Een kwart geeft aan dat er eigenlijk nog meer aanpassingen nodig zijn. In onderstaande figuur is weergegeven welke aanvullende behoeften er bestaan aan aanpassingen. Als we kijken naar de verhouding van de aanpassingen waarin reeds is voorzien en de aanpassingen waar aanvullende behoefte aan bestaat, dan valt op dat er met name een aanvullende behoefte is aan langzamer werken en een aangepaste stoel of tafel.

Figuur 6.21 Gerealiseerde aanpassingen en aanvullende behoefte

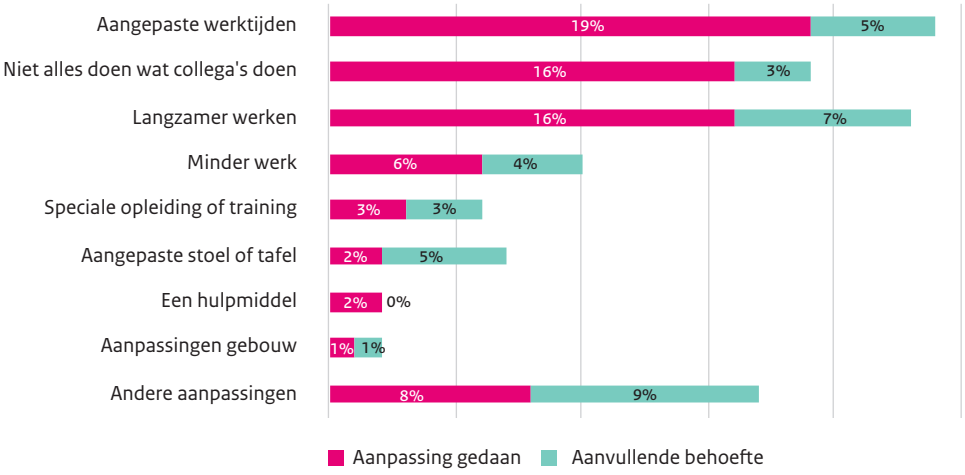

Over de loonwaarde

De loonwaarde is de waarde van de arbeidsprestatie van een werknemer in een bepaalde functie op een bepaald moment. UWV stelt de loonwaarde vast door de arbeidsprestatie die de werknemer kan leveren te vergelijken met de arbeidsprestatie in de normfunctie. Om de loonwaarde vast te stellen, onderzoekt een arbeidsdeskundige van UWV de werkplek van de werknemer.

Bij de helft van de werkende respondenten is de loonwaarde op de werkplek vastgesteld. Bij een kwart is de loonwaarde niet vastgesteld en een kwart weet dat niet. De meeste werkenden zijn het eens met de uitkomst van de loonwaardebepaling. Een derde is het niet eens met de uitkomst, zij denken meer te kunnen verdienen dan door UWV is vastgesteld. Er zijn geen mensen die denken dat de loonwaarde te hoog is vastgesteld. Deze uitkomsten zijn vergelijkbaar met de uitkomsten in de meting van 2017.

Figuur 6.22 Aandeel met loonwaardemeting en mening over vastgestelde loonwaarde

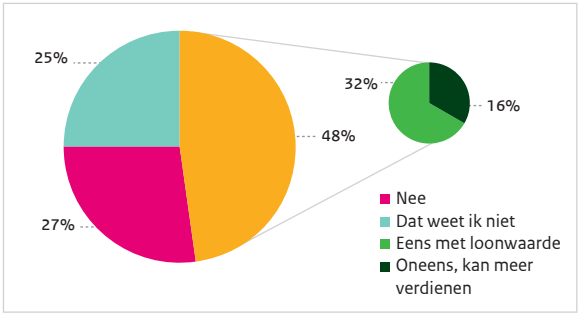

Over werktempo, werkdruk, werkvrijheid, collega's en leidinggevenden

Uit onderstaande figuur blijkt dat een deel van de werkenden te maken heeft met werkdruk. Ruim een derde van de werkenden ervaart geen vrijheid om het eigen werktempo te kunnen bepalen. Ruim een kwart heeft vaak of altijd heel veel werk te doen. Iets minder dan een kwart voelt zich vaak niet door de leidinggevende gesteund. In positieve zin valt op dat twee derde van de werkenden goed contact heeft met de collega's en geen druk vanuit de collega's ervaart om meer tempo te maken. Ook de leidinggevenden scoren op dit punt relatief goed.

Figuur 6.23 Over werkbelasting[11]

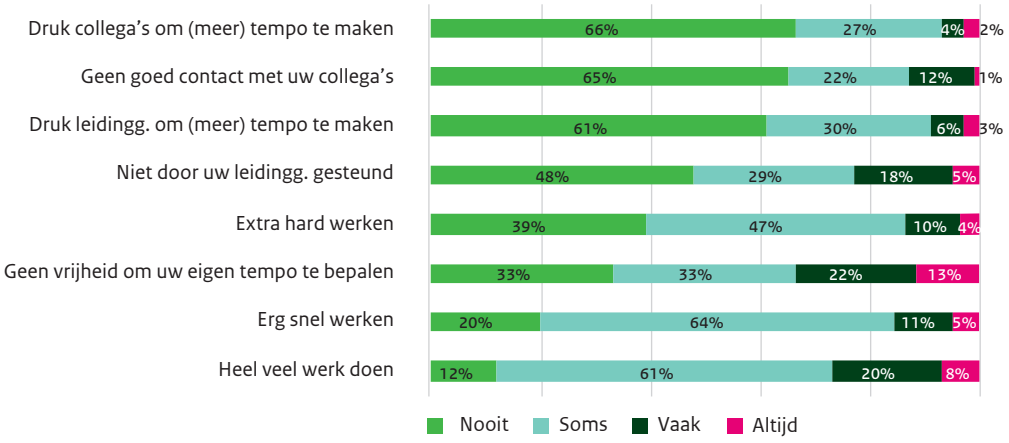

We beschouwen "vaak" en "altijd" hier als aanduidingen van werkdruk. Werkenden die hooguit op 1 van de 8 vragen negatief scoren tellen we in dit verband als respondenten "zonder werkdruk"; respondenten met 2 tot 5 negatieve antwoorden tellen we als hebbende "medium werkdruk" en respondenten met 6 tot 8 negatieve reacties als hebbende "hoge werkdruk". Uit deze exercitie volgt dat twee derde van de werkenden een lage werkdruk ervaart. Ruim een kwart ervaart enige werkdruk en ongeveer tien procent van de werkenden ervaart veel werkdruk.

Figuur 6.24 Mate van ervaren werkdruk

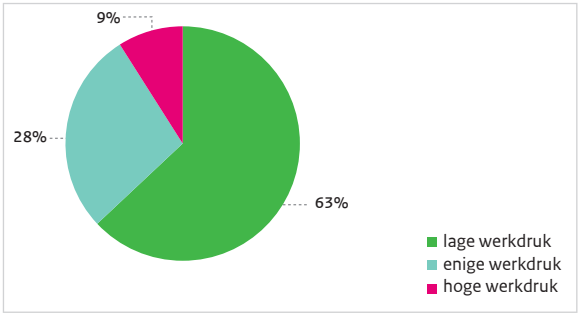

Over zingeving, passendheid van het werk, werktijden en reistijden

Onderstaande figuur geeft weer hoe de werkenden hun werk ervaren. Driekwart tot 90% van de respondenten geeft aan goed in het werk te zijn, het zinvol te vinden, trots te zijn en leerzaam werk te hebben. De meeste werkenden hebben dan ook zin in hun werk. Een kleine minderheid van de werkenden ervaart een lange reistijd. Negatieve aspecten zoals psychisch zwaar werk of onregelmatige werktijden komen iets vaker voor, bij ongeveer een kwart. Wel ervaart 35 tot 50% het werk als lichamelijk zwaar, onder het eigen niveau en met weinig doorgroeimogelijkheden.

[11] De vragen zijn zodanig geherformuleerd dat de antwoorden "nooit" en in mindere mate "soms" als positief kunnen worden gezien.

Figuur 6.25 Werkbeleving

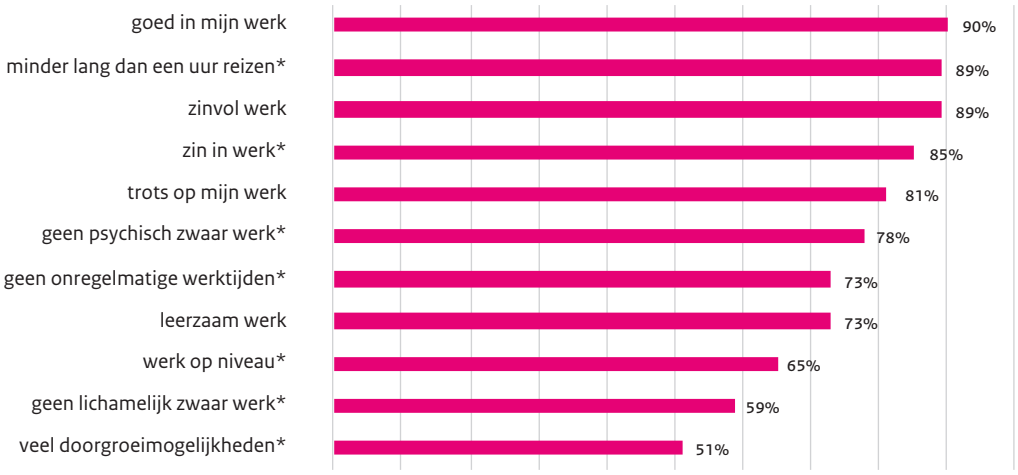

** Vragen zijn geherformuleerd*

Voorzieningen

Ruim een derde (37%) van de respondenten heeft een of meerdere voorzieningen gekregen om te kunnen werken.[12] In de meeste gevallen gaat het om een vergoeding voor het gebruik van de eigen auto, of een vergoeding voor het gebruik van openbaar vervoer.

Figuur 6.26 Inzet van voorzieningen

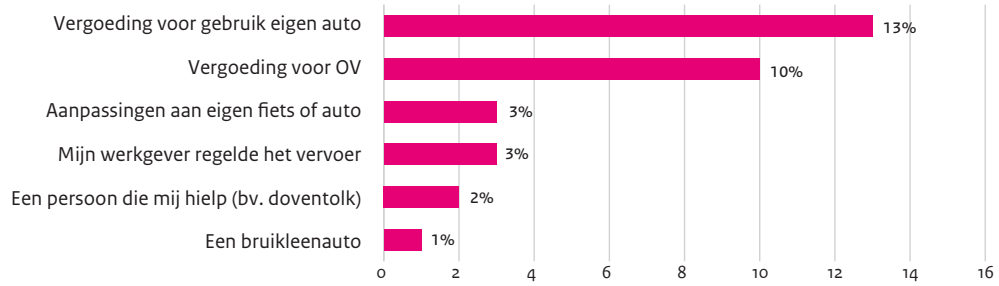

Jobcoach

Een jobcoach helpt werknemers bij het inwerken en begeleidt werknemers op de werkvloer, met als doel dat de werknemer aan het eind van een geslaagd programma het werk zelfstandig uit kan voeren. De jobcoach blijft bereikbaar wanneer een probleem ontstaat of als er nog knelpunten zijn. Ongeveer de helft (54%) van de werkenden heeft of had een jobcoach. Ruim een derde (39%) van de respondenten heeft geen jobcoach (gehad) en acht procent weet dat niet. Er zijn geen significante verschillen tussen klanten van UWV en gemeenten. Deze percentages zijn vergelijkbaar met de meting van 2017.

[12] Dit percentage is aanmerkelijk hoger dan het percentage in 2017 (ongeveer 20%), maar destijds is gevraagd naar voorzieningen die door gemeenten of UWV zijn verstrekt.

Figuur 6.27 Organisatie die de jobcoaching verzorgt

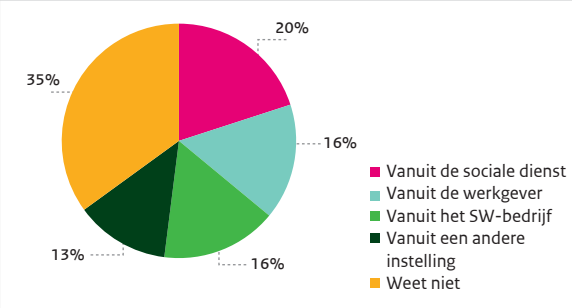

De meeste werkenden (61%) krijgen of kregen begeleiding op het werk. Bij achttien procent van de werkenden heeft de jobcoach aan de collega's uitgelegd hoe zij om kunnen gaan met de beperkingen van de werkende.

Figuur 6.28 Soort ondersteuning van de jobcoach

In onderstaande figuur is de waardering van de werkenden voor de ondersteuning van de jobcoach weergegeven. De vragen zijn zodanig geherformuleerd dat "(helemaal) eens" als positieve waardering is te lezen. Ruim de helft tot drie kwart van de werkenden is positief over aspecten van de ondersteuning door de jobcoach. Een relatief groot deel (ongeveer 25%) van de werkenden is minder positief over de aanwezigheid op het werk, de mate waarin de jobcoach hen motiveert en de mate waarin de hulp de kans op succes in het werk vergroot. Deze resultaten zijn vergelijkbaar met de resultaten uit de meting van 2017. Er zijn geen significante verschillen tussen klanten van UWV en gemeenten.

Figuur 6.29 Waardering voor de jobcoach

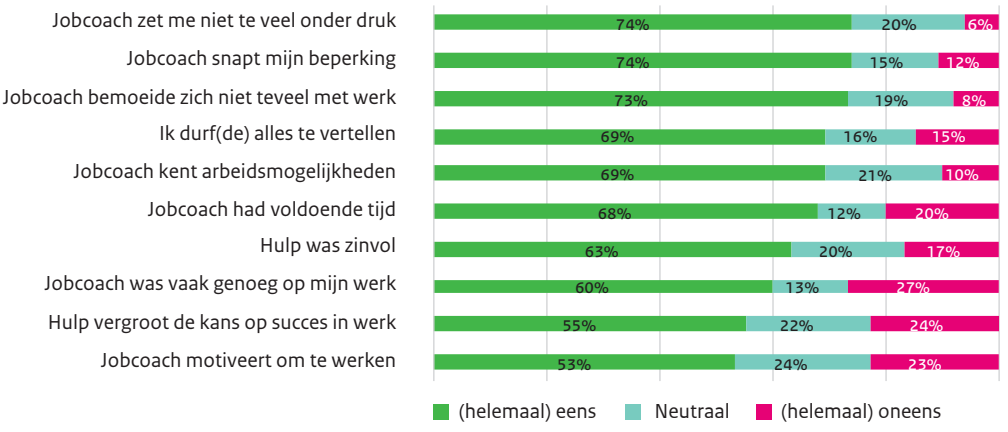

6.5 Achtergrondkenmerken

Onderstaande figuur geeft de verdeling van de populatie mensen op de Wsw-wachtlijst eind 2014 naar soort beperking, leeftijd en arbeidshandicap, ontleend aan het jaarrapport Wsw-statistiek 2017.[13]

Figuur 6.30 Leeftijd, soort en mate van beperking

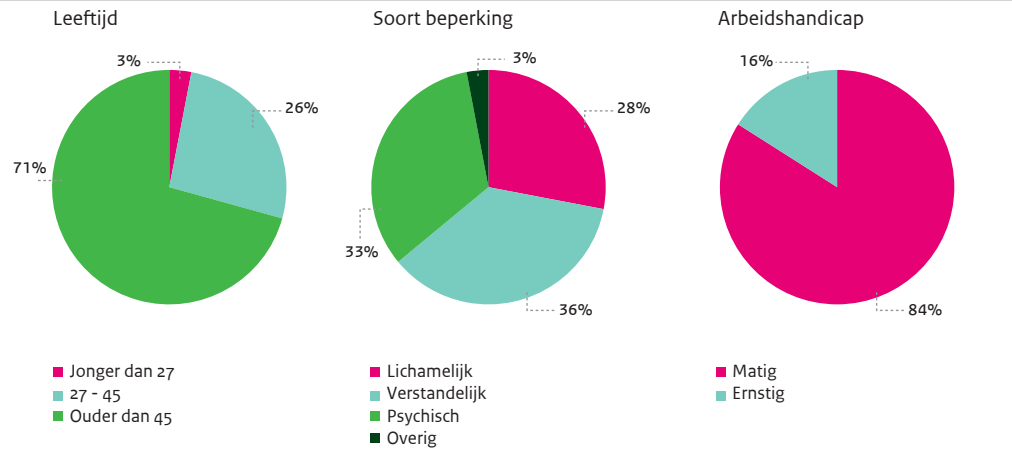

Ongeveer een kwart van de respondenten noemt de eigen gezondheid in het algemeen zeer goed of goed. Eveneens ruim een kwart noemt de eigen gezondheid slecht of zeer slecht. Deze percentages komen overeen met de meting in 2017.

Figuur 6.31 Beleving van de algemene gezondheid

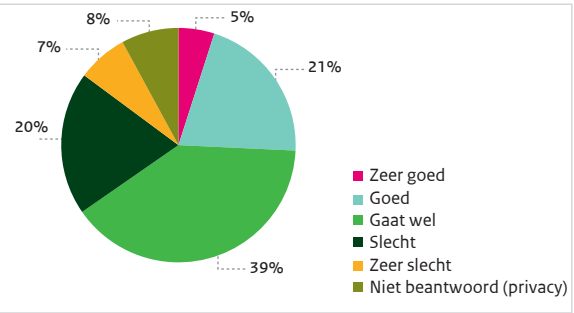

In onderstaande figuur is weergegeven in welke mate de respondenten zich staande weten te houden in het dagelijks leven. Acht procent van de respondenten maakt schulden die ze niet meer kunnen overzien. Iets minder dan een derde kan alles goed aan. Een meerderheid van de respondenten ervaart problemen in het dagelijks leven: zestig procent wordt het soms allemaal te veel, slechts 35 procent kan goed rondkomen van het huishoudinkomen en ruim veertig procent heeft vaak hulp nodig van anderen.

[13] Het gaat om de werknemers met een dienstbetrekking en met een arbeidsovereenkomst begeleid werken plus de personen met Geen plaatsing (eindstand 2017)

Figuur 6.32 **Aspecten van welbevinden**

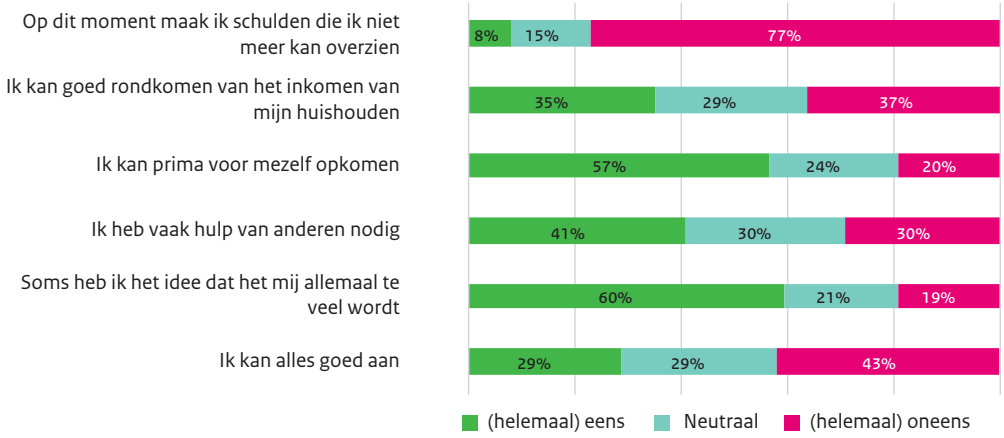

De mensen op de Wsw-wachtlijst zijn over het algemeen niet hoogopgeleid. Een kwart van de respondenten heeft een startkwalificatie behaald, dat wil zeggen een diploma op minimaal mbo-niveau 2. De overige respondenten zijn lager opgeleid. Ruim een derde van de respondenten heeft speciaal onderwijs gevolgd of met een rugzakje (leerlinggebonden financiering) in het regulier onderwijs gezeten. Het rugzakje is een extra budget voor kinderen met een beperking of handicap binnen het reguliere onderwijs zodat de school extra zorg in kan huren voor deze kinderen.

7. Niet-uitkeringsgerechtigden

Jonge nuggers met arbeidsbeperkingen

- Respondenten geven diverse redenen aan waarom ze naar eigen zeggen geen recht hebben op een uitkering. Een veel genoemde reden is dat men denkt geen recht te hebben op een uitkering omdat ze nog bij hun ouders wonen, wat opvallend is aangezien dit geen uitsluitingsgrond is voor het recht op een uitkering.
- Ongeveer de helft van de respondenten is ervan op de hoogte dat de gemeente hulp kan bieden bij het zoeken naar werk. Dit is vergelijkbaar met de bekendheid bij de voorgaande meting.
- Een derde van de jonge nuggers met een arbeidsbeperking heeft weleens behoefte gehad aan ondersteuning vanuit de gemeente bij het zoeken naar werk.
- Uiteindelijk heeft iets minder dan 20% daadwerkelijk hulp ontvangen, dat is ongeveer driekwart van degenen die hulp hebben gevraagd. Een beperkt deel is er dus niet in geslaagd om de gevraagde hulp te verkrijgen. Hiervoor genoemde redenen: er was volgens de gemeente geen recht op hulp omdat er ook geen uitkeringsrecht geldt, de gemeente kon niet de hulp bieden waar de respondent behoefte aan had dan wel de jongere liep tijdens het vragen om hulp vast in de gemeentelijke bureaucratie.
- Degenen die uiteindelijk ondersteuning hebben ontvangen zijn hier in meerderheid positief over. Zo typeert tweederde de ontvangen hulp als zinvol. Verder vond meer dan de helft de hulp voldoende en een vergelijkbaar deel is van mening dat de hulp de kans op werk heeft vergroot.

Tot slot is de bekendheid met, de behoefte aan, de vraag naar en het ontvangen van gemeentelijke hulp bij het zoeken naar werk specifiek bekeken voor respondenten die aangeven graag te willen werken.

- Bijna driekwart is bekend met de mogelijkheid voor hulp (gehele groep: 50%) en heeft ongeveer de helft weleens behoefte gehad aan hulp vanuit de gemeente (gehele groep: 33%).
- Een derde heeft weleens om hulp gevraagd (gehele groep: 23%) en heeft uiteindelijk één op de vijf hulp ontvangen (17% voor de gehele groep).

Overige nuggers

- Ongeveer 30% heeft weleens behoefte gehad aan ondersteuning vanuit de gemeente. Redenen waarom hier geen behoefte aan is en die door minimaal één op de vijf van hen genoemd worden zijn: de verwachting op eigen kracht aan het werk te komen, onbekendheid met de mogelijkheid voor gemeentelijke hulp, liever niet bij de gemeente willen aankloppen en de inschatting dat de hulp die geboden kan worden toch niks oplevert.
- Circa één op de drie overige nuggers weet dat de gemeente ondersteuning kan bieden gericht op werkhervatting, waarmee de bekendheid even groot is als in 2017.
- Circa 15% van de respondenten heeft de gemeente om ondersteuning gevraagd. Dat is de helft van de groep die hulp wenste. Net als bij de niet-vragers onder de jonge nuggers met arbeidsbeperkingen geven de overige nuggers die geen hulp vragen (ondanks behoefte) hierbij te kennen dat ze ofwel niet bekend zijn met de mogelijkheid of niet weten hoe het vragen om hulp aan de gemeente precies moet. Daarnaast ziet een deel van hulp af vanwege slechte eerdere ervaringen met de overheid in het algemeen en de gemeente in het bijzonder.
- Circa 5% van de respondenten heeft daadwerkelijk hulp gekregen van de gemeente. Dat impliceert dat twee van de drie verzoeken om hulp niet tot ondersteuning heeft geleid. Ook hier, net als bij de jonge nuggers met arbeidsbeperkingen, wordt een deel door de gemeente hulp ontzegd omdat er ook geen recht op uitkering is dan wel liep de respondent vast in de regels en procedures. Bij een ander deel verwees de gemeente de respondent voor hulp door naar UWV.

- Het beperkte deel dat hulp vanuit de gemeente heeft ontvangen is hier redelijk tevreden over: de hulp voldeed bij de meerderheid aan de behoefte, was voldoende, zinvol en heeft tot een grotere kans op werk geleid.
- Overige nuggers met gezondheidsbelemmeringen hebben bovengemiddeld behoefte aan ondersteuning vanuit de gemeente om aan het werk te komen. Dit geldt met name voor degenen met psychische belemmeringen. In vergelijking met andere nuggers slaagt deze groep er minder goed in om de behoefte aan ondersteuning om te zetten in een vraag om hulp.
- Naast hulp bij het zoeken naar werk kunnen gemeenten nuggers ook helpen om belemmeringen weg te nemen die het moeilijk maken om te kunnen werken, bijvoorbeeld in de vorm van bijscholing of werkplekaanpassingen. De mogelijkheid op dergelijke ondersteuning is minder bekend bij de overige nuggers dan de mogelijkheid voor hulp bij het zoeken van werk.
- Op de vraag aan welke hulp de nuggers behoefte hebben geeft slechts 3% aan alleen behoefte te hebben aan hulp bij het zoeken naar werk. Veel vaker is er behoefte aan overige hulp zoals scholing, of aan een combinatie van hulp bij het zoeken naar werk en hulp bij het wegnemen van belemmeringen.

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de ervaringen van niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers) met de ondersteuning van gemeenten beschreven. Een nugger is een persoon die geen werk heeft en geen uitkering ontvangt of andere inkomsten heeft. Nuggers kunnen aanspraak maken op ondersteuning van de gemeente als zij zich inschrijven als werkzoekende bij UWV en de gemeente om ondersteuning vragen.[14] De ondersteuning van de gemeente moet passen bij de kansen en belemmeringen van de werkzoekenden.
We maken onderscheid in twee groepen nuggers. Ten eerste kijken we naar de ondersteuning vanuit gemeenten aan nuggers, jonger dan 27 jaar met een arbeidshandicap. Vervolgens kijken we naar de populatie van “overige” nuggers: alle niet-uitkeringsgerechtigden die niet vallen onder de groep jongeren met een arbeidshandicap.

7.2 Jonge niet-uitkeringsgerechtigden met een arbeidsbeperking

7.2.1 Selectie jonge nuggers met een arbeidsbeperking

De geselecteerde groep van 2.230 personen is in zijn geheel benaderd om deel te nemen aan het onderzoek, waar 535 personen gehoor aan hebben gegeven. Dit betekent een respons van 24%. Ruim eenderde van de respondenten staat ingeschreven als werkzoekend bij het UWV Werkbedrijf. Dit zijn feitelijk de ‘echte’ nuggers, aangezien inschrijving als werkzoekende een voorwaarde is om voor gemeentelijke hulp in aanmerking te kunnen komen. Van de 535 respondenten staan er 470 ingeschreven in het LDR en zijn er 190 afgewezen Wajongers, met een overlap van 130 respondenten die zich in beide groepen begeven. Tenzij anders vermeld hebben de bevindingen in deze paragraaf steeds betrekking op de totale groep van 535 respondenten.

Waarom geen uitkering?

De jonggehandicapten die in deze paragraaf beschreven worden, ontvangen geen uitkering. Hier kunnen verschillende redenen voor zijn; zie figuur 7.1.

[14] Participatiewet, artikel 6 lid 1a, artikel 7 lid 1a en artikel 10 lid 1.

Figuur 7.1 **Wat is de reden dat u geen uitkering ontvangt? (N=500)**

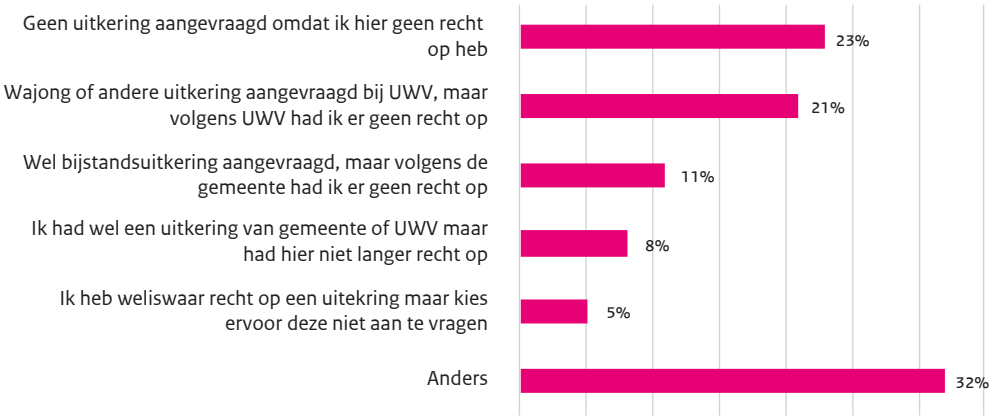

De respondenten die denken geen recht op een uitkering te hebben is vervolgens gevraagd waarom hier geen recht (meer) op zou zijn. Van deze groep denkt bijna een kwart (24%) geen recht te hebben omdat ze nog bij de ouders wonen. Dit is opvallend, omdat dit in principe geen uitsluitingsgrond voor recht op een uitkering is.

Figuur 7.2 **Waarom heeft u hier geen recht (meer) op? (N=340)**

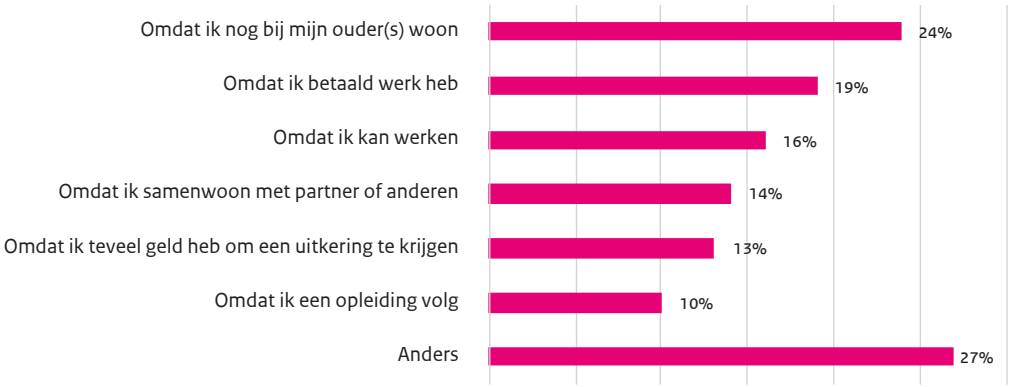

7.2.2 De gemeentelijke ondersteuning aan jonge nuggers met arbeidshandicap

Bekendheid met gemeentelijke ondersteuning en behoefte aan ondersteuning

Ongeveer de helft van de respondenten is ervan op de hoogte dat de gemeente de aangewezen instantie is om hulp te verlenen bij het zoeken naar werk. In 2017 gaf 57% aan hiermee bekend te zijn.

Figuur 7.3 **Weet u dat de gemeente de aangewezen instantie is voor hulp bij werk zoeken? (N=520)**

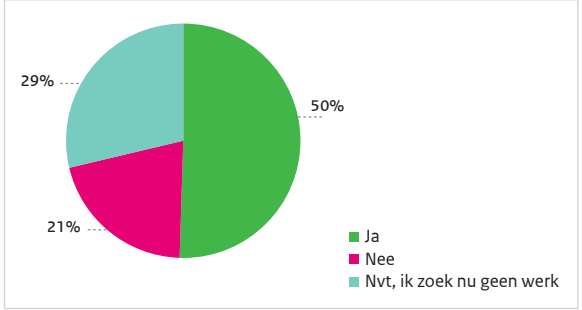

Ruim een kwart van werkzoekenden is er door de gemeente zelf op gewezen dat de gemeente kan helpen bij het zoeken naar werk, een vergelijkbaar aandeel is hier door UWV op gewezen. Ook andere organisaties of het eigen netwerk van familie, vrienden en kennissen wijzen respondenten hier regelmatig op.

Figuur 7.4 **Bent u erop gewezen dat uw gemeente u kan helpen bij werk zoeken? (N=370)**

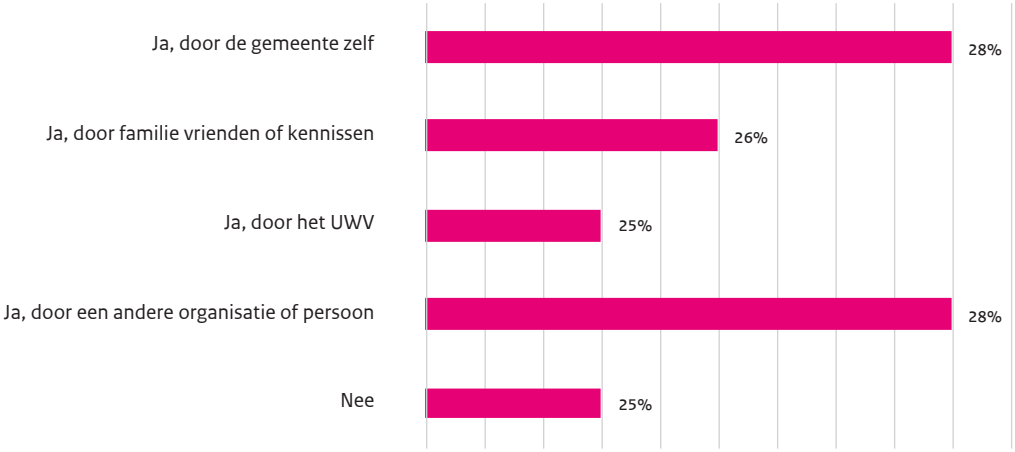

De mate waarin ondersteuning gevraagd en verkregen wordt

Lang niet alle respondenten hebben behoefte aan gemeentelijke ondersteuning bij het zoeken naar werk. Tabel 7.1 toont het onderscheid tussen behoefte, vraag en ontvangst van ondersteuning gedurende de afgelopen twee jaar vanuit de gemeente bij het zoeken naar werk. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de gehele populatie van niet-uitkeringsgerechtigde jongeren met een arbeidshandicap (N=535) en de subgroep die staat ingeschreven op werk.nl (N=190). Daarnaast zijn ook de cijfers van de afgewezen Wajongers (N=190) weergegeven.

Tabel 7.1 **Behoefte aan ondersteuning, gevraagde en ontvangen ondersteuning**

	Aandeel van de gehele populatie (N=535)	Aandeel van de ingeschrevenen op werk.nl (N=190)	Aandeel van de afgewezen Wajongers (N=190)
Behoefte aan ondersteuning	33%	35%	27%
Ondersteuning gevraagd	23%	28%	19%
Ondersteuning ontvangen	17%	20%	10%

Van de gehele populatie jonge nuggers met een arbeidsbeperking heeft een derde weleens behoefte gehad aan gemeentelijke ondersteuning bij het zoeken naar werk, bijna een kwart om ondersteuning gevraagd en één op de zes (17%) daadwerkelijk hulp ontvangen. Dit impliceert dat van deze populatie zeven van de tien de behoefte aan hulp heeft omgezet in een vraag om hulp en bijna drie op de vier verzoeken om hulp uiteindelijk ook heeft geleid tot het ontvangen van hulp bij het zoeken naar werk.

Als we inzoomen op degenen die staan ingeschreven op werk.nl (de 'echte' nuggers) dan zien we weliswaar dat de behoefte aan, de vraag naar en de mate waarin hulp is ontvangen iets hoger ligt dan onder de gehele groep, maar dat het beeld niet wezenlijk anders is in vergelijking met de gehele populatie. Specifiek onder de afgewezen Wajongers is de behoefte aan hulp wat kleiner, wat ook geldt voor de mate waarin hulp wordt gevraagd en verkregen.

Bovenstaande cijfers impliceren dat het grootste deel van alle respondenten geen behoefte heeft aan ondersteuning bij het zoeken naar werk vanuit de gemeente (67%), dat een deel van de populatie niet overgaat tot het aanvragen van ondersteuning (drie op de tien) en dat een deel van de verzoeken om hulp niet tot het ontvangen van hulp leidt (één op de vier).

Waarom geen behoefte aan hulp, niet vragen om hulp en geen hulp ontvangen

Respondenten is gevraagd naar redenen voor zowel het ontbreken van behoefte aan hulp, het niet omzetten van behoefte aan hulp in het vragen om hulp en ten slotte naar redenen waarom uiteindelijk geen hulp is ontvangen.

De vaakst genoemde reden waarom behoefte aan hulp ontbreekt is dat de respondent ervan uitgaat ook wel op eigen kracht aan het werk te komen. Andere regelmatig genoemde redenen:

- De verwachting dat de ondersteuning die de gemeente kan bieden niks oplevert;
- Onbekend met de mogelijkheid voor ondersteuning vanuit de gemeente bij zoeken van werk;
- Liever niet bij de gemeente willen aankloppen;
- De inschatting dat andere organisaties (zoals UWV of uitzendbureaus) beter kunnen helpen.

Figuur 7.5 **Waarom had u deze behoefte niet? Meerdere antwoorden mogelijk (N=160)**

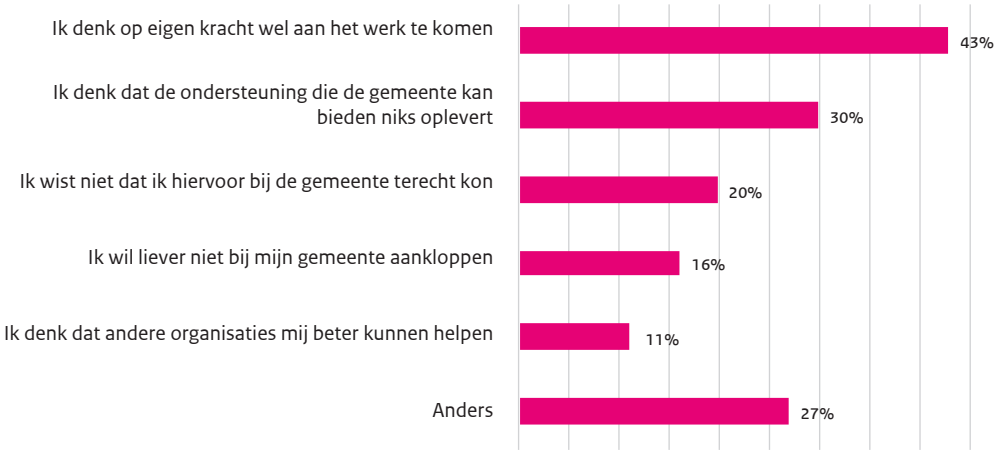

Hieronder staan de vaakst genoemde redenen om 1) geen ondersteuning te vragen, ondanks de behoefte en 2) waarom geen ondersteuning is ontvangen, ondanks dat de respondent hier wel om had gevraagd.

1. Vaakst genoemde redenen om geen ondersteuning te vragen:
   - Met name het feit dat men niet weet dat men daarvoor bij de gemeente terecht kan wordt genoemd;
   - Daarnaast de onbekendheid met hoe dit moet.
2. Vaakst genoemde redenen waarom geen ondersteuning is ontvangen:
   - Gemeente geeft aan dat er geen recht is op hulp omdat er ook geen recht op uitkering is;
   - Betrokkene weet niet waarom de vraag om hulp niet tot ondersteuning heeft geleid omdat het ontbreekt aan een goed contact met de gemeente;
   - Gemeente is niet in staat om de 'op cliënt toegesneden' hulp te bieden;
   - Betrokkene loopt vast in de bureaucratie van de gemeente.

Ontvangen ondersteuning en waardering voor de ontvangen ondersteuning

Zoals hiervoor opgemerkt heeft 17% van de respondenten uit de groep van niet-uitkeringsgerechtigde jongeren met een arbeidsbeperking de afgelopen twee jaar ondersteuning ontvangen vanuit de gemeente bij het zoeken naar werk.

Onderstaande figuur toont de ondersteuningsvormen die door minimaal 10% van deze groep is ontvangen. Het vaakst is een jobcoach ingezet. Daarna volgt directe ondersteuning bij het vinden van werk, veelal in de vorm van directe bemiddeling vanuit gemeenten richting werkgevers.

Figuur 7.6 **Vormen van ontvangen ondersteuning vanuit de gemeente (N=90)**

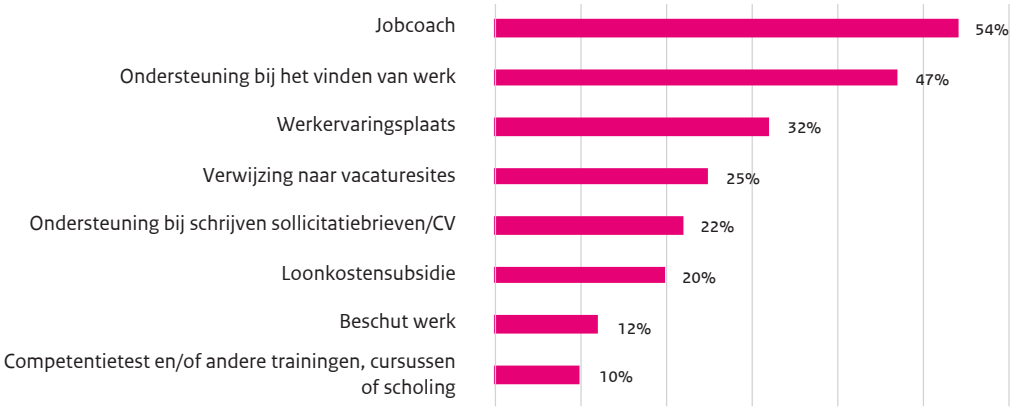

Degenen die ondersteuning hebben ontvangen is via een aantal stellingen gevraagd hoe men deze ondersteuning heeft ervaren. De meerderheid vond de ondersteuning zinvol en is van mening dat de kans op werk erdoor is toegenomen. Over toegankelijkheid van de hulp is de helft van de niet-uitkeringsgerechtigden in het doelgroepregister die daadwerkelijk ondersteund zijn vanuit gemeenten positief.

Figuur 7.7 **Stellingen over de ontvangen ondersteuning vanuit de gemeente (N=90)**

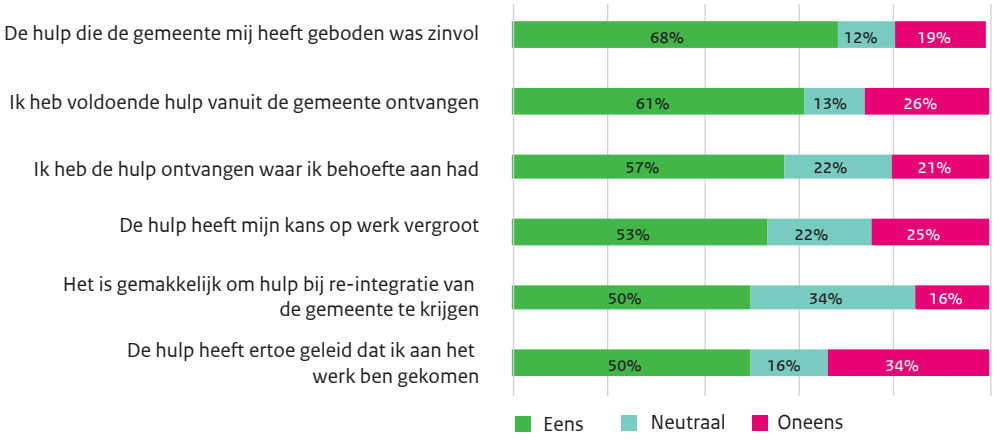

7.2.3 Nadere beschrijving van de jonge nuggers met een arbeidsbeperking

Tot slot gaan we nog in op een aantal achtergrondkenmerken van de niet-uitkeringsgerechtigde jongeren met een arbeidsbeperking en bespreken we hun houding ten opzichte van werk, het zoeken naar werk, de daarbij belemmerende factoren en de reeds opgedane werkervaring.

Opleidingsniveau, woonsituatie en gezondheidssituatie

Ruim éénderde heeft een startkwalificatie behaald (Mbo 2 of hoger). Circa 20% heeft hooguit basisonderwijs afgerond. Verder heeft ruim de helft (54%) ofwel speciaal onderwijs gevolgd, ofwel met een rugzakje in het regulier onderwijs gezeten.

Het grootste deel van de respondenten woont nog bij hun ouders (61%). Daarnaast woont circa 20% samen. De rest is alleenstaand of woont begeleidt.

De eigen gezondheidssituatie typeert ongeveer de helft van de doelgroep als goed tot zeer goed, een kwart zegt dat het wel gaat en eveneens een kwart noemt deze slecht tot zeer slecht.

Werkervaring en verwachtingen over werk

Bijna 60% van de doelgroep heeft de afgelopen twee jaar werkervaring (betaald) opgedaan, zoals een betaalde stage gedurende de opleiding.
Circa 40% verricht betaald werk op het enquêtemoment. Aangezien er is geselecteerd op mensen die op het peilmoment (juli 2018) geen inkomsten uit een arbeidsovereenkomst hadden, gaat het hier om mensen die tussen dit peilmoment en het enquêtemoment (voorjaar 2019) aan het werk zijn gekomen, dan wel om mensen die betaald werk hebben zonder dat er sprake is van een arbeidsovereenkomst. In dat laatste geval gaat het bijvoorbeeld om zelfstandigen.
Van de niet-werkenden op het enquêtemoment denken de meesten nu of op termijn wel betaald werk te kunnen verrichten. Eén op de tien schat in nooit aan betaald werk te kunnen komen.

Figuur 7.8 Denkt u nu betaald werk te kunnen doen? (N=520)

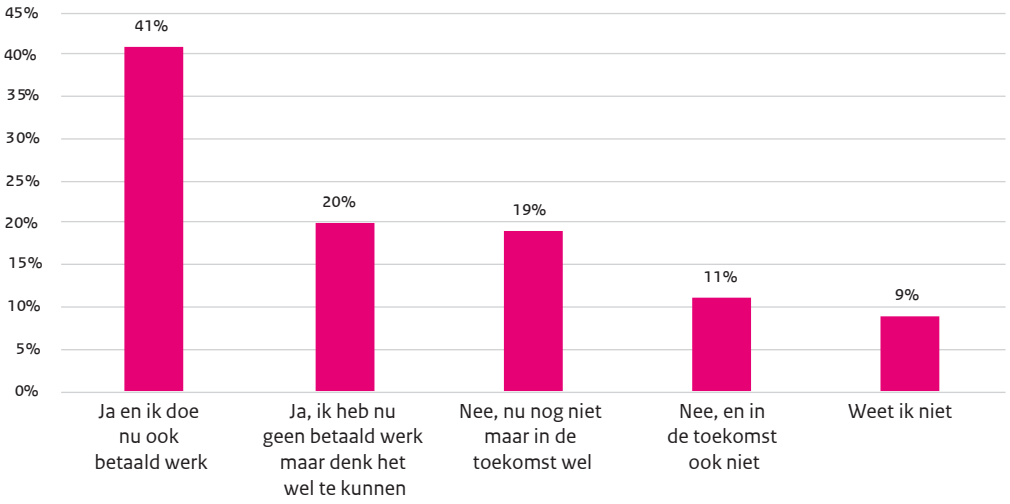

Werk zoeken

Op de vraag of men de afgelopen 6 maanden naar (ander) werk heeft gezocht antwoordt 43% van de respondenten bevestigend. Deze werkzoekenden werven het vaakst via internet of via familie, vrienden of hulpverleners. Ruim een kwart van de werkzoekenden doet dit met behulp van de gemeente.

Figuur 7.9 Hoe heeft u de afgelopen 6 maanden naar werk gezocht? (N=220)

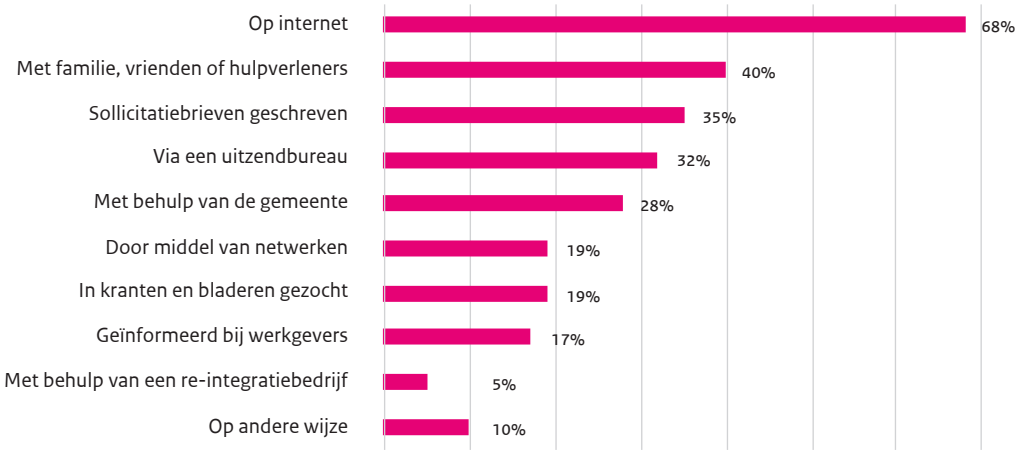

Tweederde van de werkzoekenden heeft de afgelopen 6 maanden één of meerdere sollicitatiegesprekken gevoerd.

Belemmeringen om aan het werk te komen en algemene werkhouding

De respondenten die op het enquêtemoment nog geen betaald werk hebben is gevraagd naar belemmeringen om aan het werk te kunnen komen. Het vaakst worden hierbij gezondheidsbeperkingen genoemd: zes van de tien noemt de psychische gezondheid als beperking om een betaalde baan te kunnen vinden en vier op de tien de lichamelijke gezondheid.

Naast deze gezondheidsredenen zijn het ontbreken van werkervaring en het aantal uren dat men in staat is om te werken de meest genoemde redenen die het moeilijk maken een betaalde baan te vinden. Deze vier redenen komen qua percentages nagenoeg overeen met de redenen die in 2017 zijn genoemd.

Figuur 7.10 Wat maakt het voor u moeilijk om een betaalde baan te vinden? (N=310)

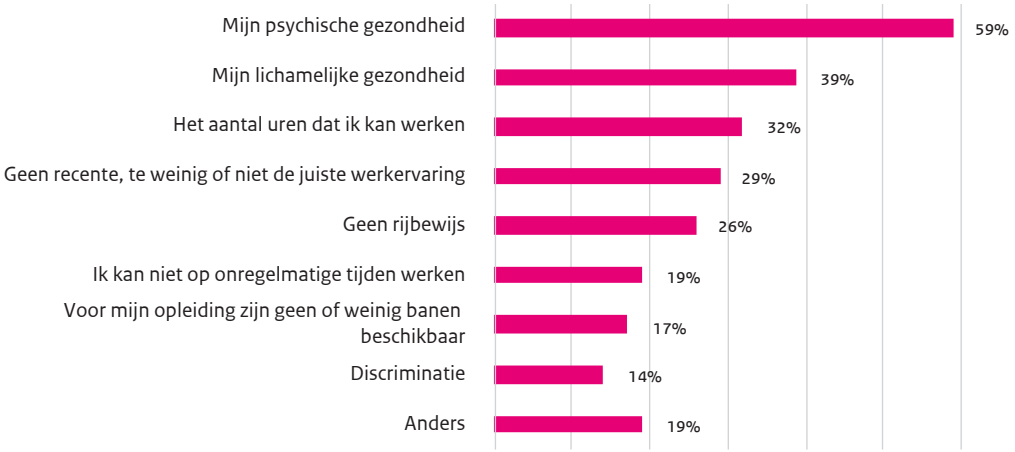

Aan de respondenten die nog niet werken is ook een aantal stellingen voorgelegd om de gedachten die deze jonge nuggers met een arbeidshandicap hebben ten aanzien van werk te peilen. Uit de stellingen komt naar voren dat het grootste deel graag zou willen uitstromen naar werk en ook van plan is werk te gaan zoeken, maar dat de meerderheid (60%) denkt dat dit niet op eigen kracht gaat lukken.

Figuur 7.11 Hoe denkt u in het algemeen over werk? (N=310)

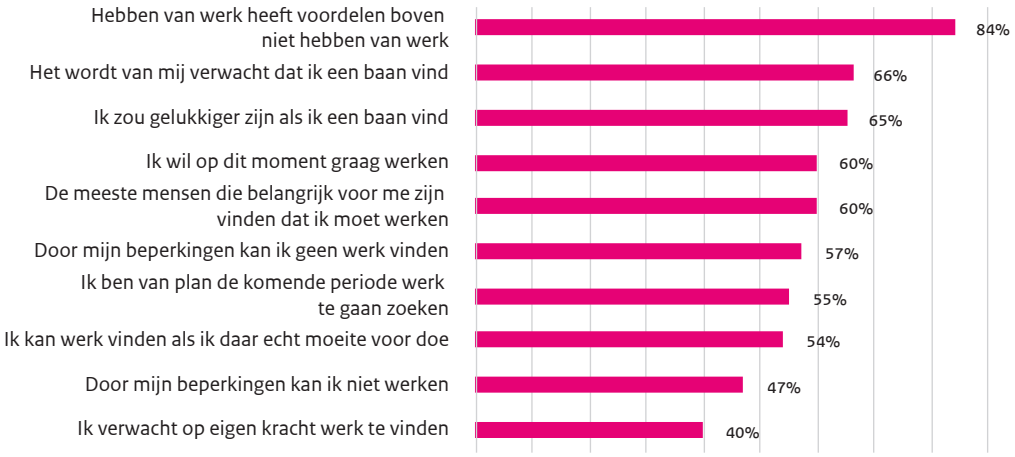

Ter afsluiting is nog specifiek voor de groep die nog niet werkt maar zegt wel te willen werken, gekeken naar de bekendheid met hulp bij het zoeken van werk vanuit de gemeente, de behoefte aan ondersteuning, de mate waarin ondersteuning wordt gevraagd en de mate waarin gemeentelijke hulp wordt ontvangen.

Van deze groep van 180 respondenten is bijna twee op de drie bekend met de mogelijkheid op gemeentelijke hulp. Bijna de helft heeft daadwerkelijk behoefte (gehad) aan hulp vanuit de gemeente, een derde heeft weleens bij de gemeente aangeklopt voor hulp en één op de vijf heeft gemeentelijke ondersteuning gekregen bij het zoeken naar werk. Anders gezegd: van de groep die weleens de gemeente om hulp heeft gevraagd, heeft 4 op de 6 ook ondersteuning gekregen. Al deze percentages liggen (iets) boven de eerder in dit hoofdstuk besproken percentages voor de gehele groep van jonge nuggers met een arbeidshandicap.

Figuur 7.12 **Bekendheid met, behoefte aan, vraag naar en ontvangen van gemeentelijke hulp bij werk zoeken onder de nog niet werkenden die wel willen werken (N=180)**

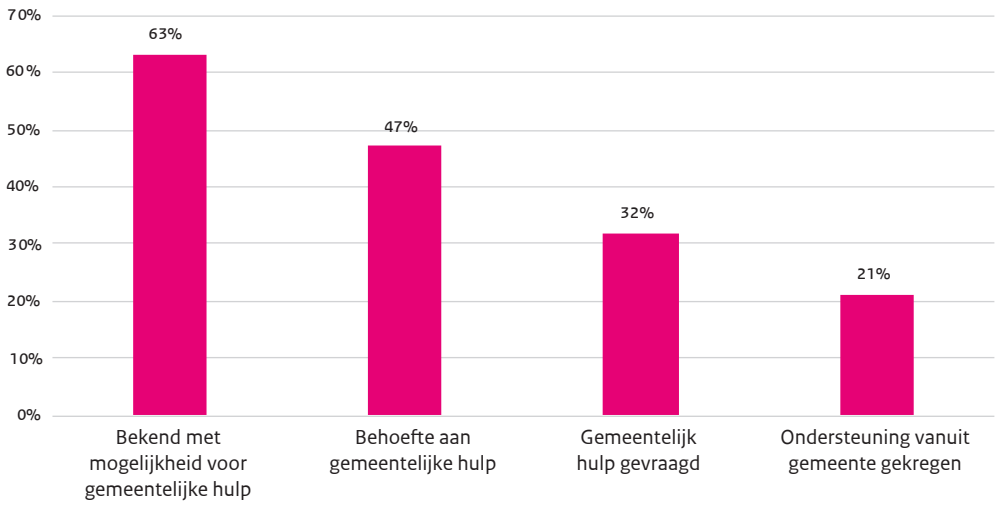

7.3 Overige niet-uitkeringsgerechtigden

7.3.1 Selectie, steekproef en respons

Uit alle overige personen die aan dezelfde criteria voldoen (ingeschreven als werkzoekende op het peilmoment en geen inkomsten uit een arbeidsovereenkomst of uitkering in de drie maanden daarvoor) is ook een steekproef getrokken. Het verschil met de voorgaande groep is dat deze nuggers *niet* staan ingeschreven in het LDR en/of afgewezen zijn voor de Wajong. Hiermee is deze groep op te vatten als de "overige" nuggers.
Van de 2.400 geselecteerde respondenten, hebben 520 personen een ingevulde vragenlijst geretourneerd.

7.3.2 De gemeentelijke ondersteuning aan de overige nuggers

Bekendheid met gemeentelijke ondersteuning en behoefte aan ondersteuning

Gemeenten kunnen zowel hulp bieden bij het zoeken naar werk als bij het oplossen/verkleinen van belemmeringen om aan het werk te komen. Bij het eerste gaat het bijvoorbeeld om hulp bij solliciteren en het aanbieden van vacatures, bij het tweede bijvoorbeeld om bijscholing, werkplekaanpassingen en vervoersondersteuning. Ruim eenderde van de respondenten is bekend met de mogelijkheid voor dergelijke gemeentelijke ondersteuning. Overigens zoekt een kwart van de respondenten in het geheel niet naar werk. De algemene bekendheid met de mogelijkheid voor gemeentelijke hulp is vergelijkbaar met de vorige meting in 2017.

Figuur 7.13 **Weet u dat de gemeente de aangewezen instantie is voor hulp bij het zoeken naar werk en voor ondersteuning om belemmeringen op te lossen? (N=520)**

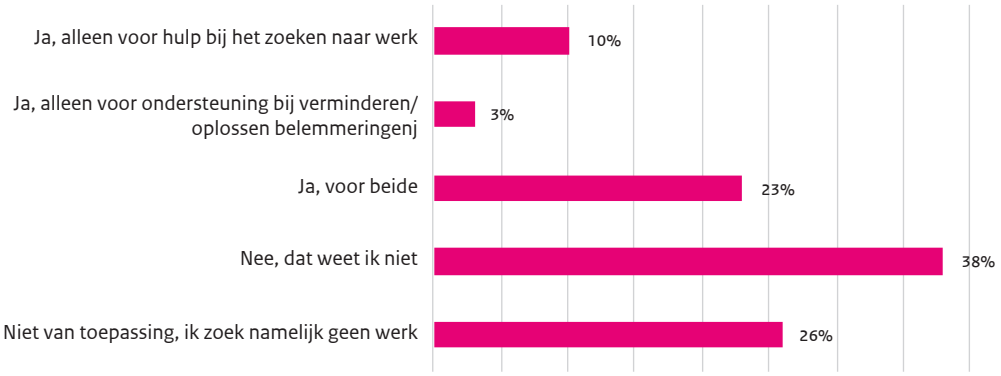

Van degenen die bekend zijn met de mogelijkheid voor gemeentelijke ondersteuning is een kwart hierop gewezen door de gemeente zelf. Een vergelijkbaar aandeel is hierop gewezen door familie, vrienden of kennissen. Voor één op de vijf van deze respondenten is UWV de bron geweest. In vergelijking met de vorige meting wordt de gemeente nu vaker genoemd als bron.

Figuur 7.14 **Bent u er weleens op gewezen dat uw gemeente u kan helpen bij werk zoeken? (N=180)**

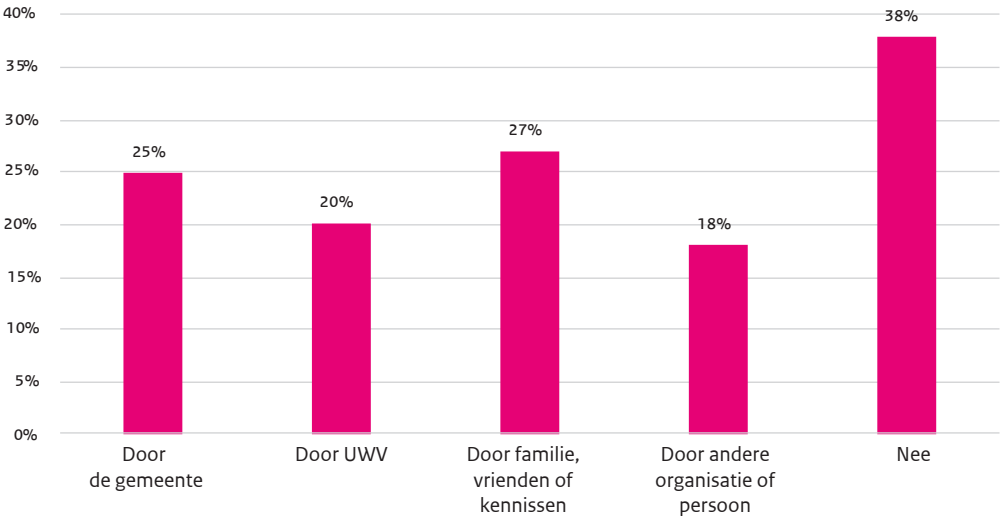

De werkzoekende respondenten is gevraagd of zij de afgelopen twee jaar behoefte hebben gehad om hulp te ontvangen vanuit de gemeente bij het zoeken van werk dan wel bij het oplossen van belemmeringen om te kunnen werken. 60% kende deze behoefte niet. Onder degenen die bekend zijn met de mogelijkheid voor gemeentelijke ondersteuning is de behoefte iets hoger dan onder degenen die niet weten dat gemeenten dit kunnen bieden (48% versus 33%). Behoefte aan ondersteuning bij het zoeken naar werk komt iets vaker voor dan behoefte aan hulp bij het oplossen/verkleinen van belemmeringen.

Figuur 7.15 **Heeft u de afgelopen twee jaar behoefte gehad aan gemeentelijke ondersteuning bij werk zoeken en/ of oplossen van belemmeringen? (N=370)**

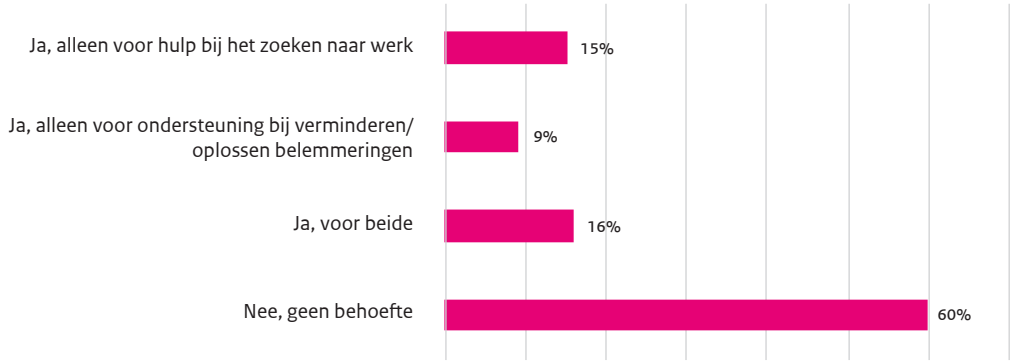

De mate waarin ondersteuning gevraagd en verkregen wordt

Net als onder de niet-uitkeringsgerechtigden in het LDR vragen de overige nuggers lang niet allemaal om ondersteuning, ook al is er sprake van behoefte aan hulp. Tevens blijken niet alle verzoeken om hulp tot het ontvangen van hulp te leiden. Onderstaande tabel toont het onderscheid tussen behoefte, vraag en ontvangst van ondersteuning vanuit de gemeente onder deze groep.

Tabel 7.2 **Behoefte aan ondersteuning, gevraagde en ontvangen ondersteuning (N=520)**

	Aandeel van de gehele populatie
Behoefte aan ondersteuning	29%
Ondersteuning gevraagd	15%
Ondersteuning ontvangen	5%

Bijna 30% van de respondenten geeft aan behoefte te hebben (gehad) aan ondersteuning, 15% heeft ook om ondersteuning gevraagd bij de gemeente en 5% heeft daadwerkelijk ondersteuning ontvangen. Dit betekent dat bij circa de helft de behoefte is omgezet in een verzoek om hulp bij de gemeente (15% van 29%). Verder heeft maar één op de drie verzoeken geleid tot het daadwerkelijk verkrijgen van ondersteuning bij het zoeken naar werk vanuit de gemeente (5% van 15%). Ten opzichte van de voorgaande meting in 2017 is het aandeel dat ondersteuning heeft gevraagd en ook het aandeel dat gemeentelijke hulp heeft ontvangen niet gewijzigd. Wel is er sprake van een lichte daling in het aandeel dat aangeeft behoefte te hebben aan gemeentelijke ondersteuning.

Bovenstaande cijfers laten zien dat het grootste deel van de overige nuggers geen behoefte heeft aan ondersteuning bij het zoeken naar werk vanuit de gemeente, dat de helft van de populatie die behoefte heeft aan hulp niet overgaat tot het aanvragen van ondersteuning en dat ten slotte de meeste verzoeken niet tot hulp leiden (twee op de drie). Respondenten is gevraagd naar redenen voor zowel het ontbreken van behoefte aan hulp, het niet omzetten van behoefte aan hulp in het vragen om hulp en ten slotte redenen waarom uiteindelijk geen hulp is ontvangen.

Figuur 7.16 **Waarom had u deze behoefte niet? Meerdere antwoorden mogelijk (N=220)**

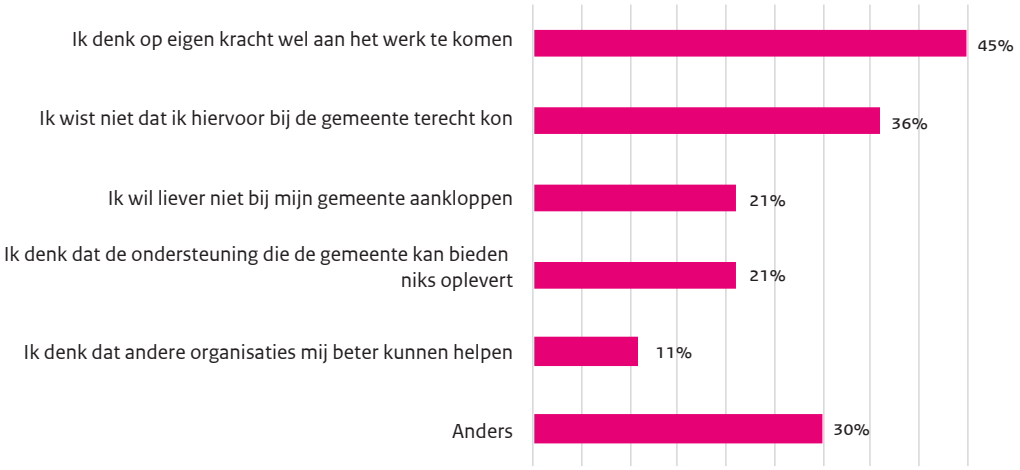

Net als bij de jonge nuggers met een arbeidshandicap is de vaakst genoemde reden waarom overige nuggers geen behoefte aan gemeentelijke hulp hebben, de inschatting ook op eigen kracht wel aan het werk te komen. Andere regelmatig genoemde reden voor het ontbreken van de behoefte aan gemeentelijke ondersteuning zijn:

- Niet bekend met de mogelijkheid voor ondersteuning vanuit de gemeente bij zoeken van werk;
- De verwachting dat de ondersteuning die de gemeente kan bieden niks oplevert;
- Liever niet bij de uitkeringsinstantie van de gemeente willen aankloppen;
- De inschatting dat andere organisaties (zoals UWV of uitzendbureaus) beter kunnen helpen;
- De respondent is al aan het werk (veelal als ZZP'er);
- Nog niet in staat om te werken, bijvoorbeeld vanwege gezondheidsredenen of andere privé-omstandigheden.

Hieronder staan de vaakst genoemde redenen om 1) geen ondersteuning te vragen, ondanks de behoefte en 2) waarom geen ondersteuning is ontvangen, ondanks dat de respondent hier wel om had gevraagd.

1. Meermaals genoemde redenen om ondanks de behoefte aan hulp toch geen ondersteuning te vragen:
   - Onbekendheid met de mogelijkheid voor gemeentelijke ondersteuning;
   - Onbekendheid met hoe dit moet;
   - Slechte eerdere ervaringen met de overheid in het algemeen en de gemeente in het bijzonder.
2. Meermaals genoemde redenen waarom ondanks het verzoek geen ondersteuning is ontvangen:
   - De gemeente gaf aan dat er geen recht op hulp was omdat er ook geen sprake was uitkeringsrecht;
   - De respondent liep vast in de regels en procedures;
   - De hulp die geboden werd sloot niet of onvoldoende aan bij de behoefte;
   - De gemeente verwees door naar UWV.

Hoewel alle respondenten in de drie maanden voor het peilmoment (1 juli 2018) geen inkomsten uit een arbeidsovereenkomst hadden ontvangen, geeft bijna de helft (45%) aan op het enquêtemoment (voorjaar 2019) een betaalde baan te hebben. Het betreft hierbij ofwel zelfstandigen (geen arbeidsovereenkomst) ofwel personen die sinds het peilmoment aan het werk zijn gekomen. Omdat deze personen op het moment van het invullen van de vragenlijst feitelijk dus niet (meer) tot de doelgroep behoren, is het zinvol om na te gaan of de behoefte aan ondersteuning, de vraag naar ondersteuning en de ontvangen ondersteuning voor de groep niet-werkenden wezenlijk anders is dan het hiervoor gepresenteerde beeld voor alle respondenten.

Het beeld is niet wezenlijk anders wanneer degenen die op het enquêtemoment aan het werk zijn buiten beschouwing worden gelaten: nog altijd heeft ongeveer eenderde behoefte aan hulp, vraagt van deze populatie die hulp nodig heeft circa de helft om hulp aan de gemeente en ontvangt één op de drie 'vragers' daadwerkelijk hulp.

Tabel 7.3 **Behoefte aan ondersteuning, gevraagde en ontvangen ondersteuning niet-werkenden (N=280)**

	Aandeel van de niet-werkenden
Behoefte aan ondersteuning	33%
Ondersteuning gevraagd	18%
Ondersteuning ontvangen	6%

Ontvangen ondersteuning en waardering voor de ontvangen ondersteuning

Ongeveer 5% van de respondenten heeft de afgelopen twee jaar uiteindelijk dus ondersteuning vanuit de gemeente bij het zoeken naar werk of het oplossen van belemmeringen ontvangen. Onderstaande figuur toont de ondersteuningsvormen die aan minimaal 10% van deze hulpontvangers is geboden. Het vaakst is deze groep (evenals bij de Klantmonitor 2017) verwezen naar vacaturesites. Omdat het aantal respondenten die daadwerkelijk hulp hebben ontvangen klein is (n=30), is het niet mogelijk om significante verschillen in ondersteuningsvormen ten opzichte van de voorgaande meting vast te stellen.

Figuur 7.17 **Vormen van ontvangen ondersteuning vanuit de gemeente (meerdere antwoorden mogelijk) (N=30)**

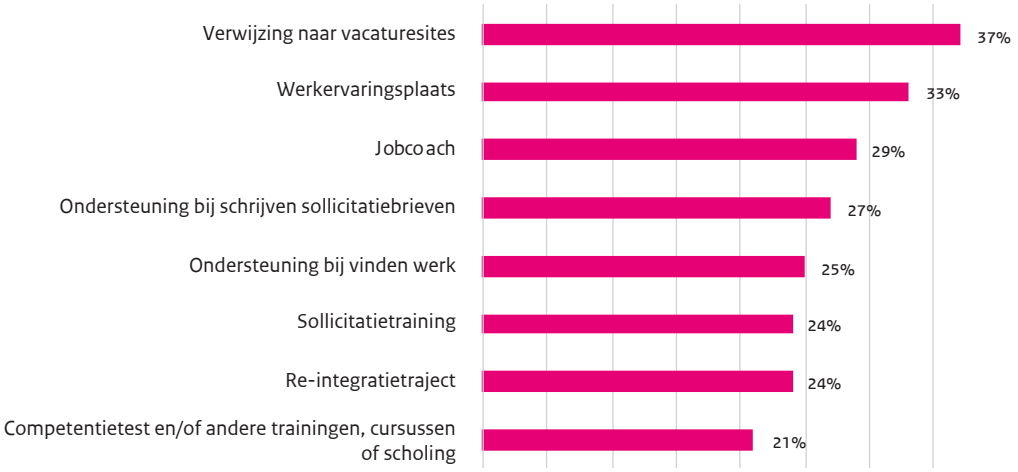

De mate waarin de ontvangers van hulp tevreden zijn met de geboden hulp blijkt uit figuur 7.18. Hoewel de ontvangen hulp bij een minderheid daadwerkelijk heeft geleid tot werk, zijn de meesten al met al wel positief over de ondersteuning. Ook hierbij wel de kanttekening dat het uiteindelijk maar een kleine groep is die ondersteuning heeft ontvangen en dus een oordeel kan geven over de meerwaarde hiervan.

Figuur 7.18 Stellingen over de ontvangen ondersteuning vanuit de gemeente (N=30)

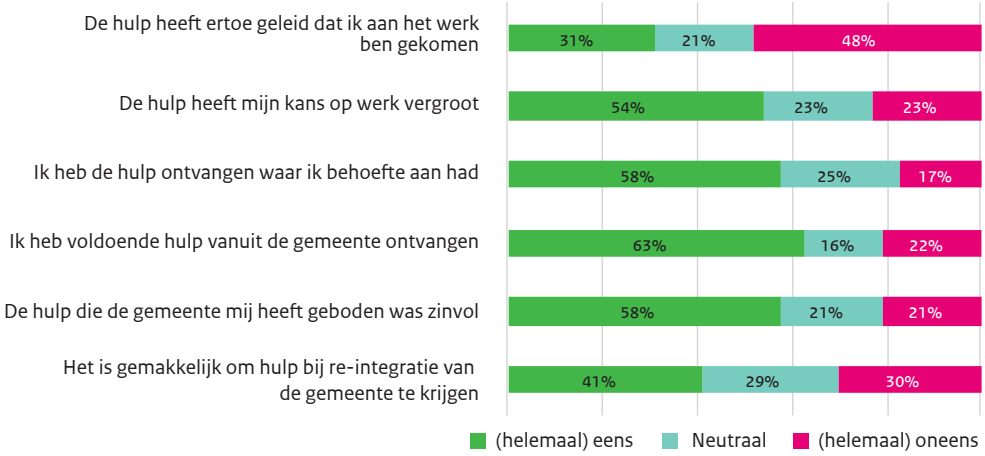

7.3.3 Nadere beschrijving van de populatie van de overige nuggers

Lichamelijke en psychische beperkingen

Bijna vier op de tien respondenten kampt naar eigen zeggen met lichamelijke beperkingen (16%), psychische beperkingen (12%) of een combinatie van beiden (9%). Ruim zes op de tien ondervindt dus geen last van dergelijke gezondheidsbeperkingen. Overigens wilde ongeveer één op de vijf deze vraag liever niet beantwoorden.

Figuur 7.19 Heeft u last van beperkingen van lichamelijke of psychische aard (N=420)

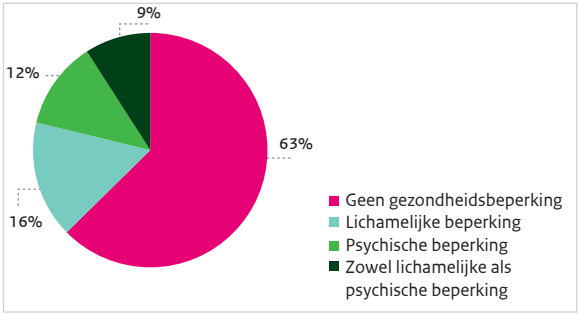

De behoefte aan gemeentelijke ondersteuning onder respondenten met een gezondheidsbeperking ligt hoger dan onder mensen zonder dergelijke beperkingen. Dit geldt het sterkst voor personen die met zowel lichamelijke als psychische beperkingen te maken hebben. Toch gaat alleen onder respondenten met lichamelijke beperkingen deze grotere behoefte gepaard met een grotere vraag om ondersteuning. Mensen met een psychische beperking, al dan niet in combinatie met een beperking van lichamelijke aard kennen weliswaar een bovengemiddelde behoefte aan ondersteuning, maar zij zetten deze behoefte minder vaak om in een concreet verzoek om hulp bij het zoeken naar werk dan wel het oplossen van belemmeringen om te kunnen werken.

Tabel 7.4 Behoefte aan ondersteuning, gevraagde en ontvangen hulp naar beperking (N=420)

	Geen gezondheidsbeperking	Lichamelijke beperking	Psychische beperking	Zowel lichamelijke als psychische beperking
Behoefte aan ondersteuning	26%	32%	40%	51%
Ondersteuning gevraagd	15%	24%	18%	13%
Ondersteuning ontvangen	4%	9%	8%	5%

Behoefte aan specifieke ondersteuning

Aan respondenten die op het enquêtemoment nog geen betaald werk hadden is nader gevraagd naar de specifieke ondersteuningsbehoefte om nu of op termijn te kunnen werken. Het vaakst genoemd wordt de behoefte aan scholing (40%), gevolgd door hulp bij het zoeken naar werk (35%), aanpassingen aan de werktijd of werkdruk (31%) en ondersteuning op het persoonlijke vlak (30%). Ongeveer één op de drie respondenten heeft geen enkele vorm van ondersteuningsbehoefte aangekruist.

Figuur 7.20 Welke ondersteuning of hulpmiddelen zijn nodig om nu of in de toekomst te kunnen werken? (N=280)

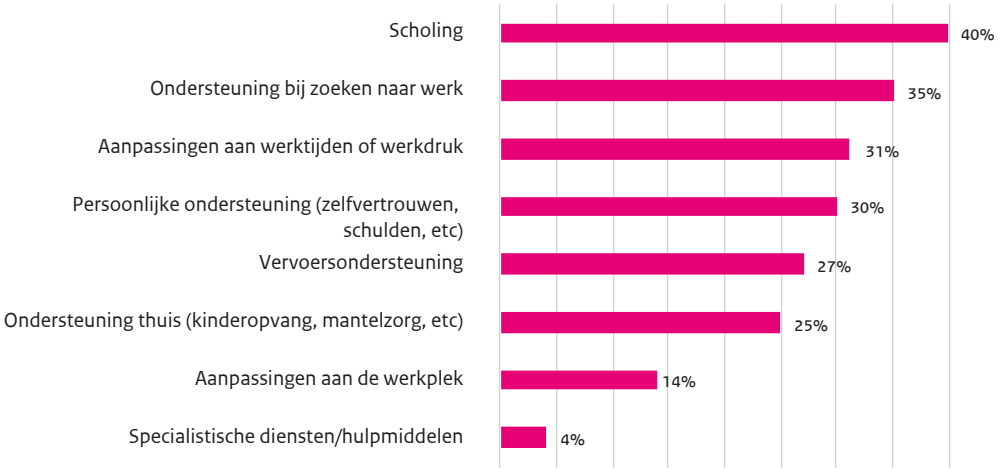

Eerder in deze paragraaf is onderscheid gemaakt in enerzijds gemeentelijke hulp bij het zoeken naar werk en anderzijds in ondersteuning om belemmeringen op te lossen/ te verkleinen. Nadere analyse van de antwoorden op de vraag welke ondersteuning de respondent denkt nodig te hebben om nu of in de toekomst te kunnen werken maakt duidelijk dat slechts een zeer beperkt deel van de overige nuggers alleen behoefte heeft aan ondersteuning bij het zoeken naar werk, namelijk 3%. Veel vaker is er sprake van een gecombineerde behoefte aan hulp bij werk zoeken en andere ondersteuningsbehoeften (31%) of aan de behoefte aan overige hulp zonder de specifieke ondersteuningsbehoefte bij het zoeken van werk (34%).
Deze door de respondenten genoemde ondersteuningsbehoeften onderstreept het belang van gemeentelijke hulp die verder gaat dan alleen hulp bij het zoeken naar werk. Dit maakt de eerdere bevinding dat de bekendheid met de mogelijkheid voor gemeentelijke ondersteuning bij het oplossen dan wel verkleinen van belemmeringen achterblijft bij de bekendheid met de mogelijkheid om hulp te krijgen bij het zoeken van werk extra pregnant.

Tabel 7.5 Behoefte aan ondersteuning bij werk zoeken en overige ondersteuningsbehoefte (N=280)

	Behoefte aan overige hulp	Geen behoefte aan overige hulp	Totaal
Behoefte aan hulp bij zoeken naar werk	31%	3%	34%
Geen behoefte aan hulp bij zoeken naar werk	34%	32%	66%
Totaal	66%	35%	100%

Houding ten opzichte van werk en de invloed van opleidingsniveau op de werkkans

De respondenten die op het moment van enquêteren nog niet werken zijn stellingen voorgelegd die hun houding ten opzichte van werk peilen. Ongeveer zes op de tien wil graag werken, geeft aan gelukkiger te zijn met een baan en is van plan de komende periode werk te gaan zoeken. Iets minder dan de helft verwacht op eigen kracht aan het werk te komen, de rest schat dus in hier hulp bij nodig te hebben. Tot slot denkt een kwart vanwege beperkingen niet meer te kunnen werken en geeft een derde aan als gevolg van beperkingen geen werk te kunnen vinden.

Figuur 7.21 Hoe denkt u over werk? (N=280)

Tot slot zijn respondenten die nog niet werken gevraagd specifiek in te gaan op de vraag of de opleiding die ze genoten hebben een belemmering vormt om aan het werk te komen. Ruim een derde denkt vanwege onderkwalificatie moeilijk aan het werk te kunnen komen, één op de tien schat in juist overgekwalificeerd te zijn. Zoals te verwachten wordt onderkwalificatie met name aangegeven door respondenten met een (heel) laag opleidingsniveau (geen startkwalificatie). Volgens meer dan helft van deze groep vormt dit een serieuze belemmering om aan het werk te komen. Van de hoog opgeleide nuggers (HBO of Universiteit) denkt bijna één op de drie dat overkwalificatie hen parten speelt om aan het werk te komen.

Figuur 7.22 Vormt uw opleiding een belemmering om aan het werk te komen? (N=280)

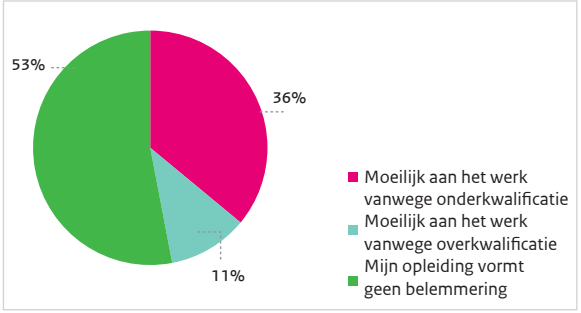

Bijlage 1

Methodologische verantwoording

Deze methodologische bijlage bestaat uit vier delen. In het eerste deel licht de Inspectie toe hoe de verschillende steekproefkaders zijn vastgesteld. In het tweede deel wordt ingegaan op de trekking van de steekproeven, de omvang van de respons en de weging om de representativiteit te garanderen. In het derde deel wordt het veldwerk verantwoord en in het vierde deel wordt toegelicht op welke wijze de significantie van de aangetroffen verschillen tussen (sub)groepen is vastgesteld.

A. De steekproefkaders

Voor het bepalen van de steekproefkaders waaruit de verschillende steekproeven getrokken zijn heeft de Inspectie SZW een beroep gedaan op UWV, afdeling Gegevensdiensten. In nauw overleg met medewerkers van UWV zijn de mogelijkheden verkend om per doelgroep een steekproefkader te definiëren dat zo goed mogelijk aansloot bij de opdracht vanuit de opdrachtgever. De beperkende factor hierbij was de beschikbaarheid van specifieke gegevens in de databestanden van UWV. Daar waar mogelijk zijn de door UWV leverbare gegevens aangevuld met gegevens vanuit externe bronnen, zoals het verwijderen van studerenden aan de hand van gegevens van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Hieronder wordt per doelgroep de wijze waarop het steekproefkader is geoperationaliseerd verder toegelicht.

1. Brede gemeentelijke doelgroep (in de PWet)

De brede doelgroep bestaat enerzijds uit personen die op 1 juli 2018 een Pw-uitkering hebben en voor de invoering van de Participatiewet al in de WWB zaten en anderzijds uit nieuwe instroom sinds deze stelselwijziging, van personen die ook zonder invoering van de Participatiewet bij de gemeente in aanmerking zouden zijn gekomen voor een WWB-uitkering. Meer specifiek gaat het om mensen met een lopende uitkering in het kader van de Participatiewet op 1 juli 2018, die in de maanden mei en juni 2018 een daadwerkelijk uitbetaalde uitkering hebben ontvangen en die niet vallen onder de nieuwe doelgroep van gemeenten.

Deze populatie is op basis van de bestaande registraties goed te identificeren. De enige moeilijkheid betreft het onderscheid in de instroom in de Pwet vanaf 1-1-2015 van de mensen die zonder stelselwijziging voor de Wajong in aanmerking zouden zijn gekomen (de nieuwe gemeentelijke doelgroep, zie 2) en degenen die zonder deze stelselwijziging bij de gemeente een uitkering zouden hebben aangevraagd. Voor de bepaling van dit steekproefkader hebben we personen geselecteerd die:

- Op peildatum (1-7-2018) een uitkering ontvingen in het kader van de Participatiewet. Hiervoor zijn alle records in de Polisadministratie geselecteerd met inkomsten uit de Participatiewet (code inkomstenverhouding 43);
- Waarvan de uitkering op peilmoment 1 juli 2018 al minimaal twee maanden liep met een positief uitkeringsbedrag (> € 100 in de maanden mei en juni 2018 en in één van beide maanden minimaal € 200) en die:
- Niet in het steekproefkader van de nieuwe gemeentelijke doelgroep zitten en niet op 1 januari 2015 op de wachtlijst Wsw stonden;
- Geen buitenlands woonadres hadden;
- Niet stonden ingeschreven als studerend volgens de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) in zowel de maand juni 2018 als in de maand december 2018.

Via deze aanpak zijn rond de 432.000 personen geselecteerd.

2. Jonggehandicapten in de PWet en afgewezen Wajongers (de nieuwe gemeentelijke doelgroep)

De zogenaamde nieuwe doelgroep bestaat uit mensen die tot 1 januari 2015 in aanmerking waren gekomen voor een Wajong-uitkering. Na deze datum is deze groep voor inkomensondersteuning en ondersteuning bij het zoeken en uitvoeren van werk afhankelijk van gemeenten. De doelgroep jonggehandicapten in de Participatiewet is niet direct te identificeren, omdat niet wordt vastgelegd of een gerechtigde in de oude situatie recht zou hebben gehad op een Wajong-uitkering. De Inspectie heeft uit de Polisadministratie van UWV alle mensen geselecteerd die:

- Op peildatum (1-7-2018) een uitkering ontvingen in het kader van de Participatiewet. Hiervoor zijn alle records in de Polisadministratie geselecteerd met inkomsten uit de Participatiewet (code inkomstenverhouding 43);
- Waarvan de uitkering op de peildatum al minimaal twee maanden liep (uitkering in zowel de maand mei als de maand juni 2018 volgens de Inkomstenopgaven, de IKO's in de Polisadministratie);
- Waarvan de uitkering was ingegaan na invoering van de Pwet (ingangsdatum inkomstenverhouding > 1-1-2015);
- Op deze ingangsdatum jonger waren dan 27 jaar;
- Waarbij sprake was van een positief uitkeringsbedrag (loon LB > € 100 in mei en juni 2018 en in minimaal één van deze maanden > € 200);
- Waarbij geen sprake was van een buitenlands woonadres;
- Op de genoemde peildatum in het Landelijk Doelgroepregister (LDR) waren opgenomen, of afgewezen zijn voor de Wajong na 1-1-2015 (voor zover geregistreerd);
- Niet voorkomend op de wachtlijst Wsw op 1-1-2015;
- Niet stonden ingeschreven als studerend volgens de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) in zowel de maand juni 2018 als in de maand december 2018.

Op voorgaande manier zijn rond de 9.300 mensen geselecteerd. Met name de groep die, ondanks een verminderde verdiencapaciteit vanwege een op jonge leeftijd opgelopen arbeidshandicap, nog wel in staat zijn om het minimumloon te verdienen ontbreekt grotendeels. Deze groep komt namelijk niet in het LDR en zit hooguit voor een (beperkt) deel in de groep afgewezenen voor de Wajong.

3. Jonge arbeidsbeperkten met werkervaring

Onder jonge arbeidsbeperkten met werkervaring verstaat de Inspectie mensen met een arbeidsbeperking die sinds de invoering van de Participatiewet hebben gewerkt (of nog werkzaam zijn) en daarbij mogelijk zijn ondersteund door de gemeente. De Inspectie heeft alle mensen geselecteerd die:

- Gedurende een periode na de invoering van de Participatiewet inkomsten uit arbeid hebben ontvangen en op peildatum jonger dan 27 jaar zijn. Hiervoor zijn alle records in de Polisadministratie geselecteerd vanaf 1 januari 2017 tot de peildatum 1 juli 2018, met inkomsten uit arbeid arbeid en een Loon LB binnen die periode van > € 200 bij minimaal 2 maanden (code inkomstenverhouding 11, 12, 13, 14 of 15);
- Waarbij geen sprake was van een buitenlands woonadres; en die:
- In het Landelijk Doelgroepen Register waren opgenomen op peilmoment 1-7-2018 en ingestroomd in het LDR na 1-1-2015 met een gemeentelijke code 1, 51 t/m 55;
- Niet stonden ingeschreven als studerend volgens de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) in zowel de maand juni 2018 als in de maand december 2018.

Op deze manier zijn 11.900 personen geselecteerd. Net als in het steekproefkader van de nieuwe gemeentelijke doelgroep (groep 2) missen hier een deel van de mensen die een verminderde verdiencapaciteit hebben vanwege een op jonge leeftijd opgelopen arbeidshandicap, maar nog wel in staat zijn om het minimumloon te verdienen.

4. Personen op de Wsw-wachtlijst

Deze populatie bestaat uit mensen die op 31 december 2014 op de wachtlijst voor de Wsw stonden. Het LDR bevatte tot 1-1-2015 een specifieke code voor personen die in het LDR waren opgenomen omdat ze op de Wsw-wachtlijst stonden (code grondslag LDR 21). Deze code is met de invoering van de Participatiewet en de gelijktijdige afschaffing van de Wsw-wachtlijst opgeheven. Mensen die op die datum nog met deze code in het LDR stonden zijn allemaal omgezet naar grondslagcode 1 (indicatie banenafspraak).
Deze groep is geoperationaliseerd door de personen te selecteren die op 31-12-2014 nog met grondslagcode 21 in het LDR stonden en vanaf 1-1-2015 met code 1.
Uit deze groep zijn verwijderd degenen die volgens de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) stonden ingeschreven als studerend in zowel de maand juni 2018 als in de maand december 2018.

Omvang steekproefkader en verschil opdracht en operationalisatie
Op deze wijze zijn rond de 11.000 personen geselecteerd. Dit komt ruwweg overeen met de omvang van de Wsw-wachtlijst bij ingang van de stelselwijziging.

5. Niet-uitkeringsgerechtigden (Jonggehandicapte- en overige Nuggers)

Een nugger is een persoon die geen werk heeft en geen uitkering ontvangt of andere inkomsten heeft. Nuggers kunnen aanspraak maken op ondersteuning van de gemeente als zij zich inschrijven als werkzoekende bij UWV en de gemeente om ondersteuning vragen. Niet alle jongeren met een arbeidshandicap, jonger dan 27 jaar die voorheen een beroep konden doen op de Wajong hebben sinds de invoering van de Participatiewet recht op een uitkering, aangezien de Participatiewet, anders dan de Wajong, inkomens- en vermogenstoetsen kent. Wel kunnen al deze jongeren bij de gemeente aankloppen voor ondersteuning bij het zoeken naar werk.
Omdat er geen landelijke registratie bestaat van nuggers is het steekproefkader van deze groep middels een benadering tot stand gekomen. Dat is gedaan door alle personen te selecteren die:

- Op de peildatum (1-7-2018) als werkzoekende staan geregistreerd op werk.nl (Sonar);
- Daaraan toegevoegd degenen die niet staan ingeschreven op werk.nl maar wel in het LDR staan met code 1 (indicatie banenafspraak), 51/53 (afgewezen wajongaanvraag), 52 (schoolverlaters Vso, Pro en MBO) en 54/55 (leerlingen Vso, Pro).
- In de drie maanden voorafgaand aan deze peildatum volgens de Polisadministratie geen inkomsten uit arbeid of uit uitkering hebben ontvangen (loon LB <= € 0 in de periode april tot en met juni 2018).
- Niet stonden ingeschreven als studerend volgens de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) in zowel de maand juni 2018 als in de maand december 2018.

Om vervolgens onderscheid te kunnen maken tussen nuggers uit de nieuwe doelgroep (jongeren met arbeidsbeperkingen) en de overige nuggers is bezien wie van deze personen op de peildatum in het LDR waren opgenomen met code 1 (indicatie banenafspraak), 51/53 (afgewezen wajongaanvraag), 52 (schoolverlaters Vso, Pro en MBO) en 54/55 (leerlingen Vso, Pro). Deze personen zijn als nuggers uit de nieuwe doelgroep geïdentificeerd. De resterende groep betreft de overige nuggers.

De groep nieuwe nuggers jonger dan 27 jaar die op voorgaande wijze zijn geselecteerd omvat ongeveer 2.200 personen, waarvan circa eenderde ook stond ingeschreven op werk.nl. De overige nuggers bestaat uit ca 29.000, die allen staan ingeschreven op werk.nl . Omdat niet alle niet-uitkeringsgerechtigden zich inschrijven als werkzoekende zal een (fors) deel van de overige nuggers niet in dit steekproefkader zitten. Daarnaast bevat het steekproefkader ook mensen die geen nugger zijn maar inkomsten kennen vanuit een ZZP-schap. Deze inkomsten worden namelijk niet in de polisadministratie geregistreerd. Deze groep zal via de vragenlijst zo goed mogelijk worden geïdentificeerd en niet verder worden bevraagd.

B. Steekproeftrekking, respons en herweging

Steekproeftrekking per deelgroep

De bij A vastgestelde 5 steekproefkaders waren het vertrekpunt bij het trekken van de specifieke steekproeven. Op basis van het benodigd aantal respondenten om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de afzonderlijke deelpopulaties en de te verwachten respons is per deelgroep de omvang van de steekproef vastgesteld. Bij de deelgroep nieuwe nuggers is, vanwege de beperkte omvang, het integrale steekproefkader aangeschreven. Bij de wachtlijst Wsw is rekening gehouden met degenen die bij de vorige Klantmonitor in de steekproef waren beland. Bij de andere deelgroepen is een aselecte steekproef getrokken.

Volgorde van steekproeftrekking

Omdat er sprake is van enige overlap tussen de verschillende steekproefkaders en voorkomen moet worden dat personen in meerdere steekproeven terechtkomen, doet de volgorde van steekproeftrekking er ook toe. Personen die in een steekproef zijn getrokken, worden buitengesloten in de volgende steekproeven. De volgorde die gevolgd is betreft: eerst vaststelling van het volledige bestand met de jonggehandicapte (nieuwe) nuggers (plus de afgewezen Wajongers), daarna trekking van de steekproef van de arbeidsbeperkten met werkervaring, vervolgens de nieuwe gemeentelijke doelgroep, gevolgd door de Wsw-wachtlijst, de brede gemeentelijke doelgroep en tot slot de overige nuggers.

Respons

Zoals al opgemerkt is er bij het bepalen van de steekproefomvang rekening gehouden met de te verwachten respons per deelgroep. Deze lag tussen de 20% en de 30%, afhankelijk van de samenstelling van de steekproefkaders naar met name leeftijd. Dit omdat uit de nul- en één-meting was gebleken dat met name jongeren minder responderen. De gerealiseerde respons bleef bij een aantal deelgroepen wat achter bij de streefrespons.

Tabel 1 Omvang steekproef, omvang respons en responspercentage per deelgroep

	Steek-proefkader	Omvang steekproef	Realisatie respons absoluut	Realisatie respons %	Streef respons %
Brede doelgroep in de PW	432.000	3.080	755	25%	30%
Jonggehandicapten PW met arbeidsvermogen (Nieuwe doelgroep)	9.290	4.080	913	22%	25%
Jonge arbeidsbeperkten met werkervaring	11.900	3.200	772	24%	25%
Wsw-Wachtlijst	11.000	2.680	835	31%	30%
Nuggers, te weten:					
Jonggehandicapte nuggers	2.230	2.230	535	24%	20%
Overige nuggers	28.900	2.400	520	22%	25%

Representativiteit en herweging

Nadat alle ingevulde vragenlijsten binnen waren en waren verwerkt tot analysebestanden, is nagegaan in hoeverre de respons representatief was voor de steekproef. Er is met name bezien of de respons per deelgroep afwijkingen vertoont in de samenstelling naar leeftijd, geslacht en etniciteit ten opzichte van de steekproeven. Naar leeftijd en geslacht bleek dit inderdaad het geval te zijn: Met name jongeren tot 27 jaar bleken in de respons ondervertegenwoordigd. Dit gold sterker voor jonge mannen dan voor jonge vrouwen. Per deelgroep is er daarom voor gekozen om, voordat tot analyse is overgegaan, de weegfactoren voor 6 subgroepen te bepalen: mannen tot 27 jaar, mannen tussen 27 en 44 jaar, mannen vanaf 45 jaar, vrouwen tot 27 jaar, vrouwen tussen 27 jaar en 44 jaar en vrouwen vanaf 45 jaar (voor de groepen waar de leeftijd maar tot 27 jaar liep zijn de leeftijden naar rato ingedeeld). Middels deze weegfactoren zijn de analysebestanden van alle deelgroepen representatief gemaakt naar leeftijd en geslacht.

Verder is bezien in hoeverre de respons representatief was naar etniciteit. Hieruit kwam naar voren dat met name niet-westerse allochtonen ondervertegenwoordigd waren bij de respons. De invloed van de variabele etniciteit op de resultaten van het onderzoek is onderzocht in de bij het CBS aanwezige bestanden waar ook van de variabele etniciteit gebruik kon worden gemaakt. Deze variabele is voor alle zes de deelonderzoeken meegenomen in de weegfactoren, dus weging op geslacht, leeftijd en etniciteit. De uitkomsten zijn voor alle vragen van alle zes de deelonderzoeken vergeleken met de uitkomsten waarbij alleen is gewogen op geslacht en leeftijd. De uitkomst van deze exercitie was dat 94% van alle antwoorden in alle zes de deelonderzoeken lagen tussen de min-2%-punt en plus-2%-punt verschil. Ter verduidelijking: indien op een bepaalde vraag 36% ja had geantwoord op een bepaalde vraag dan liggen de bijna alle antwoorden tussen de 34% en de 38% indien etniciteit in de weegfactor was opgenomen. Bij de overige vragen met iets grotere afwijkingen, ging het om een verschil oplopend tot maximaal plus of min 5%-punt.
Weging inclusief etniciteit heeft dus nagenoeg geen invloed op de uitkomsten van het onderzoek, ondanks het soms grote verschil in respons bij de deelonderzoeken. Vandaar dat is gekozen voor weging op leeftijd en geslacht, omdat deze analyses buiten de CBS-omgeving konden worden uitgevoerd en zodoende geen rekening behoefde te worden gehouden met kans op onthulling waarbij het CBS bepaalde voorwaarden stelt bij export van gegevens.

Tabel 2 **Verdeling respons naar etniciteit per deelgroep**

	Autochtoon	Westers Allochtoon	Niet-westers Allochtoon
Brede doelgroep in de PW	28%	29%	21%
Jonggehandicapten PW met arbeidsvermogen (Nieuwe doelgroep)	25%	21%	16%
Jonge arbeidsbeperkten met werkervaring	26%	24%	15%
Wsw Wachtlijst	33%	27%	24%
Nuggers, te weten:			
Jonggehandicapte (Nieuwe nuggers)	28%	25%	13%
Overige nuggers	26%	24%	14%

C. Veldwerk

Per doelgroep is een (Nederlandstalige) vragenlijst opgesteld. Deze vragenlijsten zijn getest door mensen uit de diverse doelgroepen te vragen om de vragenlijst (afwisselend schriftelijk en online) hardop nadenkend in te vullen. Op basis van deze test heeft de Inspectie de vragenlijsten verbeterd. Alle beoogde respondenten hebben per post een papieren versie van de vragenlijst ontvangen. Zij hadden ook de mogelijkheid om de vragenlijst online in te vullen. De veldwerkperiode vond plaats in februari tot en met april 2019. De mensen in de steekproef ontvingen naast de initiële uitnodiging driemaal een herinnering. Om de respons te stimuleren zijn er in totaal zestig VVV- en Bol.com-cadeaubonnen van 25,- euro verloot onder de deelnemers die de vragenlijst ingevuld hebben.

D. Bepalen significantie van verschillen

Op verschillende plekken in dit rapport worden subgroepen met elkaar vergeleken op specifieke vragen. De meeste vragen waarover in dit rapport wordt gerapporteerd betreffen enkele- of meerkeuzevragen met een x-aantal antwoordcategorieën (ja/nee of eens/neutraal/oneens of specifieke antwoorden als het soort ontvangen ondersteuning). Bij dit soort vragen is de significantie van gevonden verschillen op de volgende wijze getoetst:

- Ga uit van twee (deel)steekproeven, bijvoorbeeld eentje van de nulmeting en eentje van de twee-meting, of de groep die nog werkt op het peilmoment versus degenen die uitgevallen zijn uit werk.
- Bij de metingen is een schatting gemaakt van een zeker kenmerk van de populaties, bijvoorbeeld het percentage van de jonggehandicapten dat denkt aan het werk te gaan komen. Stel dat dit bij de nulmeting 24% was (p^0) en bij de één-meting 32% (p^1). Is dat verschil nu significant of valt het nog binnen de marges van het toeval?
- Er wordt vervolgens gekeken naar het verschil tussen de uitkomsten. Ofwel hier:
  Verschil = $(p^1)-(p^0)$
  Dat geeft in het voorbeeld: verschil= 32% - 24% = 8%
- De zogenaamde steekproeffout van dit verschil is: sf(verschil) = $\sqrt{\frac{p1\ *(1-p_1)}{n_1}+\frac{p_0*(1-p_0)}{n_0}}$
  Dat geeft in het voorbeeld: sf(verschil)= 0,0387 ofwel 3,87%.
- Het 90%-betrouwbaarheidsinterval van het verschil wordt gegeven door:
  (verschil – 1,64*sf(verschil) ; verschil + 1,64*sf(verschil))
  Dat geeft in het voorbeeld: (8% - 1,64*3,87% ; 8% + 1,64*3,87%) ofwel (1,7% ; 14,3%)
  Dat wil zeggen dat met 90% betrouwbaarheid het verschil (dat is geschat op 8%) ligt tussen 1,7% en 14,3%. Met andere woorden het verschil is zeker significant, want met (eenzijdig) 95% betrouwbaarheid dus groter dan 1,7%. De vuistregel is dat indien 0% niet in het berekende interval ligt, de hypothese dat het verschil 0% is wordt verworpen en er dan dus sprake is van een significant verschil.
- Voor het mogen rekenen met deze vuistregel gelden wel een aantal voorwaarden, te weten:
  - de steekproefomvangen (n^0) en (n^1) zijn beide groter dan 100;
  - de schattingen (p^0) en(p^1) liggen niet al te dicht bij 0% en 100% (zeg tussen 10% en 90%);
  - de weegfactoren wijken niet al te veel van 1 af;
  - de steekproeven zijn onafhankelijk.

Aan de laatste twee voorwaarden is voldaan. Aan de eerste twee voorwaarden is niet bij iedere toets in deze rapportage voldaan, maar daarbij houdt het analyseprogramma SPSS rekening bij het vaststellen van de significantie.

Bijlage 2

Vragenlijsten

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

VRAGENLIJST ERVARINGEN UITKERINGS-GERECHTIGDEN

VERSIE BREDE DOELGROEP

INVULINSTRUCTIE

Welkom bij de vragenlijst van Inspectie SZW. Deze vragenlijst gaat over uw ervaringen met uw gemeente / sociale dienst. Er zijn geen goede of foute antwoorden. Het gaat om uw mening!

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op het internet in te vullen. U krijgt dan alleen de vragen te zien die bij uw situatie passen. In de brief staat waar u de vragenlijst op het internet kunt vinden en hoe u in kunt loggen.

Let op het volgende, als u de papieren vragenlijst invult!

- Vouw of kreuk de vragenlijst niet.
- Gebruik een zwarte of blauwe pen, en geen potlood, gekleurde pen of viltstift.
- Bij de meeste vragen is het de bedoeling dat u één hokje aankruist.
- Als u meerdere hokjes mag aankruisen, wordt dat bij de vraag vermeld.
- Soms mag u vragen overslaan. Dit staat dan achter het antwoord dat u heeft gegeven.
- Zet een kruisje in het hokje bij het antwoord van uw keuze: ☒
- Als u een antwoord verkeerd invult, maak het fout aangekruiste hokje dan helemaal zwart ■ en kruis het goede hokje aan.

Bijvoorbeeld

Rotterdam ligt in Nederland

☒ **waar** → U heeft nu 'waar' ingevuld
■ **niet waar**

ALVAST HARTELIJK BEDANKT VOOR HET INVULLEN!

In de vragenlijst zult u regelmatig de term **sociale dienst** tegenkomen. Hiermee bedoelen we de afdeling van uw gemeente waar u terecht kunt voor een bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB- of Participatiewetuitkering) van de gemeente en voor hulp bij uw re-integratie.

BLOK 1 > UITKERING

1. Ontvangt u **nu** een bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB of Participatiewet-uitkering)?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, mijn bijstandsuitkering is in de afgelopen 6 maanden gestopt
- ☐ Nee, ik heb al 6 maanden of langer geen bijstands-uitkering meer gehad → **u hoeft de lijst niet verder in te vullen. STUURT U DE VRAGENLIJST ALSTUBLIEFT WEL AAN ONS TERUG.**

De volgende vraag gaat over de duur van uw bijstandsuitkering. Als uw bijstandsuitkering in de afgelopen 6 maanden is gestopt, wilt u de vraag dan beantwoorden voor de periode dat u nog wel een uitkering had. Als u de afgelopen maanden één of meerdere keren kort heeft gewerkt en daarna weer een uitkering heeft ontvangen, kunt u de vraag beantwoorden alsof u doorlopend een uitkering hebt ontvangen.

2. Hoe lang heeft u een bijstandsuitkering? *Als de uitkering is gestopt, hoe lang heeft u deze uitkering gehad?*

- ☐ Korter dan 6 maanden
- ☐ 6 maanden tot 1 jaar
- ☐ 1 tot 3 jaar
- ☐ 3 tot 10 jaar
- ☐ Langer dan 10 jaar

BLOK 2 > ARBEIDSVERLEDEN

De volgende vragen gaan over betaald en onbetaald werk. Wij zijn benieuwd of u nu of in de afgelopen 2 jaar heeft gewerkt en zo ja, wat voor werk u heeft gedaan. Betaald werk is als u loon ontvangt voor verrichte arbeid. Onbetaald werk is waar u geen loon voor ontvangt, zoals vrijwilligerswerk en mantelzorg.

3. Heeft u **nu** betaald of onbetaald werk?

- ☐ Ja, betaald werk → **Ga naar vraag 5**
- ☐ Ja, onbetaald werk→ **Ga naar vraag 5**
- ☐ Ja, zowel betaald als onbetaald werk → **Ga naar vraag 5**
- ☐ Nee, ik heb nu geen werk

4. Heeft u de **afgelopen 2 jaar** betaald of onbetaald werk gedaan?

- ☐ Ja, betaald werk → **Ga naar vraag 5**
- ☐ Ja, onbetaald werk → **Ga naar vraag 5**
- ☐ Ja, zowel betaald als onbetaald werk → **Ga naar vraag 5**
- ☐ Nee, ik heb de afgelopen twee jaar niet gewerkt

5. Hoe doet u **nu** of hoe deed u de **afgelopen 2 jaar** betaald of onbetaald werk? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ In loondienst met een vast contract
- ☐ In loondienst met een tijdelijk contract
- ☐ Als uitzendkracht
- ☐ Als zelfstandige zonder personeel
- ☐ Als ondernemer met personeel
- ☐ Betaald in de sociale werkvoorziening (met Wsw-indicatie)
- ☐ Op een beschutte werkplek
- ☐ Als stage die door de gemeente is georganiseerd
- ☐ Via work-first die door de gemeente is georganiseerd
- ☐ Door sociale activering
- ☐ In de vorm van een proefplaatsing
- ☐ In het kader van een traject naar werk/meedoen met behoud van uitkering
- ☐ In een leer/werkbedrijf
- ☐ Als vrijwilliger
- ☐ Anders

6. Hoe lang werkt u **nu** in uw huidige functie? *(Als u nu niet meer werkt: hoe lang heeft u gewerkt in uw laatste functie)*

- ☐ Korter dan 6 maanden
- ☐ 6 maanden tot 1 jaar
- ☐ 1 tot 2 jaar
- ☐ Langer dan 2 jaar

7. Krijgt u **nu** of kreeg u in **de afgelopen 2 jaar** de volgende vormen van ondersteuning?

	Ja	Nee	Weet ik niet
- Werkplekaanpassing of hulpmiddelen op de werkplek *(aanpassingen op een werkplek om het werk goed te kunnen doen)*	☐	☐	☐
- Jobcoaching *(een jobcoach helpt werknemers bij het inwerken. Of hij maakt een persoonlijk trainingsprogramma om het werk te leren. Hij begeleidt werknemers ook op de werkvloer.)*	☐	☐	☐
- Vervoersvoorzieningen *(vervoer van en naar uw werk, vergoeding voor kosten van het woon-werkverkeer)*	☐	☐	☐
- Loonkostensubsidie *(een subsidie van de gemeente voor werkgevers als ze iemand met een uitkering in dienst nemen)*	☐	☐	☐
- Werken op proefplaatsing *(Bij een proefplaatsing gaat iemand eerst een tijdje met behoud van uitkering werken, om te zien of het werk geschikt is)*	☐	☐	☐

BLOK 3 > ZOEKEN NAAR WERK

*De volgende vragen gaan over wat u in **de afgelopen 6 maanden** heeft gedaan om werk te vinden.*

8. Denkt u **nu** te kunnen werken?

☐ Ja, en ik werk nu al → **Ga naar vraag 10**
☐ Ja, ik werk nog niet maar zou het wel kunnen
☐ Nee, maar in de toekomst wel
☐ Nee en in de toekomst ook niet → **Ga naar vraag 10**

9. Hoe groot schat u ongeveer de kans dat u binnen een jaar aan het werk bent?

☐ Klein (0 tot 25 procent)
☐ Matig (25 tot 50 procent)
☐ Behoorlijk (50 tot 75 procent)
☐ Groot (75 t/m 100 procent)
☐ Geen idee

10. Heeft u **de afgelopen 6 maanden** iets gedaan om aan werk te komen? *Advertenties nakijken om een baan te vinden telt al mee.*

☐ Ja
☐ Nee, ik heb niet gezocht naar werk → **Ga naar vraag 16**

11. Hoe vaak heeft u **de afgelopen 6 maanden** op onderstaande manieren naar **vacatures** gezocht?

	Wekelijks	Maandelijks	Minder dan 1x per maand	Nooit
Op het Werkplein (op de borden of computer)	☐	☐	☐	☐
Op www.werk.nl	☐	☐	☐	☐
Op andere websites	☐	☐	☐	☐
In kranten of tijdschriften	☐	☐	☐	☐
Informeren bij familie, vrienden of relaties / netwerken	☐	☐	☐	☐

12. Hoe vaak heeft u **de afgelopen 6 maanden** op onderstaande manieren naar **werk** gezocht?

	Wekelijks	Maandelijks	Minder dan 1x per maand	Nooit
Ik heb een sollicitatiebrief geschreven op een vacature, of hierover gebeld	☐	☐	☐	☐
Ik heb een open sollicitatiebrief gestuurd, of hierover gebeld	☐	☐	☐	☐
Ik ben langs geweest bij een uitzendbureau	☐	☐	☐	☐
Ik ben langs geweest bij een werkgever	☐	☐	☐	☐
Ik ben naar een banenmarkt of een voorlichtingsdag geweest	☐	☐	☐	☐
Ik ben naar een speeddate geweest				

13. Heeft u uw CV op werk.nl geplaatst?

☐ Ja
☐ Nee
☐ Weet ik niet

14. Hoeveel sollicitatiegesprekken heeft u in **de afgelopen 6 maanden** gevoerd? Als u niet precies weet hoeveel, vul dan in hoeveel het er ongeveer zijn geweest.

☐ 0
☐ 1 of 2
☐ 3 of 4
☐ 5 of 6
☐ Meer dan 6

15. Zoekt u op dit moment naar betaald werk?

☐ Ja → **Ga naar vraag 17**
☐ Nee

16. Waarom zoekt u **nu** niet naar werk?
(meerdere antwoorden mogelijk)

☐ De sociale dienst zoekt werk voor mij
☐ Ik ben te oud
☐ Ik ben bezig een eigen bedrijf te starten
☐ Ik volg een opleiding
☐ Ik volg een re-integratietraject
☐ Ik werk op basis van een proefplaatsing
☐ Ik doe mantelzorg of vrijwilligerswerk
☐ Ik ben niet gemotiveerd om te werken
☐ Ik werk naast mijn uitkering
☐ Ik werk en ben uit de uitkering
☐ Ik heb lichamelijke klachten
☐ Ik heb psychische klachten
☐ Ik ben vaak afgewezen
☐ Ik kan geen verklaring omtrent het gedrag (VOG) krijgen
☐ Anders

17. Welke hulp(middelen) of ondersteuning zijn er volgens u nodig om (nu of in de toekomst) te kunnen werken? **Vult u alstublieft alle antwoorden in.**

	Ja	Nee
Ik heb ondersteuning nodig bij **het zoeken naar werk** (bijv. gebruik van sociale media en het zoeken naar vacatures)	☐	☐
Ik heb **persoonlijke** ondersteuning nodig (bijv. vergroten van zelfvertrouwen/motivatie of hulp bij het aflossen van schulden)	☐	☐
Ik heb **thuis** ondersteuning nodig voordat ik zou kunnen werken (bijv. kinderopvang of mantelzorg voor zieke ouders)	☐	☐
Ik heb **scholing** nodig (bijv. het volgen van een training of cursus)	☐	☐
Ik heb aanpassingen aan de **werkplek** nodig (bijv. een speciale bureaustoel, tafel of computerscherm)	☐	☐
Ik heb aanpassingen nodig aan mijn **werktijden** of de **werkdruk** (bijv. aangepaste werktijden en langzamer werken)	☐	☐
Ik heb ondersteuning nodig met **vervoer** naar het werk (bijv. vergoeding voor OV en aanpassingen aan uw fiets of auto).	☐	☐
Ik heb **specialistische diensten of hulpmiddelen** nodig (bijv. een tolk, speciale schoenen of een braille-apparaat).	☐	☐

Bij alle antwoorden nee → naar vraag 19

---

18. Is de gemeente op de hoogte van de aanpassingen, voorzieningen of ondersteuning die volgens u nodig zijn om te kunnen werken?

- ☐ Ja en de sociale dienst houdt daar rekening mee
- ☐ Ja, maar de sociale dienst houdt hier geen rekening mee
- ☐ Ja, maar de sociale dienst houdt hier onvoldoende rekening mee
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

Om bijstand te krijgen, moet u voldoen aan een aantal verplichtingen. U moet zich houden aan bepaalde arbeidsverplichtingen. U moet meewerken aan uw re-integratie. De sociale dienst mag u bijvoorbeeld vragen om nieuwe vaardigheden te leren. De gemeente kan u een tijdelijke ontheffing van de arbeidsplicht verlenen. Daar moet wel een dringende reden voor zijn. Wij zijn benieuwd of u een vrijstelling of ontheffing van de gemeente heeft ontvangen.

---

19. Bent u op dit moment door de sociale dienst **vrijgesteld** van de verplichting om naar werk te zoeken of mee te werken aan re-integratie?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 23**
- ☐ Niet van toepassing want ik ben al uit de uitkering → **Ga naar vraag 27**

---

20. Heeft u een beschikking van de gemeente over deze vrijstelling ontvangen?
(een beschikking is een officiële brief van de gemeente waarin deze vrijstelling gecommuniceerd wordt)

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

---

21. Waarvoor bent u vrijgesteld?

- ☐ Voor het verkrijgen van arbeid (incl. sollicitatieplicht)
- ☐ Overige arbeidsverplichtingen (zoals het bereid zijn om te verhuizen of te reizen of het verkrijgen van kennis en vaardigheden)
- ☐ Zowel voor het verkrijgen van arbeid als de overige arbeidsverplichtingen

22. Waarom bent u ontheven van de arbeidsplicht of heeft de gemeente u geen re-integratievoorziening aangeboden of geen tegenprestatie opgelegd? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Vanwege zorg voor kinderen
- ☐ Vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid
- ☐ Vanwege pensioen of hoge leeftijd
- ☐ Vanwege opleiding of studie
- ☐ Vanwege mantelzorg
- ☐ Omdat ik al werk heb
- ☐ Vanwege andere redenen

23. Heeft de sociale dienst andere afspraken met u gemaakt? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Het leveren van een tegenprestatie
- ☐ Een re-integratietraject volgen
- ☐ Het leren van de taal
- ☐ Een cursus of opleiding volgen
- ☐ Vrijwilligerswerk doen
- ☐ Schuldhulpverleningstraject volgen
- ☐ Regelmatig contact met een consulent van de gemeente
- ☐ Anders, namelijk
- ☐ Geen

Wanneer u aan het werk gaat kunt u er financieel op vooruit gaan doordat u loon ontvangt.
U kunt er ook op achteruit gaan doordat u minder uitkering ontvangt of bepaalde toelagen verliest.

24. Denkt u dat u er financieel op vooruit of achteruit gaat als u gaat werken? / Wat gebeurt er met uw inkomen als u gaat werken?

- ☐ Veel vooruit
- ☐ Een beetje vooruit
- ☐ Mijn inkomen blijft gelijk
- ☐ Een beetje achteruit
- ☐ Veel achteruit
- ☐ Weet ik niet
- ☐ Niet van toepassing, ik heb namelijk al betaald werk

25. Wanneer bent u bereid om te gaan werken?

- ☐ Niet van toepassing, ik heb namelijk al betaald werk
- ☐ Ik ben al bereid te werken voor een inkomen dat veel lager ligt dan mijn huidige inkomsten
- ☐ Het inkomen moet niet veel lager zijn dan mij huidige inkomsten maar ik ben wel bereid te werken voor een (iets) lager inkomen dan ik nu heb
- ☐ Ik ben pas bereid te werken als mijn inkomen minimaal gelijk is als nu, maar ik hoef er niet op vooruit te gaan
- ☐ Ik ben pas bereid te werken als ik er financieel op vooruit ga, ook al is dat maar een beetje
- ☐ Ik ben pas bereid te werken als ik er financieel veel op vooruit ga

26. Wat vindt u van de volgende stellingen over werken?

	Ja	Nee
Ik ben van plan de komende periode werk te gaan zoeken	☐	☐
Ik ben gelukkiger wanneer ik een baan heb	☐	☐
Ik wil op dit moment graag werken	☐	☐
Het hebben van werk heeft voordelen boven het niet hebben van werk	☐	☐
Ik verwacht op eigen kracht werk te vinden	☐	☐
Het wordt van mij verwacht dat ik een baan vind	☐	☐
De meeste mensen die belangrijk voor mij zijn, vinden dat ik moet werken	☐	☐
Ik kan werk vinden als ik daar echt moeite voor doe	☐	☐
Door mijn beperkingen kan ik geen werk vinden	☐	☐

27. Bent u bereid om werk te accepteren…

	Ja	Nee
… dat onder uw niveau is	☐	☐
… dat psychisch zwaar is	☐	☐
… waarvoor u niet bent opgeleid	☐	☐
… waarvoor u een opleiding moet gaan volgen	☐	☐
… waarvoor u langer dan een uur moet reizen	☐	☐
… waarvoor u moet verhuizen	☐	☐
… met onregelmatige werktijden	☐	☐
… dat u vies vindt	☐	☐
… waarvoor u soms langere tijd van huis bent	☐	☐
… waar u eigenlijk geen zin in heeft	☐	☐
… waar u niet in zelfgekozen kleding kunt verschijnen	☐	☐
… waar u minder verdient dan u gewend bent	☐	☐
… dat lichamelijk zwaar is	☐	☐
… met een nul-urencontract	☐	☐
… waar strenge veiligheids-/gezondheidsregels gelden	☐	☐
… met weinig doorgroeimogelijkheden	☐	☐
… waar u om moet gaan met autoriteit / uw collega's uw meerdere zijn	☐	☐

28. Kruis aan wat het voor u moeilijk maakt om een betaalde baan te vinden of te houden.
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Mijn lichamelijke gezondheid
- ☐ Mijn geestelijke gezondheid
- ☐ Voor mijn opleiding zijn geen of weinig banen beschikbaar
- ☐ Ik kan niet op onregelmatige tijden werken (bijvoorbeeld nachtdienst)
- ☐ Te weinig of niet de juiste werkervaring
- ☐ Taalproblemen
- ☐ Geen rijbewijs
- ☐ Het aantal uren dat ik kan werken
- ☐ Gebrek aan motivatie om aan het werk te gaan
- ☐ Zorg voor kinderen of anderen
- ☐ Verslaving
- ☐ Schulden
- ☐ Discriminatie (bijvoorbeeld op basis van leeftijd, etnische achtergrond, ziekte of handicap)
- ☐ Ik ben in het verleden met justitie in aanraking gekomen
- ☐ Anders
- ☐ Ik heb geen van deze problemen

Met een bijstandsuitkering moet u een tegenprestatie leveren als de gemeente hierom vraagt.
Bij een tegenprestatie gaat het om een onbetaalde maatschappelijk nuttige activiteit van beperkte duur en omvang.

29. Heeft u in de afgelopen twee jaar een tegenprestatie gedaan?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 31**
- ☐ Weet ik niet → **Ga naar vraag 31**

30. Heeft u door de tegenprestatie meer kans op betaald werk gekregen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

31. De sociale dienst kan u aanspreken op uw plichten. Op welke plichten heeft de sociale dienst u al eens **aangesproken**?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Het leveren van een tegenprestatie
- ☐ Het solliciteren op banen waarvoor ik minimaal een uur moet reizen
- ☐ Het solliciteren op banen waarvoor ik zou moeten verhuizen
- ☐ Het inschrijven bij een of meer uitzendbureaus
- ☐ Het meewerken aan een re-integratietraject
- ☐ Het solliciteren op banen die niet bij me passen
- ☐ Anders

BLOK 4 > ONDERSTEUNING

Wij zijn benieuwd hoe de sociale dienst u in de afgelopen 6 maanden heeft geholpen, en hoe u deze hulp heeft ervaren. Als u hulp heeft gekregen van meerdere medewerkers van de sociale dienst kunt u de vraag invullen voor alle medewerkers samen.

32. Kruis aan welke ondersteuning van de sociale dienst u in **de afgelopen 6 maanden** heeft gebruikt.
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Ik heb geen ondersteuning van de sociale dienst gebruikt → **Ga naar vraag 34**
- ☐ Ik heb wel hulp gevraagd, maar niet gekregen → **Ga naar vraag 34**
- ☐ Ik heb gesprekken gevoerd over mijn mogelijkheden en kansen op werk
- ☐ Ik kreeg hulp bij het zoeken naar vacatures
- ☐ Ik kreeg een vacature van de sociale dienst
- ☐ De sociale dienst heeft me voorgesteld aan een werkgever
- ☐ Ik kreeg hulp bij het voeren van sollicitatiegesprekken
- ☐ Anders

33. Welke hulp heeft u nog meer gekregen bij het zoeken naar werk?

	Ja	Nee
Ondersteuning bij het schrijven van sollicitatie-brieven/opstellen van CV	☐	☐
Een sollicitatietraining	☐	☐
Andere trainingen, cursussen of scholing	☐	☐
Een competentietest	☐	☐
Een re-integratietraject	☐	☐
Een plek om werkervaring op te doen (bv in de vorm van stage, proefplaatsing of participatieplaats)	☐	☐

34. Heeft u een vaste contactpersoon bij de sociale dienst?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

35A. Hoeveel persoonlijke gesprekken heeft u in **de afgelopen 6 maanden** gevoerd met een medewerker van de sociale dienst?

- ☐ 1 gesprek
- ☐ 2 gesprekken
- ☐ 3 gesprekken
- ☐ Meer dan 3 gesprekken maar minder dan 10 gesprekken
- ☐ Meer dan 10 gesprekken
- ☐ Geen één persoonlijk gesprek

35B. Wat vond u van het aantal persoonlijke gesprekken de **laatste 6 maanden**?

- ☐ Te veel
- ☐ Precies goed
- ☐ Te weinig

De volgende vragen gaan over werk met hulp van de sociale dienst. Bijvoorbeeld werk met behoud van uitkering of met loonkostensubsidie. Bij werk met behoud van uitkering ontvangt u geen loon van de werkgever, maar blijft u wel uw uitkering van de sociale dienst ontvangen. Loonkostensubsidie is een subsidie van de sociale dienst voor werkgevers als ze iemand met een uitkering in dienst nemen. Bij deze vragen kijken wij terug op de afgelopen 2 jaar.

36. Werkt u nu of heeft u in **de afgelopen 2 jaar** gewerkt met behoud van uitkering of met loonkosten-subsidie…

	Ja	Nee	Weet ik niet
…met loonkostensubsidie	☐	☐	☐
…met behoud van uitkering	☐	☐ **ga naar vraag 38**	☐ **ga naar vraag 38**

37. Hoe werd dit werk met behoud van uitkering genoemd?

- ☐ Participatieplaats
- ☐ Tegenprestatie
- ☐ Proefplaatsing
- ☐ Stage
- ☐ Werkervaringsplaats
- ☐ Vrijwilligerswerk
- ☐ Work-first
- ☐ Anders
- ☐ Weet ik niet

Wanneer u met vragen over werk, inkomen en uitkering naar de gemeente gaat, kan deze u wijzen op de (gratis) cliëntondersteuning. Dit is een andere afdeling of organisatie dan degene die uw uitkering verzorgt. U kunt hier terecht voor onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning over zaken als onderwijs, wonen, werk en inkomen, bijvoorbeeld indien u het ergens niet mee eens bent.

38. Heeft de gemeente u gewezen op de cliëntondersteuning?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, ik ben er niet op gewezen, maar ik ben er wel mee bekend
- ☐ Nee, ik ben er niet op gewezen en ook niet mee bekend

39. Ook andere afdelingen van de gemeente en andere instellingen helpen mensen. Kruis aan van wie u nog meer hulp heeft gekregen. Het kan hierbij ook gaan om hulp die u kreeg voordat u een uitkering kreeg. *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Hulp vanuit de wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- ☐ Jeugdzorg
- ☐ Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)
- ☐ Een stichting/vereniging voor mensen met psychische problemen (zoals Pandora)
- ☐ Een stichting/vereniging voor mensen met een verstandelijke beperking (zoals MEE)
- ☐ Een stichting/vereniging voor mensen met een lichamelijke handicap (zoals BOSK)
- ☐ Schuldhulpverlening
- ☐ Hulp voor dak- en thuislozen
- ☐ Een revalidatie-arts
- ☐ Anders
- ☐ Geen andere hulp

40. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Mijn contactpersoon van de afdeling waar ik de uitkering van ontvang (of ontving) is goed op de hoogte van de ondersteuning die ik van deze andere afdeling(en) en organisaties ontvang	☐	☐	☐	☐	☐
Ik moet dezelfde informatie vaker verstrekken aan verschillende afdelingen	☐	☐	☐	☐	☐
De verschillende afdelingen en organisaties werken goed samen om mij te helpen	☐	☐	☐	☐	☐

BLOK 5 > OORDEEL OVER DE DIENSTVERLENING

Wij willen graag weten hoe tevreden u bent over de hulp die u heeft gekregen.

41. Hoe beoordeelt u de ondersteuning van de sociale dienst in zijn geheel?
U kunt dit aangeven met een rapportcijfer (waarbij een 1 'heel slecht' is en een 10 'heel goed')

Heel slecht — *Heel goed*

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

42. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de hulp van de sociale dienst?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik vind de informatie over werk zoeken duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de informatie over mijn uitkering duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik een vraag heb over mijn uitkering dan weet ik waar of bij wie ik terecht kan	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan gemakkelijk met de sociale dienst in contact komen als ik een vraag heb	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb snel een antwoord als ik een vraag heb over mijn uitkering	☐	☐	☐	☐	☐
Bij de sociale dienst is voldoende aandacht voor mijn persoonlijke situatie	☐	☐	☐	☐	☐
De sociale dienst houdt te veel vast aan wetten en regels	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn uitkering staat altijd op tijd op mijn rekening	☐	☐	☐	☐	☐

43. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de hulp van de sociale dienst bij het zoeken naar werk?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik heb genoeg hulp (gehad) bij het zoeken naar een baan	☐	☐	☐	☐	☐
De medewerkers die mij hebben geholpen weten veel over het vinden van werk	☐	☐	☐	☐	☐
Door de dienstverlening van de sociale dienst word ik gemotiveerd om werk te zoeken	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik heb gekregen was zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
Door de hulp van de sociale dienst heb ik meer kans op werk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik word door de sociale dienst te veel onder druk gezet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik had eerder hulp willen krijgen	☐	☐	☐	☐	☐
De sociale dienst gaf de ondersteuning waar ik behoefte aan had	☐	☐	☐	☐	☐

BLOK 6 > KENNIS VAN DE RECHTEN EN PLICHTEN DIE HOREN BIJ EEN UITKERING

Bij een uitkering horen rechten en plichten. Er zijn meerdere manieren om aan informatie te komen over deze rechten en plichten. De Inspectie vraagt zich af of u vindt dat u op de hoogte bent en of u de informatie duidelijk genoeg vindt.

44. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik heb van de sociale dienst voldoende informatie gekregen over de rechten en plichten van de bijstands-uitkering	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik vragen heb over mijn rechten en plichten, weet ik bij wie ik moet zijn	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de rechten en plichten ingewikkeld	☐	☐	☐	☐	☐
De verplichtingen van de sociale dienst zijn redelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik denk dat de sociale dienst het door heeft wanneer ik de regels niet naleef	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het normaal om mij aan de regels te houden	☐	☐	☐	☐	☐

45. Bent u op de hoogte van het recht op …

	Ja	Nee
… bijzondere bijstand, indien u grote uitgaven moet doen (bijv. een wasmachine)	☐	☐
… inkomenstoeslag, indien u afgelopen drie jaar op bijstandsniveau heeft geleefd	☐	☐
… bezwaar en / of beroep als u niet eens bent met een beslissing van de sociale dienst		

Wanneer u zich niet houdt aan de plichten die horen bij een uitkering kan de sociale dienst u een waarschuwing geven, uw uitkering tijdelijk verlagen of een boete opleggen. De volgende vragen gaan over uw ervaringen met de controle en handhaving door de sociale dienst.

46. Als u zich niet aan afspraken houdt, kan de sociale dienst uw uitkering verlagen. In welke situaties kan de sociale dienst dat volgens u doen? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Als ik niet verschijn op een afspraak met een medewerker van de sociale dienst
- ☐ Als ik niet in het buitenland wil werken waar werk is
- ☐ Als ik geen moeite doe om voldoende de Nederlandse taal te beheersen
- ☐ Als ik geen gepaste kleding wil dragen
- ☐ Als ik niet een uur wil reizen voor een baan
- ☐ Als ik niet wil verhuizen naar waar werk is
- ☐ Als ik niet wil omscholen naar een vak waar werk is
- ☐ Weet ik niet

47. Heeft de sociale dienst u wel eens een waarschuwing gegeven, uw uitkering verlaagd of een boete aan u opgelegd? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Ja, een mondelinge waarschuwing
- ☐ Ja, een schriftelijke waarschuwing
- ☐ Ja, een tijdelijke verlaging van mijn uitkering
- ☐ Ja, een boete
- ☐ Nee → **ga naar vraag 49**

48. Vond u de waarschuwing, verlaging of boete terecht of onterecht? (Beantwoord de vraag voor de laatste keer dat u dit is overkomen)

- ☐ Helemaal terecht
- ☐ Terecht
- ☐ Niet terecht, maar ook niet onterecht
- ☐ Onterecht
- ☐ Helemaal onterecht

49. Bent u verplicht om maandelijks bij de sociale dienst een inkomensbriefje in te leveren, mét daarop het bedrag dat u in de voorafgaande maand met werken hebt verdiend?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ weet ik niet

BLOK 7 > ALGEMENE VRAGEN

50. Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgerond? *(als u een buitenlandse opleiding heeft gedaan, vul dan in welke Nederlandse opleiding daar het meest op lijkt)*

- ☐ Geen onderwijs → **ga naar vraag 52**
- ☐ Basisonderwijs
- ☐ Praktijkonderwijs
- ☐ Lbo / mavo / vmbo / mbo 1 / eerste 3 jaren van havo en vwo
- ☐ Mbo niveau 2 of hoger / havo / vwo
- ☐ Hbo of universiteit

51. Heeft u speciaal onderwijs gevolgd, of met een rugzakje (leerling gebonden financiering) in het regulier onderwijs gezeten? *(meerdere antwoorden mogelijk)*
Het rugzakje is een extra budget voor kinderen met een beperking of handicap binnen het reguliere onderwijs zodat de school extra zorg in kan huren voor deze kinderen.

- ☐ Nee, geen speciaal onderwijs of rugzakje gehad
- ☐ Rugzakje in het reguliere basis of voortgezet onderwijs gehad
- ☐ Speciaal basisonderwijs (sbo)
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 1, voor kinderen met een visuele beperking
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 2, voor (onder andere) dove en slechthorende kinderen
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 3, voor (onder andere) zeer moeilijk lerende kinderen
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 4, voor (onder andere) zeer moeilijk opvoedbare kinderen

52. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik kan alles goed aan	☐	☐	☐	☐	☐
Soms heb ik het idee dat het mij allemaal te veel wordt	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb vaak hulp van anderen nodig	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan prima voor mezelf opkomen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan goed rondkomen van het inkomen van mijn huishouden	☐	☐	☐	☐	☐
Op dit moment maak ik schulden die ik niet meer kan overzien	☐	☐	☐	☐	☐

53. Hoe is over het algemeen uw gezondheidstoestand?

- ☐ Zeer goed
- ☐ Goed
- ☐ Gaat wel
- ☐ Slecht
- ☐ Zeer slecht
- ☐ Deze vraag wil ik liever niet beantwoorden

54. Wat is uw woonsituatie?

- ☐ Alleenstaand
- ☐ Ik woon bij mijn ouders
- ☐ Ik woon met begeleiding
- ☐ Samenwonend zonder kind(eren)
- ☐ Samenwonend met kind(eren)
- ☐ Alleenstaand met kind(eren)
- ☐ Alleenstaand met huisgenoten
- ☐ Anders

BLOK 8 > TOT SLOT

Hieronder kunt u aangeven wat u vindt van alles wat de gemeente voor u doet in het kader van uw uitkering en uw re-integratie. Wat gaat er bijvoorbeeld goed of wat kan de gemeente volgens u beter doen? Het achterlaten van een opmerking is niet verplicht. Ook kunt u opschrijven wat u van deze vragenlijst vond.
Ook hier is het achterlaten van een opmerking niet verplicht.

55. Hieronder kunt u uw opmerkingen over uw uitkering of de gemeente schrijven.

56. Hieronder kunt u uw opmerkingen over de vragenlijst van dit onderzoek opschrijven.

57. Onder deelnemers van de vragenlijst worden in totaal vijftig VVV- en Bol.com-cadeaubonnen van 25 euro verloot. Wilt u hieraan meedoen?

☐ Ja, ik wil graag meedoen voor een VVV-cadeaukaart. *Mocht u één van de winnaars zijn, dan versturen we de cadeaukaart na afronding van het onderzoek naar het adres dat bekend is bij ons.*

☐ Ja, ik wil graag meedoen voor een Bol.com-cadeaubon. **E-mailadres:**

☐ Nee

U heeft de vragenlijst nu helemaal ingevuld. Wij danken u hartelijk voor uw deelname!

Stuur de ingevulde vragenlijst terug
in bijgevoegde antwoordenvelop naar:

Antwoordnummer 1104
7500 VB ENSCHEDE

Een postzegel plakken is niet nodig.

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

VRAGENLIJST ERVARINGEN UITKERINGS-GERECHTIGDEN

VERSIE ARBEIDSVERMOGEN

INVULINSTRUCTIE

Welkom bij de vragenlijst van Inspectie SZW. Deze vragenlijst gaat over uw ervaringen met uw gemeente / sociale dienst. Er zijn geen goede of foute antwoorden. Het gaat om uw mening!

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op het internet in te vullen. U krijgt dan alleen de vragen te zien die bij uw situatie passen. In de brief staat waar u de vragenlijst op het internet kunt vinden en hoe u in kunt loggen.

Let op het volgende, als u de papieren vragenlijst invult!

- Vouw of kreuk de vragenlijst niet.
- Gebruik een zwarte of blauwe pen, en geen potlood, gekleurde pen of viltstift.
- Bij de meeste vragen is het de bedoeling dat u één hokje aankruist.
- Als u meerdere hokjes mag aankruisen, wordt dat bij de vraag vermeld.
- Soms mag u vragen overslaan. Dit staat dan achter het antwoord dat u heeft gegeven.
- Zet een kruisje in het hokje bij het antwoord van uw keuze: ☒
- Als u een antwoord verkeerd invult, maak het fout aangekruiste hokje dan helemaal zwart ■ en kruis het goede hokje aan.

Bijvoorbeeld

Rotterdam ligt in Nederland

☒ **waar** → U heeft nu 'waar' ingevuld
■ **niet waar**

ALVAST HARTELIJK BEDANKT VOOR HET INVULLEN!

In de vragenlijst zult u regelmatig de term **sociale dienst** tegenkomen. Hiermee bedoelen we de afdeling van uw gemeente waar u terecht kunt voor een bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB- of Participatiewetuitkering) van de gemeente en voor hulp bij uw re-integratie.

BLOK 1 > UITKERING

1. Ontvangt u **nu** een bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB of Participatiewet-uitkering)?
   - ☐ Ja
   - ☐ Nee, mijn bijstandsuitkering is in de afgelopen 6 maanden gestopt
   - ☐ Nee, ik heb al 6 maanden of langer geen bijstands-uitkering meer gehad → **u hoeft de lijst niet verder in te vullen. STUURT U DE VRAGENLIJST ALSTUBLIEFT WEL AAN ONS TERUG.**

De volgende vraag gaat over de duur van uw uitkering. Als uw bijstandsuitkering in de afgelopen 6 maanden is gestopt, wilt u de vraag dan beantwoorden voor de periode dat u nog wel een uitkering had? Als u de afgelopen maanden één of meerdere keren kort heeft gewerkt en daarna weer een uitkering heeft ontvangen, kunt u de vraag beantwoorden alsof u doorlopend een uitkering hebt ontvangen.

2. Hoe lang heeft u een bijstandsuitkering? Als de uitkering is gestopt, hoe lang heeft u deze uitkering gehad?
   - ☐ Korter dan 6 maanden
   - ☐ 6 maanden tot 1 jaar
   - ☐ 1 tot 2 jaar
   - ☐ meer dan 2 jaar

3. Kreeg u meteen een uitkering of moest u van de gemeente eerst vier weken zoeken naar werk of een vervolgopleiding voordat u de uitkering mocht aanvragen?
   - ☐ Ik kon meteen een uitkering aanvragen → **Ga naar vraag 5**
   - ☐ Ik moest eerst vier weken zoeken naar werk of vervolgopleiding
   - ☐ Weet ik niet → **Ga naar vraag 5**

4. Bent u tijdens deze vier weken geholpen door iemand van de gemeente bij het zoeken naar werk of vervolgopleiding?
   - ☐ Ja
   - ☐ Nee
   - ☐ Weet ik niet

BLOK 2 > OVERGANG VAN SCHOOL NAAR GEMEENTE

De volgende vragen gaan over de periode dat u nog op school zat.

5. Wat was uw laatste school voordat u zich bij de gemeente heeft gemeld voor een uitkering?
   - ☐ Ik heb helemaal geen onderwijs gevolgd → **Ga naar vraag 15**
   - ☐ Basisonderwijs
   - ☐ Praktijkonderwijs (Pro)
   - ☐ Entree-opleiding
   - ☐ Lbo, Vmbo, Mbo 1
   - ☐ Mbo 2 of hoger, havo, vwo
   - ☐ Hbo, universiteit

6. Heeft u speciaal onderwijs gevolgd, of met rugzakje (leerling gebonden financiering) in het regulier onderwijs gezeten?
   (meerdere antwoorden mogelijk) Het rugzakje is een extra budget voor kinderen met een beperking of handicap binnen het reguliere onderwijs zodat de school extra zorg in kan huren voor deze kinderen.
   - ☐ Nee, geen speciaal onderwijs of rugzakje gehad
   - ☐ Rugzakje in het reguliere basis of voortgezet onderwijs gehad
   - ☐ Speciaal basisonderwijs (SBO)
   - ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 1, voor kinderen met een visuele beperking
   - ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 2, voor (onder andere) dove en slechthorende kinderen
   - ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 3, voor (onder andere) zeer moeilijk lerende kinderen
   - ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 4, voor (onder andere) zeer moeilijk opvoedbare kinderen.

7. Heeft u uw laatste school afgerond?
   - ☐ Ja, met diploma
   - ☐ Ja, met certificaat
   - ☐ Nee

8. Had u of iemand van uw school al contact met de sociale dienst (de afdeling van de gemeente die uw uitkering regelt) toen u nog op school zat?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 10**
- ☐ Weet ik niet → **Ga naar vraag 10**

9. Waar ging dit contact over?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Over het aanvragen van mijn uitkering
- ☐ Over wat voor soort werk ik graag zou willen gaan doen
- ☐ Over wat ik wel en niet kan vanwege mijn beperkingen
- ☐ Over de mogelijkheden om mijn stage om te zetten in een dienstverband
- ☐ Over mogelijke vervolgopleidingen
- ☐ Anders
- ☐ Weet ik niet

10. Heeft u stage gelopen tijdens de opleiding?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, want ik kon geen stage vinden → **Ga naar vraag 13**
- ☐ Nee, stage was geen onderdeel van mijn opleiding → **Ga naar vraag 13**

11. Kon u na afloop van de stage blijven werken bij deze werkgever?

- ☐ Ja, ik werk er nog → **Ga naar vraag 13**
- ☐ Ja, ik heb er ook na mijn opleiding nog gewerkt maar inmiddels niet meer
- ☐ Ja, maar dat wilde ik niet
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

12. Weet u waarom u hier niet meer werkt of waarom u niet kon blijven na uw stage?
(*meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Er was geen werk meer voor me
- ☐ Ik denk dat de werkgever het te duur vond om me een dienstverband aan te bieden
- ☐ Ik denk dat de werkgever het te veel tijd vond kosten om me te begeleiden
- ☐ Ik heb zelf besloten hier niet te blijven
- ☐ Anders
- ☐ Weet ik niet

De volgende vragen gaan over een studietoeslag die u tijdens uw opleiding misschien heeft ontvangen. Een studietoeslag is bedoeld voor mensen die nog op school zitten en vanwege een beperking niet in staat zijn om met een bijbaantje wat bij te verdienen. Een studietoeslag is wat anders dan studiefinanciering.

13. Bent u bekend met de studietoeslag?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 15**

14. Heeft u tijdens uw opleiding een studietoeslag ontvangen vanuit de gemeente of UWV?

- ☐ Ja, vanuit de gemeente
- ☐ Ja, van het UWV
- ☐ Nee, ik had wel een studietoeslag aangevraagd bij de gemeente maar heb deze niet gekregen
- ☐ Nee, ik had wel een studietoeslag aangevraagd bij het UWV maar heb deze niet gekregen
- ☐ Nee, en ik had ook geen studietoeslag aangevraagd
- ☐ Weet ik niet

BLOK 3 > ARBEIDSVERLEDEN EN ONDERSTEUNING BIJ WERK

De volgende vragen gaan over werk en uw werkzaamheden gedurende de afgelopen 2 jaar. Het kan zowel om betaald werk als onbetaald werk gaan. Betaald werk is als u loon ontvangt voor verrichte arbeid. Onbetaald werk is waar u geen loon ontvangt, zoals vrijwilligerswerk. Let op: Het gaat hierbij niet om een eventuele stage die u tijdens uw school heeft gedaan of om een bijbaantje gedurende uw opleiding.

15. Heeft u **nu** betaald of onbetaald werk?

- ☐ Ja, betaald werk → **Ga naar vraag 18**
- ☐ Ja, onbetaald werk → **Ga naar vraag 18**
- ☐ Ja, zowel betaald als onbetaald werk → **Ga naar vraag 18**
- ☐ Nee, ik heb nu geen werk

16. Heeft u de **afgelopen 2 jaar** betaald of onbetaald werk gedaan?

- ☐ Ja, betaald werk
- ☐ Ja, onbetaald werk
- ☐ Ja, zowel betaald als onbetaald werk
- ☐ Nee, ik heb de afgelopen twee jaar niet gewerkt → **Ga naar vraag 27**

17. Wat is de reden dat u niet meer werkt?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ De werkgever heeft het contract niet verlengd
- ☐ De werkgever heeft iemand gezocht die geen beperking had
- ☐ De werkgever gaf aan dat ik niet productief genoeg was
- ☐ Mijn werkgever gaf aan dat er te veel papierwerk kwam kijken bij mijn aanstelling
- ☐ De werkgever hield onvoldoende rekening met mijn beperkingen
- ☐ Mijn collega's konden niet met mij omgaan
- ☐ Ik kon niet overweg met de mensen op het werk
- ☐ Ik kon het werk niet meer doen door mijn beperking
- ☐ Mijn gezondheid liet het niet meer toe
- ☐ Het werk was te moeilijk
- ☐ Het werk was lichamelijk te zwaar
- ☐ Het werk was geestelijk te zwaar
- ☐ Het werk was niet wat ik wilde
- ☐ Het werk was te eenvoudig
- ☐ Ik kon de combinatie werk en privé niet aan
- ☐ Ik had een conflict met mijn direct leidinggevende of werkgever
- ☐ Ik had onvoldoende begeleiding om het werk te kunnen doen
- ☐ Anders

18. Hoe lang werkt u **nu** in uw huidige functie?
(Als u nu niet meer werkt: hoe lang heeft u gewerkt in uw laatste functie)

- ☐ Korter dan 6 maanden
- ☐ 6 maanden tot 1 jaar
- ☐ 1 tot 2 jaar
- ☐ Langer dan 2 jaar

19. Hoe doet u **nu** of hoe deed u de **afgelopen 2 jaar** betaald of onbetaald werk?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Loondienst met een vast contract
- ☐ Loondienst met een tijdelijk contract
- ☐ Als uitzendkracht
- ☐ Als Zelfstandige zonder Personeel
- ☐ Als Ondernemer met eigen personeel
- ☐ Werk in de Sociale Werkvoorziening (WSW)
- ☐ Beschut werk
- ☐ Stage georganiseerd door de gemeente
- ☐ Work-first
- ☐ Detachering georganiseerd door de gemeente
- ☐ Sociale activering
- ☐ Werk in de vorm van een proefplaatsing
- ☐ Werken met behoud van uitkering in het kader van een traject naar werk/meedoen
- ☐ Werk in Leerwerkbedrijf
- ☐ Vrijwilliger
- ☐ Anders

Soms wordt er ter ondersteuning om te kunnen werken een jobcoach ingezet. Een jobcoach helpt werknemers bij het inwerken. Of hij maakt een persoonlijk inwerkprogramma om het werk te leren. De jobcoach begeleidt ook werknemers tijdens het werk. Aan het eind van een geslaagd programma kan de werknemer zijn werk zelfstandig uitvoeren. Ook dan blijft de jobcoach bereikbaar wanneer er een probleem ontstaat of als er nog knelpunten zijn.

20. Krijgt of kreeg u hulp tijdens uw werk van een jobcoach?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 24**
- ☐ Weet ik niet → **Ga naar vraag 24**

21. Hoeveel **uur per week** had uw jobcoach de tijd voor u?

- ☐ Dat weet ik precies, namelijk ☐ uur per week
- ☐ Ik weet dat niet precies meer, maar ongeveer ☐ uur per week
- ☐ Dat weet ik eigenlijk niet

22. Was of is deze jobcoach …

- ☐ Iemand vanuit de gemeente
- ☐ Iemand vanuit de werkgever zelf
- ☐ Iemand vanuit het SW-bedrijf (sociale werkplaats)
- ☐ Iemand vanuit een andere instelling (bijvoorbeeld een IPS-coach vanuit een GGZ-instelling)
- ☐ Anders
- ☐ Weet ik niet

23. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over uw jobcoach?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
De jobcoach heeft/had voldoende tijd voor me	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach is/was vaak genoeg aanwezig op mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach bemoeit/bemoeide zich te veel met mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach is/was goed op de hoogte van mijn arbeidsmogelijkheden	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach snapt/snapte welke beperking ik heb	☐	☐	☐	☐	☐
Door de jobcoach word/werd ik gemotiveerd om te werken	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik van de jobcoach krijg/kreeg is zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp van de jobcoach vergroot/vergrootte de kans op succes in mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik word/werd door de jobcoach te veel onder druk gezet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik durf(de) alles aan mijn jobcoach te vertellen en te vragen	☐	☐	☐	☐	☐

24. Heeft u **nu** of de **afgelopen 2 jaar** tijdens het werk de volgende vormen van ondersteuning gekregen van de gemeente?

	Ja	Nee	Weet ik niet
- Werkplekaanpassing of hulpmiddelen op de werkplek *(aanpassingen op een werkplek om het werk goed te kunnen doen)*	☐	☐	☐
- Vervoersvoorzieningen *(vervoer van en naar uw werk, vergoeding voor kosten van het woon-werkverkeer)*	☐	☐	☐
- Loonkostensubsidie *(een subsidie van de gemeente voor werkgevers als ze iemand met een uitkering in dienst nemen.)*	☐	☐	☐
- Werken op proefplaatsing *(Bij een proefplaatsing gaat iemand eerst een tijdje met behoud van uitkering werken, om te zien of het werk geschikt is).*	☐	☐	☐
- Een speciaal persoon die helpt bij beperkingen *(Bijvoorbeeld een doventolk)*	☐	☐	☐

25. Is of was bij uw werk vastgesteld wat u kunt verdienen ('loonwaarde')?
Loonwaarde is de waarde –uitgedrukt in Euro's- van de arbeid die iemand kan uitvoeren. De loonwaarde wordt door een arbeidsdeskundige op de werkplek vastgesteld.

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 27**
- ☐ Weet ik niet → **Ga naar vraag 27**

26. Bent of was u het eens met deze loonwaarde?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, ik denk dat ik meer kan/kon verdienen
- ☐ Nee, ik denk dat ik minder kan/kon verdienen

BLOK 4 > ZOEKEN NAAR WERK EN ONDERSTEUNING BIJ HET ZOEKEN

De volgende vragen gaan over wat u de afgelopen 6 maanden heeft gedaan om aan het werk te komen en welke ondersteuning u daarbij heeft ontvangen

27. Denkt u **nu** te kunnen werken?

- ☐ Ja, en ik werk nu al → **Ga naar vraag 36**
- ☐ Ja, ik werk nog niet maar zou het wel kunnen
- ☐ Nee, maar in de toekomst wel
- ☐ Nee en in de toekomst ook niet → **Ga naar vraag 29**

28. Hoe groot schat u ongeveer de kans dat u binnen een jaar aan het werk bent?

- ☐ Klein (0 tot 25 procent)
- ☐ Matig (25 tot 50 procent)
- ☐ Behoorlijk (50 tot 75 procent)
- ☐ Groot (75 t/m 100 procent)
- ☐ Weet ik niet

29. Kunt u volgens de sociale dienst werken?

- ☐ Ja, volgens de sociale dienst kan ik nu al werken
- ☐ Ja, nu nog niet maar in de toekomst waarschijnlijk wel
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

30. Heeft u **de afgelopen 6 maanden** iets gedaan om aan het werk te komen? *Advertenties bekijken om een baan te vinden telt al mee*

- ☐ Ja → **Ga naar vraag 32**
- ☐ Nee

31. Waarom heeft u **de afgelopen 6 maanden** niets gedaan om aan het werk te komen?
(meerdere antwoorden mogelijk)

→ **Na deze vraag door naar vraag 35**

- ☐ Omdat ik al werk heb naast mijn uitkering
- ☐ Omdat ik werk heb en uit de uitkering ben
- ☐ Omdat ik nu nog niet in staat ben om te gaan werken
- ☐ Omdat ik dagbesteding doe
- ☐ Omdat ik op een re-integratietraject zit
- ☐ Omdat ik toch geen kans maak om ergens aangenomen te worden
- ☐ Omdat de gemeente voor mij werk zoekt
- ☐ Anders

32. Hoe heeft u **de afgelopen 6 maanden** naar werk gezocht?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Werk gezocht met behulp van de gemeente of een re-integratiebedrijf
- ☐ Werk gezocht op internet
- ☐ Werk gezocht met familie, vrienden of hulpverleners
- ☐ Werk gezocht via een uitzendbureau
- ☐ Sollicitatiebrieven geschreven
- ☐ Door te informeren bij werkgevers
- ☐ Door te netwerken
- ☐ Anders

33. Heeft u **de afgelopen 6 maanden** sollicitatiegesprekken gevoerd?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 35**

34. Heeft u ondersteuning gehad bij het voorbereiden en voeren van deze gesprekken?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Ja, van een medewerker van de gemeente
- ☐ Ja, van een medewerker van een re-integratiebedrijf
- ☐ Ja, van familie/vrienden
- ☐ Ja, van iemand anders dan hierboven genoemd
- ☐ Nee

35. Heeft u samen met een medewerker van de sociale dienst afspraken gemaakt over hoe u aan het werk kunt komen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

36. Welke hulp(middelen) of ondersteuning zijn er volgens u nodig om (nu of in de toekomst) te kunnen werken? **Vult u alstublieft alle antwoorden in.**

	Ja	Nee
Ik heb ondersteuning nodig bij **het zoeken naar werk** (bijv. gebruik van sociale media en het zoeken naar vacatures)	☐	☐
Ik heb **persoonlijke** ondersteuning nodig (bijv. vergroten van zelfvertrouwen/motivatie of hulp bij het aflossen van schulden)	☐	☐
Ik heb **thuis** ondersteuning nodig voordat ik zou kunnen werken (bijv. kinderopvang of mantelzorg voor zieke ouders)	☐	☐
Ik heb **scholing** nodig (bijv. het volgen van een training of cursus)	☐	☐
Ik heb aanpassingen aan de **werkplek** nodig (bijv. een speciale bureaustoel, tafel of computerscherm)	☐	☐
Ik heb aanpassingen nodig aan mijn **werktijden** of de **werkdruk** (bijv. aangepaste werktijden en langzamer werken)	☐	☐
Ik heb ondersteuning nodig met **vervoer** naar het werk (bijv. vergoeding voor OV en aanpassingen aan uw fiets of auto)	☐	☐
Ik heb **specialistische diensten of hulpmiddelen** nodig (bijv. een tolk, speciale schoenen of een braille-apparaat)	☐	☐

Bij alle antwoorden nee → naar vraag 38

37. Is de gemeente op de hoogte van de aanpassingen, voorzieningen of ondersteuning die volgens u nodig zijn om te kunnen werken?

- ☐ Ja en de sociale dienst houdt daar rekening mee
- ☐ Ja, maar de sociale dienst houdt hier onvoldoende rekening mee
- ☐ Ja, maar de sociale dienst houdt hier geen rekening mee
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

Om bijstand te krijgen, moet u voldoen aan een aantal verplichtingen. U moet zich houden aan bepaalde arbeidsverplichtingen. U moet meewerken aan uw re-integratie. De sociale dienst mag u bijvoorbeeld vragen om nieuwe vaardigheden te leren. De gemeente kan u een tijdelijke ontheffing van de arbeidsplicht verlenen. Daar moet wel een dringende reden voor zijn. Wij zijn benieuwd of u een vrijstelling of ontheffing van de gemeente heeft ontvangen.

38. Bent u op dit moment door de sociale dienst **vrijgesteld** van de verplichting om naar werk te zoeken of mee te werken aan re-integratie?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 42**
- ☐ Niet van toepassing want ik heb al een uitkering → **Ga naar vraag 47**

39. Heeft u een beschikking van de gemeente over deze vrijstelling ontvangen?
(een beschikking is een officiële brief van de gemeente waarin deze vrijstelling gecommuniceerd wordt)

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

40. Waarvoor bent u vrijgesteld?

- ☐ Voor het verkrijgen van arbeid (incl. sollicitatieplicht)
- ☐ Overige arbeidsverplichtingen (zoals het bereid zijn om te verhuizen of te reizen of het verkrijgen van kennis en vaardigheden)
- ☐ Zowel voor het verkrijgen van arbeid als de overige arbeidsverplichtingen.

41. Waarom bent u ontheven van de arbeidsplicht of heeft de gemeente u geen re-integratievoorziening aangeboden of geen tegenprestatie opgelegd?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Vanwege zorg voor kinderen
- ☐ Vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid
- ☐ Vanwege pensioen of hoge leeftijd
- ☐ Vanwege opleiding of studie
- ☐ Vanwege mantelzorg
- ☐ Omdat ik al werk heb
- ☐ Vanwege andere redenen

42. Heeft de sociale dienst andere afspraken met u gemaakt?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Het leveren van een tegenprestatie
- ☐ Een re-integratietraject volgen
- ☐ Het leren van de taal
- ☐ Een cursus of opleiding volgen
- ☐ Vrijwilligerswerk doen
- ☐ Schuldhulpverleningstraject volgen
- ☐ Regelmatig contact met een consulent van de gemeente
- ☐ Anders, namelijk
- ☐ Geen

43. Wat is volgens u het doel van de hulp die de gemeente u geeft of heeft gegeven?

- ☐ Dat ik gewoon (regulier) werk ga doen
- ☐ Dat ik beschut werk ga doen
- ☐ Dat ik dagbesteding ga doen
- ☐ Weet ik niet

Wanneer u aan het werk gaat kunt u er financieel op vooruit gaan doordat u loon ontvangt. U kunt er ook op achteruit gaan doordat u minder uitkering ontvangt of bepaalde toelagen verliest.

44. Denkt u dat u er financieel op vooruit of achteruit gaat als u gaat werken? / Wat gebeurt er met uw inkomen als u gaat werken?

- ☐ Veel vooruit
- ☐ Een beetje vooruit
- ☐ Mijn inkomen blijft gelijk
- ☐ Een beetje achteruit
- ☐ Veel achteruit
- ☐ Weet ik niet

45. Wanneer bent u bereid om te gaan werken?

- ☐ Niet van toepassing, ik heb namelijk al betaald werk
- ☐ Ik ben bereid te werken voor een inkomen dat veel lager ligt dan mijn huidige inkomsten
- ☐ Ik ben bereid te werken voor een (iets) lager inkomen dan ik nu heb
- ☐ Als mijn inkomen minimaal gelijk is als nu
- ☐ Als ik er financieel een beetje op vooruit ga
- ☐ Als ik er financieel veel op vooruit ga

46. Hoe denkt u in het algemeen over werk?

	Ja	Nee
Ik ben van plan de komende periode werk te gaan zoeken	☐	☐
Ik zou gelukkiger zijn als ik een baan vind	☐	☐
Ik wil op dit moment graag werken	☐	☐
Het hebben van werk heeft voordelen boven het niet hebben van werk	☐	☐
Ik verwacht op eigen kracht werk te vinden	☐	☐
Het wordt van mij verwacht dat ik een baan vind	☐	☐
De meeste mensen die belangrijk voor me zijn vinden dat ik moet werken	☐	☐
Ik kan werk vinden als ik daar echt moeite voor doe	☐	☐
Door mijn beperkingen kan ik geen werk vinden	☐	☐
Door mijn beperkingen kan ik niet werken	☐	☐

47. Wat maakt het voor u moeilijk om een betaalde baan te vinden of te houden?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Mijn lichamelijke gezondheid
- ☐ Mijn geestelijke gezondheid
- ☐ Voor mijn opleiding zijn geen of weinig banen beschikbaar
- ☐ Ik kan niet op onregelmatige tijden werken (bijvoorbeeld nachtdienst)
- ☐ Te weinig of niet de juiste werkervaring
- ☐ Taalproblemen
- ☐ Geen rijbewijs
- ☐ Het aantal uren dat ik kan werken
- ☐ Gebrek aan motivatie om aan het werk te gaan
- ☐ Zorg voor kinderen of anderen
- ☐ Verslaving
- ☐ Schulden
- ☐ Discriminatie (bijvoorbeeld op basis van leeftijd, etnische achtergrond, ziekte of handicap)
- ☐ Ik ben in het verleden met justitie in aanraking gekomen
- ☐ Anders
- ☐ Ik heb geen van deze problemen

48. Is er bij u door de sociale dienst ooit vastgesteld hoeveel **uur per week** u in totaal kunt werken?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 51**
- ☐ Weet ik niet → **Ga naar vraag 51**

49. Om hoeveel **uur** gaat het?

- ☐ Tussen 1 en 10 uur
- ☐ Tussen 11 en 20 uur
- ☐ Tussen 21 en 30 uur
- ☐ Tussen 31 en 40 uur
- ☐ Dat weet ik niet precies → **Ga naar vraag 51**

50. Bent u het eens met dit aantal uur?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, ik denk dat ik meer uur kan werken
- ☐ Nee, ik denk dat ik minder uur kan werken

51. Heeft de sociale dienst u **de afgelopen 6 maanden** de volgende hulp gegeven?

	Ja	Nee
Ondersteuning bij het schrijven van sollicitatie-brieven/opstellen van CV	☐	☐
Een sollicitatietraining	☐	☐
Andere trainingen, cursussen of scholing	☐	☐
Een competentietest	☐	☐
Een re-integratietraject	☐	☐
Een plek om werkervaring op te doen (bv in de vorm van stage, proefplaatsing of participatieplaats)	☐	☐

52. Heeft de sociale dienst u wel eens in contact gebracht met een werkgever?
- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 54**

53. Op welke manier verliep dit contact? *(meerdere antwoorden mogelijk)*
- ☐ Ik ben samen met iemand van de gemeente bij een werkgever op bezoek geweest
- ☐ Ik heb werkgevers ontmoet bij een speeddate
- ☐ Anders

BLOK 5 > CONTACT MET GEMEENTE

De volgende vragen gaan over het contact dat u de afgelopen 6 maanden heeft gehad met de gemeente

54. Hoeveel persoonlijke gesprekken heeft u **de afgelopen 6 maanden** gevoerd met een medewerker van de sociale dienst waar u uw uitkering van ontvangt?
- ☐ 1 gesprek
- ☐ 2 gesprekken
- ☐ 3 gesprekken
- ☐ Meer dan 3 gesprekken maar minder dan 10 gesprekken
- ☐ Meer dan 10 gesprekken
- ☐ Geen één persoonlijk gesprek

55. Wat vond u van het aantal persoonlijke gesprekken de **laatste 6 maanden**?
- ☐ Te veel
- ☐ Precies goed
- ☐ Te weinig

56. Heeft u een vast contactpersoon bij de sociale dienst?
- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

57. Ook andere afdelingen van de gemeente en andere instellingen helpen mensen. Kruis aan van wie u de **afgelopen 6 maanden** nog meer hulp heeft gekregen. *(meerdere antwoorden mogelijk)*
- ☐ Hulp vanuit de wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- ☐ Jeugdzorg
- ☐ Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)
- ☐ Een stichting/vereniging voor mensen met psychische problemen (zoals Pandora)
- ☐ Een stichting/vereniging voor mensen met een verstandelijke beperking (zoals MEE)
- ☐ Een stichting/vereniging voor mensen met een lichamelijke handicap (zoals BOSK)
- ☐ Schuldhulpverlening
- ☐ Hulp voor dak- en thuislozen
- ☐ Een revalidatie-arts
- ☐ Anders
- ☐ Geen andere hulp → **Ga naar vraag 59**

58. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Mijn contactpersoon van de afdeling waar ik de uitkering van ontvang (of ontving) is goed op de hoogte van de ondersteuning die ik van deze andere afdeling(en) en organisaties ontvang	☐	☐	☐	☐	☐
Ik moet dezelfde informatie vaker verstrekken aan verschillende afdelingen en organisaties	☐	☐	☐	☐	☐
De verschillende afdelingen en organisaties werken goed samen om mij te helpen	☐	☐	☐	☐	☐

Wanneer u met vragen over werk, inkomen en uitkering naar de gemeente gaat, kan deze u wijzen op de (gratis) cliëntondersteuning. Dit is een andere afdeling of organisatie dan degene die uw uitkering verzorgt. U kunt hier terecht voor onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning over zaken als onderwijs, wonen, werk en inkomen, bijvoorbeeld indien u het ergens niet mee eens bent.

59. Heeft de gemeente u gewezen op de cliënten-ondersteuning, waar u met vragen over werk, inkomen en uitkering terecht kunt?

☐ Ja
☐ Nee, ik ben er niet op gewezen, maar ik ben er wel mee bekend
☐ Nee, ik ben er niet op gewezen en ook niet mee bekend

BLOK 6 > OORDEEL OVER DIENSTVERLENING

60. Hoe beoordeelt u de ondersteuning van de sociale dienst in zijn geheel?
U kunt dit aangeven met een rapportcijfer (waarbij een 1 'heel slecht' is en een 10 'heel goed')

Heel slecht — *Heel goed*

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

61. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik vind de informatie over werk zoeken duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de informatie over de uitkering duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik een vraag heb over mijn uitkering weet ik waar of bij wie ik terecht kan	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan gemakkelijk met de sociale dienst in contact komen als ik een vraag heb	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb snel een antwoord als ik een vraag heb over mijn uitkering	☐	☐	☐	☐	☐
Bij de sociale dienst is voldoende aandacht voor mijn persoonlijke situatie	☐	☐	☐	☐	☐
De sociale dienst houdt te veel vast aan wetten en regels	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn uitkering staat altijd op tijd op mijn rekening	☐	☐	☐	☐	☐

62. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik heb genoeg hulp (gehad) bij het zoeken naar een nieuwe baan	☐	☐	☐	☐	☐
De medewerkers die mij hebben geholpen weten veel over het vinden van werk	☐	☐	☐	☐	☐
Door de dienstverlening van de sociale dienst word ik gemotiveerd om werk te zoeken	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik heb gekregen was zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp van de sociale dienst heeft mijn kans op werk vergroot	☐	☐	☐	☐	☐
Ik word door de sociale dienst te veel onder druk gezet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik had eerder hulp willen krijgen van de sociale dienst	☐	☐	☐	☐	☐
De sociale dienst gaf de ondersteuning waar ik behoefte aan had	☐	☐	☐	☐	☐

BLOK 7 > KENNIS RECHTEN EN PLICHTEN (OF: HANDHAVING)

Bij een uitkering horen rechten en plichten. Wij vragen ons af in hoeverre u hiervan op de hoogte bent en of u deze informatie duidelijk genoeg vindt.

63. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik heb van de sociale dienst voldoende informatie gekregen over de rechten en plichten van de bijstandsuitkering	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik vragen heb over mijn rechten en plichten, weet ik bij wie ik moet zijn	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de rechten en plichten ingewikkeld	☐	☐	☐	☐	☐
De verplichtingen van de sociale dienst zijn redelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik denk dat de sociale dienst het door heeft wanneer ik de regels niet naleef	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het normaal om mij aan de regels te houden	☐	☐	☐	☐	☐

64. Bent u op de hoogte van het recht op..

	Ja	Nee
… bijzondere bijstand, indien u grote uitgaven moet doen (bijv. een wasmachine)	☐	☐
… bezwaar en / of beroep als u niet eens bent met een beslissing van de gemeente	☐	☐

65. Bent u verplicht om maandelijks bij de sociale dienst een inkomensbriefje in te leveren, mét daarop het bedrag dat u in de voorafgaande maand met werken hebt verdiend?

☐ Ja
☐ Nee
☐ Weet ik niet

BLOK 8 > ALGEMENE VRAGEN

66. In hoeverre bent u het eens of oneens met onderstaande stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik kan alles goed aan	☐	☐	☐	☐	☐
Soms heb ik het idee dat het mij allemaal te veel wordt	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb vaak hulp van anderen nodig	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan prima voor mezelf opkomen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan goed rondkomen van het inkomen van mijn huishouden	☐	☐	☐	☐	☐
Op dit moment maak ik schulden die ik niet meer kan overzien	☐	☐	☐	☐	☐

67. Hoe is over het algemeen uw gezondheidstoestand?

- ☐ Zeer goed
- ☐ Goed
- ☐ Gaat wel
- ☐ Slecht
- ☐ Zeer slecht
- ☐ Deze vraag wil ik liever niet beantwoorden

68. Wat is uw woonsituatie?

- ☐ Alleenstaand
- ☐ Ik woon bij mijn ouders
- ☐ Ik woon met begeleiding
- ☐ Samenwonend zonder kind(eren)
- ☐ Samenwonend met kind(eren)
- ☐ Alleenstaand met kind(eren)
- ☐ Alleenstaand met huisgenoten
- ☐ Anders

BLOK 9 > TOT SLOT

Hieronder kunt u aangeven wat u vindt van alles wat de gemeente voor u doet in het kader van uw uitkering en uw re-integratie. Wat gaat er bijvoorbeeld goed of wat kan de gemeente volgens u beter doen? Het achterlaten van een opmerking is niet verplicht. Ook kunt u opschrijven wat u van deze vragenlijst vond. Ook hier is het achterlaten van een opmerking niet verplicht..

69. Hieronder kunt u uw opmerkingen over uw uitkering of de gemeente schrijven.

70. Hieronder kunt u uw opmerkingen over de vragenlijst van dit onderzoek opschrijven.

71. Onder deelnemers van de vragenlijst worden in totaal vijftig VVV- en Bol.com-cadeaubonnen van 25 euro verloot. Wilt u hieraan meedoen?

☐ Ja, ik wil graag meedoen voor een VVV-cadeaukaart. *Mocht u één van de winnaars zijn, dan versturen we de cadeaukaart na afronding van het onderzoek naar het adres dat bekend is bij ons.*

☐ Ja, ik wil graag meedoen voor een Bol.com-cadeaubon. **E-mailadres:**

☐ Nee

De Inspectie SZW wil met een aantal mensen ook graag persoonlijk doorpraten over hun ervaringen met werk en de sociale dienst van de gemeente.

Mogen we u hiervoor benaderen? Zo ja, wilt u dan uw naam, telefoonnummer en/of e-mailadres geven? De gegevens zullen niet aan anderen ter beschikking worden gesteld. Nadat wij contact met u hebben gehad, worden de onderstaande gegevens vernietigd.

Naam:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

U heeft de vragenlijst nu helemaal ingevuld. Wij danken u hartelijk voor uw deelname!

Stuur de ingevulde vragenlijst terug
in bijgevoegde antwoordenvelop naar:

Antwoordnummer 1104
7500 VB ENSCHEDE

Een postzegel plakken is niet nodig.

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

VRAGENLIJST ERVARINGEN UITKERINGS-GERECHTIGDEN

VERSIE WERKERVARING

INVULINSTRUCTIE

Welkom bij de vragenlijst van Inspectie SZW. Deze vragenlijst gaat over uw ervaringen met uw gemeente / sociale dienst. Er zijn geen goede of foute antwoorden. Het gaat om uw mening!

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op het internet in te vullen. U krijgt dan alleen de vragen te zien die bij uw situatie passen. In de brief staat waar u de vragenlijst op het internet kunt vinden en hoe u in kunt loggen.

Let op het volgende, als u de papieren vragenlijst invult!

- Vouw of kreuk de vragenlijst niet.
- Gebruik een zwarte of blauwe pen, en geen potlood, gekleurde pen of viltstift.
- Bij de meeste vragen is het de bedoeling dat u één hokje aankruist.
- Als u meerdere hokjes mag aankruisen, wordt dat bij de vraag vermeld.
- Soms mag u vragen overslaan. Dit staat dan achter het antwoord dat u heeft gegeven.
- Zet een kruisje in het hokje bij het antwoord van uw keuze: ☒
- Als u een antwoord verkeerd invult, maak het fout aangekruiste hokje dan helemaal zwart ■ en kruis het goede hokje aan.

Bijvoorbeeld

Rotterdam ligt in Nederland

☒ **waar** → U heeft nu 'waar' ingevuld
■ **niet waar**

ALVAST HARTELIJK BEDANKT VOOR HET INVULLEN!

In de vragenlijst zult u regelmatig de term **sociale dienst** tegenkomen. Hiermee bedoelen we de afdeling van uw gemeente waar u terecht kunt voor een bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB- of Participatiewetuitkering) van de gemeente en voor hulp bij uw re-integratie.

BLOK 1 > INTRODUCTIEVRAGEN WERK

Volgens onze informatie heeft u mogelijk een arbeidsbeperking en heeft u in de afgelopen periode gewerkt. Wij zijn benieuwd hoeveel u in de afgelopen 2 jaar heeft gewerkt en wat voor werk u heeft gedaan.

1. Klopt het dat u een beperking heeft die het voor u moeilijker maakt om te werken dan voor anderen?
   - ☐ Ja
   - ☐ Nee → U hoeft de vragenlijst niet verder in te vullen. **STUURT U DE VRAGENLIJST ALSTUBLIEFT WEL AAN ONS TERUG.**

2. Heeft u weleens betaald werk gedaan?
   - ☐ Ja
   - ☐ Nee → U hoeft de vragenlijst niet verder in te vullen. **STUURT U DE VRAGENLIJST ALSTUBLIEFT WEL AAN ONS TERUG.**

3. Doet u nu betaald werk?
   - ☐ Ja → **Ga naar vraag 34**
   - ☐ Nee

BLOK 2 > LAATSTE DIENSTVERBAND

U heeft aangegeven weleens betaald gewerkt te hebben maar nu niet meer te werken. De volgende vragen gaan over uw laatste baan. Als u in het verleden meerdere banen heeft gehad dan graag antwoorden over uw laatste betaalde baan.

4. Hoe was u bij uw laatste werkgever aan het werk gekomen?
   - ☐ De werkgever bood mij op zijn initiatief deze baan aan
   - ☐ Ik heb zelf gesolliciteerd
   - ☐ De sociale dienst bood mij deze plek aan
   - ☐ Via een uitzendbureau
   - ☐ Via het re-integratiebedrijf
   - ☐ Via het SW-bedrijf (sociale werkplaats)
   - ☐ Ik liep hier al stage tijdens mijn opleiding
   - ☐ Ik ben hier eerst als vrijwilliger begonnen
   - ☐ Anders, namelijk _____

5. Wanneer is dit werk gestopt?
   - ☐ Minder dan een half jaar geleden
   - ☐ Tussen een half jaar en een jaar geleden
   - ☐ Meer dan een jaar geleden

6. Hoe lang heeft u dit werk gedaan?
   - ☐ Minder dan een maand
   - ☐ Tussen een maand en een half jaar
   - ☐ Tussen een half jaar en een jaar
   - ☐ Langer dan een jaar

7a. Wat voor werk deed u?
   - ☐ Gewoon (regulier) werk→ **Ga naar vraag 7c**
   - ☐ Beschut werk→ **Ga naar vraag 7b**
   - ☐ Anders→ **Ga naar vraag 7c**
   - ☐ Weet ik niet→ **Ga naar vraag 7c**

7b. Deed u dit beschut werk bij een sociaal werkbedrijf?
   - ☐ Ja
   - ☐ Nee
   - ☐ Weet ik niet

7c. Hoe deed u dit werk?
   - ☐ In loondienst met een vast contract
   - ☐ In loondienst met een tijdelijk contract
   - ☐ Als zelfstandige zonder personeel (zzp'er)
   - ☐ Als ondernemer met personeel
   - ☐ Als uitzendkracht
   - ☐ In de vorm van een proefplaatsing
   - ☐ Met behoud van uitkering als tegenprestatie voor de uitkering
   - ☐ Met behoud van uitkering in het kader van een traject naar werk/meedoen
   - ☐ Anders, namelijk _____

8. Werkte u een vast aantal uren?

☐ Ja, namelijk voor ☐ uur per week
☐ Nee

9. Welke hulp(middelen) of ondersteuning zijn er toegepast om u te kunnen laten werken?

	Ja	Nee
Ik heb ondersteuning met **het zoeken naar werk** gehad (bijv. gebruik van sociale media en het zoeken naar vacatures)	☐	☐
Ik heb **persoonlijke** ondersteuning gehad (bijv. vergroten van zelfvertrouwen/motivatie of hulp bij het aflossen van schulden)	☐	☐
Ik heb **thuis** ondersteuning gehad (bijv. kinderopvang of mantelzorg voor zieke ouders)	☐	☐
Ik heb **scholing** gehad (bijv. het volgen van een training of cursus)	☐	☐
Ik heb aanpassingen aan de **werkplek** gehad (bijv. een speciale bureaustoel, tafel of computerscherm)	☐	☐
Ik heb aanpassingen aan mijn **werktijden** en/of de werkdruk gehad (bijv. aangepaste werktijden en langzamer werken)	☐	☐
Ik heb ondersteuning met **vervoer** naar het werk gehad (bijv. vergoeding voor OV en aanpassingen aan uw fiets of auto).	☐	☐
Ik heb **specialistische diensten of hulpmiddelen** gehad (bijv. een tolk, speciale schoenen of een brailleapparaat).	☐	☐

10. Welke hulp(middelen) of ondersteuning zijn er volgens u nodig om (nu of in de toekomst) te kunnen werken?

	Ja	Nee
Ik heb ondersteuning nodig bij **het zoeken naar werk** (bijv. gebruik van sociale media en het zoeken naar vacatures)	☐	☐
Ik heb **persoonlijke** ondersteuning nodig (bijv. vergroten van zelfvertrouwen/motivatie of hulp bij het aflossen van schulden)	☐	☐
Ik heb **thuis** ondersteuning nodig voordat ik zou kunnen werken (bijv. kinderopvang of mantelzorg voor zieke ouders)	☐	☐
Ik heb **scholing** nodig (bijv. het volgen van een training of cursus)	☐	☐
Ik heb aanpassingen aan de **werkplek** nodig (bijv. een speciale bureaustoel, tafel of computerscherm)	☐	☐
Ik heb aanpassingen nodig aan mijn **werktijden** of de **werkdruk** (bijv. aangepaste werktijden en langzamer werken)	☐	☐
Ik heb ondersteuning nodig met **vervoer** naar het werk (bijv. vergoeding voor OV en aanpassingen aan uw fiets of auto).	☐	☐
Ik heb **specialistische diensten of hulpmiddelen** nodig (bijv. een tolk, speciale schoenen of een brailleapparaat).	☐	☐

Een jobcoach helpt werknemers bij het inwerken. Of hij maakt een persoonlijk trainingsprogramma om het werk te leren. Hij begeleidt werknemers ook op de werkvloer. Aan het eind van een geslaagd programma kan de werknemer zijn werk zelfstandig uitvoeren. De jobcoach blijft bereikbaar wanneer er een probleem ontstaat of als er nog knelpunten zijn.

11. Had u een jobcoach tijdens dit werk?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 17**
- ☐ Weet ik niet→ **Ga naar vraag 17**

12. Welke begeleiding heeft uw jobcoach u tijdens dit werk gegeven?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Ik heb een trainingsprogramma gekregen
- ☐ Ik heb een inwerkprogramma gekregen
- ☐ Ik heb begeleiding bij het werk gekregen
- ☐ De jobcoach heeft mijn collega's uitgelegd hoe om te gaan met mijn beperkingen
- ☐ Anders, namelijk ☐

13. Hoeveel uur per week werd de jobcoach ingezet?

- ☐ Dat weet ik precies, namelijk ☐ uur per week
- ☐ Ik weet het niet precies, maar ongeveer ☐ uur per week

14. Had u een jobcoach gedurende de gehele periode dat u dit werk deed?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, niet de gehele periode

15. Wie was deze jobcoach?

- ☐ Iemand vanuit de sociale dienst
- ☐ Iemand vanuit de werkgever
- ☐ Iemand vanuit het SW-bedrijf (sociale werkplaats)
- ☐ Iemand vanuit een andere instelling (bijvoorbeeld een IPS-coach vanuit een GGZ-instelling)
- ☐ Dit weet ik niet

16. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de begeleiding van de Jobcoach bij het werk?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
De jobcoach had voldoende tijd voor mij	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach was vaak genoeg aanwezig op mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach bemoeide zich teveel met mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach was goed op de hoogte van mijn arbeidsmogelijkheden	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach snapt welke beperking ik heb	☐	☐	☐	☐	☐
Door de jobcoach werd ik gemotiveerd om te werken	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik van de jobcoach heb gekregen was zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp van de jobcoach heeft de kans op succes in mijn werk vergroot	☐	☐	☐	☐	☐
Ik werd door de jobcoach te veel onder druk gezet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik durfde alles aan mijn jobcoach te vertellen en te vragen	☐	☐	☐	☐	☐

17. Had u meer hulp en begeleiding willen hebben? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Ja, meer begeleiding door een jobcoach of andere begeleider
- ☐ Ja, meer ondersteuning voor mijn woon-werkverkeer
- ☐ Ja, betere aanpassing op mijn werkplek (hulpmiddelen)
- ☐ Ja, meer opleiding op de werkplek
- ☐ Ja, anders, namelijk ____
- ☐ Nee

Loonwaarde is de waarde - uitgedrukt in Euro's - van de arbeid die iemand nog kan uitvoeren. De loonwaarde wordt door een arbeidsdeskundige op de werkplek vastgesteld

18. Was op uw werkplek vastgesteld wat u kon verdienen ('loonwaarde')?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 21**
- ☐ Weet ik niet → **Ga naar vraag 21**

19. Was u het eens met de hoogte van de loonwaarde?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, volgens mij kon ik meer verdienen
- ☐ Nee, volgens mij kon ik minder kan verdienen

20. Bent u door de vaststelling van uw loonwaarde in het doelgroepenregister terechtgekomen? (Dit is de 'praktijkroute')

- ☐ Ja
- ☐ Nee, ik zat al eerder in het doelgroepenregister
- ☐ Weet ik niet

21. Heeft u in het begin gewerkt met behoud van uitkering?

- ☐ Ja, op een proefplaatsing/participatieplaats
- ☐ Ja, maar ik weet ik niet of dit een proefplaatsing/ participatieplaats was
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 23**

22. Hoe lang duurde deze periode?

- ☐ Dat weet ik precies, namelijk ____ maanden
- ☐ Ik weet het niet precies, maar ongeveer ____ maanden
- ☐ Weet ik niet

23. Kreeg uw werkgever loonkostensubsidie voor u?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

24. Hoe vaak had u tijdens uw werk contact met een medewerker van de sociale dienst?

- ☐ Minimaal 1 keer per week
- ☐ Minimaal 1 keer per maand
- ☐ Minder dan 1 keer per maand
- ☐ Helemaal geen contact

25. Wat vond u van deze hoeveelheid contact?

- ☐ Te veel
- ☐ Precies genoeg
- ☐ Te weinig

26. Kunt u onderstaande vragen beantwoorden over het werk dat u deed?

	Nooit	Soms	Vaak	Altijd
Moest u erg snel werken?	☐	☐	☐	☐
Moest u heel veel werk doen?	☐	☐	☐	☐
Moest u extra hard werken?	☐	☐	☐	☐
Had u de vrijheid om uw eigen tempo te bepalen?	☐	☐	☐	☐
Voelde u druk van uw leidinggevende om (meer) tempo te maken?	☐	☐	☐	☐
Voelde u druk van uw collega's om (meer) tempo te maken?	☐	☐	☐	☐
Voelde u zich bij het werk door uw leidinggevende gesteund?	☐	☐	☐	☐
Had u goed contact met uw collega's?	☐	☐	☐	☐

27. Deed u werk...

	Ja	Nee
... dat u zinvol vond?	☐	☐
... waar u iets van leerde?	☐	☐
... waar u trots op was?	☐	☐
... waar u goed in was?	☐	☐
... dat onder uw niveau/te makkelijk was?	☐	☐
... dat psychisch zwaar was?	☐	☐
... dat fysiek zwaar was?	☐	☐
... waarvoor u langer dan een uur moest reizen?	☐	☐
... met onregelmatige werktijden?	☐	☐
... waar u eigenlijk geen zin in had?	☐	☐
... met weinig doorgroeimogelijkheden?	☐	☐

28. Hoeveel werkdagen heeft u zich in het afgelopen jaar naar schatting ziek moeten melden tijdens dit werk?

☐ ____ Dagen

☐ Ik heb niet gewerkt in het afgelopen jaar

29. Hoeveel personen werken er ongeveer bij uw laatste werkgever?

☐ 1 tot en met 9
☐ 10 tot en met 49
☐ 50 tot en met 99
☐ 100 tot en met 499
☐ 500 tot en met 999
☐ 1000 of meer

30. Om welke reden(en) bent u gestopt met werken? *(Meerdere antwoorden mogelijk)*

☐ De werkgever heeft het contract niet verlengd
☐ De werkgever heeft iemand gezocht die geen beperking had
☐ Mijn werkgever gaf aan dat ik minder productief was
☐ Mijn werkgever vond dat er te veel papierwerk kwam kijken bij mijn contract
☐ De werkgever hield geen rekening met mijn beperkingen
☐ Mijn collega's konden niet met mij omgaan
☐ Ik kon het werk niet meer doen door mijn beperking
☐ Mijn gezondheid was te slecht
☐ Het werk was te moeilijk
☐ Het werk was psychisch te zwaar
☐ Het werk was te eenvoudig
☐ Het werk was niet wat ik wilde
☐ Ik kon de combinatie werk en privé niet aan
☐ Ik had een conflict met mijn direct leidinggevende of werkgever
☐ Ik had onvoldoende begeleiding om het werk te kunnen doen
☐ Anders, namelijk _____

31. Wanneer hoorde u definitief dat u niet kon blijven bij uw werkgever?

☐ Meer dan 4 weken voor het einde van het dienstverband
☐ 1-4 weken voor het einde van het dienstverband
☐ Binnen 1 week voor het einde van het dienstverband

32. Bent u, nadat u gestopt bent met werken in een uitkeringssituatie terechtgekomen, en zo ja, bij welke instantie?
Indien u meerdere uitkeringen heeft ontvangen denkt u dan aan de eerste uitkering die u heeft ontvangen nadat u gestopt was met werk

- ☐ Ja, ik kwam in de WW bij UWV
- ☐ Ja, ik kwam in een andere uitkering bij UWV (bijvoorbeeld Wajong)
- ☐ Ja, ik kwam in de bijstand (ook wel bekend als WWB- of participatiewet-uitkering) bij de gemeente
- ☐ Nee → **Ga verder naar vraag 59**

33. Heeft u bij het begin van deze uitkering een gesprek gehad met een medewerker van een instantie over hulp bij het zoeken naar een nieuwe baan of over andere hulp die u nodig heeft om in de toekomst weer te kunnen werken?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Ja, bij UWV
- ☐ Ja, bij de gemeente
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

→ **Ga verder naar vraag 59**

BLOK 3 > HUIDIG DIENSTVERBAND

U heeft aangegeven nu betaald werk te hebben. De volgende vragen gaan over het werk wat u nu doet.

34. Hoe bent u aan dit werk gekomen?

- ☐ De werkgever bood mij op zijn initiatief deze baan aan
- ☐ Ik heb zelf gesolliciteerd
- ☐ De sociale dienst bood mij deze plek aan
- ☐ Via een uitzendbureau
- ☐ Via het re-integratiebedrijf
- ☐ Via het SW-bedrijf (sociale werkplaats)
- ☐ Ik liep hier al stage tijdens mijn opleiding
- ☐ Ik ben hier eerst als vrijwilliger begonnen
- ☐ Anders, namelijk ____

35. Hoe lang doet u dit werk inmiddels?

- ☐ Minder dan een maand
- ☐ Tussen een maand en een half jaar
- ☐ Tussen een half jaar en een jaar
- ☐ Langer dan een jaar

36a. Wat voor werk doet u?

- ☐ Gewoon (regulier) werk → **Ga naar vraag 36c**
- ☐ Beschut werk → **Ga naar vraag 36b**
- ☐ Anders/weet ik niet → **Ga naar vraag 36c**

36b. Doet u dit beschut werk bij een sociaal werkbedrijf?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

36c. Hoe doet u dit werk?

- ☐ In loondienst met een vast contract
- ☐ In loondienst met een tijdelijk contract
- ☐ Als zelfstandige zonder personeel (zzp'er)
- ☐ Als ondernemer met personeel
- ☐ Als uitzendkracht
- ☐ In de vorm van een proefplaatsing
- ☐ Met behoud van uitkering als tegenprestatie voor de uitkering
- ☐ Met behoud van uitkering in het kader van een traject naar werk/meedoen
- ☐ Anders, namelijk ____

37. Werkt u een vast aantal uren?

- ☐ Ja, namelijk ____ uur per week
- ☐ Nee

38. Welke hulp(middelen) of ondersteuning worden er toegepast om u te kunnen laten werken?

	Ja	Nee, en heb ik ook niet nodig	Nee, maar heb ik wel nodig
Persoonlijke ondersteuning *(bijv. vergroten van zelfvertrouwen of motivatie en bijv. het aflossen van schulden)*	☐	☐	☐
Aanpassingen aan de werkplek *(bijv. een speciale bureaustoel, tafel of computerscherm)*	☐	☐	☐
Aanpassingen aan mijn werktijden en/of de werkdruk *(bijv. aangepaste werktijden en je mag langzamer werken)*	☐	☐	☐
Scholing *(bijv. het volgen van een training of cursus)*	☐	☐	☐
Ondersteuning met vervoer naar het werk *(bijv. vergoeding voor OV en aanpassingen aan uw fiets of auto)*	☐	☐	☐
Specialistische diensten of hulpmiddelen *(bijv. een tolk, speciale schoenen of een brailleapparaat)*	☐	☐	☐

Een jobcoach helpt werknemers bij het inwerken. Of hij maakt een persoonlijk trainingsprogramma om het werk te leren. Hij begeleidt werknemers ook op de werkvloer. Aan het eind van een geslaagd programma kan de werknemer zijn werk zelfstandig uitvoeren. De jobcoach blijft bereikbaar wanneer er een probleem ontstaat of als er nog knelpunten zijn.

39. Heeft u een jobcoach (gehad) tijdens dit werk?
- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 45**
- ☐ Weet ik niet → **Ga naar vraag 45**

40. Welke begeleiding heeft uw jobcoach u tijdens dit werk gegeven?
(meerdere antwoorden mogelijk)
- ☐ Ik heb een trainingsprogramma gekregen
- ☐ Ik heb een inwerkprogramma gekregen
- ☐ Ik heb begeleiding bij het werk gekregen
- ☐ De jobcoach heeft mijn collega's uitgelegd hoe om te gaan met mijn beperkingen
- ☐ Anders, namelijk ☐

41. Hoeveel uur per week wordt de jobcoach ingezet?
- ☐ Dat weet ik precies, namelijk ☐ uur per week
- ☐ Ik weet het niet precies, maar ongeveer ☐ uur per week

42. Heeft u een jobcoach gedurende de gehele periode dat u dit werk doet?
- ☐ Ja
- ☐ Nee, niet de gehele periode

43. Wie was deze jobcoach?
- ☐ Iemand vanuit de sociale dienst
- ☐ Iemand vanuit de werkgever
- ☐ Iemand vanuit het SW-bedrijf (sociale werkplaats)
- ☐ Iemand vanuit een andere instelling (zoals een IPS-coach vanuit een GGZ-instelling)
- ☐ Dit weet ik niet

44. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de begeleiding van de Jobcoach bij uw huidige werk?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
De jobcoach heeft voldoende tijd voor mij	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach is vaak genoeg aanwezig op mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach bemoeit zich teveel met mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach is goed op de hoogte van mijn arbeidsmogelijkheden	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach snapt welke beperking ik heb	☐	☐	☐	☐	☐
Door de jobcoach word ik gemotiveerd om te werken	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik van de jobcoach krijg is zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp van de jobcoach vergroot de kans op succes in mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik word door de jobcoach te veel onder druk gezet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik durf alles aan mijn jobcoach te vertellen en te vragen	☐	☐	☐	☐	☐

45. Zou u meer hulp en begeleiding willen hebben? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Ja, meer begeleiding door een jobcoach of andere begeleider
- ☐ Ja, meer ondersteuning voor mijn woon-werkverkeer
- ☐ Ja, betere aanpassing op mijn werkplek (hulpmiddelen)
- ☐ Ja, meer opleiding op de werkplek
- ☐ Ja, anders, namelijk ____
- ☐ Nee

Loonwaarde is de waarde - uitgedrukt in Euro's - van de arbeid die iemand nog kan uitvoeren. De loonwaarde wordt door een arbeidsdeskundige op de werkplek vastgesteld

46. Is op uw werkplek vastgesteld wat u kunt verdienen ('loonwaarde')?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 49**
- ☐ Weet ik niet → **Ga naar vraag 49**

47. Bent u het eens met de hoogte van de loonwaarde?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, volgens mij kan ik meer verdienen
- ☐ Nee, volgens mij kan ik minder kan verdienen

48. Bent u door de vaststelling van uw loonwaarde op de werkplek in het doelgroepenregister terechtgekomen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, ik zat al in het doelgroepenregister
- ☐ Weet ik niet

49. Heeft u in het begin gewerkt met behoud van uitkering?

- ☐ Ja, op een proefplaatsing/participatieplaats
- ☐ Ja, maar ik weet niet of dit een proefplaatsing/participatieplaats was
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 51**

50. Hoe lang duurde deze periode?

- ☐ Dat weet ik precies, namelijk ____ maanden
- ☐ Ik weet het niet precies, maar ongeveer ____ maanden
- ☐ Weet ik niet

51. Ontvangt uw werkgever loonkostensubsidie voor u?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

52. Hoe vaak heeft u sinds u werkt contact met een medewerker van de sociale dienst?

- ☐ Minimaal 1 keer per week
- ☐ Minimaal 1 keer per maand
- ☐ Minder dan 1 keer per maand
- ☐ Helemaal geen contact

53. Wat vindt u van deze hoeveelheid contact?

- ☐ Te veel
- ☐ Precies genoeg
- ☐ Te weinig

54. Kunt u onderstaande vragen beantwoorden over het werk dat u doet?

	Nooit	Soms	Vaak	Altijd
Moet u erg snel werken?	☐	☐	☐	☐
Moet u heel veel werk doen?	☐	☐	☐	☐
Moet u extra hard werken?	☐	☐	☐	☐
Heeft u de vrijheid om uw eigen tempo te bepalen?	☐	☐	☐	☐
Voelt u druk van uw leidinggevende om (meer) tempo te maken?	☐	☐	☐	☐
Voelt u druk van uw collega's om (meer) tempo te maken?	☐	☐	☐	☐
Voelt u zich bij het werk door uw leidinggevende gesteund?	☐	☐	☐	☐
Heeft u goed contact met uw collega's?	☐	☐	☐	☐

55. Doet u werk...

	Ja	Nee
... dat u zinvol vindt?	☐	☐
... waar u iets van leert?	☐	☐
... waar u trots op bent?	☐	☐
... waar u goed in bent?	☐	☐
... dat onder uw niveau is?	☐	☐
... dat psychisch zwaar is?	☐	☐
... dat fysiek zwaar is?	☐	☐
... waarvoor u langer dan een uur moet reizen?	☐	☐
... met onregelmatige werktijden?	☐	☐
... waar u eigenlijk geen zin in hebt?	☐	☐
... met weinig doorgroeimogelijkheden?	☐	☐

56. Hoeveel werkdagen heeft u zich in het afgelopen jaar naar schatting ziek moeten melden tijdens dit werk?

☐ ☐ dagen

57. Hoeveel personen werken er ongeveer bij uw huidige werkgever?

- ☐ 1 tot en met 9
- ☐ 10 tot en met 49
- ☐ 50 tot en met 99
- ☐ 100 tot en met 499
- ☐ 500 tot en met 999
- ☐ 1000 of meer

58. Kunt u onderstaande vragen beantwoorden over het werk dat u nu doet?

	Ja	Nee
Loopt u het risico om uw baan te verliezen?	☐	☐
Maakt u zich zorgen om uw baan te behouden?	☐	☐
Heeft u er in het afgelopen jaar over nagedacht om ander werk te zoeken dan het werk bij uw huidige werkgever?	☐	☐
Heeft u in het afgelopen jaar ook daadwerkelijk iets ondernomen om ander werk te vinden?	☐	☐
Zou u, als het aan u lag, over 5 jaar nog bij uw huidige werkgever willen werken?	☐	☐

BLOK 4 > VERDERE ONDERSTEUNING

59. Heeft u ooit een bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB- of Participatiewet-uitkering) ontvangen?
- ☐ Ja en die ontvang ik nu nog
- ☐ Ja maar nu niet meer
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 62**

59a. Bent u verplicht om maandelijks bij de sociale dienst een inkomensbriefje in te leveren, mét daarop het bedrag dat u in de voorafgaande maand met werken hebt verdiend?
- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

60. Hoelang ontvangt u deze bijstandsuitkering? Als de uitkering is gestopt, hoelang heeft u deze uitkering gehad?
- ☐ Korter dan 6 maanden
- ☐ 6 maanden tot 1 jaar
- ☐ 1 tot 3 jaar
- ☐ 3 tot 10 jaar
- ☐ Langer dan 10 jaar

61. Ontving u een bijstandsuitkering voor u aan het werk bent gegaan? *Als u meerdere banen heeft gehad, denk dan aan uw huidige baan of, als u nu niet meer werkt, aan uw laatste baan.*
- ☐ Nee
- ☐ Ja, ik heb eerst een bijstandsuitkering ontvangen voordat ik ging werken

62. Ontvangt u **nu** nog een andere uitkering? *(meerdere antwoorden mogelijk)*
- ☐ Ja, een WW-uitkering
- ☐ Ja, een ZW-uitkering
- ☐ Ja, een arbeidsongeschiktheiduitkering (bijvoorbeeld Wajong, WGA)
- ☐ Ja, een andere uitkering dan de hiervoor genoemde, namelijk: _____
- ☐ Nee

Wij zijn benieuwd hoe de sociale dienst u heeft geholpen, en hoe u deze hulp heeft ervaren. Als u hulp heeft gekregen van meerdere medewerkers van de sociale dienst kunt u de vraag invullen voor alle medewerkers tezamen.

63. Heeft de gemeente bij u vastgesteld hoeveel uur u kunt werken?
- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 66**
- ☐ Weet ik niet → **Ga naar vraag 66**

64. Om hoeveel uur per week gaat het?
- ☐ Tussen 1 en 10 uur
- ☐ Tussen 11 en 20 uur
- ☐ Tussen 21 en 30 uur
- ☐ Tussen 31 en 40 uur
- ☐ Weet ik niet precies

65. Bent u het eens met dit aantal uur?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, ik denk dat ik meer uur kan werken
- ☐ Nee, ik denk dat ik minder uur kan werken

66. Heeft u een vast contactpersoon bij de sociale dienst?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

Wanneer u met vragen over werk, inkomen en uitkering naar de gemeente gaat, kan deze u wijzen op de (gratis) cliëntondersteuning. Dit is een andere afdeling of organisatie dan degene waar u eventueel een uitkering heeft aangevraagd. U kunt hier terecht voor onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning over zaken als onderwijs, wonen, werk en inkomen, bijvoorbeeld indien u het ergens niet mee eens bent.

67. Heeft de gemeente u gewezen op de cliënt-ondersteuning?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, ik ben er niet op gewezen, maar ik ben er wel mee bekend
- ☐ Nee, ik ben er niet op gewezen en ook niet mee bekend

68. Ook andere afdelingen van de gemeente en andere instellingen helpen mensen. Kruis aan van wie u nog meer hulp heeft gekregen.
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Hulp vanuit de wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- ☐ Jeugdzorg
- ☐ Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)
- ☐ Een stichting/vereniging voor mensen met psychische problemen (zoals Pandora)
- ☐ Een stichting/vereniging voor mensen met een verstandelijke beperking (zoals MEE)
- ☐ Schuldhulpverlening
- ☐ Hulp voor dak- en thuislozen
- ☐ Anders
- ☐ Niet van toepassing

69. Hoe beoordeelt u de ondersteuning van de sociale dienst, jobcoach en werkgever?
U kunt dit aangeven met een rapportcijfer (waarbij een 1 'heel slecht' is en een 10 'heel goed').
Wanneer u hier niet mee te maken heeft gehad vult u in: Geen ondersteuning ontvangen

		heel slecht									heel goed
	Geen ondersteuning ontvangen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sociale dienst	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jobcoach	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Werkgever	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BLOK 5 > ALGEMENE VRAGEN

70. Hoe denkt u over het algemeen over het vinden en uitvoeren van werk?

	Ja	Nee
Ik ben gelukkiger wanneer ik een baan heb	☐	☐
Ik wil op dit moment graag werken	☐	☐
Het hebben van werk heeft voordelen boven het niet hebben van werk	☐	☐
Het wordt van mij verwacht dat ik een baan heb	☐	☐
De meeste mensen die belangrijk voor mij zijn, vinden dat ik moet werken	☐	☐
Ik kan (ander) werk vinden als ik daar echt moeite voor doe	☐	☐

71. Zoekt u op dit moment naar (ander) betaald werk?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

72. Kruis aan wat het voor u moeilijk maakt om een betaalde baan te vinden of houden.
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Voor mijn opleiding zijn geen of weinig banen beschikbaar
- ☐ Ik kan niet op onregelmatige tijden werken (bijvoorbeeld nachtdienst)
- ☐ Te weinig of niet de juiste werkervaring
- ☐ Taalproblemen
- ☐ Geen rijbewijs
- ☐ Het aantal uren dat ik kan werken
- ☐ Gebrek aan motivatie om aan het werk te gaan
- ☐ Zorg voor kinderen of anderen
- ☐ Mijn lichamelijke gezondheid
- ☐ Mijn psychische gezondheid
- ☐ Verslaving
- ☐ Schulden
- ☐ Discriminatie (bijvoorbeeld op basis van leeftijd, etnische achtergrond, ziekte of handicap)
- ☐ Anders, namelijk

  ☐ Ik heb geen van deze problemen

73. Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgerond?
(Als u een buitenlandse opleiding heeft gedaan, vul dan in welke Nederlandse opleiding daar het meest op lijkt)

- ☐ Geen onderwijs
- ☐ Basisonderwijs
- ☐ Praktijkonderwijs
- ☐ Lbo / mavo / vmbo / mbo 1 / eerste 3 jaren van havo en vwo
- ☐ Mbo niveau 2 of hoger / havo / vwo
- ☐ Hbo of universiteit

74. Heeft u speciaal onderwijs gevolgd, of met leerling gebonden financiering (rugzakje) in het regulier onderwijs gezeten?
(meerdere antwoorden mogelijk)
Het rugzakje is een extra budget voor kinderen met een beperking of handicap binnen het reguliere onderwijs zodat de school extra zorg in kan huren voor deze kinderen.

- ☐ Nee, geen speciaal onderwijs of rugzakje gehad
- ☐ Rugzakje in het reguliere basis of voortgezet onderwijs gehad
- ☐ Speciaal basisonderwijs (sbo)
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 1, voor kinderen met een visuele beperking
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 2, voor (onder andere) dove en slechthorende kinderen.
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 3, voor (onder andere) zeer moeilijk lerende kinderen.
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 4, voor (onder andere) zeer moeilijk opvoedbare kinderen

75. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik kan alles goed aan	☐	☐	☐	☐	☐
Soms heb ik het idee dat het mij allemaal te veel wordt	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb vaak hulp van anderen nodig	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan prima voor mezelf opkomen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan goed rondkomen van het inkomen van mijn huishouden	☐	☐	☐	☐	☐
Op dit moment maak ik schulden die ik niet meer kan overzien	☐	☐	☐	☐	☐

76. Hoe is over het algemeen uw gezondheidstoestand?

- ☐ Zeer goed
- ☐ Goed
- ☐ Gaat wel
- ☐ Slecht
- ☐ Zeer slecht
- ☐ Deze vraag wil ik liever niet beantwoorden

77. Wat is uw woonsituatie?

- ☐ Alleenstaand
- ☐ Ik woon bij mijn ouders
- ☐ Ik woon met begeleiding
- ☐ Samenwonend zonder kind(eren)
- ☐ Samenwonend met kind(eren)
- ☐ Alleenstaand met kind(eren)
- ☐ Alleenstaand met huisgenoten
- ☐ Anders

BLOK 6 > TOT SLOT

79. Onder deelnemers van de vragenlijst worden in totaal vijftig VVV- en Bol.com-cadeaubonnen van 25 euro verloot. Wilt u hieraan meedoen?

☐ Ja, ik wil graag meedoen voor een VVV-cadeaukaart. *Mocht u één van de winnaars zijn, dan versturen we de cadeaukaart na afronding van het onderzoek naar het adres dat bekend is bij ons.*

☐ Ja, ik wil graag meedoen voor een Bol.com-cadeaubon. **E-mailadres:**

☐ Nee

Hieronder kunt u aangeven als u dat wilt (het is niet verplicht) wat u vindt van wat de sociale dienst voor u doet. Wat gaat er bijvoorbeeld goed of wat kan de sociale dienst volgens u beter doen?

80. Hieronder kunt u uw opmerkingen over uw uitkering of de sociale dienst schrijven.

81. Hieronder kunt u uw opmerkingen over de vragenlijst van dit onderzoek opschrijven.

82. De Inspectie SZW wil met een aantal mensen ook graag persoonlijk doorpraten over hun ervaringen met werk en de sociale dienst van de gemeente. Mogen we u hiervoor benaderen? Zo ja, wilt u dan uw naam, telefoonnummer en/of e-mailadres geven? De gegevens zullen niet aan anderen ter beschikking worden gesteld. Nadat wij contact met u hebben gehad, worden de onderstaande gegevens vernietigd.

Naam:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

U heeft de vragenlijst nu helemaal ingevuld. Wij danken u hartelijk voor uw deelname!

Stuur de ingevulde vragenlijst terug
in bijgevoegde antwoordenvelop naar:

Antwoordnummer 1104
7500 VB ENSCHEDE

Een postzegel plakken is niet nodig.

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

VRAGENLIJST ERVARINGEN UITKERINGS-GERECHTIGDEN

VERSIE WACHTLIJST WSW

INVULINSTRUCTIE

Welkom bij de vragenlijst van Inspectie SZW. Deze vragenlijst gaat over uw ervaringen met uw gemeente / sociale dienst / en/of UWV. Er zijn geen goede of foute antwoorden. Het gaat om uw mening!

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op het internet in te vullen. U krijgt dan alleen de vragen te zien die bij uw situatie passen. In de brief staat waar u de vragenlijst op het internet kunt vinden en hoe u in kunt loggen.

Let op het volgende, als u de papieren vragenlijst invult!

- Vouw of kreuk de vragenlijst niet.
- Gebruik een zwarte of blauwe pen, en geen potlood, gekleurde pen of viltstift.
- Bij de meeste vragen is het de bedoeling dat u één hokje aankruist.
- Als u meerdere hokjes mag aankruisen, wordt dat bij de vraag vermeld.
- Soms mag u vragen overslaan. Dit staat dan achter het antwoord dat u heeft gegeven.
- Zet een kruisje in het hokje bij het antwoord van uw keuze: ☒
- Als u een antwoord verkeerd invult, maak het fout aangekruiste hokje dan helemaal zwart ■ en kruis het goede hokje aan.

Bijvoorbeeld

Rotterdam ligt in Nederland

☒ **waar** → U heeft nu 'waar' ingevuld
■ **niet waar**

ALVAST HARTELIJK BEDANKT VOOR HET INVULLEN!

In de vragenlijst zult u regelmatig de term **sociale dienst** tegenkomen. Hiermee bedoelen we de afdeling van uw gemeente waar u terecht kunt voor een bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB- of Participatiewetuitkering) van de gemeente en voor hulp bij uw re-integratie.

BLOK 1 > HULP VAN SOCIALE DIENST OF UWV

Wij gaan u nu vragen stellen over uw ervaringen met de sociale dienst of UWV.
We zijn benieuwd of en hoe u bent geholpen door de sociale dienst of UWV.

1. Heeft u **nu** een uitkering?
   - ☐ Ja, ik heb een uitkering van de sociale dienst → **Ga naar vraag 3**
   - ☐ Ja, ik heb een uitkering van UWV → **Ga naar vraag 3**
   - ☐ Ja, ik heb een uitkering van de sociale dienst én van UWV → **Ga naar vraag 3**
   - ☐ Ja ik krijg een uitkering, maar ik weet niet van wie → **Ga naar vraag 3**
   - ☐ Nee ik krijg geen uitkering

2. Heeft u tussen 1 januari 2015 en nu een uitkering gehad?
   - ☐ Ja van UWV
   - ☐ Ja van de sociale dienst
   - ☐ Ja van zowel UWV als de sociale dienst
   - ☐ Nee

3. Heeft u samen met een medewerker van UWV of de sociale dienst afspraken gemaakt over het zoeken naar werk?
   - ☐ Ja
   - ☐ Nee
   - ☐ Ik heb al werk → **Ga naar vraag 5**
   - ☐ Weet ik niet

4. Wat is het doel van de hulp van UWV of de sociale dienst?
   - ☐ Dat ik betaald werk ga doen
   - ☐ Dat ik beschut werk ga doen
   - ☐ Dat ik dagbesteding ga doen
   - ☐ Weet ik niet

5. Is er bij u vastgesteld hoeveel uur u kunt werken?
   - ☐ Ja
   - ☐ Nee → **Ga naar vraag 8**
   - ☐ Dat weet ik niet → **Ga naar vraag 8**

6. Hoeveel uur kunt u werken?
   - ☐ Tussen 1 en 10 uur
   - ☐ Tussen 11 en 20 uur
   - ☐ Tussen 21 en 30 uur
   - ☐ Tussen 31 en 40 uur
   - ☐ Dat weet ik niet precies

7. Bent u het eens met dit aantal uren?
   - ☐ Ja
   - ☐ Nee, ik kan meer uur werken
   - ☐ Nee, ik kan minder uur werken

8. Kruis aan van welke hulp van UWV of de sociale dienst u **in de afgelopen 4 jaar** gebruik heeft gemaakt:
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Ik heb van geen enkele hulp gebruik gemaakt → **Ga direct naar vraag 9**
- ☐ Ik heb wel hulp gevraagd, maar niet gekregen → **Ga direct naar vraag 9**
- ☐ Ik heb hulp gekregen om mijn kansen om aan het werk te komen te vergroten (bijvoorbeeld een re-integratietraject of scholing)
- ☐ Ik heb een indicatie beschut werk gekregen
- ☐ Ik heb hulp gekregen bij het zoeken en vinden van betaald werk (bijv. vacatures ontvangen, voorgesteld aan een werkgever, geplaatst op beschutte werkplek etc.)
- ☐ Ik heb hulp gekregen bij het zoeken en vinden van onbetaald werk (bijv. vrijwilligerswerk of dagbesteding)
- ☐ Ik heb een proefplaatsing, stage of andere vorm van werkervaringsplaats met behoud van uitkering gekregen
- ☐ Ik heb hulp gekregen bij het starten van een eigen bedrijf
- ☐ Ik heb voorzieningen ontvangen die mijn werk makkelijker hebben gemaakt (bijv. een speciaal bureau of stoel)
- ☐ Ik heb voorzieningen ontvangen die het vervoer naar mijn werk makkelijker maken (bijv. een taxi)
- ☐ Ik of mijn werkgever heeft loonkostensubsidie of loondispensatie ontvangen
- ☐ Ik heb andere vormen van hulp gekregen

9. Heeft u een vaste contactpersoon bij de sociale dienst of UWV?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

10. Heeft u **in de afgelopen 6 maanden** een of meer persoonlijke gesprekken gevoerd met een medewerker van UWV of de sociale dienst?

- ☐ Ja 1 gesprek
- ☐ Ja 2 gesprekken
- ☐ Ja 3 gesprekken
- ☐ Ja meer dan 3 gesprekken
- ☐ Nee

11. Wat vindt u van het aantal contacten met UWV of de sociale dienst **in de afgelopen 6 maanden**?

- ☐ Te veel
- ☐ Precies goed
- ☐ Te weinig

Wanneer u met vragen over werk, inkomen en uitkering naar de gemeente gaat, kan deze u wijzen op de (gratis) cliëntenondersteuning. Dit is een andere afdeling of organisatie dan degene die uw uitkering verzorgt. U kunt hier terecht voor onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning over zaken als onderwijs, wonen, werk en inkomen, bijvoorbeeld indien u het ergens niet mee eens bent.

12. Heeft UWV of de sociale dienst u gewezen op de cliëntenondersteuning?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, ik ben er niet op gewezen, maar ik ken het wel
- ☐ Nee, ik ben er niet op gewezen en ik ken het ook niet

13. U kunt ook hulp krijgen van andere afdelingen van de gemeente en andere instellingen. Kruis aan van wie u nog meer hulp heeft gekregen. Dat kan ook hulp zijn die u kreeg voordat u een uitkering kreeg. *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Hulp vanuit de wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- ☐ Jeugdzorg
- ☐ Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)
- ☐ Een organisatie voor mensen met psychische problemen (zoals Pandora)
- ☐ Een organisatie voor mensen met een verstandelijke beperking (zoals MEE)
- ☐ Een organisatie voor mensen met een lichamelijke handicap (zoals BOSK)
- ☐ Schuldhulpverlening
- ☐ Hulp voor dak- en thuislozen
- ☐ Een revalidatie-arts
- ☐ Anders
- ☐ Niet van toepassing (geen andere hulp)

Indien u HELEMAAL GEEN andere hulp heeft ontvangen: → Ga naar vraag 15

14. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Mijn contactpersoon van de sociale dienst of UWV is goed op de hoogte van de ondersteuning die ik van deze andere afdeling(en) en organisaties ontvang	☐	☐	☐	☐	☐
Ik moet dezelfde informatie vaker verstrekken aan verschillende afdelingen en organisaties	☐	☐	☐	☐	☐
De verschillende afdelingen en organisaties werken goed samen om mij te helpen	☐	☐	☐	☐	☐

De volgende vragen gaan over werk met behoud van uitkering. Bij werk met behoud van uitkering ontvangt u geen loon van de werkgever, maar blijft u wel uw uitkering van de sociale dienst ontvangen.

15. Heeft u i**n de afgelopen 4 jaar** gewerkt met behoud van uw uitkering?

- ☐ Ja, ik heb gewerkt met behoud van uitkering
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 17**
- ☐ Dat weet ik niet → **Ga naar vraag 17**

16. Hoe werd dit werk met behoud van uitkering genoemd?

- ☐ Participatieplaats
- ☐ Tegenprestatie
- ☐ Proefplaatsing
- ☐ Stage
- ☐ Werkervaringsplaats
- ☐ Vrijwilligerswerk
- ☐ Work-first
- ☐ Dat weet ik niet

BLOK 2 > ARBEIDSVERLEDEN EN BEGELEIDING OP UW WERK

17. Heeft u **de afgelopen 4 jaar** betaald werk gedaan?

- ☐ Ja, de gehele periode
- ☐ Ja, maar niet de gehele periode
- ☐ Nee, maar ik werk nu wel → **Ga naar vraag 21**
- ☐ Nee en ik werk nu ook niet → **Ga naar vraag 43**

18. Heeft u **nu** betaald werk?

- ☐ Ja → **Ga naar vraag 21**
- ☐ Nee

19. Wanneer bent u gestopt met werken?

- ☐ Minder dan 6 maanden geleden
- ☐ Tussen 6 maanden en 12 maanden geleden
- ☐ Meer dan een jaar geleden

20. Om welke redenen bent u gestopt met werken? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

Redenen die met uw werkgever te maken hebben

- ☐ Het contract is niet verlengd
- ☐ Werkgever heeft iemand gezocht die geen beperking had
- ☐ Mijn werkgever vond dat ik niet productief genoeg was
- ☐ Mijn werkgever vond dat er te veel papierwerk bij mijn contract kwam kijken
- ☐ De werkgever hield geen/onvoldoende rekening met mijn beperkingen
- ☐ Ik had een conflict met mijn baas of werkgever

Redenen die met het werk te maken hebben

- ☐ Mijn collega's konden niet met mij omgaan
- ☐ Ik kon het werk niet meer doen vanwege mijn beperking
- ☐ Ik had onvoldoende begeleiding om het werk te kunnen doen
- ☐ Het werk was geestelijk te zwaar
- ☐ Het werk was lichamelijk te zwaar
- ☐ Het werk was te moeilijk
- ☐ Het werk was te eenvoudig
- ☐ Het werk was niet wat ik wilde

Persoonlijke redenen

- ☐ Mijn gezondheid was te slecht
- ☐ Ik kon de combinatie werk en privé niet aan
- ☐ Anders, namelijk _____

→ **Ga nu verder naar vraag 43**

21. Voordat u aan werk kwam, had u toen een uitkering van UWV of de sociale dienst?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

22. Heeft u naast uw werk ook een uitkering?

- ☐ Ja, van UWV
- ☐ Ja, van de sociale dienst
- ☐ Nee

23. Hoe lang doet u uw huidige werk inmiddels?

- ☐ Minder dan een maand
- ☐ Tussen een maand en een half jaar
- ☐ Tussen een half jaar en een jaar
- ☐ Langer dan een jaar

24. Wat voor werk doet u?

- ☐ Regulier werk
- ☐ Beschut werk
- ☐ Dagbesteding
- ☐ Anders
- ☐ Weet ik niet

25. Doet u dit werk bij een sociaal werkbedrijf?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet ik niet

26. In welke vorm doet u dit werk?

- ☐ In loondienst met een vast contract
- ☐ In loondienst met een tijdelijk contract
- ☐ Als uitzendkracht
- ☐ Als zelfstandige zonder personeel
- ☐ Als ondernemer met personeel
- ☐ Stage georganiseerd door de gemeente
- ☐ Work-first georganiseerd door de gemeente
- ☐ Detachering georganiseerd door de gemeente
- ☐ In de vorm van een proefplaatsing
- ☐ Met behoud van uitkering als tegenprestatie voor de uitkering
- ☐ Met behoud van uitkering in het kader van een traject naar werk
- ☐ Anders, namelijk
- ☐ Weet niet

27. Hoe bent u aan uw werk gekomen?

- ☐ De werkgever heeft mij gevraagd te komen werken
- ☐ Ik heb zelf gesolliciteerd
- ☐ De sociale dienst of uwv bood mij deze plek aan
- ☐ Ik ben hier via een uitzendbureau aan het werk gegaan
- ☐ Ik liep hier al stage tijdens mijn opleiding
- ☐ Ik deed er vrijwilligerswerk
- ☐ Anders, namelijk

28. Zijn er aanpassingen gedaan zodat u uw werk goed kunt doen? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Ja, ik heb een aangepaste stoel of tafel
- ☐ Ja, ik werk met een hulpmiddel, bijvoorbeeld een speciaal computerscherm
- ☐ Ja, mijn werktijden zijn aangepast
- ☐ Ja, ik mag langzamer werken dan mijn collega's
- ☐ Ja, ik hoef minder werk te doen
- ☐ Ja, ik hoef niet alles te kunnen/doen wat mijn collega's doen
- ☐ Ja, ik heb een speciale opleiding of training gekregen
- ☐ Ja, het gebouw waar ik werk is aangepast, bijvoorbeeld met bredere deuren of een rolstoelhelling
- ☐ Ja, andere aanpassingen, namelijk:
- ☐ Nee

29. Heeft u eigenlijk nog meer aanpassingen nodig? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Ja, aan mijn stoel of tafel
- ☐ Ja, ik heb hulpmiddelen nodig, bijvoorbeeld een speciaal computerscherm
- ☐ Ja, mijn werktijden zouden moeten worden aangepast
- ☐ Ja, dat ik langzamer mag werken dan mijn collega's
- ☐ Ja, aan de hoeveelheid werk
- ☐ Ja, ik zou niet alles hoeven te kunnen/doen wat mijn collega's doen
- ☐ Ja, ik heb een speciale opleiding of training nodig
- ☐ Ja, het gebouw waar ik werk zou aangepast moeten worden, bijvoorbeeld met bredere deuren of een rolstoelhelling
- ☐ Ja, namelijk:

  [ ]

- ☐ Nee

Loonwaarde is de waarde van het werk dat u nog kunt uitvoeren. De loonwaarde wordt door een deskundige op de werkvloer vastgesteld

30. Is op uw werkplek vastgesteld wat u kunt verdienen (loonwaarde)?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 32**
- ☐ Dat weet ik niet → **Ga naar vraag 32**

31. Bent u het eens met de hoogte van de loonwaarde?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, ik kan meer verdienen
- ☐ Nee, ik kan minder verdienen

32. Kunt u onderstaande vragen beantwoorden over het werk dat u doet?

	Nooit	Soms	Vaak	Altijd	Niet van toepassing
Moet u erg snel werken?	☐	☐	☐	☐	☐
Moet u heel veel werk doen?	☐	☐	☐	☐	☐
Moet u extra hard werken?	☐	☐	☐	☐	☐
Heeft u de vrijheid om uw eigen tempo te bepalen?	☐	☐	☐	☐	☐
Voelt u druk van uw leidinggevende om (meer) tempo te maken?	☐	☐	☐	☐	☐
Voelt u druk van uw collega's om (meer) tempo te maken?	☐	☐	☐	☐	☐
Voelt u zich bij het werk door uw leidinggevende gesteund?	☐	☐	☐	☐	☐
Heeft u goed contact met uw collega's?	☐	☐	☐	☐	☐

33. Hoeveel **werkdagen** (ongeveer) heeft u zich ziek moeten melden tijdens uw werk in het afgelopen jaar?

[ ] dagen

34. Doet u werk…

	Ja	Nee
… dat u zinvol vindt?	☐	☐
… waar u iets van leert?	☐	☐
… waar u trots op bent?	☐	☐
… waar u goed in bent?	☐	☐
… dat onder uw niveau is?	☐	☐
… dat psychisch zwaar is?	☐	☐
… dat lichamelijk zwaar is?	☐	☐
… waarvoor u langer dan een uur moet reizen?	☐	☐
… met onregelmatige werktijden?	☐	☐
… waar u eigenlijk geen zin in hebt?	☐	☐
… met weinig doorgroeimogelijkheden?	☐	☐

35. Hoeveel personen werken er ongeveer bij uw huidige werkgever?

- ☐ 1 - 9
- ☐ 10 – 49
- ☐ 50 – 99
- ☐ 100 – 499
- ☐ 500 – 999
- ☐ 1000 of meer
- ☐ Weet niet

36. Welke voorziening heeft u gekregen om te kunnen werken?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Een voorziening woon-werkverkeer, namelijk: ____
- ☐ Een vergoeding voor aanpassingen aan eigen fiets of auto
- ☐ Een bruikleenauto
- ☐ Mijn werkgever regelde het vervoer
- ☐ Een vergoeding voor het gebruik van mijn eigen auto
- ☐ Een vergoeding voor het openbaar vervoer (bus, trein)
- ☐ Een vergoeding voor taxivervoer
- ☐ Een speciaal persoon die mij helpt/hielp bij mijn beperkingen (zoals een doventolk)
- ☐ Een meeneembare voorziening (zoals een brailleapparaat
- ☐ Anders, namelijk ____
- ☐ Geen

Een jobcoach helpt werknemers bij het inwerken. Of hij maakt een persoonlijk trainingsprogramma om het werk te leren. Hij begeleidt werknemers ook op de werkvloer. Aan het eind van een geslaagd programma kan de werknemer zijn werk zelfstandig uitvoeren. De jobcoach blijft bereikbaar wanneer er een probleem ontstaat of als er nog knelpunten zijn.

37. Heeft of had u een jobcoach?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 42**
- ☐ Dat weet ik niet → **Ga naar vraag 42**

38. Welke begeleiding gaf uw jobcoach?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Ik heb een trainingsprogramma gekregen
- ☐ Ik heb een inwerkprogramma gekregen
- ☐ Ik heb begeleiding bij het werk gekregen
- ☐ De jobcoach heeft mijn collega's uitgelegd hoe om te gaan met mijn beperkingen
- ☐ Anders, namelijk: ____

39. Hoeveel **uur per week** wordt (of werd) de jobcoach ingezet?

- ☐ Dat weet ik precies, namelijk ____ uur per week
- ☐ Dat weet ik ongeveer, namelijk ____ uur per week
- ☐ Dat weet ik niet

40. Is deze jobcoach:

- ☐ Iemand vanuit de sociale dienst
- ☐ Iemand vanuit de werkgever
- ☐ Iemand vanuit het SW-bedrijf (sociale werkplaats)
- ☐ Iemand vanuit een andere instelling (bijvoorbeeld een IPS-coach vanuit een GGZ-instelling)
- ☐ Dat weet ik niet

41. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de jobcoach?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
De jobcoach heeft/had voldoende tijd voor mij	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach is/was vaak genoeg aanwezig op mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach bemoeit/bemoeide zich teveel met mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach is/was goed op de hoogte van mijn arbeidsmogelijkheden	☐	☐	☐	☐	☐
De jobcoach snapt(e) welke beperking ik heb	☐	☐	☐	☐	☐
Door de jobcoach word/werd ik gemotiveerd om te werken	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik van de jobcoach krijg/kreeg is/was zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp van de jobcoach vergroot(te) de kans op succes in mijn werk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik word/werd door de jobcoach te veel onder druk gezet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik durf(de) alles aan mijn jobcoach te vertellen en te vragen	☐	☐	☐	☐	☐

Loonkostensubsidie is een subsidie van de sociale dienst voor werkgevers als ze iemand met een uitkering in dienst nemen. Bij loondispensatie betaalt de werkgever tijdelijk minder loon aan een werknemer omdat hij minder aan kan dan de andere werknemers. UWV vult het loon aan tot maximaal het bedrag dat hij ontving voordat hij bij de werkgever ging werken.

42. Werkt u **nu** met loonkostensubsidie of loondispensatie?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Dat weet ik niet

→ **Ga verder naar vraag 56**

BLOK 3 > UITKERING, ZOEKEN NAAR WERK, RECHTEN EN PLICHTEN

43. Welke uitkering heeft u **nu**?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Bijstandsuitkering (ook wel bekend als WWB- of Participatiewetuitkering van de sociale dienst)
- ☐ Werkloosheidsuitkering (WW van UWV)
- ☐ Ziektewetuitkering (ZW van UWV)
- ☐ Arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO/Wia/WGA van UWV)
- ☐ Arbeidsongeschiktheidsuitkering voor jonggehandicapten (Wajong van UWV)
- ☐ Anders (bijvoorbeeld Anw van SVB en Ioaw/Ioaz van de sociale dienst)
- ☐ Ik heb geen uitkering → **Ga naar vraag 45**

44. Hoe lang heeft u een uitkering?

- ☐ Korter dan 6 maanden
- ☐ 6 maanden tot 1 jaar
- ☐ 1 tot 3 jaar
- ☐ 3 tot 10 jaar
- ☐ Langer dan 10 jaar

De volgende vragen gaan over wat u heeft gedaan om werk te vinden.

45. Heeft u **de afgelopen 6 maanden** iets gedaan om werk te vinden? Advertenties bekijken voor werk telt al mee.

- ☐ Ja
- ☐ Nee, de sociale dienst of UWV heeft tegen mij gezegd dat zij werk voor mij zoeken → **Ga naar vraag 47**
- ☐ Nee, ik heb niet gezocht naar werk → **Ga naar vraag 47**

46. Hoe vaak heeft u de afgelopen 6 maanden op onderstaande manieren naar werk gezocht?

	Wekelijks	Maandelijks	minder dan 1x per maand	Nooit
Ik heb een sollicitatiebrief geschreven op een vacature, of hierover gebeld	☐	☐	☐	☐
Ik heb een open sollicitatiebrief gestuurd, of hierover gebeld	☐	☐	☐	☐
Ik ben langs geweest bij een uitzendbureau	☐	☐	☐	☐
Ik ben langs geweest bij een werkgever	☐	☐	☐	☐
Ik ben naar een banenmarkt of een voorlichtingsdag geweest	☐	☐	☐	☐
Ik ben naar een speeddate geweest	☐	☐	☐	☐

47. Heeft de sociale dienst of UWV u geholpen bij het vinden van werk?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

48. Kunt u aangeven of de volgende stellingen wel of niet op u van toepassing zijn?

	Ja	Nee
Ik ben van plan de komende periode werk te gaan zoeken	☐	☐
Ik ben gelukkiger wanneer ik een baan heb	☐	☐
Ik wil op dit moment graag werken	☐	☐
Het hebben van werk heeft voordelen boven het niet hebben van werk	☐	☐
Ik verwacht op eigen kracht werk te vinden	☐	☐
Het wordt van mij verwacht dat ik een baan vind	☐	☐
De meeste mensen die belangrijk voor mij zijn, vinden dat ik moet werken	☐	☐
Ik kan werk vinden als ik daar echt moeite voor doe	☐	☐

49. Welke hulp(middelen) of ondersteuning zijn er volgens u nodig om (nu of in de toekomst) te kunnen werken?

	Ja	Nee
Ik heb ondersteuning nodig bij **het zoeken naar werk** (bijv. gebruik van sociale media en het zoeken naar vacatures)	☐	☐
Ik heb **persoonlijke** ondersteuning nodig (bijv. vergroten van zelfvertrouwen/motivatie of hulp bij het aflossen van schulden)	☐	☐
Ik heb **thuis** ondersteuning nodig voordat ik zou kunnen werken (bijv. kinderopvang of mantelzorg voor zieke ouders)	☐	☐
Ik heb **scholing** nodig (bijv. het volgen van een training of cursus)	☐	☐
Ik heb aanpassingen aan de **werkplek** nodig (bijv. een speciale bureaustoel, tafel of computerscherm)	☐	☐
Ik heb aanpassingen nodig aan mijn **werktijden** of de **werkdruk** (bijv. aangepaste werktijden en langzamer werken)	☐	☐
Ik heb ondersteuning nodig met **vervoer** naar het werk (bijv. vergoeding voor OV en aanpassingen aan uw fiets of auto).	☐	☐
Ik heb **specialistische diensten of hulpmiddelen** nodig (bijv. een tolk, speciale schoenen of een braille-apparaat).	☐	☐

50. Zou u werk accepteren...

	Ja	Nee
... dat onder uw niveau is	☐	☐
... dat psychisch zwaar is	☐	☐
... waarvoor u niet bent opgeleid	☐	☐
... waarvoor u een opleiding moet gaan volgen	☐	☐
... waarvoor u langer dan een uur moet reizen	☐	☐
... waarvoor u moet verhuizen	☐	☐
... met onregelmatige werktijden	☐	☐
... dat u vies vindt	☐	☐
... waarvoor u soms langere tijd van huis bent	☐	☐
... waar u eigenlijk geen zin in heeft	☐	☐
... waar u niet in zelfgekozen kleding kunt verschijnen	☐	☐
... waar u minder verdient dan u gewend bent	☐	☐
... dat lichamelijk zwaar is	☐	☐
... met een nul-urencontract	☐	☐
... waar strenge veiligheids-/gezondheidsregels gelden	☐	☐
... met weinig doorgroeimogelijkheden	☐	☐
... waar u om moet gaan met autoriteit / uw collega's uw meerdere zijn	☐	☐

51. Welk van de volgende situaties is het meest op u van toepassing?

- ☐ Ik verwacht binnen een half jaar betaald werk te vinden
- ☐ Ik denk dat het langer dan een half jaar zal duren voordat ik betaald werk vind
- ☐ Ik verwacht geen betaald werk meer te vinden

52. Kruis aan wat het voor u moeilijk maakt om werk te vinden. *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Mijn lichamelijke gezondheid
- ☐ Mijn geestelijke gezondheid
- ☐ Voor mijn opleiding zijn geen of weinig banen beschikbaar
- ☐ Ik kan niet op onregelmatige tijden werken (bijvoorbeeld nachtdienst)
- ☐ Te weinig of niet de juiste werkervaring
- ☐ Taalproblemen
- ☐ Geen rijbewijs
- ☐ Het aantal uren dat ik kan werken
- ☐ Gebrek aan motivatie om aan het werk te gaan
- ☐ Zorg voor kinderen of anderen
- ☐ Verslaving
- ☐ Schulden
- ☐ Discriminatie (bijvoorbeeld op basis van leeftijd, etnische achtergrond, ziekte of handicap)
- ☐ Ik ben in het verleden met justitie in aanraking gekomen
- ☐ Anders
- ☐ Ik heb geen van deze problemen

Bij een uitkering horen rechten en plichten. Er zijn meerdere manieren om aan informatie te komen over deze rechten en plichten. De Inspectie wil graag weten of u op de hoogte bent en of u de informatie duidelijk genoeg vindt.

53. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik heb van de sociale dienst of UWV voldoende informatie gekregen over de rechten en plichten van de uitkering	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik vragen heb over mijn rechten en plichten, weet ik bij wie ik moet zijn	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de rechten en plichten ingewikkeld	☐	☐	☐	☐	☐
De verplichtingen van de sociale dienst of UWV zijn redelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik denk dat de sociale dienst of UWV het door heeft wanneer ik de regels niet naleef	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het normaal om mij aan de regels te houden	☐	☐	☐	☐	☐

54. Bent u op de hoogte van het recht op …

	Ja	Nee
Bijzondere bijstand van de sociale dienst, indien u grote uitgaven moet doen (bijv. een wasmachine)	☐	☐
Inkomenstoeslag van de sociale dienst, indien u afgelopen drie jaar op bijstandsniveau heeft geleefd	☐	☐
Toeslagenwet van UWV, indien u met een uitkering van UWV te weinig geld heeft om van te leven	☐	☐
Bezwaar en / of beroep als u niet eens bent met een beslissing van de sociale dienst of UWV	☐	☐

55. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over het zoeken naar werk en de sociale dienst/UWV?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik heb genoeg hulp (gehad) bij het zoeken naar een nieuwe baan.	☐	☐	☐	☐	☐
De medewerkers die mij hebben geholpen weten veel over het vinden van werk.	☐	☐	☐	☐	☐
Door de hulp word ik gemotiveerd om werk te zoeken.	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik heb gekregen was zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp heeft mijn kans op werk vergroot	☐	☐	☐	☐	☐
Ik word te veel onder druk gezet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik had eerder hulp willen krijgen	☐	☐	☐	☐	☐

BLOK 4 > ALGEMENE VRAGEN

56. Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgerond?
(Als u een buitenlandse opleiding heeft gedaan, vul dan in welke Nederlandse opleiding daar het meest op lijkt)

- ☐ Geen onderwijs → **Ga naar vraag 59**
- ☐ Basisonderwijs
- ☐ Praktijkonderwijs
- ☐ Lbo / mavo / vmbo / mbo 1 / eerste 3 jaren van havo en vwo
- ☐ Mbo niveau 2 of hoger / havo / vwo
- ☐ Hbo of universiteit

57. Heeft u speciaal onderwijs gevolgd of met een rugzakje (leerling gebonden financiering) in het regulier onderwijs gezeten?
(meerdere antwoorden mogelijk)
Het rugzakje is een extra budget voor kinderen met een beperking of handicap binnen het reguliere onderwijs zodat de school extra zorg in kan huren voor deze kinderen.

- ☐ Nee, geen speciaal onderwijs of rugzakje gehad
- ☐ Rugzakje in het reguliere basis of voortgezet onderwijs gehad
- ☐ Speciaal basisonderwijs (sbo)
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 1, voor kinderen met een visuele beperking
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 2, voor (onder andere) dove en slechthorende kinderen
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 3, voor (onder andere) zeer moeilijk lerende kinderen
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 4, voor (onder andere) zeer moeilijk opvoedbare kinderen

58. Wat is de richting van uw opleiding(en)?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Landbouw en milieu
- ☐ Zorg en welzijn (gezondheid)
- ☐ Bouw en techniek
- ☐ Taal en communicatie
- ☐ Economie
- ☐ ICT
- ☐ Horeca en toerisme
- ☐ Transport en logistiek
- ☐ Onderwijs en wetenschappen
- ☐ Rechtspraak en bestuur
- ☐ Sport, dienstverlening en veiligheid
- ☐ Kunst en cultuur
- ☐ Overige richtingen
- ☐ Alleen algemene opleiding(en) gedaan

59. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Ik kan alles goed aan	☐	☐	☐	☐	☐
Soms heb ik het idee dat het mij allemaal te veel wordt	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb vaak hulp van anderen nodig	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan prima voor mezelf opkomen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan goed rondkomen van mijn inkomen	☐	☐	☐	☐	☐
Op dit moment maak ik schulden die ik niet meer kan overzien	☐	☐	☐	☐	☐

60. Hoe is uw gezondheid in het algemeen?

☐ Zeer goed
☐ Goed
☐ Gaat wel
☐ Slecht
☐ Zeer slecht
☐ Deze vraag wil ik liever niet beantwoorden

61. Wat is uw woonsituatie?

☐ Alleenstaand
☐ Ik woon bij mijn ouder(s)
☐ Ik woon met begeleiding
☐ Samenwonend zonder kind(eren)
☐ Samenwonend met kind(eren)
☐ Alleenstaand met kind(eren)
☐ Alleenstaand met huisgenoten
☐ Anders

BLOK 5 > TOT SLOT

62. Hoe beoordeelt u de ondersteuning van **de sociale dienst** in zijn geheel? U kunt dit aangeven met een rapportcijfer (waarbij een 1 'heel slecht' is en een 10 'heel goed').

Heel slecht — *Heel goed*

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Indien u geen ondersteuning of begeleiding van de sociale dienst heeft gehad, kruis dan aan dat u geen ondersteuning heeft gehad.

☐ Geen ondersteuning gehad

63. Hoe beoordeelt u de ondersteuning **van UWV** in zijn geheel? U kunt dit aangeven met een rapportcijfer (waarbij een 1 'heel slecht' is en een 10 'heel goed').

Heel slecht — *Heel goed*

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Indien u geen ondersteuning of begeleiding van UWV heeft gehad, kruis dan aan dat u geen ondersteuning heeft gehad.

☐ Geen ondersteuning gehad

Hieronder kunt u aangeven wat u vindt van alles wat de gemeente voor u doet in het kader van uw uitkering en uw re-integratie. Wat gaat er bijvoorbeeld goed of wat kan de gemeente volgens u beter doen? Het achterlaten van een opmerking is niet verplicht. Ook kunt u opschrijven wat u van deze vragenlijst vond. Het achterlaten van een opmerking is niet verplicht.

64. Hieronder kunt u uw opmerkingen over uw uitkering of de sociale dienst schrijven.

65. Hieronder kunt u uw opmerkingen over de vragenlijst van dit onderzoek opschrijven.

66. Onder deelnemers van de vragenlijst worden in totaal vijftig VVV- en Bol.com-cadeaubonnen van 25 euro verloot. Wilt u hieraan meedoen?

☐ Ja, ik wil graag meedoen voor een VVV-cadeaukaart. *Mocht u één van de winnaars zijn, dan versturen we de cadeaukaart na afronding van het onderzoek naar het adres dat bekend is bij ons.*

☐ Ja, ik wil graag meedoen voor een Bol.com-cadeaubon. **E-mailadres:**

☐ Nee

De Inspectie SZW wil met een aantal mensen ook graag persoonlijk doorpraten over hun ervaringen met werk en de sociale dienst van de gemeente.

Mogen we u hiervoor benaderen? Zo ja, wilt u dan uw naam, telefoonnummer en/of e-mailadres geven? De gegevens zullen niet aan anderen ter beschikking worden gesteld. Nadat wij contact met u hebben gehad, worden de onderstaande gegevens vernietigd.

Naam:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

U heeft de vragenlijst nu helemaal ingevuld. Wij danken u hartelijk voor uw deelname!

Stuur de ingevulde vragenlijst terug
in bijgevoegde antwoordenvelop naar:

Antwoordnummer 1104
7500 VB ENSCHEDE

Een postzegel plakken is niet nodig.

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

VRAGENLIJST ERVARINGEN JONGEREN ZONDER UITKERING

VERSIE NUGGERS

INVULINSTRUCTIE

Welkom bij de vragenlijst van Inspectie SZW. Deze vragenlijst gaat over uw ervaringen met uw gemeente. Er zijn geen goede of foute antwoorden. Het gaat om uw mening!

Het is gemakkelijk om de vragenlijst op het internet in te vullen. U krijgt dan alleen de vragen te zien die bij uw situatie passen. In de brief staat waar u de vragenlijst op het internet kunt vinden en hoe u in kunt loggen.

Let op het volgende, als u de papieren vragenlijst invult!

- Vouw of kreuk de vragenlijst niet.
- Gebruik een zwarte of blauwe pen, en geen potlood, gekleurde pen of viltstift.
- Bij de meeste vragen is het de bedoeling dat u één hokje aankruist.
- Als u meerdere hokjes mag aankruisen, wordt dat bij de vraag vermeld.
- Soms mag u vragen overslaan. Dit staat dan achter het antwoord dat u heeft gegeven.
- Zet een kruisje in het hokje bij het antwoord van uw keuze: ☒
- Als u een antwoord verkeerd invult, maak het fout aangekruiste hokje dan helemaal zwart ■ en kruis het goede hokje aan.

Bijvoorbeeld

Rotterdam ligt in Nederland

☒ **waar** → U heeft nu 'waar' ingevuld
■ **niet waar**

ALVAST HARTELIJK BEDANKT VOOR HET INVULLEN!

BLOK 1 > HUIDIGE SITUATIE

We willen u eerst een paar vragen stellen over een eventuele uitkering, opleiding en of u ingeschreven staat als werkzoekende

1. Ontvangt u nu een uitkering van UWV of gemeente? *(bijvoorbeeld bijstand, WW, arbeidsongeschiktheids-uitkering)*

- ☐ Nee
- ☐ Ja → *We hebben u per ongeluk aangeschreven als een persoon die geen uitkering van UWV of gemeente ontvangt. U behoort bij nader inzien niet tot de doelgroep van onze vragenlijst. U hoeft de vragenlijst daarom verder niet in te vullen.* **STUURT U DE VRAGENLIJST ALSTUBLIEFT WEL AAN ONS TERUG.**

2. Wat is de reden dat u geen uitkering ontvangt?

- ☐ Ik heb geen uitkering aangevraagd omdat ik hier geen recht op heb → **Ga naar vraag 2b**
- ☐ Ik heb een bijstandsuitkering aangevraagd bij mijn gemeente maar ik had volgens de gemeente geen recht op een uitkering → **Ga naar vraag 2b**
- ☐ Ik heb een Wajong of andere uitkering aangevraagd bij UWV maar ik had volgens UWV geen recht op een uitkering → **Ga naar vraag 2b**
- ☐ Ik had wel een uitkering van de gemeente of UWV maar hier had ik niet langer recht op → **Ga naar vraag 2b**
- ☐ Ik heb weliswaar recht op een uitkering, maar kies ervoor deze niet aan te vragen → **Ga naar vraag 3**
- ☐ Anders, namelijk ☐ → **Ga naar vraag 3**

2b. Waarom heeft u hier geen recht (meer) op? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Omdat ik nog bij mijn ouder(s) woon
- ☐ Omdat ik samenwoon met mijn partner of met anderen
- ☐ Omdat ik teveel geld heb om een uitkering te mogen krijgen
- ☐ Omdat ik betaald werk heb
- ☐ Omdat ik een opleiding volg
- ☐ Omdat ik kan werken
- ☐ Anders, namelijk ☐
- ☐ Weet ik niet

3. Volgt u nu een opleiding?

- ☐ Ja, een voltijd opleiding
- ☐ Ja, een deeltijd opleiding
- ☐ Nee

4. Staat u nu ingeschreven als werkzoekende op werk.nl (bij het UWV)?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, maar het afgelopen halfjaar heb ik wel ingeschreven gestaan → **Ga naar vraag 6**
- ☐ Nee en het afgelopen halfjaar ook niet → **Ga naar vraag 6**
- ☐ Weet ik niet

5. Wat was voor u de reden om u in te schrijven als werkzoekende op werk.nl? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Ik wilde ondersteuning aanvragen bij mijn gemeente bij het vinden van werk
- ☐ Ik wilde gebruik maken van de hulpmiddelen van UWV bij het zoeken naar werk, bijvoorbeeld de vacaturebank
- ☐ Ik wilde zichtbaar zijn voor werkgevers die personeel zoeken
- ☐ Ik moest me inschrijven als werkzoekende vanwege een aanvraag voor een uitkering
- ☐ Ik was op zoek naar een bijbaan naast mijn opleiding
- ☐ Anders

BLOK 2 > ARBEIDSVERLEDEN EN ZOEKEN NAAR WERK

De volgende vragen gaan specifiek over werk en uw werkzaamheden en de wijze waarop u naar werk zoekt

6. Heeft u **de afgelopen 2 jaar** betaald gewerkt?

- ☐ Ja en ik werk op dit moment → **Ga naar vraag 8**
- ☐ Ja, maar ik werk nu niet meer
- ☐ Nee, ik heb de afgelopen 2 jaar niet gewerkt → **Ga naar vraag 8**
- ☐ Nee, ik heb nog nooit gewerkt → **Ga naar vraag 8**

7. Wat is de reden dat u niet meer werkt?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ De werkgever heeft het contract niet verlengd
- ☐ Het lukte me niet om nieuwe opdrachten te krijgen
- ☐ Mijn stage vanuit school liep af
- ☐ Mijn gezondheid liet het niet meer toe
- ☐ Het werk was te moeilijk
- ☐ Het werk was te eenvoudig
- ☐ Het werk sloot niet aan bij wat ik wil
- ☐ Het werk was lichamelijk te zwaar
- ☐ Het werk was geestelijk te zwaar
- ☐ Ik kon niet overweg met de mensen op het werk
- ☐ Ik ben er zelf mee gestopt
- ☐ Anders

8. Heeft u **de afgelopen 6 maanden** naar (ander) werk gezocht?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 11**

9. Hoe heeft u **de afgelopen 6 maanden** naar werk gezocht?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Met behulp van de gemeente
- ☐ Met behulp van een re-integratiebedrijf
- ☐ Op internet
- ☐ Met familie, vrienden of hulpverleners
- ☐ Via een uitzendbureau
- ☐ Sollicitatiebrieven geschreven
- ☐ Geïnformeerd bij werkgevers
- ☐ Door middel van netwerken
- ☐ Door in kranten en andere bladen te zoeken
- ☐ Anders

10. Heeft u **de afgelopen 6 maanden** sollicitatiegesprekken gevoerd?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

11. Denkt u nu betaald werk te kunnen doen?
Dit kan fulltime of parttime werk zijn.

- ☐ Ja, en ik doe nu ook betaald werk → **Ga naar vraag 14**
- ☐ Ja, ik heb nu geen betaald werk maar denk het wel te kunnen
- ☐ Nee, nu nog niet maar in de toekomst wel
- ☐ Nee, en in de toekomst ook niet
- ☐ Weet ik niet

12. Wat maakt het voor u moeilijk om een betaalde baan te vinden?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Mijn lichamelijke gezondheid
- ☐ Mijn geestelijke gezondheid
- ☐ Het aantal uren dat ik kan werken
- ☐ Ik kan niet op onregelmatige tijden werken, bijvoorbeeld ‘s nachts
- ☐ Voor mijn opleiding zijn geen of weinig banen beschikbaar
- ☐ Geen recente, te weinig of niet de juiste werkervaring
- ☐ Mijn leeftijd
- ☐ Taalproblemen
- ☐ Geen rijbewijs
- ☐ Gebrek aan motivatie om aan het werk te gaan
- ☐ Zorg voor kinderen of anderen
- ☐ Verslaving
- ☐ Schulden
- ☐ Discriminatie (bijvoorbeeld op basis van leeftijd, etnische achtergrond, ziekte of handicap)
- ☐ Ik ben in het verleden met Justitie in aanraking gekomen
- ☐ Anders
- ☐ Ik heb geen van deze problemen

13. Hoe denk u in het algemeen over werk?

	Ja	Nee
Ik ben van plan de komende periode werk te gaan zoeken	☐	☐
Ik zou gelukkiger zijn als ik een baan vind	☐	☐
Ik wil op dit moment graag werken	☐	☐
Het hebben van werk heeft voordelen boven het niet hebben van werk	☐	☐
Ik verwacht op eigen kracht werk te vinden	☐	☐
Het wordt van mij verwacht dat ik een baan vind	☐	☐
De meeste mensen die belangrijk voor me zijn vinden dat ik moet werken	☐	☐
Ik kan werk vinden als ik daar echt moeite voor doe	☐	☐
Door mijn beperkingen kan ik geen werk vinden	☐	☐
Door mijn beperkingen kan ik niet werken	☐	☐

BLOK 3 > BEHOEFTE AAN HULP BIJ HET VINDEN VAN WERK

14. Weet u dat uw gemeente de aangewezen instantie is om u te helpen om werk te vinden?
Het gaat dan bijvoorbeeld om deelname aan een sollicitatietraining, het in contact brengen met werkgevers, etc.

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Niet van toepassing, ik zoek geen werk → **Ga naar vraag 25**

15. Bent u er door anderen wel eens op gewezen dat uw gemeente u kan helpen bij het zoeken naar werk?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Ja, door de gemeente zelf
- ☐ Ja, door UWV
- ☐ Ja, door familie, vrienden of kennissen
- ☐ Ja, door nog een andere organisatie of personen
- ☐ Nee

16. Heeft u nu of in de periode dat u naar werk zocht behoefte gehad aan hulp vanuit uw gemeente bij het zoeken naar werk?

- ☐ Ja → **Ga naar vraag 18**
- ☐ Nee
- ☐ Niet van toepassing, ik heb namelijk nog nooit naar werk gezocht → **Ga naar vraag 25**

17. Waarom heeft/had u deze behoefte niet? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Ik wist niet dat ik bij mijn gemeente om ondersteuning bij het zoeken van werk terecht kon
- ☐ Ik denk/dacht ook op eigen kracht wel aan het werk te komen
- ☐ Ik denk dat de ondersteuning die de gemeente mij kan bieden mij niks oplevert
- ☐ Ik wil liever niet bij de uitkeringsinstantie van mijn gemeente aankloppen
- ☐ Ik denk dat andere organisaties (bijvoorbeeld UWV of uitzendbureaus) mij beter kunnen helpen
- ☐ Anders, namelijk

→ **Ga naar vraag 25**

BLOK 4 > ARBEIDSVERLEDEN EN ZOEKEN NAAR WERK

18. Heeft u **de afgelopen 2 jaar** een verzoek aan uw gemeente gedaan voor hulp bij het zoeken naar werk?

- ☐ Ja → **Ga naar vraag 20**
- ☐ Nee

19. Waarom heeft u, ondanks dat u hier behoefte aan had, toch niet om hulp gevraagd aan uw gemeente?

- ☐ Ik weet niet hoe dit moet
- ☐ Ik wist niet dat ik hiervoor bij de gemeente terecht kon
- ☐ Ik vind het teveel gedoe
- ☐ Ik ga dit nog doen
- ☐ Anders, namelijk

→ **Ga naar vraag 25**

20. Heeft u hulp bij het zoeken naar werk van uw gemeente gekregen toen u hier om vroeg?

- ☐ Ja → **Ga naar vraag 23**
- ☐ Nee

21. Waarom heeft u geen hulp ontvangen?

- ☐ Volgens de gemeente had ik hier geen recht op omdat ik ook geen recht heb op een uitkering → **Ga naar vraag 25**
- ☐ Volgens de gemeente had ik hier om een andere reden geen recht op → **Ga naar vraag 22**
- ☐ Ik ben vastgelopen in de bureaucratie → **Ga naar vraag 25**
- ☐ Ik kon wel hulp krijgen maar niet de hulp die ik nodig had → **Ga naar vraag 25**
- ☐ Mijn verzoek is nog in behandeling → **Ga naar vraag 25**
- ☐ Anders, namelijk → **Ga naar vraag 25**
- ☐ Dat weet ik eigenlijk niet → **Ga naar vraag 25**

22. Heeft de gemeente nog gezegd waarom u geen recht op hulp had?

- ☐ Ja, namelijk → **Ga naar vraag 25**
- ☐ Nee → **Ga naar vraag 25**

23. Welke vorm van hulp heeft u van uw gemeente gekregen? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Ondersteuning bij het schrijven van sollicitatiebrieven/opstellen CV
- ☐ Verwijzing naar vacaturesites
- ☐ Sollicitatietraining
- ☐ Competentietest en/of andere trainingen, cursussen of scholing
- ☐ Een re-integratietraject
- ☐ Ondersteuning bij het vinden van werk (directe bemiddeling richting werkgevers)
- ☐ Een werkervaringsplaats (in de vorm van stage, proefplaatsing of participatieplaats)
- ☐ Detachering
- ☐ Beschut werk
- ☐ Loonkostensubsidie (een subsidie van de gemeente voor werkgevers als ze iemand met een uitkering in dienst nemen)
- ☐ Jobcoach (een jobcoach begeleidt werknemers op de werkvloer)
- ☐ Aanpassingen op de werkplek (aanpassingen op een werkplek om het werk goed te kunnen doen, door gemeente geregeld)
- ☐ Vervoersvoorzieningen (vergoeding voor kosten van het woon-werkverkeer door gemeente betaald)
- ☐ Anders, namelijk ____

24. In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stellingen over de hulp uw re-integratie naar werk?

	Helemaal eens	Eens	Niet eens / niet oneens	Oneens	Helemaal oneens
Het is gemakkelijk om hulp bij re-integratie van de gemeente te krijgen	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die de gemeente mij heeft geboden was zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb voldoende hulp vanuit de gemeente ontvangen	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb de hulp ontvangen waar ik behoefte aan had	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp heeft mijn kans op werk vergroot	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp heeft ertoe geleid dat ik aan het werk ben gekomen	☐	☐	☐	☐	☐

BLOK 5 > ALGEMEEN

25. Wat is uw hoogste succesvol afgeronde opleiding?
Als u een buitenlandse opleiding heeft gedaan, vul dan in welke Nederlandse opleiding daar het meest op lijkt

- ☐ Geen onderwijs
- ☐ Basisonderwijs
- ☐ Praktijkonderwijs
- ☐ Lbo, mavo, vmbo, mbo niveau 1, eerste 3 jaar havo en vwo
- ☐ Mbo niveau 2 of hoger, havo, vwo
- ☐ Hbo of universiteit

26. Heeft u speciaal onderwijs gevolgd, of met leerling gebonden financiering (rugzakje) in het regulier onderwijs gezeten?
(meerdere antwoorden mogelijk)
Het rugzakje is een extra budget voor kinderen met een beperking of handicap binnen het reguliere onderwijs zodat de school extra zorg in kan huren voor deze kinderen.

- ☐ Nee, geen speciaal onderwijs of rugzakje
- ☐ Rugzakje in het reguliere basis of voortgezet onderwijs gehad
- ☐ Speciaal basisonderwijs (SBO)
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 1, voor kinderen met een visuele beperking
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 2, voor (onder andere) dove en slechthorende kinderen
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 3, voor (onder andere) zeer moeilijk lerende kinderen
- ☐ Speciaal (voortgezet) onderwijs cluster 4, voor (onder andere) zeer moeilijk opvoedbare kinderen

27. Hoe is over het algemeen uw gezondheidstoestand?

- ☐ Zeer goed
- ☐ Goed
- ☐ Gaat wel
- ☐ Slecht
- ☐ Zeer slecht
- ☐ Deze vraag wil ik liever niet beantwoorden

28. Wat is uw woonsituatie?

- ☐ Alleenstaand
- ☐ Ik woon bij mijn ouders
- ☐ Ik woon met begeleiding
- ☐ Samenwonend zonder kind(eren)
- ☐ Samenwonend met kind(eren)
- ☐ Alleenstaand met kind(eren)
- ☐ Alleenstaand met huisgenoten
- ☐ Anders

BLOK 6 > TOT SLOT

29. Onder deelnemers van de vragenlijst worden in totaal vijftig VVV- en Bol.com-cadeaubonnen van 25 euro verloot. Wilt u hieraan meedoen?

- ☐ Ja, ik wil graag meedoen voor een VVV-cadeaukaart. *Mocht u één van de winnaars zijn, dan versturen we de cadeaukaart na afronding van het onderzoek naar het adres dat bekend is bij ons.*
- ☐ Ja, ik wil graag meedoen voor een Bol.com-cadeaubon. **E-mailadres:**

- ☐ Nee

Hieronder kunt u uw opmerkingen over de vragenlijst van dit onderzoek opschrijven. (Dit is niet verplicht.)

30. Hieronder kunt u uw opmerkingen over de vragenlijst van dit onderzoek opschrijven.

U heeft de vragenlijst nu helemaal ingevuld. Wij danken u hartelijk voor uw deelname!

Stuur de ingevulde vragenlijst terug
in bijgevoegde antwoordenvelop naar:

Antwoordnummer 1104
7500 VB ENSCHEDE

Een postzegel plakken is niet nodig.